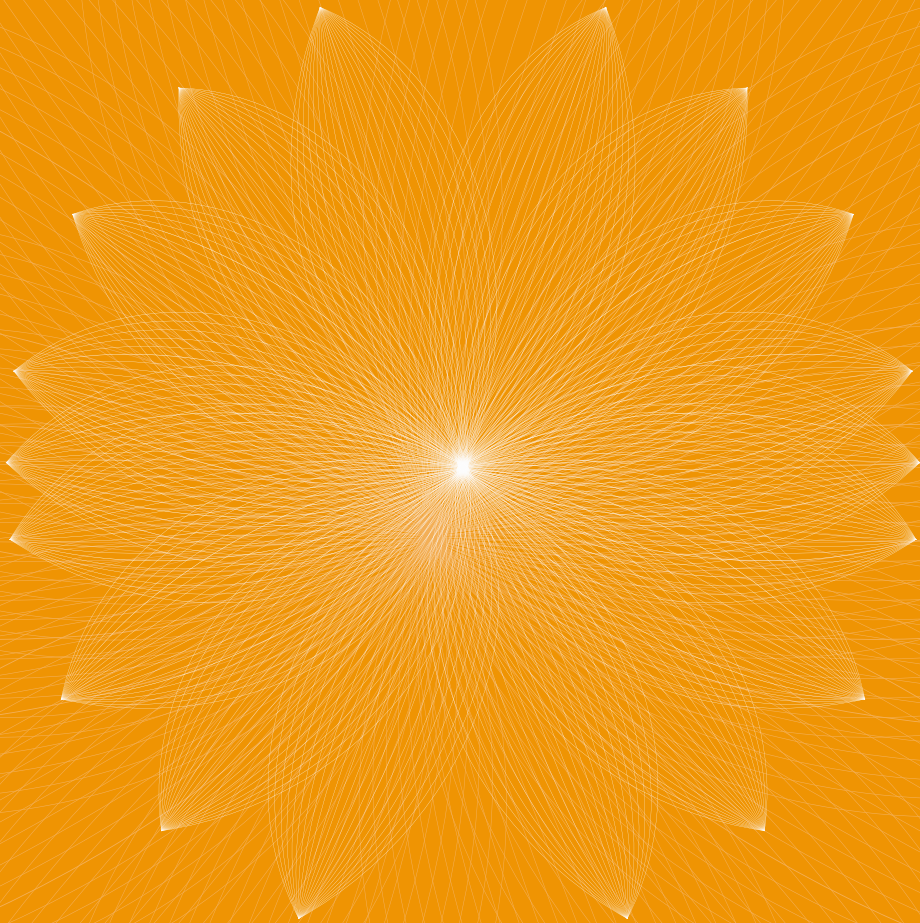

ชี วิ ต ส ม ณะ

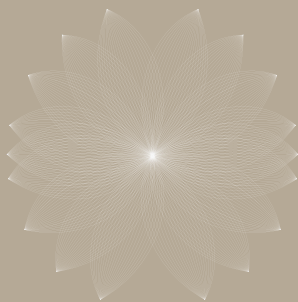
(ฉบับมหาปวารณา)

พระราชภาวนาวิสุทธิ (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

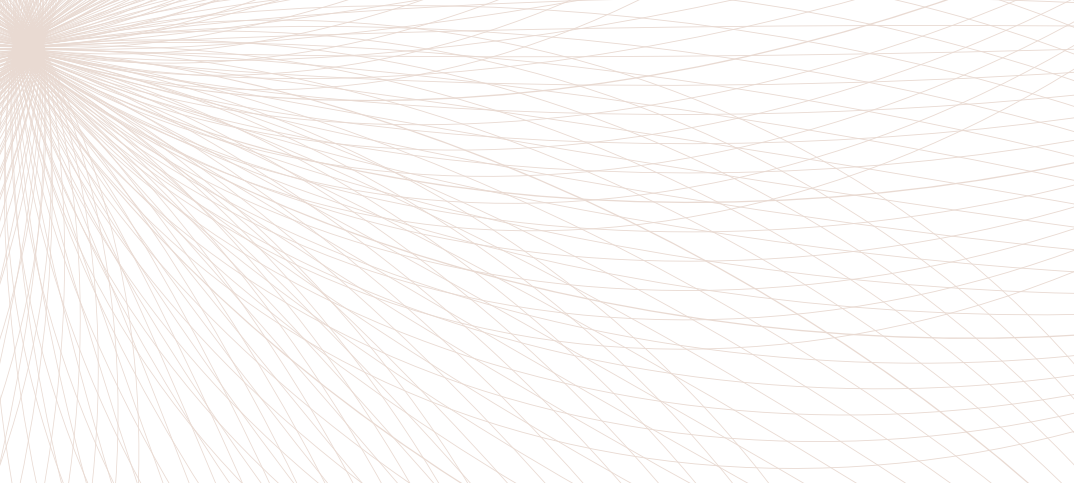

ชี วิ ต สมณะ

(ฉบับมหาปวารณา)

พระราชภาวนาวิสุทธิ
(ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

เนื่องในวาระอุปสมบทอุทิศชีวิต สามเณรเปรียญธรรม ๑๒ รูป

วันวิสาขบูชา ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

ข้าศึกมากไม่สำคัญ สำคัญลูกต้องชนะ

๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

บวชเป็นพระแล้วให้ทำอย่างพระเดชพระคุณหลวงปู่พระมงคล
เทพมุนี (สด จนฺทสโร) พระผู้ปราบมาร บวชวันหนึ่งรุ่งขึ้นอีกวันหนึ่ง
ก็ปฏิบัติธรรมเรื่อยมา ลูกตั้งใจที่บวชอุทิศชีวิต เป็นสิ่งที่บังเกิดขึ้น
ได้ยากในโลก เฉพาะผู้มีบุญบารมีมาก ๆ ที่สั่งสมมาอย่างดีหลายภพ
หลายชาติแล้วเท่านั้นจึงจะเกิดจิตสำนึกกระตุ้นเตือนให้รู้สึกอยากบวช
ตลอดชีวิต มนุษย์และเทวดาทั้งหลายต่างอนุโมทนา

เฉกเช่นเดียวกับพระบรมโพธิสัตว์ปรารถนาจะเป็นพระพุทธเจ้า
พระองค์ตั้งเป้าหมายแล้วทำตามมโนปณิธานนั้นโดยเอาชีวิตเป็น
เดิมพัน สละทรัพย์ตั้งแต่เล็ก ๆ น้อย ๆ จนถึงสมบัติจักรพรรดิ สละ
อวัยวะ ชีวิต แม้บุตรภรรยา ใครอยากได้อะไรก็เอาไป เรียกได้ว่าสละทุกสิ่ง
ทุกอย่างเพื่อความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้นลูกต้องตั้งใจ
เอาชีวิตเป็นเดิมพันให้เหมือนพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา

ลูกตั้งใจบวชอุทิศชีวิต ตอนนี้ชีวิตลูกเป็นของพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าไม่ใช่ของเราแล้ว ลูกยังอยู่ในวัยที่แข็งแรงสดชื่น ให้ตั้งใจ
ศึกษาพระธรรมวินัยให้ดี ให้แตกฉานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

เมื่อลูกประกาศ “บวชตลอดชีวิต” ก็มีข้าศึกแล้ว เหมือนลงสนามรบ ข้าศึกจะมีมากแค่ไหนไม่สำคัญ สำคัญลูกต้องชนะมัน ต้องห่างจาก **สิ่งที่**เป็นข้าศึกต่อกุศลและพรหมจรรย์ทั้งกายและใจ “ถ้าใกล้” **เพราะ**มีการกิจ “อย่าชิต” ไม่ชิตทั้งกายและใจ เพราะผู้ที่ตั้งใจ อย่างนี้แต่ไปไม่ตลอดก็มี เหมือนตั้งใจจะเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เป็นก็เยอะ ไม่ได้เป็นก็เยอะ พระองค์ต้องเอาชีวิตเป็นเดิมพัน เพราะ ฉะนั้นลูกต้องเอาชีวิตเป็นเดิมพัน

ในสนามรบ มีข้าศึก มีผู้พ่าย มีอยู่เรื่อย ๆ ทั้ง ๆ ที่จุดเริ่มต้น ก็ตั้งใจดี แต่ไม่ได้ดีอย่างที่ตั้งใจ เพราะฉะนั้นลูกต้องรู้จักข้าศึกว่า อะไร ที่เป็นข้าศึกต่อกุศลและพรหมจรรย์ พระอุปัชฌาย์ท่านสอนก็มีกฎฐาน ผม ชน เล็บ ฟัน หน้ำ เป็นสิ่งที่เห็นได้ง่ายด้วยตา ไม่ต้องไปดูของ คนอื่น ดูของเรา ร่างกายเราไม่สะอาดอย่างไรเรารู้ ตัวเราเป็นที่กำเนิด ของเหมีน ที่ต้องอาบน้ำ ล้างหน้า แปรงฟัน ใส่ของหอมเพราะตัวเหมีน ไม่คิดก็ไม่ได้อะไร คิดไม่ได้เพราะไม่ได้คิด เพราะฉะนั้นลูกต้องคิด ไม่ใช่ฟังเป็นพิธีกรรมเท่านั้น นั่นท่านให้อาวุธเราไว้ต่อสู้กับข้าศึก

ในสนามรบผู้พลีชีพพล้ำมี ผู้ชนะมี ลูกเลือกเอาจะเอา อย่างไหน พันธู้อย่างลูกเกิดยาก เพราะฉะนั้นสิ่งที่ได้จากพระอุปัชฌาย์ ต้องนึกทบทวนบ่อย ๆ ดอกย้าให้เหมือนดอกตะปู ดอกที่เดียวไม่ได้ ต้อง ดอกบ่อย ๆ ต้องบอกตัวเองทุกวันว่า “บวชตลอดชีวิต” เป็นพระ

อย่างเดียว มุ่งไปสู่พระภายใน องค์เดียวไม่พอสั่งเข้าไปให้หนาแน่น
ต้องเห็นเข้าถึงตัวจริงด้วย สตรีสต่างค์เป็นเข้าถึงตัวปลอม

ถ้าลูกרבชนะศึก รุ่นน้องที่ตามมาในภายหลังไม่ว่าจะอายุมาก
หรือน้อยจะเดินตามรอย ลูกถูกยกกระดับจากธงในตลาคเป็นธงชัย
สู่ยอดเสา เป็นตัวอย่างของผู้ชนะ **ลูกจะเป็นผู้แพ้หรือผู้ชนะ** นับจากนี้ไป
เวลาหลวงพ่อก็ไม่มาก อย่าให้หลวงพ่อบลั่มฟรี ให้หลวงพ่อบลั่ม
ตลอดชาติ

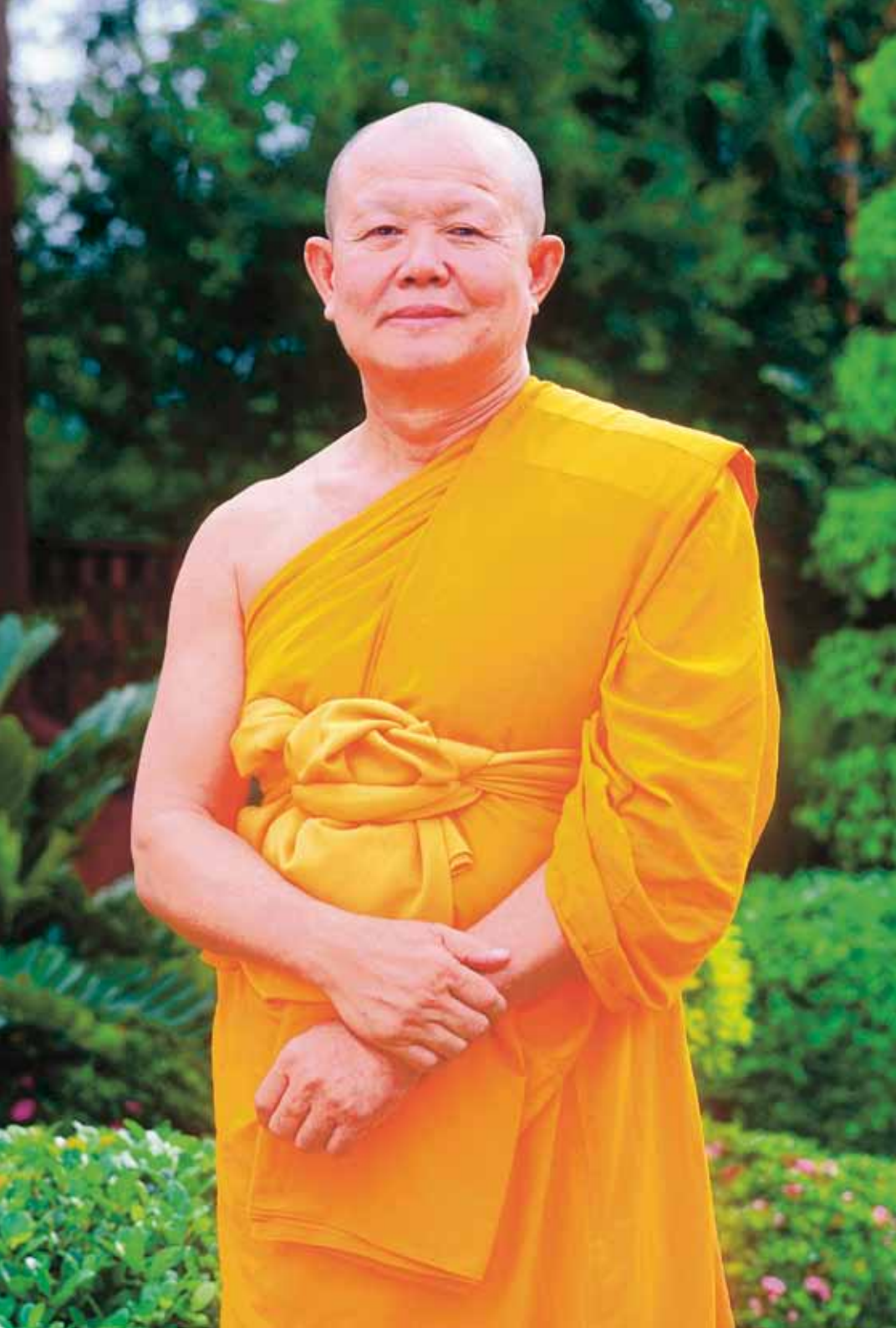
รักษามโนปณิธานเอาไว้ให้ดี ลูกต้องชนะพ่ายไม่ได้ ดูพระเดช
พระคุณหลวงปู่ เป็นหลัก ถ้าไม่ทันก็ดูพระมหาเถระ ถ้าไม่ทันก็เอา
ตัวเราเป็นหลัก ไปตั้งหลักให้ดี อย่าให้เทวดาอนุโมทนาฟรี วันใดที่ลูก
เข้าถึงธรรม ไปดูเทวดาอนุโมทนาจริงหรือหลวงพ่อบลั่มลอย ๆ เทวดา
เขาอนุโมทนากันอย่างไร ถึงวันนั้นลูกจะได้เห็น **ลูกอยู่ในสายตาเขา
ตลอด อย่าคิดว่าเราอยู่ตามลำพัง ถ้าคิดได้แบบนี้ ลูกเอาตัวรอด
ถ้าคิดว่า ลูกอยู่ตามลำพัง ลูกพ่ายแล้ว**

ลูกต้องจัดอยู่ในผู้ชนะ ไม่ใช่ผู้แพ้ น้อง ๆ จะตามมามากที่เอาลูก
เป็นธงชัย รุ่นสืบต่อคือลูกสามเณรทั้งหลาย อย่าให้สร้างวัดกันเหนือ
ฟรี มันเหนือกันทั้งทีมี ต้องมีการสืบทอดอย่างมีคุณภาพ เขารุ่น
สร้างวัด ของลูกรุ่นสร้างโลก ถ้าบวชได้หลาย ๆ ชั้น ลูกจะเข้าใจ

หลวงพ่อบุญใจปลื้มปิติใจมากเลยที่ลูกสามเณรบวช ลูกจะเป็น
กำลังสำคัญของพระพุทธศาสนา และเป็นกำลังใจให้แก่สังฆมณฑล
ด้วย บุญจากการบวชจะถึงกับโยมพ่อโยมแม่ มนุษย์และเทวดาทั้งหลาย
จะเป็นตัวอย่างแก่น้องสามเณรรุ่นต่อ ๆ ไป ให้ตั้งใจฝึกฝนอบรมตนเอง
ให้ดี จะทำให้บวชสองชั้นได้ในวันเวลาที่เหลืออยู่นะลูกนะ

หลวงพ่อทองหล่อ

บวชเป็นพระแล้ว อย่าเอาเปรียบญาติโยม

๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๔

พวกเราที่บวชอยู่ในร่มกาสาวพัสตร์ คู่กันกับชีวิตสมณะกันมาหลายปีแล้ว โดยเฉพาะแต่ละรูปก็ได้พากเพียรเล่าเรียนบาลีจนสอบผ่านเป็นมหาเปรียญกันทุกรูป วันนี้หลวงพ่อก็คงอยากจะขอฝากเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญสูงสุดของการตั้งเป้าหมายการศึกษาที่มีผลโดยตรงกับการบวชของเรา คือถ้าเราตั้งเป้าหมายผิด วันใดที่เรียนจบเปรียญธรรม ๙ ประโยค ชีวิตสมณะก็จะกลายเป็นความเคັงคว้าง ความหมั่นเพียรศึกษาก็จะกลายเป็นความว่างเปล่า ญาติโยมที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา ก็จะรู้สึกว่กลายเป็นความสูญเปล่าเช่นกัน

สิ่งที่ต้องจดจำให้ขึ้นใจก็คือ ที่สุดของการศึกษาไม่ได้สิ้นสุดที่เปรียญธรรม ๙ ประโยค แต่ที่สุดของการศึกษา คือ เราสามารถนำสิ่งที่เรารู้มาใช้พาตนเองและญาติโยมให้เข้าถึงธรรมตามรอยบาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปด้วยกัน โดยเฉพาะการทำพระนิพพานให้แจ้ง แสวงบุญ และสร้างบารมีไปเป็นทีม

เรียนพระบาลีเพื่อกำจัดกองทุกข์ให้สิ้นไป

เรื่องนี้หลวงพ่อก็คงอยากเตือนใจพวกเราไว้ตั้งแต่วันแรกที่บวชเป็นพระภิกษุ เพราะเท่าที่เห็นการเรียนบาลีอยู่ในขณะนี้ ส่วนใหญ่จะมุ่งสอบ

เอาแต่ประโยค ๙ แต่ไม่คิดว่าเรียนแล้วจะนำมาใช้งานอะไร ตรงนี้เองที่ทำให้บางรูปบวชไปแล้ว พอจบ ๙ ประโยค ก็คิดว่าสุดทางที่เราตั้งใจไว้แล้ว ต่อแต่นี้ก็เริ่มเคืองขวาง ในที่สุดก็สึกหาลาเพศกันไปหลายรูป

เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ การเรียนธรรมะมีเป้าหมายใหญ่ คือการหลุดพ้นจากกองทุกข์ทั้งหลาย เราเรียนบาลีก็ต้องรู้ไว้ว่าการเรียนจบเปรียญธรรม ๙ ประโยคนี้ จะนำมาใช้กำจัดทุกข์ได้อย่างไร ถ้าเราไม่รู้จะนำมาใช้งานอย่างไร ในที่สุดเราก็จะสีกตามเขาไป หรือแม้ยังไม่สีกก็จะอยู่แบบแกลง ๆ แต่ไม่ได้ทำอะไรให้เป็นขึ้นเป็นอัน ไม่สมภูมิกับที่ร่ำเรียนมาจนจบเปรียญธรรม ๙ ประโยค

คุณค่าของคนเราขึ้นอยู่กับ การตั้งเป้าหมายชีวิต เราเรียนแล้วต้องให้พระศาสนาได้พึ่งพาอาศัย ไม่ใช่เรียนไปก่อนเพื่อจะได้อาศัยพระศาสนาให้มีกินมีใช้ในวันหน้า เรียนแบบนี้ติดหนี้พระศาสนา ติดหนี้ญาติโยม เราต้องตั้งเป้าหมายไว้เลยว่า เมื่อเรียนจบแล้วจะนำความรู้บาลีมาใช้เป็นเรี่ยวแรงตอบแทนคุณพระศาสนา จะนำพาตนเองและผองชนให้หลุดพ้นจากกองทุกข์ได้ สิ่งนี้ต้องฝังใจเป็นเป้าหมายทุกครั้งที่ได้เรียนพระบาลี

อย่าหลง “ลามสักการะ” จนละทิ้ง “การกำจัดกิเลส”

ในเรื่องนี้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเตือนไว้ตั้งแต่ครั้งพุทธกาลแล้วว่า “ลามสักการะ เป็นกิงและใบแห่งการประพุดิพรหมจรรย์”^๑

---

^๑ มหาสารโปมสูตร, ม. มุ. ๑๒/๓๐๗/๓๔๐-๓๔๑ (มจร.)

ยิ่งมาบวชที่วัดพระธรรมกายมีเจ้าภาพมาก ผู้ที่มาวัดก็หนักแน่น
ไปด้วยศรัทธา เห็นพวกเราอยู่ในวัดนี้ไม่ได้ไปเกาะเกาะอะไร ไม่รู้
ด้วยซ้ำว่าเราตั้งใจเรียนมากน้อยแค่ไหน นั่งสมาธิมากน้อยแค่ไหน
แต่ก็อาศัยที่เขามีความศรัทธาในพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำมขโย
เขาก็เลยตั้งใจบำรุงพวกเราซึ่งเป็นลูกพระลูกเณรอย่างเต็มที่

เพราะฉะนั้น สากลักการะในวัดพระธรรมกายจึงได้มีมาก เราเอ๋ย
ปากขอมะไรญาติโยมก็พร้อมจะให้ เพราะคิดว่าพวกเราคงจะมุ่งไปถึงที่
สุดแห่งธรรมตามพระเดชพระคุณหลวงพ่อต่านไป

แต่ก็มีบางรูปตั้งเป้าแคว່ว่าจะสอบให้ได้ประโยค ๙ หลังจากนั้น
ก็ไม่รู้จะอย่างไรต่อไป ซึ่งเรื่องนี้ก็เป็นอันตราย ครั้นพอได้สากลการะ
มาแล้ว ก็มักจะเพลินไปกับสากลการะเหล่านั้น ทำให้ภูมิรู้ภูมิธรรม
ต้องหม่นหมองไป

อันที่จริงแล้ว สาเหตุที่สากลการะเกิดขึ้นได้ง่ายก็เพราะเขา
มีความศรัทธาในหมู่คณะ มีความศรัทธาในพระเดชพระคุณหลวงพ่อดำ
มขโย พวกเราอยากได้อะไรโยมก็จัดหามาให้ทั้งนั้น ขาดเหลือ
อะไร ยังไม่ทันเอ๋ยปากเขาก็มาถามแล้วว่าเอาอะไรบ้าง แล้วก็รีบ
ตะเกียกตะกายชวนหาจัดหาให้โดยไม่ขาดตกบกพร่อง

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวังทั้งพระทั้งเณร ถ้าไม่ระมัดระวัง พอได้ลาสิกการะมาก็จะภูมิใจอยู่แค่นี้ จะใช้สอย กินอยู่ ขบฉันทก็สะดวกบริบูรณ์ไปทุกอย่าง หน้าตาผิวพรรณก็ผ่องใส ถ้าเรอิมใจอยู่แค่นี้ การฝึกตนของเราก็จะไปไม่ถึงไหน วณเวียนอยู่แค่ความสะดวกสบายที่เรียร้องจากญาติโยมได้อยู่เรื่อย ๆ โดยไม่รู้จักประมาณ

แต่สิ่งที่พวกเราอาจลืมไปก็คือ **ความสบายจะเป็นมิตรกับเราในตอนแรก แต่จะเป็นศัตรูร้ายกับเราในภายหลัง** เพราะเมื่อบวชไปเรื่อย ๆ พรหมาก็มีแต่สูงขึ้น ๆ แต่เนื่องจากตลอดเวลาที่อยู่เ็นวัดก็ไม่ได้ตั้งใจฝึกตัวเท่าไร เพราะตั้งแต่บวชวันแรกก็ตั้งเป้าแคว่ว่าจะบวชไปเรื่อย ๆ บ้าง หรือจะเอาเท่านั้นเท่านั้นประโยคบ้าง พอได้อย่างนั้นตามที่นึกแล้ว ก็เลยหยุดอยู่แค่นั้น เพราะว่าลาสิกการะก็มีแล้ว ไม่อดไม่ยาก ก็เลยไม่ชวนชววยฝึกตนต่อไปอีก ทำยที่สุดพอพรหมสูงขึ้น แต่ไม่ได้ฝึกทำงานให้เป็นขึ้นเป็นอัน ก็จะเกิดปัญหาตามงานของหมู่คณะไม่ทัน แล้วก็เกิดอาการเคว้งคว้างจนกระทั่งสึกหาลาเพศไป นี่คือการติดลาสิกการะ ซึ่งเป็นแค่กึ่งใบ ยังไม่ถึงสะเก็ดไม่ถึงเปลือกแห่งการประพฤดิพรหมจรรย์ด้วยซ้ำ

เพราะฉะนั้น อย่าตั้งเป้าหมายการศึกษาเพียงแคได้ ๙ ประโยค ต้องตั้งเป้าว่า หลังจากได้ ๙ ประโยค แล้วจะนำมาทำอะไรได้บ้าง

ที่จะช่วยให้เราไปถึงที่สุดแห่งธรรมได้เร็ว ๆ ต้องตั้งเป้าหมายแบบนี้
การฝึกตนในการบวชจะได้มีภาพที่ชัดเจน

เกิดเป็นคนแล้ว อย่าเอาเปรียบใคร

อีกเรื่องหนึ่งที่เราต้องไม่ลืมก็คือ เรามีชีวิตรอดอยู่ได้ในแต่ละวัน
ก็เพราะได้ขบฉันข้าวปลาอาหารของชาวบ้านมาหลายปี โยมพ่อ
โยมแม่ก็อยู่ไกล มาดูแลเราไม่ถึง ก็ได้อาศัยปัจจัยสี่ชาวบ้านนี้แหละ
เลี้ยงชีวิตให้อยู่รอดมาถึงทุกวันนี้ ก็ต้องคิดเผื่อไปด้วยว่า **เกิดเป็นคน
แล้ว อย่าเอาเปรียบใคร เมื่อมีการรับแล้วก็ต้องมีการให้**

ญาติโยมไม่ได้เป็นญาติพี่น้องอะไรกับเราเลย ยังนำข้าวปลา
อาหาร นำทุกสิ่งทุกอย่างมาให้เรา โยมพ่อโยมแม่ของเราเสียอีกท่าน
อยู่ไกล ไม่ได้นำมาให้เราทุกวันหรอก ผลสุดท้ายชีวิตของเราอยู่ได้
ด้วยญาติโยม

เพราะฉะนั้น สิ่งที่เราต้องคิดก็คือ เราจะนำความรู้ ๙ ประโยค
ไปทำอะไร ให้เราเข้าถึงธรรมได้โดยง่าย โดยเร็ว ในขณะเดียวกัน
ญาติโยมที่บำรุงเลี้ยงเรามาแต่ละมือ เราควรจะให้อะไรกับเขา ที่จะ
ช่วยให้เขาไปถึงที่สุดแห่งธรรม โดยเอา ๙ ประโยคที่เรียนมาเป็นฐาน
แล้วก็นำธรรมะไปแจกแจงให้กับเขา เป็นการตอบแทนคุณข้าวปลา
อาหารของญาติโยม

ความรู้และความดีนั้น มีลักษณะพิเศษอยู่ว่า “ยิ่งให้ ยิ่งเพิ่ม” ข้าว
ปลาอาหาร ทรัพย์สินสิ่งของ บางที่ยิ่งให้มันยิ่งลด กว่าจะย้อนกลับมา
ให้เราอีกทีก็ใช้เวลานาน

เพราะฉะนั้น ก็ต้องถามตัวเราว่า

๑) เขาบำรุงเราแล้วด้วยลาภสักการะต่าง ๆ เราจะใช้ความเป็น
พระมหาเปรียญ ๙ ประโยคที่เรียนมา ทำอย่างไรให้โยมได้บุญ
เยอะ ๆ ให้สมกับที่แม่เขาจะไม่ได้เป็นญาติพี่น้องกับเรา แต่ก็บำรุง
อุปถัมภ์ทุกสิ่งทุกอย่างยิ่งกว่าพ่อกว่าแม่ของเราเสียอีก เรื่องนี้ต้องคิด
เตือนตัวเราให้มาก

๒) อย่าลืมนะว่าเขาไม่ได้เป็นอะไรกับเราเลย แต่ยังห่วงกลัว
ลูกเณรจะไม่มีฉัน ไม่มีใช้ บางทีข้าวปลาอาหารที่นำมาให้ฉันก็ดีกว่า
ที่เขากินเองที่บ้านเสียอีก ลูกของเขาเองแท้ ๆ ยังไม่ได้กินดีอยู่ดีอย่าง
นี้เลย เราจะใช้ความเป็นพระมหาเปรียญ ๙ ประโยค ตอบแทนเขา
อย่างไรบ้าง

ถ้าเราเอาแต่ฉันลูกเดียว มีเท่าไรฉันหมด แต่ไม่คิดตอบแทนคุณ
ข้าวปลาอาหารกลับคืนไป ถ้าชาติต่อไปต้องไปเกิดเป็นควายให้เขาใช้
ไถนา ก็ต้องบอกว่าตัวใครตัวมัน ถึงตอนนั้น ตะโกนเรียกสุดเสียง
แค่ไหนพระอุปัชฌาย์ก็ช่วยไม่ได้ หลวงพ่อก็ช่วยไม่ได้

เพราะฉะนั้น เราต้องดูแลตัวเองให้ดี อย่าต้องมาทำลายตนเอง ด้วยความเป็นพระมหาเปรียญ ๙ ประโยค จนกลายเป็นแบกหนี้ ญาติโยมข้ามภพข้ามชาติ ทางเดียวที่จะไม่เป็นหนี้ญาติโยมก็คือ อย่าตั้งเป้าแค่นี้ได้ ๙ ประโยค ต้องตั้งเป้าที่จะกำจัดทุกข์ให้ตนเองและ จะหาทางตอบแทนคุณญาติโยมให้ไปที่สุดแห่งธรรมด้วยกัน นี่คือ ทางไม่เป็นหนี้ข้าพลาอาหารของญาติโยม

อย่าดูเบาว่าศีลข้อใดข้อหนึ่งไม่สำคัญ

ในชีวิตพระเรา มีคำปฏิญาณในวันบวชไว้ว่า

“สัพพะทุกขะ นิสสระณะะ, นิพพานะ สัจฉิกระณัตถายะ”

การบวชครั้งนี้ ข้าพเจ้าจะกำจัดทุกข์ทั้งปวงให้หมดสิ้นไป และจะบรรลุถึงนิพพานให้ได้

ทุกข์ทั้งปวงเกิดมาจากกิเลสเป็นสาเหตุหลัก หากเราตั้งใจจะ กำจัดทุกข์ตั้งที่ปฏิญาณไว้ ก็ต้องมุ่งกำจัดกิเลสให้หมดไป แล้วนิพพาน ก็คือเป้าหมายที่เราจะไปให้ถึง เพราะถ้าเราไปถึงนิพพานเมื่อใด กิเลสก็ไปไม่ถึง ทุกข์ก็หมดสิ้นไป นั่นคือเป้าหมายหลักในการบวช ของชีวิตพระเรา

จากคำปฏิญาณสูงสุดในชีวิตพระนี้เอง มีสิ่งที่พวกเราต้อง เตือนตัวเองให้มาก ก็คือ **อย่าดูเบาว่าศีลข้อใดข้อหนึ่งเป็นเรื่อง เล็กน้อย** เพราะศีลทุกข้อที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบัญญัติขึ้นนั้น

ล้วนเพื่อการกำจัดทุกข์ทั้งปวงให้สิ้นไป ล้วนเพื่อการกำจัดกิเลสให้
เด็ดขาดถาวร ล้วนเพื่อความตั้งมั่นของพระพุทธศาสนา

ในกรณีนี้ เมื่อหลวงพ่อบวชพรรษาแรก จำพรรษาอยู่ที่วัด
ปากน้ำ มีพระเวียดนามรูปหนึ่ง มาบวชเป็นพระไทยที่วัดปากน้ำ เป็น
รุ่นพี่หลวงพ่อประมาณ ๓ - ๔ พรรษา ท่านก็มาซักถามปัญหากับ
หลวงพ่อกว่า **เรื่องการรักษาผ้าครองก่อนรับอรุณ ไม่น่าจะเป็น
เรื่องจำเป็น?**

หลวงพ่อก็ถามว่า ทำไมถึงคิดแบบนั้น

ท่านก็ให้เหตุผลว่า เรื่องของการรักษาผ้าครองในสมัยพุทธกาล
นี้ มีเหตุผลอยู่ ๒ เรื่องใหญ่ คือ

- ๑) ถ้าไม่ระมัดระวัง เดี่ยวก็โดนขโมย
- ๒) ถ้าไม่ระมัดระวัง ยิ่งหน้าฝนก็จะผุจะเปื่อยง่าย

เพราะฉะนั้นในสมัยพุทธกาลต้องระมัดระวังมาก เพราะผ้ามัน
หายาก จะบวชแต่ละทีต้องไปหาผ้าห่อศพ ก็เลยต้องรักษาผ้าครองไว้
ด้วยความระมัดระวัง

แต่เดี๋ยวนี้จีวรพระมีราคาถูก ผ้ายิ่งหาง่าย ไม่มีใครอยากลักไป
ทำอะไรหรอก นอกจากจะเอาไปทำผ้าชีวรี จึงไม่เกิดประโยชน์ที่จะ
ขโมย เพราะผ้าของพระก็ไม่ใช่ว่าเนื้อดี มีแต่ผ้าปานกลางซึ่งมีอยู่ทั่วไป

ขึ้นนำผ้าเนื้อดี แพง ๆ มาทำจีวร ห่มไปก็พะวงไป เตียวจะโดนไอนั้น
ขาด ไอนี้เกี่ยว การตัดเย็บแบบนี้ก็ไม่มีใครอยากจะทำไป เพราะ
ฉะนั้นในยุคนี้จึงไม่มีความจำเป็นที่จะรักษาผ้าครอง

เมื่อท่านให้เหตุผลจบ หลวงพ่อก็ไม่เถียงกับท่าน เพราะถือว่าเรา
ก็โตเป็นผู้ใหญ่กันแล้ว ก็ให้สติกับท่านไปด้วยเหตุผล ๒ ข้อ ว่า

**ประการที่ ๑ ผ้าไตรจีวร คือธงชัยพระอรหันต์ เป็นเครื่อง
แบบสมณะผู้ปราบกิเลส**

ในชีวิตพระเรา เป้าหมายสูงสุดของการบวชก็คือ **การกำจัด
ทุกข์และการปราบกิเลส** สิ่งที่เราจะต้องเตือนตัวเองอยู่ประจำก็
คือ **เครื่องแบบของพระในการปราบกิเลสต้องมีอยู่ประจำตัว**

ผ้าไตรจีวรที่ห่มกายเราอยู่นี้ แท้จริงก็คือ **ธงชัยของพระอรหันต์**
ที่ห่มไว้เตือนตัวเองว่า ข้าพเจ้าบวชมานี้ เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง
เหมือนกับพลเรือนที่พามาเป็นทหาร ก็ต้องมีเครื่องแบบเฉพาะสำหรับ
เตรียมรบกับข้าศึก

ถามว่า ทหารไม่ใช่เครื่องแบบได้ไหม?

ไม่ได้ เพราะขาดความทะมัดทะแมง และขาดอุปกรณ์เตือนสติว่า
ข้าพเจ้าเป็นนักรบที่จะต้องมาดูแลปกป้องรักษาประเทศ รักษาชาติ

รักษาพระศาสนา เพราะฉะนั้น ทหารจึงต้องมีเครื่องแบบเฉพาะเพื่อการทำหน้าที่ของตัวเอง

การเป็นพระภิกษุสามเณรของเราก็เช่นกัน ต้องมีเครื่องแบบปราบกิเลส คือผ้าไตรจีวร ซึ่งมีลักษณะเฉพาะไว้เตือนตัวเองว่า **ข้าพเจ้าเป็นสมณะ เป็นนักรบที่จะต้องมาปราบกิเลส** พระสัมมาสัมพุทธเจ้าและเหล่าพระอรหันต์ในอดีตใส่เครื่องแบบนี้ปราบกิเลสจนได้รับชัยชนะอย่างเด็ดขาดมาแล้ว จนกระทั่งมีชื่อเรียกที่ประกาศชัยชนะเหนือกิเลสว่า **“ธงชัยของพระอรหันต์”**

ผ้าไตรจีวรของเราจึงเป็นชุดนักรบปราบกิเลสที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เราจึงต้องหวงแหนรักษาไว้ให้ดี ไม่ใช่เพราะว่าผ้าหาง่ายหรือหายาก แต่เพราะเครื่องแบบนี้ปราบกิเลสนี้ มีไว้เตือนสติว่า **ข้าพเจ้าเป็นพระ จึงต้องเอาไว้ใกล้ๆ ตัว** พอตื่นขึ้นมา ก็จะได้เตือนตัวเองว่า **หน้าที่หลักของข้าพเจ้าคือการปราบกิเลสให้หมดสิ้นไป**

การโกนหัวก็เช่นกัน มีไว้เตือนสติ ลูบบาลเนื้อไร ก็เตือนตัวเองว่า **ข้าพเจ้าเป็นพระ ทุกอย่างสละแล้ว** แม้แต่ผมบนศีรษะยังสละเลย เพราะฉะนั้นไม่อย่าได้ทำอะไรอย่างอื่น เครื่องประดับอะไรก็ไม่อยากได้ รกภูมิ รกสำนักงาน ขอโล่ง ๆ อย่างนี้ ดูแลรักษาความสะอาดง่าย

ดังนั้น นักรบในทางโลกต้องมีทั้งเครื่องแบบและอาวุธ ทั้งหอก ดาบ ปืน ไม้เตี๊ยนตัวเองและไม้สู้กับศัตรู พระเราไม่มีอาวุธ มีแต่ผ้าไตรจีวร ไม้ห่มกายเป็นเครื่องแบบปราบกิเลส และใช้เตี๊ยนสติตัวเราว่า ข้าพเจ้าเป็นพระ แล้วก็ใช้สตินั้นเป็นอาวุธสู้กับกิเลสไปโดยปริยาย

ประการที่ ๒ การรักษาผ้าครอง คือการบังคับให้ตื่นขึ้นมา ปรารภความเพียรตั้งแต่เช้ามีด

การที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบัญญัติให้มีการรักษาผ้าครอง โดยไม่ให้ขาดอรุณนั้น ก็เพราะว่าทรงบังคับให้เราตื่นแต่เช้า ลุกขึ้นมาปรารภความเพียร มุ่งปราบกิเลสไปพระนิพพานให้ได้ ก็เลยต้องลุกขึ้นมารักษาผ้าครอง ไม่ใช่นอนตีพุงตื่นสาย ปล่อยให้กิเลสท่วมหัว เหมือนยอมแพ้ตั้งแต่ยังไม่ออกรบ กลายเป็นกิเลสปราบพระ ไม่ใช่พระปราบกิเลส

เพราะฉะนั้น ไม่ว่าผ้าจะหาง่ายหายาก ธงชัยของพระอรหันต์ก็คือเครื่องแบบของนักปราบกิเลส คืออาวุธของนักสู้กิเลส เพื่อเตือนสติให้ตัวเราปรารภความเพียร มุ่งปราบกิเลสให้หมดสิ้น จะได้เป็นพระอรหันต์ไปนิพพาน ตามคำปฏิญาณต่อหน้าพระอุปัชฌาย์ในวันบวช สิ่งเหล่านี้ต่างหากที่เป็นวัตถุประสงค์หลัก ไม่ใช่เพราะว่าผ้าราคาถูกรหรือแพง

ตัวอย่างเรื่องการรักษาผ้าครองนี้ ยกขึ้นมาก็เพื่อให้เราได้ รมั้ตระวังว่า เวลาศึกษาเรื่องใดที่เกี่ยวข้องกับพระธรรมวินัยของ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ขอให้มองลึก ๆ อย่างมองตื้น ๆ มิฉะนั้นจะไป ไม่รอด ถึงบวชได้ตลอดชีวิต ตลอดรอดฝั่ง ก็ได้แค่อานิสงส์ของลาภ ลักการะ ซึ่งมันเป็นเพียงกิงโอบของการบวช ยังไม่ได้แม้แต่สะเก็ด ของการบวช เพราะแม้การรักษาศีลได้ดีแล้ว พระองค์ยังทรงบอกว่า นั้นเป็นเพียงสะเก็ดของการบวช ยังไม่ถึงแก่นของการบวช トラบกระทั้ง กำจัดทุกข์ได้ ปราบกิเลสได้เมื่อไร นั้นจึงเรียกว่าถึงแก่นของการ ประพฤติพรหมจรรย์

ดังนั้น พระธรรมวินัยทุกข้อ ศีลทุกข้อ เราจะดูเบาไม่ได้ เพราะ ทุกข้อนั้นหากปฏิบัติอย่างละเอียดลออ ก็จะทำให้เกิดสำนึกของความ เป็นพระขึ้นมา แล้วสำนึกของความเป็นพระนี้เอง ก็จะเป็นกำลังใจให้ เราปรารภความเพียร บำเพ็ญภาวนาจนกระทั่งกำจัดกองทุกข์ บรรลุ นิพพานในตัว ทำเป้าหมายของการบวชได้สำเร็จ นี่คือนหัวใจสำคัญ ของนักรบกองทัพธรรม

การศึกษายิ่งสูงขึ้น คุณธรรมยิ่งต้องสูงตาม

พวกเราเรียนพระบาลี ก็ต้องคิดเตือนตนเองว่า พระบาลีคือภาษา ที่เก็บคำสอนเพื่อการปราบกิเลสให้สิ้นไปอย่างถาวร เมื่อเราสอบเลื่อน ขึ้นได้ ๑ ประโยค ก็ต้องถามตนเองว่า **นิสัยของเราดีขึ้นหรือไม่** เราน่า

ความรู้มาใช้ปราบกิเลสได้หรือไม่ เรานำความรู้มาฝึกตนเพื่อไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรมได้หรือไม่

ตรงนี้ต่างหากคือความก้าวหน้าในการศึกษาพระบาลีของเรา เพราะยิ่งเรียนสูงขึ้น คุณธรรมก็ยิ่งต้องสูงขึ้นตามไปด้วย ความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ ก็ต้องเพิ่มมากขึ้นด้วย และที่สำคัญจิตสำนึกของความเป็นพระก็เพิ่มมากขึ้นตามลำดับด้วย

อย่ามัวแต่ภูมิใจว่าเราเป็นพระมหาเปรียญ ๙ ประโยค ถ้ามัวคิดแบบนั้น นอกจากปัญญาจะไม่ก้าวหน้า เพราะคุ้นอยู่กับการท่องจำ แต่ไม่คุ้นกับการใช้ฝึกนิสัย การทำงานพระศาสนาด้านอื่น ๆ ก็จะไม่เตรียมตัวไม่ทัน เมื่อถึงคราวจะต้องตอบแทนคุณข้าวปลาอาหารของญาติโยม ก็จะไม่หือข้อคิดธรรมะ ไม่มีมุมมองในภาคปฏิบัติที่ญาติโยมสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้จริง แล้วเราก็จะเคืองคว้างในการบวช

การที่เราจะสามารถเจาะลึกธรรมะที่เรียนมาให้นำไปใช้งานได้จริงนั้น มีหลักการสำคัญว่า **ต้องตั้งคำถามในเชิงปฏิบัติให้เป็นซึ่งมีอย่างน้อย ๔ คำถาม**

คำถามที่ ๑ - อะไร? เป็นการตั้งคำถามเพื่อให้ทราบความหมายในเชิงปฏิบัติ

ยกตัวอย่าง เช่น ถ้าเรียนเรื่องขันติ ก็ต้องถามว่า ขันติคืออะไร

แต่การถามตรงนี้ นอกจากการแปลให้ได้ความหมายในระดับภาษาแล้ว ยังต้องแปลให้ได้ความหมายในระดับการปฏิบัติด้วย

ขันติ แปลว่าอะไร แปลว่า อุตทน นี่เป็นการแปลในระดับภาษา

ขันติ แปลว่าอะไร แปลว่า การรักษาใจให้อยู่ในภาวะสงบเป็นปกติ ไม่ว่าจะถูกกระทบกระเทือนด้วยเรื่องใดก็ตาม นี่เป็นการแปลสู่ภาคปฏิบัติ

คำถามที่ ๒ - ทำไม? เป็นการตั้งคำถามเพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์หลักในการปฏิบัติ

ทำไมต้องอุตทน? เราก็ต้องให้เหตุผลในการปฏิบัติได้ เช่น เพราะว่า จะได้ไม่เป็นคนเอาแต่ใจตัวเอง เพราะว่า จะได้ทำงานให้สำเร็จ เพราะว่า จะได้ไม่เกิดความแตกแยก เพราะว่า จะได้ไม่ก่อบาปก่อเวร นี่เป็นตัวอย่างการตอบวัตถุประสงค์ของการฝึกคุณธรรมข้อนั้น ๆ ในภาคปฏิบัติให้ชัดเจน

คำถามที่ ๓ - ทำอย่างไร? เป็นการตั้งคำถามเพื่อให้ทราบวิธีการปฏิบัติอย่างชัดเจน

ทำอย่างไรถึงจะมีความอดทน? เราเรียนมาแล้วว่า ความอดทน มี ๔ ประเภท

๑) อุดทนต่อความลำบากตรากตรำ

๒) อุดทนต่อทุกขเวทนา

๓) อุดทนต่อการกระทบกระทั่ง

๔) อุดทนต่อความเขี้ยววนของกิเลส

เมื่อถึงคราวลงมือปฏิบัติ ถ้าเราไม่เคยฝึกความอดทนมาจริง ๆ เราจะไม่มึมมองจากประสบการณ์จริง เพราะการฝึกความอดทน ทั้ง ๔ ประเภทนั้น ต้องฝึกจากการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ใครที่เอาแต่เรียน ไม่ยอมลงมารับผิดชอบงานหมู่คณะ ชอบหลบ ๆ เลี่ยง ๆ ก็จะไม่ได้ออกแก้ปัญหาร่วมกับหมู่คณะ ก็เท่ากับว่าไม่ได้ฝึกความอดทน เพราะความอดทนจะฝึกได้ต่อเมื่อเจอกับอุปสรรคปัญหา แต่ว่าเราไม่ถอดใจยอมแพ้ไปก่อน

คำถามที่ ๔ – ผลที่ได้เป็นอย่างไร? เป็นการตั้งคำถามเพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามมาในอนาคต ทั้งด้านบุคคล สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม

ตัวอย่างของเรื่องนี้ ก็ลองคิดดูง่าย ๆ ว่า ถ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงยอมแพ้ต่อดินฟ้าอากาศ ยอมแพ้ต่อการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย ยอมแพ้ต่อการสร้างบารมีเป็นทีม ยอมแพ้ต่อกิเลสที่บีบคั้น บังคับใจให้คิดชั่ว พุดชั่ว ทำชั่ว ในวันนี้โลกจะมีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบังเกิดขึ้นหรือไม่

แต่เพราะพระองค์ทรงไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรคต่าง ๆ โดยอาศัย
ขันติเป็นกำลังในการแสวงหาปัญญา เป็นกำลังในการปราบกิเลส
เป็นกำลังในการสร้างบารมีเป็นหมู่คณะ จึงทรงสามารถช่วยเหลือ
สรรพสัตว์ให้พ้นทุกข์จากการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสารได้อย่าง
มหาดล พระองค์จึงได้ตรัสสรรเสริญว่า “ขันตินั้นเป็นเยี่ยม”^๒ ซึ่ง
ก็เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากขันติในภาคปฏิบัติทั้งสิ้น

สิ่งเหล่านี้ พวกเราเคยเรียนกันมาแล้วทั้งนั้น แต่ต้องหัดเจาะลึกสู่
ภาคปฏิบัติ สู้การแก้ปัญหาในชีวิตจริง จนกระทั่งได้ปัญญาที่สามารถ
นำไปใช้ฝึกฝนอบรมตนเองได้จริง เราถึงจะมีแง่คิดมุมมองที่ใช้สู่กับ
ความทุกข์ สู้กับกิเลส สู้กับอุปสรรค สู้กับวิบากกรรมได้โดยไม่เพลี่ยงพล้ำ

ธรรมะที่อุทิศสำหรับเล่าเรียนมากเท่าไร ก็จะสามารถนำไปประยุกต์
ใช้กับการทำงานได้จริง การบวชครั้งนี้ของเราถึงจะไม่สูญเสียเปล่า เมื่อ
ถึงคราวตอบแทนคุณข้าวปลาอาหารญาติโยม ก็จะได้ไม่เป็นหนี้
ชาวบ้านข้ามภพข้ามชาติ เพราะสามารถนำคุณธรรมความดีงามต่าง ๆ
ที่ได้จากการฝึกตัวเพิ่มขึ้นในแต่ละพรรษา มาแจกจ่ายให้กับญาติโยม
อย่างไม่ขาดตกบกพร่อง จนกระทั่งเขาสามารถสร้างบารมีเป็นทีม
ไปถึงที่สุดแห่งธรรมพร้อมกับเรา

เพราะฉะนั้น พวกเราศึกษาเล่าเรียนธรรมะเรื่องใดก็ตาม จะต้อง
ระมัดระวังให้ดี เพราะสุดท้ายแล้ว จะต้องตั้งคำถามว่า เราจะนำธรรมะ

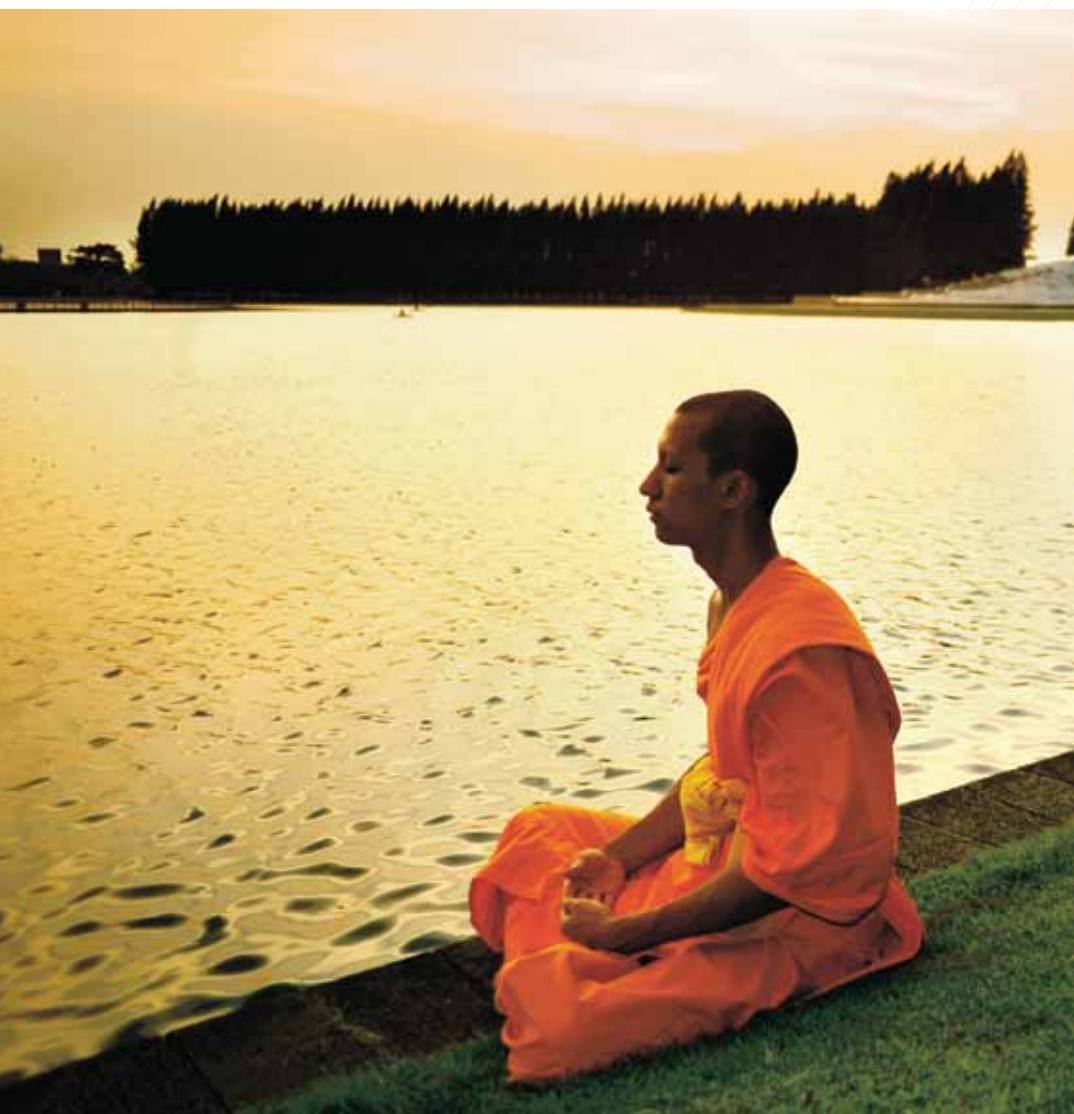
^๒ สุภาสิตขยสูตร, ส. ส. ๑๕/๒๕๑/๓๖๖-๓๖๗ (มจร.)

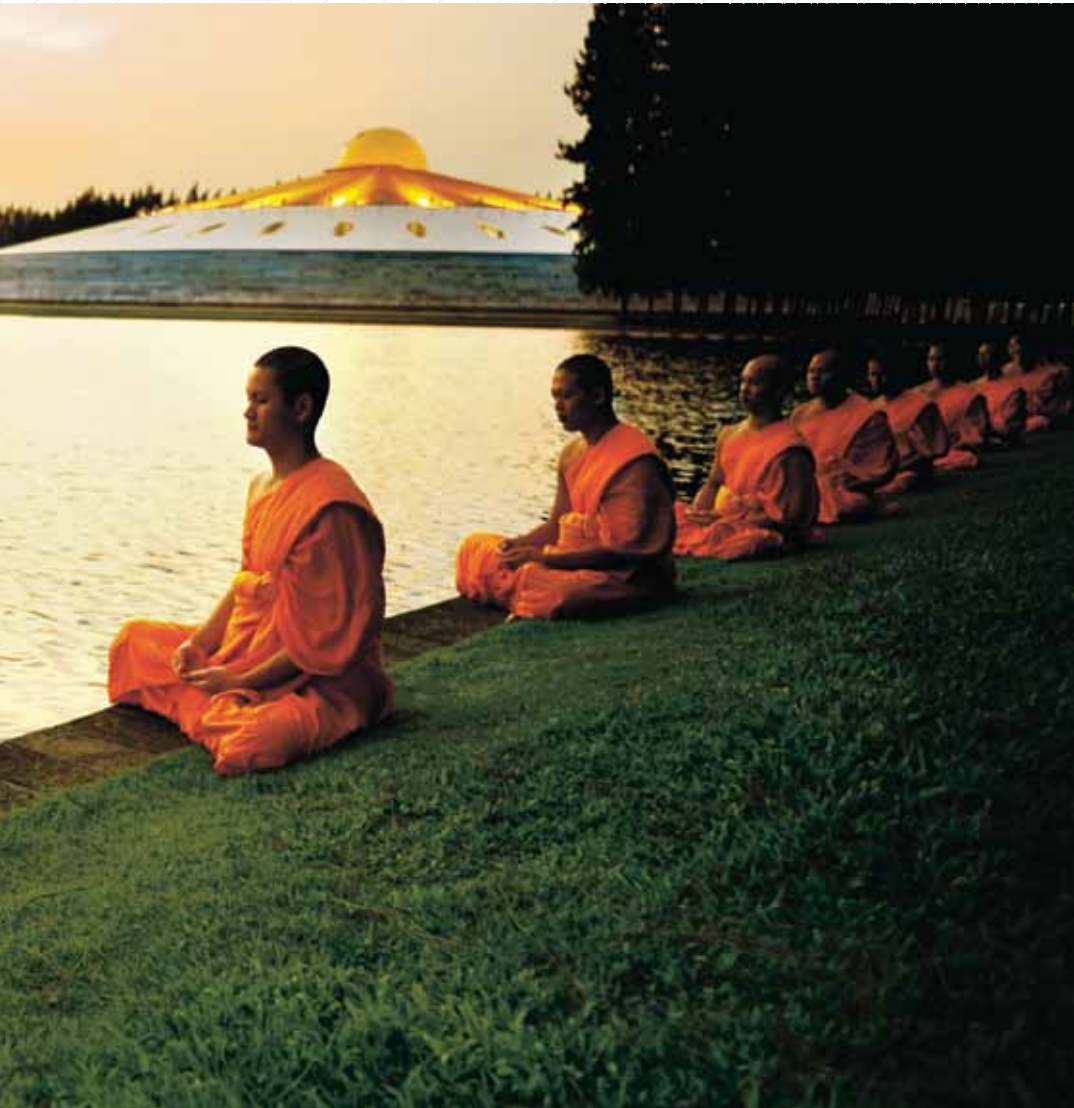
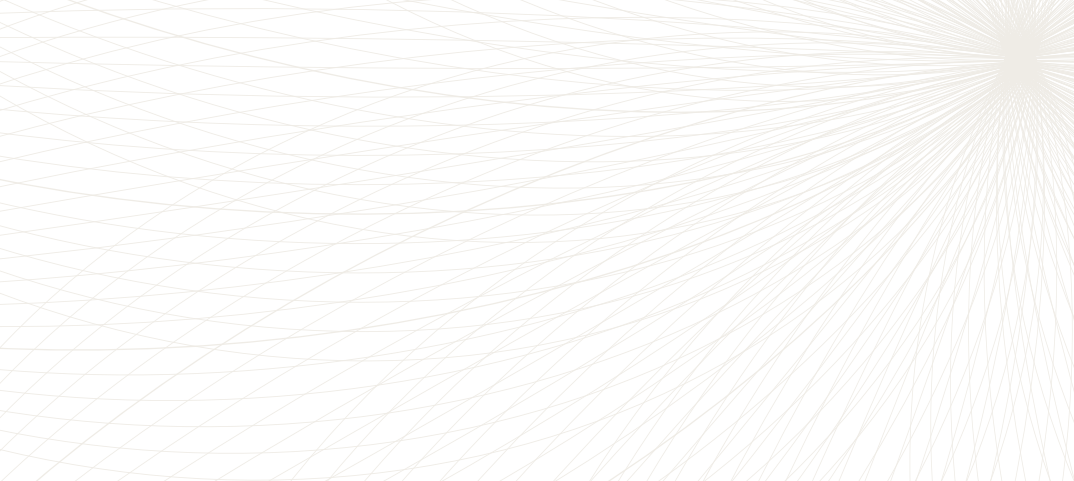
เรื่องนั้นมาใช้งานได้อย่างไร ซึ่งก็มีทางเดียว นั่นคือต้องนำมาฝึกฝน
อบรมตนเองเพื่อไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม แล้วการบวชเป็นพระภิกษุ
ของเราในครั้งนี้จึงจะมีความสมบูรณ์ต่อการสร้างบารมีทั้งของตนเอง
และญาติโยม

ท้ายที่สุดนี้ หลวงพ่อขออำนวยการบวชครั้งนี้ของลูกทุกรูป
ได้บวชเป็นพระทั้งภายนอกและภายใน สามารถแตกฉานธรรมะ
ทั้งหยาบ ทั้งละเอียด สามารถแตกฉานวิชาธรรมกาย ได้เป็นขุนพล
กล้าของกองทัพธรรม สามารถสร้างบารมีเป็นทีม จนกระทั่งปราบ
มารประหารกิเลสได้สิ้นเชื้อไม่เหลือเศษ ไปถึงที่สุดแห่งธรรมได้เป็น
อัครจรรยทุกรูปเทอญ

พระมหาวิริยคุณ

ประวัติ
สามเณร
เปรียญธรรม

สามเณร	ร่มเกล้า เสาวรส ป.ธ. ๓
ฉายา	โสภคชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันงามเลิศ
เกิด	๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๑
บรรพชา	๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔
ภูมิลำเนา	จ.ตาก
นามบิดา	นายสังวาล เสาวรส
นามมารดา	นางรำเพย เสาวรส

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๔๗	อบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
๒๕๕๑	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ.นครนายก สามเณรคุณธรรมประจำปี
๒๕๕๓	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ.ฉะเชิงเทรา
๒๕๔๘ - ๒๕๕๓	กรรมการสามเณร วัดพระธรรมกาย
๒๕๕๒ - ๒๕๕๓	สามเณรคุณธรรมประจำปี
คติธรรม	คนทุกคนย่อมมีความฝัน แต่น้อยคนนักที่จะทำฝันให้เป็นจริง

ความรู้สึกจากใจ

ตั้งแต่สามเณรได้เข้ามาสู่ร่มผ้ากาสาวพัสตร์ ก็ได้รับการอบรมสั่งสอนและขัดเกลาตัวเองจากพระพี่เลี้ยงและบพญิกต่าง ๆ มาตลอด ๑๐ ปี ทำให้เวลาที่ผ่านมาไปในแต่ละวันของสามเณรมีประโยชน์ไม่สูญเปล่า แม้จะมีอุปสรรคผ่านเข้ามาไม่มีจบ จนบางครั้งทำให้รู้สึกท้อแท้ หมดกำลังใจ แต่เราเลือกเดินทางสายนี้แล้วก็ต้องอดทนถึงจะล้มสักกี่ครั้งก็ต้องพร้อมที่จะลุกขึ้น และเดินต่อไปเพื่อให้เป้าหมายบรรลุ แต่สามเณรก็รู้สึกดีใจที่ผ่านพ้นอุปสรรคมาได้และอยู่มาจนถึงวันนี้ สิ่งที่เคยเป็นกำลังใจให้สามเณรคือ พระเดชพระคุณหลวงพ่отั้งสอง เพราะหลวงพ่อต้องรับภาระหนักเพื่อคนทั้งโลก แต่ไม่เคยเอ่ยปากบ่นหรือหยุดพัก สามเณรภูมิใจมากที่ได้มาเป็นลูกของหลวงพ่отั้งสอง และสามเณรจะขออุทิศชีวิตเป็นกำลังใจให้พระพุทธรศาสนา

สุดท้ายนี้ สามเณรกราบแทบเท้าขอบพระคุณหลวงพ่отั้งสองอย่างสูง พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยงทุกรูปที่คอยอบรมพร่ำสอนเสมอมา และโยมพ่อโยมแม่ที่เป็นเข็มทิศคอยชี้หนทางให้แก่สามเณร และอนุโมทนาบุญต่อสาธุชนทั่วโลกทุกท่าน

สามเณร	นิติวิทย์ ชินธนานันท์ ป.ธ. ๘
ฉายา	วฑฒชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันเจริญแล้ว
เกิด	๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๑
บรรพชา	๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐
ภูมิลำเนา	จ.กาญจนบุรี
นามบิดา	นายพงศ์พัฒน์ ชินธนานันท์
นามมารดา	นางทิพย์รัตน์ ชินธนานันท์

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๔๑ - ๒๕๕๓	ปฏิบัติธรรม เจ้าหน้าที่จัดทำพระของขวัญที่ระลึก
คติธรรม	จงพัฒนาความสามารถและคุณธรรมในตัว ไปพร้อม ๆ กัน

ความรู้สึกจากใจ

แรกเริ่มเดิมที สามเณรได้มาลงบวชตอนอายุ ๙ ขวบ ตามคำขอของบิดามารดา ตอนนั้นก็คิดเพียงว่า บวชเพื่อทดแทนพระคุณบิดามารดาสักระยะหนึ่งเท่านั้น แต่เมื่อได้มาอยู่ในวัด ได้เห็นการสร้างบารมี ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ ได้พบปะกัลยาณมิตรผู้ชักชวนให้สร้างคุณงามความดี ทำให้รู้สึกประทับใจจึงได้ตัดสินใจบวชต่อ รวมเป็นเวลาทั้งหมด ๑๓ ปี

ในเส้นทางการบวชนั้น มีทั้งสุขทั้งทุกข์ปะปนกันไป ทำให้สามเณรได้ตระหนักถึงความไม่แน่นอนในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นชีวิตแบบไหนก็ต้องพบเจอความยากลำบากด้วยกันทั้งนั้น ในทางโลกเราก็คงต้องเจอความลำบากและมีโอกาสทำผิดพลาดในชีวิตมากมาย แต่ในเส้นทางธรรมเราได้มีโอกาสฝึกฝนคุณธรรมในตัวเองให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไปและอยู่ในบุญกุศลตลอด การบวชเปลี่ยนสามเณรจากเด็กทั่วไปให้กลายเป็นสามเณรผู้ร่วมสร้างบารมีกับพระเดชพระคุณหลวงปู่ไปจนถึงที่สุดแห่งธรรม เมื่อได้ตระหนักในสิ่งนี้ สามเณรจึงรู้สึกภูมิใจที่ได้มาบวช และตั้งใจฝึกฝนตัวเองยิ่ง ๆ ขึ้นไปอีก

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงปู่ พระอาจารย์ และพระพี่เลี้ยงทุกรูปที่คอยแนะนำอบรมสั่งสอน ขออนุโมทนาบุญกับโยมพ่อโยมแม่และญาติโยมทุกท่านที่ให้การสนับสนุนในการบวชตลอดมา

สามเณร	ประวิทย์ หลักด่าน ป.ธ. ๕
ฉายา	ปุณฺณชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอย่างเต็มเปี่ยม
เกิด	๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๒
บรรพชา	๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
ภูมิลำเนา	จ.ศรีสะเกษ
นามบิดา	นายเสถียร หลักด่าน
นามมารดา	นางบัวลอย หลักด่าน

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๕๑	คณะกรรมการเลขานุการศูนย์ศาสนกิจกรรม
๒๕๕๒	คณะกรรมการรองหัวหน้าศูนย์พัฒนาการ
๒๕๕๓	คณะกรรมการหัวหน้าศูนย์ธรรมปฏิบัติ
๒๕๕๔	คณะกรรมการผู้ช่วยอบรมบาลีก่อนสอบ สนามหลวง
คติธรรม	แม้วันเวลาจะแปรผันไป แต่ปณิธานไม่ผันแปร

ความรู้สึจากใจ

ดีก็ชั่วก็เห็นเป็นกันหมด อดทนหน่อยชีวิตเปลี่ยนแปลงได้
ถ้าหลับตาวางใจที่กลางกาย แล้วชีวิตจะสดใสตลอดกาล

กว่าจะมาถึงวันนี้ได้ใช้ตัวเก่ง แต่เพราะมีท่านผู้อยู่ข้างหน้า คือ พระเดชพระคุณหลวงพ่อกัณฺโถ พระมหาเถระ พระเถรานุเถระ และ พระอาจารย์ทุกรูปให้โอกาส คอยอบรมพร่ำสอน คอยดึง คอยจุด กระชากลากขึ้นมาสู่หนทางการสร้างบารมีในเพศสมณะ ให้เป็น พระแท้ที่สมบูรณ์แบบอย่างท่าน และผู้อยู่ข้างกายคือเพื่อนสหธรรมิก พี่ ๆ น้อง ๆ คอยเตือนคอยประคับประคอง คอยให้กำลังใจสู้เคียงบ่า เคียงไหล่กันมาอย่างไม่ย่อท้อ และผู้อยู่ข้างหลัง คือ โยมพ่อ โยมแม่ และสาธุชน พี่ ๆ อุบาสก-อุบาสิกา ทุกคนคอยผลักดัน คอยสนับสนุน ช่วยเหลือให้กำลังใจมาโดยตลอด ไม่ยอมเหน็ดเหนื่อย ลำบากแค่ ไหนก็สู้ไม่ถอย สรุปได้ว่าหากสามเณรไม่ได้...

ผู้อยู่ข้างหน้าคือพระเดชพระคุณหลวงพ่อกัณฺโถ พระอาจารย์ทุกรูป คอยดึง คอยจุด คอยกระชากลากขึ้นมา

ผู้อยู่ข้างกายคือเพื่อนสหธรรมิก คอยเตือน คอยประคับประคอง คอยให้กำลังใจ คอยยืมให้

ผู้อยู่ข้างหลังคือญาติโยม คอยผลักดัน คอยสนับสนุน ก็คงไม่มีวันนี้

สุดท้ายนี้ สามเณรกราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อกัณฺโถอย่างสูง กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ในวัดทุกรูป และอนุโมทนาบุญกับสาธุชนทุกท่านที่สนับสนุนการบวชในครั้งนี้

สามเณร	พลวิทย์ แต่พานิช ป.ธ. ๖
ฉายา	เขมินฺทชโย
คำแปล	ผู้ชนะอย่างยิ่งใหญ่ด้วยความเกษม
เกิด	๒๙ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๓
บรรพชา	๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗
อุปสมบท	จ.ชลบุรี
นามบิดา	ด.ต.สมหมาย แต่พานิช
นามมารดา	นางประไพ รามณู

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๔๙	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน ศูนย์ปฏิบัติธรรมไพโรสมบурณ จ.เชียงราย
๒๕๕๐	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน ธุดงค์สถานพิษณุโลก
๒๕๕๑	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน ธุดงค์สถานชุมพร
๒๕๕๓	คณะกรรมการสามเณร หัวหน้าศูนย์พัฒนาการ
๒๕๕๒ - ๒๕๕๓	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน ธุดงค์สถานพิษณุโลก
๒๕๕๔	คณะกรรมการอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง วัดพระธรรมกาย
คติธรรม	แม้สายลมจะเปลี่ยนทิศ แต่สายโลहितไม่เคย เปลี่ยนสี

ความรู้สึจากใจ

นักปราชญ์กล่าวไว้ว่า “หนทางพิสูจน์ม้า กาลเวลาพิสูจน์คน” ซึ่ง ณ เวลานั้น บทพิสูจน์ได้ปรากฏออกมาแล้วว่า วันเวลาตลอด ๗ ปี ที่ผ่านมานั้น ลูกเณรได้รับความเมตตา การอบรมพร่ำสอนจาก พระเดชพระคุณหลวงพ่ทั้งสอง พระอาจารย์ และพระพี่เลี้ยงทุกรูป จนทำให้สามเณรมีวันนี้ วันที่ทำให้โลกได้รู้ว่า “ชีวิตสามเณรเป็นชีวิตที่ได้โอกาส คือโอกาสที่ได้มาสร้างบารมีฝึกฝนอบรมและแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง” และเพราะตระหนักดีถึงพุทธพจน์ที่ว่า

หญาคาที่จับไม่ดี ย่อมบาดเจ็บได้ ฉนใด

พรหมจรรย์ที่ประพฤติไม่ดี ย่อมฉุดคร่าไปสู่รอกได้ ฉนนั้น

จึงทำให้สามเณรยิ่งเกิดวิริยอุตสาหะตั้งใจฝึกฝนและแก้ไขตนเองตามพระธรรมวินัยให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป เพื่อที่ว่าชาวปลาอาหารที่ญาติโยมนำมาถวายด้วยความประณีตนั้น จะได้เป็นไปเพื่อการประพฤติปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงวิชาธรรมกายและจะได้สืบสายโลหิตของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสืบไป

กราบแทบเท้าขอบพระคุณอย่างสูงต่อพระเดชพระคุณหลวงพ่ทั้งสอง พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยงทุกรูปที่คอยให้การอบรมสั่งสอนและให้กำลังใจชี้แนะแนวทางการสร้างบารมีเสมอมา อีกทั้งขออนุโมทนาบุญกับโยมพ่อ โยมแม่ โยมพี่ พร้อมทั้งวงศาคณาญาติและสาธุชนผู้ใจบุญทั่วทั้งโลก

สามเณร	ชาญชัย วรวงศ์ ป.ธ. ๖
ฉายา	ชวนชโย
คำแปล	ผู้ชนะด้วยความชำนาญว่องไว
เกิด	๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๓
บรรพชา	๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔
ภูมิลำเนา	จ.อุบลราชธานี
นามบิดา	นายพิทธพงศ์ วรวงศ์
นามมารดา	นางสมคิด วรวงศ์

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๔๗	สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี
๒๕๔๙	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์ธรรมปฏิบัติ
๒๕๕๐	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สารพินิจ สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี ด้านความกตัญญู
๒๕๕๑	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์ธรรมปฏิบัติ กรรมการสอบธรรมสนามหลวง วัดบางชัน จ.ปทุมธานี
๒๕๕๓	อบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
๒๕๕๔ - ๒๕๕๓	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน ศูนย์สาขากายในประเทศ
๒๕๕๒ - ๒๕๕๓	โฆษกคณะกรรมการสามเณร
๒๕๕๓ - ๒๕๕๔	คณะกรรมการอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง
คติธรรม	ไม่สู้ ไม่หนี สร้างบารมีไม่หยุด จนกว่าจะสุด สายธรรม

ความรู้สึจากใจ

เป็นความภาคภูมิใจสูงสุดของสามเณรที่ได้เกิดมาพบ พระพุทธศาสนาและวิชาธรรมกายตั้งแต่เยาว์วัย ๑๐ กว่าปีผ่านไป ในใจมีแต่ความสุข สุขที่มองไปรอบทิศก็มีกัลยาณมิตรรอบตัว มองไปเบื้องบนก็มีพระเดชพระคุณหลวงปู่ พระอาจารย์ คอยเป็นผู้นำในการสร้างบารมี ข้างหนาก็มีพี่เณรน้องเณรที่คอยอุ้มให้ และ พยุงให้ลุกขึ้นสู้ในยามท้อแท้ มองไปข้างหลังก็ปล้นเกิดกำลังใจจาก คุณโยมทุกท่านที่คอยสนับสนุนการสร้างบารมีมาตลอด

นี่แหละครับ ความสุขในเพศของสามเณร จะหาความสุขที่ยิ่ง กว่านี้จากไหนได้อีก ถ้าไม่ใช่ที่นี่ ที่ที่ผมเป็นลูกสามเณรเปรียญธรรม ของพระเดชพระคุณหลวงปู่ ที่ที่ปลูกฝังมโนปณิธานอันยิ่งใหญ่ ที่จะยังสันติภาพให้เกิดขึ้นบนโลกใบนี้ ทำให้สามเณรกล้าที่จะ อุปสมบทอุทิศชีวิตไว้ในพระพุทธศาสนาวิชาธรรมกาย คือทุก ลมหายใจเข้าออกของชีวิตก็เป็นไปเพื่อวิชาธรรมกายเท่านั้น

วันนี้สามเณรจะได้ขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของพระรัตนตรัย แต่สิ่งนี้ ไม่ใช่ที่สุดของการสร้างบารมีในเพศสมณะ แต่เป็นจุดเริ่มต้นที่สามเณร จะต้องพัฒนาการฝึกฝนอบรมตนเองให้ยิ่งๆ ขึ้นไป พร้อมกับพัฒนา ศักยภาพในการรองรับงานอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธศาสนา

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่отั้งสองที่เมตตา
ให้โอกาสในการสร้างบารมีแก่ลูกเณร ขอบพระคุณพระอาจารย์ พระ
พี่เลี้ยง ขอบคุณเพื่อนสหธรรมิก โยมพ่อ โยมแม่ โยมอาจารย์ และ
กัลยาณมิตรทุกท่านมา ณ โอกาสที่สามเณรได้เข้าอุปสมบทอุทิศชีวิต
ในครั้งนี้

สามเณร	ธีรวัฒน์ พูลทวี ป.ธ. ๕
ฉายา	ญาณชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะด้วยความรู้
เกิด	๑๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๓
บรรพชา	๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕
ภูมิลำเนา	จ.เชียงใหม่
นามบิดา	นายอำนาจ พูลทวี
นามมารดา	นางกวีศรี ยังมาก

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๕๐	อบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
๒๕๕๑	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สารพินา
๒๕๕๒	คณะกรรมการสามเณร รองหัวหน้าศูนย์สาลีกิจกรรม
๒๕๕๓	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ.แพร่ คณะกรรมการสามเณร หัวหน้าศูนย์สารพินา
๒๕๕๓ - ๒๕๕๔	คณะกรรมการอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง
๒๕๕๔ - ๒๕๕๕	อนุกรรมการกิจกรรมสงฆ์
คติธรรม	ชนะอยู่ที่หนึ่ง จริ่งอยู่ที่ใจ ชนะที่ยิ่งใหญ่ คือ ชนะใจตนเอง

ความรู้สึจากใจ

นับตั้งแต่วันที่สามเณรได้ก้าวเข้ามาสู่วัดพระธรรมกายแห่งนี้ สามเณรก็ได้ฝึกฝนอบรมตนเองอย่างสม่ำเสมอ และได้รับการอุปการะจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อกุศลในทุก ๆ เรื่อง ทั้งความเป็นอยู่ การขบฉัน และการศึกษา ทำให้สามเณรได้อยู่อย่างสงบ ปลอดภัย ห่างไกลจากสิ่งต่าง ๆ ทำให้สามเณรได้ศึกษาพระบาลีอย่างเต็มที่ ได้สร้างบารมีอย่างเต็มกำลัง ทุก ๆ วินาทีของสามเณรที่ผ่านมา นั้น เปี่ยมไปด้วยบุญกุศลล้วน ๆ และถึงแม้จะอุปสมบทเป็นพระภิกษุแล้ว สามเณรก็จะไม่ทิ้งพระบาลีอย่างเด็ดขาด จะศึกษาเรียนรู้ให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ควบคู่ไปกับการสร้างบารมี

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อกุศลทั้งสอง ที่ทำให้สามเณรมีวันนี้ได้ กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยงทุกรูป ที่คอยอบรมพร่ำสอนชี้แนะและคอยดูแลตลอดมา ขอบพระคุณโยมแม่ที่คอยเป็นกำลังใจให้สามเณรเสมอมา ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงครับ

สามเณร	ดิณณภพ ยิ่งยง ป.ธ. ๓
ฉายา	ชุตินุชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันรุ่งเรือง
เกิด	๑๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๓
บรรพชา	๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖
ภูมิลำเนา	จ.นครศรีธรรมราช
นามบิดา	นายอภิชาติ ยิ่งยง
นามมารดา	นางอุไร เพ็งมาก

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๔๔	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน สนแก้ววนาราม
๒๕๕๐	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน วัดทุ่งเจริญธรรม
๒๕๕๑	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน วัดห้วยตองลัก
๒๕๕๒	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน ศูนย์อบรมเยาวชนนครราชสีมา คณะกรรมการสามเณร ศูนย์นราภิวัฒน์
๒๕๕๓	อบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย คณะกรรมการสามเณร ศูนย์ธรรมปฏิบัติ
คติธรรม	สวรค์ไม่เคยละทิ้งคนดี นรกไม่เคยปราณีคนชั่ว

ความรู้สึจากใจ

นับตั้งแต่สามเณรได้เข้ามาสร้างบารมีบนเส้นทางสายนี้ ตลอดระยะเวลา ๘ ปีนี้ สามเณรมีความปิติและภาคภูมิใจ เพราะซาบซึ้งถึงคำสอนของพระเดชพระคุณหลวงพ่อกว่า “สามเณร คือ ผู้ได้โอกาสมิใช่ผู้ด้อยโอกาส” แต่ได้โอกาสในการสร้างคุณงามความดีตั้งแต่เยาว์วัยจนถึงบัดนี้ เหล่ากอลของสมณะจะได้ยกตัวเองขึ้นสู่ความเป็นส่วนหนึ่งของพระรัตนตรัย เพราะตระหนักถึงพุทธพจน์ว่า

“ชีวิตฆราวาสคับแคบ เป็นทางมาแห่งธุลี บรรพชาเป็นทางปลอดโปร่ง การที่บุคคลผู้ครองเรือนจะประพาศพรหมจรรย์ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์เพียงอย่างเดียวคงสังขยัต ไม่ใช่ทำได้ง่ายอย่างกระนั้นเลย เราพึงปลงผมและหนวด นุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์ ออกบวชเป็นบรรพชิต”

ลูกเณรกราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อกับทั้งสองผู้ให้ชีวิตใหม่บนเส้นทางธรรมแก่สามเณร พระอาจารย์ พระพี่เลี้ยงทุกรูปที่คอยอบรมพร่ำสอน โยมพ่อ โยมแม่ ที่ให้โอกาสสามเณรมาสร้างบารมี และอนุโมทนาบุญกับญาติโยมทุกท่านที่คอยสนับสนุนครับ

สามเณร	บรรพชิต อนุพันธ์ ป.ธ. ๗
ฉายา	ปสิทฺธโช
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันสำเร็จแล้ว
เกิด	๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๓
บรรพชา	๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗
ภูมิสำเนา	จ.ศรีสะเกษ
นามบิดา	นายพวน อนุพันธ์
นามมารดา	นางวิรัช อนุพันธ์

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๔๘	สามเณรคุณธรรมดีเด่นประจำปี
๒๕๔๙	เจ้าหน้าที่สารสนเทศ หมู่กุฎิสามเณร
๒๕๕๐	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์พัฒนาการ
๒๕๕๑	อบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
๒๕๕๒	คณะกรรมการสามเณร เลขาธิการศูนย์สารพินิจา
๒๕๕๓	ประธานสามเณร หมู่กุฎิสามเณรเปรียญธรรม
๒๕๕๔ - ๒๕๕๓	เจ้าหน้าที่คลังพัสดุแก้ว หมู่กุฎิสามเณร
๒๕๕๔ - ๒๕๕๓	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน
	ศูนย์สาขากายในประเทศ
๒๕๕๓ - ๒๕๕๔	คณะกรรมการอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง
คติธรรม	ทำวันนี้ให้ดียิ่งขึ้นกว่าวันวานที่ผ่านมา

ความรู้สึกจากใจ

นับตั้งแต่วันที่สามเณรได้ตัดใจก้าวเดินออกจากบ้าน ด้วยความตั้งใจที่จะบวชในบวรพระพุทธศาสนา ตั้งใจจะฝึกฝนอบรมตนเอง ปฏิบัติตามคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และยิ่งได้ฟังคำสอนจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อก็ยิ่งทำให้สามเณรมีเป้าหมายอุดมการณ์ มีกำลังใจ มีความอบอุ่นใจที่จะสร้างบารมีร่วมกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อกับหมู่คณะ สามเณรปลื้มใจตลอดเวลากว่า มนุษย์บนโลกนี้จะได้เกิดเป็นลูกของพระราชา มหาเศรษฐี หรือใคร ๆ ก็ตาม ก็คงไม่โชคดีหรือมีความภาคภูมิใจที่สุดเท่าที่สามเณรที่ได้มาเป็นลูกเณรของหลวงพ่อกับ

วันเวลาผ่านไป หลายสิ่งหลายอย่างได้ผ่านเข้ามาในชีวิตสามเณร ไม่ว่าจะเป็นบทฝึกต่าง ๆ การรับผิดชอบงานหมู่คณะ อุปสรรคต่าง ๆ มากมาย สิ่งเหล่านี้เป็นประสบการณ์ที่ทำให้สามเณรได้ฝึกฝนตนเองให้เข้มแข็ง และเพิ่มเติมกำลังใจให้มุ่งมั่นที่จะก้าวเดินสร้างบารมีต่อไป และสิ่งสำคัญคือการได้รู้จักเพื่อน แม้พวกเขาจะมาจากต่างถิ่น ต่างครอบครัว แต่ด้วยวัยและการมีเป้าหมายอุดมการณ์เดียวกัน การได้อยู่ร่วมกัน ได้เล่นสนุกสนาน รับประทานอาหาร แบ่งปัน ฝึกฝนหล่อหลอมด้วยกันทุก ๆ วัน จึงทำให้รู้สึกผูกพันและรักกันเหมือนพี่น้องครอบครัวเดียวกัน

ยิ่งไปกว่านั้น การได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้การศึกษา การอบรม
สั่งสอนจากคณะพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง และพี่เณรตลอดมา
สิ่งดี ๆ เหล่านี้ยังทำให้สามเณรรู้สึกว่า ตนเองมีคุณค่าและซาบซึ้ง
ในมโนปณิธานของพระเดชพระคุณหลวงพ่อกับที่จรรี้อัสตวัชนสัตว์
ไปให้ถึงที่สุดแห่งธรรม

สามเณร	โอฬาร จงเจริญ ป.ธ. ๔
ฉายา	โอฬารชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันโอฬาร
เกิด	๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๓
บรรพชา	๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖
ภูมิสำเนา	จ.สุราษฎร์ธานี
นามบิดา	นายสุบิน จงเจริญ
นามมารดา	นางฉวีวรรณ จงเจริญ

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๕๐	อบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
๒๕๕๒	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน จ.สงขลา คณะกรรมการศูนย์ศาสน์นิกิจกรม
๒๕๕๓	คณะกรรมการหัวหน้าศูนย์ศาสน์นิกิจกรม
๒๕๕๔ - ๒๕๕๓	อนุกรรมการกิจกรรมสงฆ์
คติธรรม	ยอม หยุต เย็น

ความรู้สึจากใจ

ความรักและความกลัว สองสิ่งนี้ลูกเณรมั่นใจว่าย่อมมีอยู่ในตัวของคนโลกทุกคน แต่หลวงพ่อก็ได้สอนให้รู้สิ่งที่ควรกลัวที่สุดคือ บาป สิ่งที่ควรรักที่สุด คือ บุญ ทุกวันเวลาที่ได้เป็นลูกเณรของหลวงพ่อก็ได้รับการอบรมและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ มากมาย ควบคู่ไปกับการปฏิบัติ อีกทั้งได้การชี้ให้เห็น แนะนำให้ดู นำให้รู้จากพระพี่เลี้ยงทุกรูป ทั้งหมดทั้งปวงที่กล่าวมานี้ คำที่หลวงพ่อบุญเทศว่า “สามเณรเป็นผู้ได้อิโกลาส” จึงเป็นคำที่จริงแท้แน่นอน

ในวาระการบวชอุทิศชีวิตของสามเณร สามเณรกราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อดังกล่าว ซึ่งเป็นสุดยอดแม่พิมพ์ให้ลูกเณรเสมอมา กราบขอบพระคุณคณะพระพี่เลี้ยงทุกรูปที่เป็นประดุจสุดยอดช่างปั้นหม้อผู้คอยอบรมดูแลสามเณรมาตลอด ขอคุณโยมพ่อ โยมแม่ คณะญาติ และสาธุชนทุกท่านที่ให้อำนาจใจให้อิโกลาส และการสนับสนุนเสมอ ผลบุญที่มีจึงสำเร็จแก่ทุกท่านจงทุกประการเทอญ

สามเณร	อมรเทพ วงศ์สุวรรณค์ ป.ธ. ๔
นายา	อุคุคชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอย่างเข้มแข็ง
เกิด	๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๓
บรรพชา	๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖
ภูมิลำเนา	จ.เชียงใหม่
นามบิดา	นายบุญเรือง วงศ์สุวรรณค์
นามมารดา	นางสุชาดา ธรรมวงศ์

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๔๙	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน วัดคลองพระราม
๒๕๕๐	อบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
๒๕๕๑	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน วัดท่าเกวียน
๒๕๕๒	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สาส์นกิจกรรม
๒๕๕๓	คณะกรรมการสามเณร รองประธานสามเณรฝ่ายปกครอง
๒๕๕๔ - ๒๕๕๓	อนุกรรมการกิจกรรมสงฆ์
คติธรรม	หมั่นคำของผู้รู้ มีผู้หนึ่งคำของพระพุทธเจ้า

ความรู้สึกจากใจ

ในวันแรกที่เริ่มก้าวเท้าออกจากบ้าน สามเณรเคยคิดว่าจากนี้ไปต้องอยู่ลำพัง คงเดียวดายน่าดู แต่เมื่อมาถึงวัดพระธรรมกาย พอมองไปทางมหาธรรมกายเจดีย์ ความรู้สึกแรกที่พุ่งขึ้นมาคือ ไชโย! ได้กลับบ้านแล้ว ตัวสามเณรเองยังแปลกใจ พอเห็นพระเดชพระคุณหลวงพ่อก็คิดว่า “เราจะอุทิศชีวิตสืบสานงานท่านให้เต็มที่เต็มกำลังตลอดไป” หลังจากนั้นก็ได้รับการเตรียมความพร้อมที่จะเป็นกำลังให้หลวงพ่อกับพระพี่เลี้ยง โดยผ่านบทฝึกมากมาย ทั้งได้รับกำลังใจจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อกับทั้งสอง ได้รับความเมตตาจากพระเถระานุเถระทุกรูป จนทำให้เป็นตัวของตัวเองสามเณรผู้ประสบความสำเร็จในวันนี้

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อกับทั้งสองผู้คอยแนะนำให้ความรู้และเป็นกำลังใจให้เสมอมา กราบขอบพระคุณพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยงทุกรูปที่คอยอบรมพร่ำสอนดูแลและคอยประคับประคองให้ดำรงอยู่ในเส้นทางนี้ ขออนุโมทนาบุญกับโยมพ่อแม่ที่ให้ออกาสมาสร้างบารมีและคุณโยมทุกท่านที่ให้การสนับสนุนมาโดยตลอด

สามเณร	กฤษดา อินเมอะ ป.ธ. ๗
ฉายา	อาโลกชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะอันสว่างไสว
เกิด	๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๓
บรรพชา	๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๖
ภุมิลำเนา	จ.เชียงราย
นามบิดา	นายจันทร อินเมอะ
นามมารดา	นางธนัทธณ์ แก้ววิมล

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๕๑	อบรมสามเณรใหม่ วัดพระธรรมกาย
๒๕๕๒	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สาส์นกิจกรรม
๒๕๕๓	คณะกรรมการสามเณร หัวหน้าศูนย์สารสนเทศ
๒๕๕๑ - ๒๕๕๓	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน ศูนย์สาขากายในประเทศ
คติธรรม	นักปราชญ์ที่ดีควรรู้ว่า เวลาไหนต้องหยุด เวลาไหนต้องก้าวต่อไป

ความรู้สึกจากใจ

นับตั้งแต่ก้าวแรกที่ได้เข้ามาบวชอยู่วัดพระธรรมกาย บทฝึกต่าง ๆ ก็ถาโถมเข้ามาพร้อมกับการศึกษาและการฝึกฝนอบรมตนเองอย่างไม่มีเวลาพักผ่อน บทฝึกบางอย่างก็หนักหน่วงจนสามเณรแทบหมดกำลังใจ แต่สิ่งเหล่านี้ก็คือ เครื่องประดับประดาของเราให้สามารถยืนอยู่บนเส้นทางแห่งการสร้างบารมี ให้รู้จักเป้าหมายชีวิต พร้อมกับการได้รับคำพร่ำสอนอันทรงคุณค่าจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อกัณฺโถ ตลอดจนถึงพระพี่เลี้ยงทุกรูปที่ได้ให้ความเมตตาอบรมพร่ำสอน จนเวลาผ่านไป ๘ ปี แต่ทุกอณูวินาทีลูกเณรรู้สึกว่ ชีวิตนี้ช่างมีคุณค่ามหาศาล

หากมีคำถามว่า เคยเสียใจบ้างไหมที่เลือกเส้นทางสายนี้ สามเณรตอบได้เลยว่า ไม่เคยเสียใจ และภาคภูมิใจที่ได้เป็นลูกเณรของพระเดชพระคุณหลวงพ่อกัณฺโถ วันนี้ หากลูกเณรไม่มีพระเดชพระคุณหลวงพ่อกัณฺโถ และพระอาจารย์คอยชี้แนะเป้าหมายชีวิตก็ยากที่จะมาถึงจุดนี้ได้

สุดท้าย ลูกเณรกราบแทบเท้าพระเดชพระคุณหลวงพ่อกัณฺโถอย่างสูงที่เป็นต้นแบบของสามเณรและให้โอกาสที่ดีที่สุดแก่ลูกเณร คือ การบวชอุทิศชีวิต กราบขอบพระคุณอย่างสูงครับ

สามเณร	อรรถชัย สวัสดิ์รักษา ป.ธ. ๗
ฉายา	วรตฤชโย
คำแปล	ผู้มีชัยชนะด้วยประโยชน์อันสูงสุด
เกิด	๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๓
บรรพชา	๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๔
ภูมิลำเนา	จ.นครปฐม
นามบิดา	นายสมศักดิ์ สวัสดิ์รักษา
นามมารดา	นางพรรณทิพา สวัสดิ์รักษา

ประสบการณ์การสร้างบารมี

๒๕๕๒	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์สารพินิจ กรรมการอบรมบาลีก่อนสอบสนามหลวง
๒๕๕๓	คณะกรรมการสามเณร ศูนย์ธรรมปฏิบัติ
๒๕๕๐	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน วัดทุ่งเจริญธรรม
๒๕๕๒	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน อุดงคสถานชุมพร
๒๕๕๓	อบรมสามเณรภาคฤดูร้อน วัดป่าดอนธาตุ
คติธรรม	เคารพ วินัย อุดทน

ความรู้สึกจากใจ

สายน้ำเกิดจากสายฝนที่ร่วงหล่นจากฟากฟ้าไหลผ่านห้วยหนองคลองบึง และไหลลงไปในทะเล ชีวิตของสามเณรตั้งแต่ตัดสินใจออกบวชนั้น ในตอนแรกสามเณรคิดว่า เราจะได้หรือจะอดทนได้หรือ เพราะว่าในตอนนั้นสามเณรอายุแค่ ๑๐ ปีเท่านั้น อายุน้อยมาก หนทางข้างหน้าช่างยาวไกล กว่าอายุ ๒๐ ปี มันช่างยาวนานเหลือเกิน พออยู่ไปก็ได้อฝึกฝนตนเอง มีพระอาจารย์คอยแนะนำพร่ำสอน ทุกวันคืนผ่านอุปสรรคที่เป็นบททดสอบของชีวิตมากมาย บางครั้งเคยท้อแท้คิดออกนอกเส้นทาง แต่ก็ได้เพื่อนที่เป็นภิกษุสามเณรมิตรคอยแนะนำ และที่สำคัญที่สุดมีพระเดชพระคุณหลวงพ่อกำลังเป็นต้นแบบในทุก ๆ เรื่อง เพราะถ้าไม่มีพระเดชพระคุณหลวงพ่อก็คงจะไม่มีผมในวันนี้

กราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณหลวงพ่อย่างสูงที่ให้โอกาสสามเณรได้สร้างบารมี ได้รู้ความเป็นจริงของชีวิต เปลี่ยนเด็กชาวบ้านธรรมดา ๆ คนหนึ่งให้กลายเป็นคนที่น่ากราบไหว้บูชา ขอบพระคุณพระอาจารย์ พระพี่เลี้ยง ที่คอยอบรมพร่ำสอนจากคนที่ไม่มีระเบียบวินัยในตนเอง ให้กลายเป็นสามเณรที่มีสัจจาวัตถรงดงาม และขอบคุณอนุโมทนาญาติโยมทุกท่านที่มาร่วมงานอุปสมบทอุทิศชีวิตสามเณรเปรียญธรรมในครั้งนี้

ชีวิต สมณะ

(ฉบับมหาปวารณา)

พระราชภาวนาวิสุทธิ
(ไชยบูลย์ ธรรมชโย)

คำปรารภ

“ชีวิตสมณะ” เป็นชีวิตของผู้ประเสริฐที่เกิดจากการฝึกฝนอบรมตนเองในทุกรูปแบบเพื่อให้เป็นที่ตั้งแห่งศรัทธาและเป็นเพื่อนาบุญของชาวโลก หากผู้ใดมีปณิธานอันแน่วแน่ที่จะบวชอยู่ฝึกตนในเพศนี้ให้ได้ตลอดรอดฝั่ง ตลอดเส้นทางสายนี้จำเป็นต้องมีกัลยาณมิตรคอยชี้แนะประคับประคองไปจนกว่าจะจัดกิเลสในตัวให้หมดสิ้น เพราะ “กัลยาณมิตรนั้น เป็นทั้งหมดของพรหมจรรย์”

ดังนั้น จึงได้มีอริยประเพณีที่เรียกว่า “มหาปวารณา” คือ การเปิดโอกาสให้พระภิกษุได้เป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน คือ แนะนำตักเตือนกันได้ตามพระธรรมวินัย โดยหากได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัยว่า เพื่อนสหธรรมิกรูปใดมีความประพฤติที่จะทำให้เบี่ยงเบนไปจากเส้นทางของพระนิพพาน ก็ให้อาศัยจิตเมตตาปรารภนาติแนะนำตักเตือนกัน อันนับว่าเป็นการชี้ชุมทรัพย์ให้แก่กัน ทั้งนี้เพื่อความบริสุทธิ์บริบูรณ์ของชีวิตนักบวชที่มีเป้าหมายจะไปพระนิพพานร่วมกัน

การปวารณานั้นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงกำหนดให้ทำในวันสุดท้ายของการอยู่จำพรรษาทุกปี การที่สามารถแนะนำตักเตือนกันได้นี้เอง ทำให้พระภิกษุสงฆ์อยู่ร่วมกันโดยมีศีลและที่ปฏิญ์เสมอกัน ยังผลให้พระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมาได้จนถึงทุกวันนี้

หนังสือ “ชีวิตสมณะ (ฉบับมหาปวารณา)” เล่มนี้ เป็นการรวบรวมและเรียบเรียงโอวาทของพระเดชพระคุณพระราชภาวนาวิสุทธิ (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย) เจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย ที่ได้ให้โอวาทแก่พระภิกษุสามเณร ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย ในวันมหาปวารณา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ - ๒๕๕๓ มาจัดพิมพ์เป็นหนังสือเพื่อประโยชน์ต่ออนุชนรุ่นหลังสืบไป

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า “ชีวิตสมณะ (ฉบับมหาปวารณา)” จะเป็นคติธรรมนำไปเพื่อนักสร้างบารมีได้ถือเป็นแนวปฏิบัติในการฝึกฝนอบรมตนเองให้เป็นผู้ที่งดงามพร้อมด้วยศีล สมาธิ ปัญญา

กองวิชาการ ๐๑ สำนักองค์ประธาน

๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

สารบัญ

คำปรารภ	๒
ชีวิตสมณะ (ฉบับมหาปวารณา)	
๑ กำเนิดวันมหาปวารณา	๔
๑ พระจันทร์เต็มดวง พระธรรมเต็มใจ (๒๕๓๐)	๒๔
๑ ประจักษ์ผู้ชุ่มทรัพย์ให้ (๒๕๓๒)	๓๘
๑ เป้าหมายหลักของชีวิต (๒๕๓๔)	๕๒
๑ สัมครใจไปนิพพาน (๒๕๓๖)	๖๒
๑ เวลาที่เหลืออยู่ (๒๕๓๘)	๘๐
๑ วันเริ่มต้นหัวใจกัลยาณมิตร (๒๕๓๙)	๙๒
๑ ชื่นชมทรัพย์เปิดประตูสู่ที่สุดแห่งธรรม (๒๕๔๐)	๑๑๒
๑ สังคมบริสุทธิ์ (๒๕๔๑)	๑๒๘

◎ เส้นทางสีขาว (๒๕๔๓)	๑๓๘
◎ อภิภูซามหารัตนอนุบาลิกาจันทร์ ชนนกยุง (๒๕๔๔)	๑๕๕
◎ ผ้าเหลืองเย็น (๒๕๔๕)	๑๗๘
◎ ชีวิตนักบวช ชีวิตแห่งบุญบันเทิง (๒๕๔๖)	๒๐๔
◎ เต็ดดอกไม้สะเทือนถึงจักรวาล (๒๕๔๗)	๒๑๖
◎ วิชาชีวิต (๒๕๔๘)	๒๓๒
◎ กิจสำคัญของเพศบรรพชิต (๒๕๔๙)	๒๔๘
◎ ภารกิจปราบมาร (๒๕๕๐)	๒๗๐
◎ เพศสุดท้ายของสังสารวัฏ (๒๕๕๑)	๒๘๔
◎ ชื่อวัดพระธรรมกาย (๒๕๕๒)	๒๙๖
◎ ไผ่แก่นหรือต้นกล้วย (๒๕๕๓)	๓๐๔
วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น	๓๑๕

กำเนิด วันมหาปวารณา

พิธีกรานกฐิน ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย
วันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๓

วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะถือเป็นวันมหาปวารณา โดยพระภิกษุสงฆ์ผู้ได้อิฐฐานจำพรรษา ในอารามต่าง ๆ จะพร้อมเพรียงกันกระทำสังฆกรรม ดำเนินตามแบบ อย่างแห่งอริยประเพณี อันพระภิกษุอยู่ร่วมกันครบพรรษากาลเหล่านี้ จะได้กล่าวปวารณา หรือเปิดโอกาสให้กันและกัน บอกกล่าว ตักเตือน ในสิ่งที่บกพร่องพึงปรับปรุงแก้ไข พิธีอันสำคัญนี้เป็นพระพุทธานุญาต เพื่อพระภิกษุสงฆ์จะได้เป็นผู้ตั้งงามเรียบร้อยด้วยพระธรรมวินัย เป็น ศาสนทายาทผู้เจริญยิ่งด้วยสามัคคีธรรม มีความบริสุทธิ์บริบูรณ์ สมฐานะแห่งทักษิณยุบุคคล

กำเนิดวันมหาปวารณา

ครั้งหนึ่ง เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ พระเชตวัน อารามของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี เขตพระนครสาวัตถี มีภิกษุหลาย รูปซึ่งรู้จักและคุ้นเคยกันมาก่อน ได้มาอยู่จำพรรษาร่วมกันในอาวาส แห่งหนึ่งในโกศลชนบท ภิกษุเหล่านั้นได้ปรึกษากันว่า ด้วยวิธีการ ใดหนอ พวกเราจึงจะอยู่จำพรรษาร่วมกันด้วยความผาสุก มีความสามัคคีปรองดอง ไม่ทะเลาะวิวาทกัน และไม่ต้องลำบากเรื่อง อาหารบิณฑบาต

ครั้นแล้วได้ปรึกษากันต่อไปว่า หากพวกเราจะไม่หักทลายปราศรัย พุดคุยซึ่งกันและกัน รูปใดบิณฑบาตกลับมาถึงก่อน ให้รูปนั้นปูลาสนะ

จัดหาน้ำล้างเท้า ตั้งวางรองเท้า กระเบื้องเช็ดเท้าไว้ ล้างภาชนะสำหรับ
ถ่ายบิณฑบาตเตรียมตั้งไว้ จัดตั้งน้ำฉันน้ำใช้ไว้

ส่วนรูปไต่บิณฑบาตกลับมาที่หลัง หากอาหารที่รูดก่อนฉันแล้วยังมีเหลือ ถ้าต้องการฉันก็พึงฉัน ถ้าไม่ต้องการก็ให้เททิ้งหรือล้างเสียให้เรียบร้อย แล้วจึงเก็บอาสนะ เก็บน้ำล้างเท้า ตั้งวางรองเท้า กระเบื้องเช็ดเท้า ล้างภาชนะสำหรับถ่ายบิณฑบาตเก็บไว้ เก็บน้ำฉันน้ำใช้ กวาดหอฉัน

รูปใดเห็นหมอน้ำฉัน หมอน้ำใช้ หมอน้ำชำระล้างเปล่า ก็ให้จัดหาไว้ หากเกินกำลังที่จะทำได้เพียงล่ำพั่ง ให้ภักวักมือเรียกเพื่อนมาช่วยเหลือกัน แต่อย่าเปล่งเสียงเรียกให้เพื่อนมาช่วยเลย

ด้วยวิธีการอย่างนี้แหละ พวกเราจึงจะอยู่จำพรรษาด้วยกันด้วยความผาสุก มีความสามัคคีปรองดอง ไม่ทะเลาะวิวาทกัน และไม่ต้องลำบากเรื่องภัตตาหาร ครั้นแล้วภิกษุทั้งหลายเหล่านั้นจึงได้อยู่จำพรรษาร่วมกันตามวิธีนี้จนตลอด ๓ เดือน

ธรรมนิยมเข้าเฝ้า

ภายหลังออกพรรษาแล้ว เป็นธรรมเนียมว่า ภิกษุจะต้องเดินทางไปเข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครั้นภิกษุเหล่านั้นจำพรรษาครบไตรมาสแล้ว จึงเดินทางไปสู่พระเชตวันเพื่อเข้าเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

เมื่อถวายบังคม และได้นั่งในที่อันสมควรแก่ตนแล้ว พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสถามภิกษุเหล่านั้นว่า อยู่จำพรรษาด้วยกันด้วยความผาสุกหรือไม่

ภิกษุเหล่านั้น แม้จำพรรษาด้วยกันอย่างไม่มีความสุข ก็ยังกราบทูลว่า พวกตนอยู่จำพรรษาด้วยกันด้วยความผาสุก พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสถามถึงวิธีการที่ใช้ในการอยู่ร่วมกันนั้น ภิกษุเหล่านั้นจึงกราบทูลเรื่องทั้งหมดให้ทรงทราบ

ทรงติเตียน และห้ามประพฤติตามอย่างเดียรฉัตร

ครั้นทรงทราบแล้ว จึงรับสั่งกับภิกษุทั้งหลายว่า “ภิกษุทั้งหลาย ทราบว่าโมฆบุรุษพวกนี้ แม้อยู่จำพรรษาอย่างไม่มีความสุขเลย ก็ยังยืนยันว่าอยู่กันด้วยความผาสุก ทราบว่าโมฆบุรุษพวกนี้ อยู่จำพรรษากันอย่างกับพวกสัตว์เลี้ยงอยู่ร่วมกัน (อยู่โดยไม่มีการถามสุขทุกข์ของกันและกัน) อย่างแพะอยู่ร่วมกัน อย่างคนประมาทอยู่ร่วมกันแท้ ๆ ยังยืนยันอีกว่า อยู่จำพรรษาด้วยความผาสุก

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เหตุไฉนโมฆบุรุษพวกนี้จึงได้ถือมุควัตร (ข้อปฏิบัติอย่างคนใบ้) ซึ่งพวกเดียรฉัตรถือกัน การกระทำของโมฆบุรุษเหล่านั้น ไม่เป็นที่น่าเลื่อมใสของชุมชนที่ยังไม่เลื่อมใส” ครั้นแล้วทรงแสดงธรรมมิกกา รับสั่งกับภิกษุทั้งหลายว่า

“ภิกษุไม่พึงสมานานมุควัตรที่พวกเดียรฉัตรสมานกัน รูปใดสมานาน ต้องอาบัติทุกกฏ”

ทรงอนุญาตการปวารณา

ครั้นแล้วพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงอนุญาตให้ภิกษุผู้จำพรรษาแล้ว ปวารณาต่อกันด้วยเหตุ ๓ สถาน คือ ด้วยได้เห็น ด้วยได้ฟัง หรือด้วย นึกสงสัย (ว่าได้ทำความผิดทางกาย ทางวาจา) อันเป็นวิธีที่เหมาะสม เพื่อการว่ากล่าวตักเตือนซึ่งกันและกัน ทั้งเป็นวิธีออกจากอาบัติ และเป็นวิธีเคารพในพระวินัยของภิกษุทั้งหลายสืบไป

ปวารณาคืออะไร

“ปวารณา” โดยรูปศัพท์ แปลว่า ยอมให้ขอ เปิดโอกาสให้ขอ หรือ ยอมให้ว่ากล่าวตักเตือน

ส่วนคำว่า “ปวารณา” ที่มุ่งหมายในที่นี้ หมายถึง การที่ภิกษุ เปิดโอกาสให้ภิกษุอื่นว่ากล่าวตักเตือนตนเองได้ ซึ่งจัดเป็นสังฆกรรม อย่างหนึ่ง ที่พระภิกษุสงฆ์จะต้องทำร่วมกันในวันสุดท้ายของการอยู่ จำพรรษา คือ ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ หรือในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ (สำหรับผู้เข้าจำพรรษาในพรรษาหลัง)

วิธีปวารณา

พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงอนุญาตให้ภิกษุตั้งแต่ ๕ รูปขึ้นไป ทำปวารณาร่วมกัน โดยเมื่อถึงวันมหาปวารณา ให้ภิกษุเหล่านั้นมา

ประชุมกัน แสดงอาบัติต่อกันแล้ว ให้ภิกษุรูปหนึ่งสวดประกาศตั้งญัตติ (การประกาศให้สงฆ์ทราบเพื่อทำกิจร่วมกัน) ให้สงฆ์ทำปวารณา โดยเริ่มต้นจากภิกษุผู้มีพรรษามาก ไปจนถึงภิกษุผู้มีพรรษาน้อยที่สุด ตามลำดับ

ภิกษุผู้เถระมีพรรษามากกว่าทั้งหมดนั่งกระหย่ง^๑ ประนมมือ กล่าวปวารณาก่อน ๓ ครั้ง (โดยให้ภิกษุที่มีพรรษาอ่อนกว่าปวารณา ที่หลัง) ว่า

“ท่านทั้งหลาย (“ท่านผู้เจริญ” ใช้สำหรับภิกษุผู้มีพรรษาอ่อนกว่ากล่าวกับภิกษุผู้มีพรรษามากกว่า) กระผมขอปวารณาต่อสงฆ์ ด้วย ได้เห็นกิติ ด้วยได้ยินกิติ ด้วยนึกสงสัย (ว่ากระผมทำผิด) กิติ ขอท่านทั้งหลายได้ช่วยอนุเคราะห์ว่ากล่าวตักเตือนกระผม เมื่อกระผมทราบ จักได้แก้ไขต่อไป”

ในระหว่างการทำปวารณา ทุกรูปต้องนั่งกระหย่ง รูปไหนปวารณาเสร็จแล้วจึงจะนั่งบนอาสนะได้

วันทำปวารณา

ต่อมา ภิกษุทั้งหลายสงสัยว่า วันปวารณามีกี่วัน จึงนำเรื่องไปกราบทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ทรงรับสั่งว่า ภิกษุทั้งหลาย วันปวารณานี้มี ๒ วัน คือ วันขึ้น ๑๔ ค่ำ และวันขึ้น ๑๕ ค่ำ

---

^๑ อากาที่นั้งคุกเข่าเอาปลายเท้าตั้งลงที่พื้น ส้นเท้าทั้งสองรับกัน

อาการในการทำปวารณา

ต่อมา ภิกษุทั้งหลายเกิดสงสัยอีกว่า อาการทำปวารณามีเท่าไร จึงนำเรื่องไปกราบทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์ทรงรับสั่งว่า การทำปวารณามี ๔ อย่าง คือ แยกพวกกันทำปวารณาโดยไม่ชอบธรรม พร้อมเพรียงกันทำปวารณาโดยไม่ชอบธรรม แยกพวกกันทำปวารณาโดยชอบธรรม และพร้อมเพรียงกันทำปวารณาโดยชอบธรรม ซึ่งพระองค์ทรงอนุญาตให้ทำปวารณาเฉพาะที่พร้อมเพรียงกันทำโดยชอบธรรมเท่านั้น

พุทธานุญาตอื่นๆ

ภายหลังมีภิกษุบางรูปไม่สบาย ไม่สามารถมาร่วมทำปวารณาได้ จึงทรงอนุญาตให้ภิกษุผู้ไม่สบายนั้น ใช้ให้ภิกษุอื่นทำปวารณาแทนตนได้

ต่อมาภิกษุเกิดสงสัยอีกว่า หากมีภิกษุไม่ถึง ๕ รูป ควรทำปวารณากันอย่างไร พระพุทธองค์จึงมีพระบรมพุทธานุญาตให้อาวาสที่มีภิกษุอยู่เพียง ๔ รูป ๓ รูป หรือ ๒ รูป ทำปวารณากันเองเป็นคณะ และหากมีเพียงรูปเดียว ให้อธิษฐานเป็นส่วนบุคคล คือ ตั้งใจว่า วันนี้เป็นวันมหาปวารณาของเรา

และหากมีเหตุจำเป็นบางประการ ที่จะทำปวารณา ๓ ครั้งไม่ได้ เช่น เมื่อมีเหตุอันตรายหรือความไม่สะดวกอย่างใดอย่างหนึ่งใน ๑๐ อย่างเกิดขึ้น คือ

๑. พระราชาเสด็จมา
๒. โจรมาปล้น
๓. ไฟไหม้
๔. น้ำหลากมา
๕. คนมามาก
๖. ฝนเข้าสิงพิษ
๗. สัตว์ร้ายเข้ามา
๘. งูร้ายเลื้อยเข้ามา
๙. พิษจะถึงแก่ชีวิต
๑๐. มีอันตรายต่อพรหมจรรย์

เมื่อประสบเหตุประการใดประการหนึ่งดังกล่าว ทรงผ่อนผันให้
พิจารณาเพียง ๒ ครั้ง ครั้งเดียว หรือให้พิษที่มีพริศร่าเท่ากันพิจารณา
พร้อมกันได้

นอกจากนี้ หากพิษสงฆ์อยู่จำพรรษาด้วยกันด้วยความผาสุก
แต่เกรงว่าเมื่อเสร็จจากพิจารณาแล้ว อาจมีพิษบางรูปต้องเดินทาง
จากไป จนเป็นเหตุให้ไม่ได้รับความผาสุกในธรรมเหมือนเช่นเคย
เพื่ออนุเคราะห์แก่พิษเหล่านั้น จึงทรงอนุญาตให้เลื่อนวันพิจารณา
ออกไปได้อีก ๑ เดือน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงให้ความสำคัญ กับการปวารณา

แม้พระผู้มีพระภาคเจ้าเอง ยังทรงให้ความสำคัญกับการปวารณาเป็นอย่างมาก ดังเช่นในสมัยที่พระองค์ประทับอยู่ท่ามกลางพระอรหันตสาวกหมู่ใหญ่ ๕๐๐ รูป ณ พระวิหารบุพพาราม

วันนั้น เป็นวันอุโบสถขึ้น ๑๕ ค่ำ ทรงรับสั่งกับภิกษุทั้งหลายว่า “บัดนี้เราขอปวารณาต่อเธอทั้งหลาย พวกเธอจะไม่ติเตียนกรรมอะไร ๆ ที่เป็นไปทางกายหรือทางวาจาของเราบ้างหรือ”

เมื่อตรัสอย่างนี้แล้ว ท่านพระสารีบุตรประนมอัญชลีไปทางพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วได้กราบทูลว่า “ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ข้าพระองค์ทั้งหลายติเตียนกรรมใด ๆ อันเป็นไปทางพระกายหรือทางพระวาจาของพระผู้มีพระภาคเจ้าไม่ได้เลย ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ เพราะว่าพระองค์ทรงยังทางที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้น ทรงยังทางที่ยังไม่เกิดขึ้นพร้อมให้เกิดขึ้นพร้อม ทรงบอกทางที่ยังไม่มีผู้บอก เป็นผู้ทรงรู้ทาง ทรงรู้แจ้งทาง ทรงฉลาดในทาง ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ สาวกทั้งหลายในบัดนี้เป็นผู้เดินตามทาง”

ครั้นแล้ว ท่านพระสารีบุตร พร้อมทั้งภิกษุทั้ง ๕๐๐ รูป จึงได้ปวารณาต่อพระผู้มีพระภาคเช่นเดียวกัน ซึ่งพระองค์ก็ไม่ทรง

พระธรรมทายาทกลับจากบิณฑบาตในยามเช้า

เห็นการกระทำใด ๆ ทั้งทางกายวาจาของพระอรหันต์เหล่านั้น ที่จะ
ทรงติเตียนได้เช่นกัน

สาวกสันนิบาต

สำหรับพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์อื่น ๆ ก็ยังทรงอาศัยโอกาสแห่ง
วันปวารณานี้ เพื่อประชุมพระสาวก (สาวกสันนิบาต) อีกด้วย ดังเช่น

พระที่ปึงกรสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงปวารณาพรรษาพร้อมด้วยภิกษุ
๕๐,๐๐๐ โกฏิ ณ ภูเขาสุทิสสนะ ในการประชุมพระสาวก ครั้งที่ ๓

บรรยายภาคในหมู่กุฎิสามเณรเปรียญธรรม

พระสุนทรพุทธเจ้า ก็ทรงปวารณาพรรษา พร้อมด้วยภิกษุอรหันต์
ชีณาสพ ๑๐๐,๐๐๐ โกฏิ ในการประชุมพระสาวก ครั้งที่ ๑

พระโสภิตะพุทธเจ้า ก็ทรงปวารณาพรรษา พร้อมด้วยพระอรหันต์
๘๐ โกฏิ ในการประชุมพระสาวก ครั้งที่ ๓

พระปทุมพุทธเจ้า ทรงปวารณาเป็นวิสุทธิปวารณากับภิกษุผู้บวชใหม่
และภิกษุอื่น ๆ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ โกฏิ ในการประชุมพระสาวก
ครั้งที่ ๒ และทรงปวารณาออกพรรษา พร้อมกับภิกษุผู้บวชด้วยเอหิภิกขุ
จำนวน ๒๐๐,๐๐๐ โกฏิ ในการประชุมพระสาวก ครั้งที่ ๓

พระอัมมทัสสีพุทฺธเจ้า ทรงทำวิสุทธิปวารณาท่ามกลางภิกษุ
๑๐๐,๐๐๐ โกฏิ ซึ่งบวชภายในพรรษานั้น ณ กรุงสรวณะ ในการประชุม
พระสาวก ครั้งที่ ๑

ธรรมที่ทำให้เป็นคนว่าง่าย

ในทางปฏิบัติ แม้ภิกษุบางรูปจะได้ปวารณาให้สัทธิธรรมีกว่ากล่าว
ตักเตือนตนเองได้แล้วก็ตาม แต่หากภิกษุนั้นเป็นผู้ว่ายาก ไม่อดทนต่อ
คำพร่ำสอน ก็คงไม่มีใครกล้าแนะนำหรือตักเตือนอยู่นั่นเอง ทำให้
ภิกษุนั้นเสียโอกาสที่จะได้แก้ไขพัฒนาตนเอง ให้ก้าวหน้าในพระธรรม
วินัยไปอย่างน่าเสียดายเป็นอย่างยิ่ง

ในทางกลับกัน หากภิกษุใดเป็นผู้ว่าง่าย อดทนต่อคำสั่งสอน
แม้จะไม่ได้ปวารณาไว้ แต่เพราะความว่าง่าย ย่อมทำให้ เพื่อนภิกษุ
ทั้งหลายอยากแนะนำพร่ำสอนในสิ่งที่เป็นประโยชน์

ดังนั้น ภิกษุผู้หวั่นความเจริญในพระพุทฺธศาสนานี้ จึงควรประกอบ
ด้วยธรรมที่ทำให้เป็นคนว่าง่ายเหล่านี้ คือ

๑. ไร้ความปรารถนาลามก ไร้คู่แข่งอำนาจแห่งความปรารถนาลามก
๒. ไม่ยกตน ไม่ชมผู้อื่น
๓. ไม่เป็นคนมักโกรธ ไม่ถูกครอบงำด้วยความโกรธ
๔. ไม่ผูกโกรธ เพราะความโกรธเป็นเหตุ

๕. ไม่มีกระแวงจิต เพราะความโกรธเป็นเหตุ
  ๖. ไม่เปล่งวาจาใกล้ต่อความโกรธ
  ๗. เมื่อถูกภิกษุผู้เป็นโจทก์ฟ้อง ก็ไม่ได้เถียงโจทก์
  ๘. เมื่อถูกภิกษุผู้เป็นโจทก์ฟ้อง ก็ไม่รุกรานโจทก์
  ๙. เมื่อถูกภิกษุผู้เป็นโจทก์ฟ้อง ก็ไม่ปรักปรำโจทก์
  ๑๐. เมื่อถูกภิกษุผู้เป็นโจทก์ฟ้อง ก็ไม่เอาเรื่องอื่นมากลบบเกลื่อน
- ไม่พูดนอกเรื่อง ไม่แสดงความโกรธ ความมุ่งร้าย และความไม่เชื่อฟังให้ปรากฏ

๑๑. เมื่อถูกภิกษุผู้เป็นโจทก์ฟ้อง ก็พอใจตอบในความประพฤติของตน

๑๒. ไม่เป็นคนลบหลู่ ไม่ตีเสมอ
๑๓. ไม่เป็นคนริษยา ไม่เป็นคนตระหนี่
๑๔. ไม่เป็นคนโอ้อวด ไม่เจ้ามาया
๑๕. ไม่เป็นคนกระด้าง ไม่ดูหมิ่นผู้อื่น
๑๖. ไม่เป็นคนถือแต่ความเห็นของตน ไม่ถือมั่น เมื่อรู้ว่าตนกระทำผิดก็ยอมรับได้ง่าย

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหลายทรงให้ความสำคัญกับ “การปวารณา” เป็นอย่างมาก เนื่องจากทรงเห็นว่า “การปวารณา” จะเป็นประโยชน์ และเป็นโอกาสแก่ภิกษุที่อยู่จำพรรษาร่วมกัน จะได้ชี้แจงทุกข์ คือ การว่ากล่าวแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา

คุณธรรมความดีงามให้แก่กัน ทั้งนี้เพื่อความสะอาดหมดจดแห่ง
พรหมจรรย์ และเพื่อความสำรวมระวังทั้งกายวาจาใจ สืบไป

ชุมทรัพย์จากการปวารณา จึงเป็นเหตุเกื้อกูลให้พระภิกษุสามารถ
ฝึกฝนอบรมตนเองให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าในพระธรรมวินัยของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้อย่างรวดเร็ว สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นอายุ
ของพระพุทธศาสนา และเป็นนาบุญอันประเสริฐของโลก ไม่มี
นาบุญอื่นยิ่งกว่า ☺

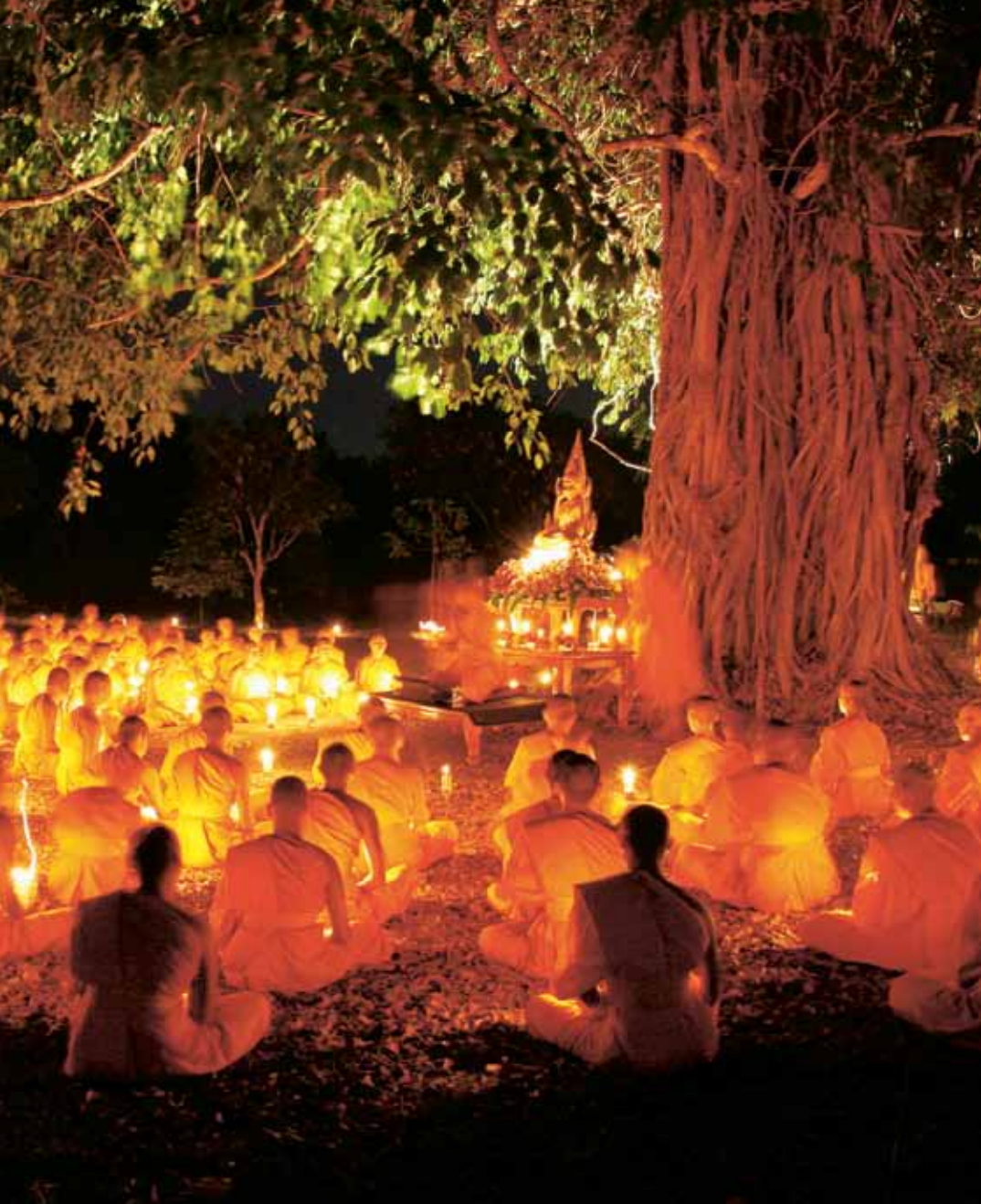
ที่มา:

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย. (๒๕๒๕). **พระวินัยปิฎกและอรรถกถาแปล**
เล่มที่ ๖. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย. (๒๕๒๕). **พระสูตรและอรรถกถาแปล** เล่มที่
๑๘, ๒๕, ๗๓, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาราชวิทยาลัย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๔๒). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**
พ.ศ. ๒๕๔๖. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ: บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น
จำกัด.

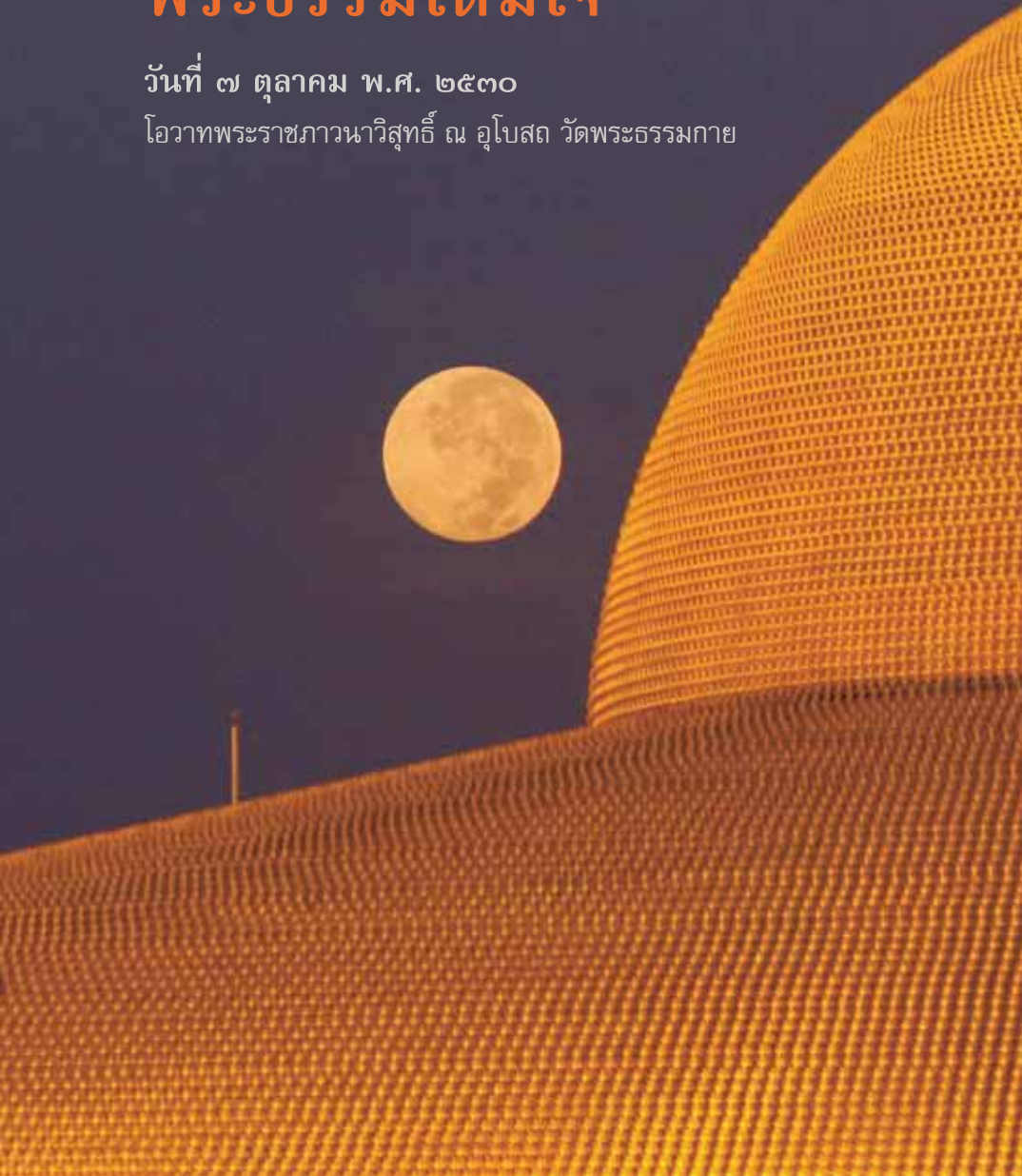

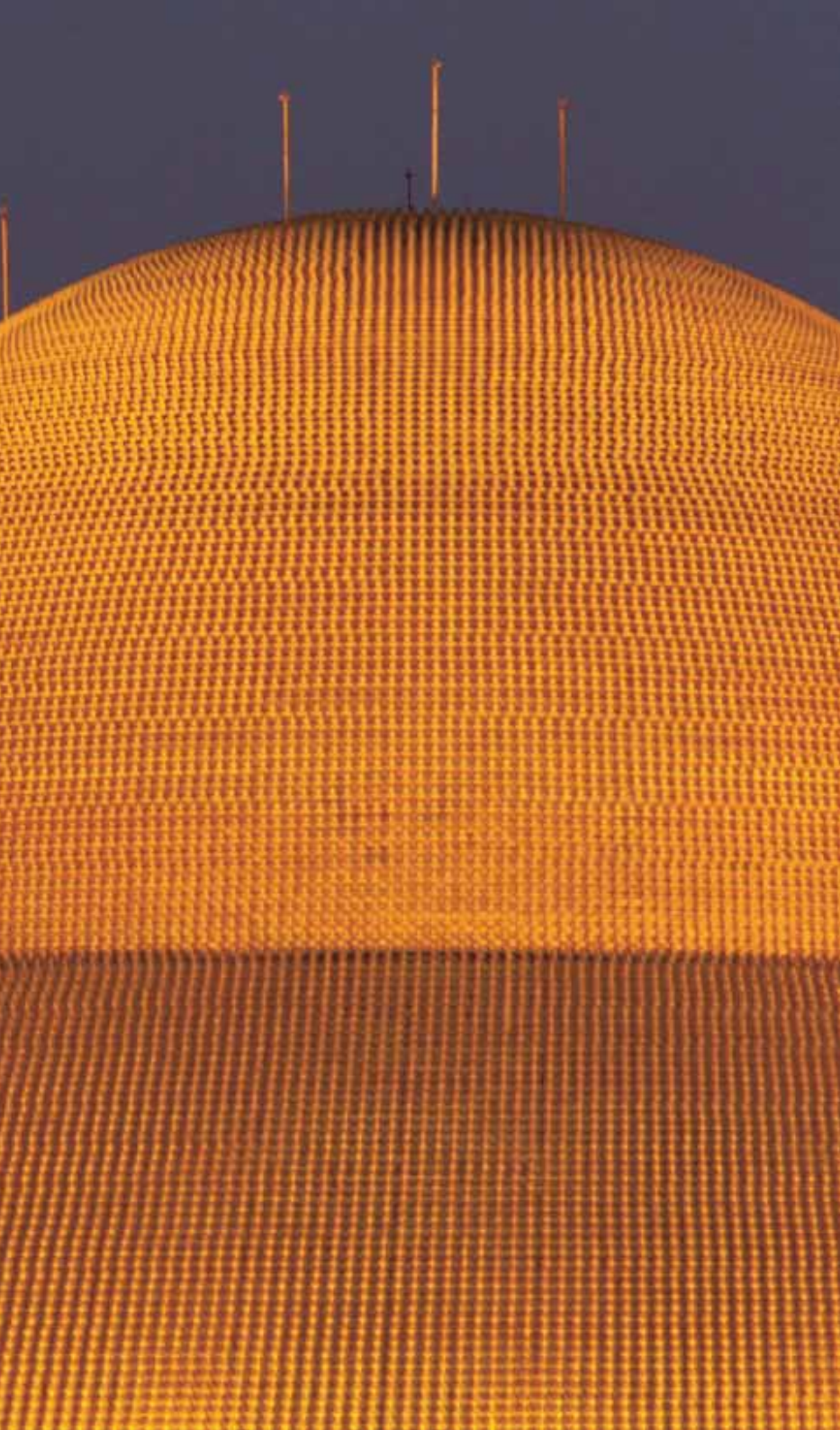

พระจันทร์เต็มดวง พระธรรมเต็มใจ

วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ ญาณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันพุธที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

วันนี้เป็นวันมหาปวารณา เป็นวันที่พระภิกษุทั้งหลายในพระพุทธศาสนาได้มาปวารณาร่วมกันก่อนที่จะแยกย้ายกันไปปฏิบัติศาสนกิจ เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง เพื่อให้ตักเตือนกันในช่วงวัตรปฏิบัติที่ยังบกพร่องทั้งทางกาย ทางวาจา จะโดยเจตนาหรือไม่เจตนา ก็ตาม

ถ้าหากว่า มีผู้ใดได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัยในช่วงวัตรปฏิบัติของพระภิกษุรูปนั้น ก็ให้อาศัยความเป็นครู แนะนำตักเตือนด้วยความรักและปรารถนาดี เพื่อเกื้อกูลให้กับพระภิกษุรูปนั้นได้มีโอกาสกลับเนื้อกลับตัวกลับใจเสียใหม่ จะได้ปฏิบัติให้ถูกต้องร่องรอยตามคำสอนของพระบรมศาสดา

พุทธประเพณีการปวารณานี้นับเป็นประเพณีที่งดงามที่ยึดถือปฏิบัติติดต่อกันมาสองพันกว่าปีแล้ว เป็นการเปิดโอกาสให้ได้พิสูจน์ใจที่จะรองรับคำแนะนำที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความปรารถนาดี การแนะนำกันนั้นไม่ใช่ของง่ายเลย เพราะผู้แนะนำมักจะขาดทุนแม้มีความปรารถนาดีเพียงใดก็ตาม อาจจะได้รับคำตอบที่ไม่พอใจได้ แต่เมื่อปวารณากันไว้แล้ว ก็จะทำให้ผู้ที่ตั้งใจแนะนำเป็นกัลยาณมิตรให้จะได้ทุ่มเทความปรารถนาดีไปยังภิกษุรูปนั้นอย่างเต็มที่

ชุมทรัพย์จากการพิจารณา

บัดนี้เราได้พิจารณาซึ่งกันและกันแล้วว่า หากใครได้เห็น ได้อิน หรือสงสัยก็ดี ในข้อวัตรปฏิบัติใดก็ตามที่ขัดขวางต่อหนทาง ไปสู่นิพพาน ไม่ถูกต้องร่องรอยในพระพุทธศาสนาก็ให้แนะนำ ตักเตือนได้ เราจะไม่โกรธ จะทำใจของเราให้มีปิตินดี มีความเบิกบาน และสำนึกในพระคุณของผู้แนะนำนั้นว่า เป็นประดุจผู้ชี้ชุมทรัพย์ อันประเสริฐให้แก่ตัวเรา

“ชุมทรัพย์” ในที่นี้ไม่ใช่ โลภียทรัพย์ แต่หมายถึง เครื่องปลื้มใจ ของพระอริยเจ้า คือพระนิพพานนั่นเอง ใครชี้หนทางสว่างให้ไปสู่ นิพพานได้ เราก็คงไปทางนั้น หรือใครเห็นว่า สิ่งใดจะเป็นอุปสรรค ต่อการเข้าถึงธรรมก็จะแนะนำตักเตือนกันและกัน

เพราะฉะนั้น นับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป เมื่อเราได้เปิดใจให้ซึ่งกัน และกันแล้ว ก็ขอให้ลูกทุกรูปยินดีในคำแนะนำตักเตือนประดุจได้รับ อาหารอันโอชะ หรือชุมทรัพย์อันวิเศษแก่ตัวของเรา อย่าได้ขุ่นข้อง หมองใจกับบุคคลที่มาแนะนำ

การแนะนำตักเตือนกันนั้น ต้องดูเวลาและอารมณ์ว่า เขาพร้อม ที่จะรับฟังไหม ถ้าเขายังไม่พร้อม ก็ต้องรองจนกว่าเขาจะพร้อม รวมทั้ง ดูความพร้อมของตัวเราด้วย เหมือนการปลูกผลไม้ ก็ต้องคอยจังหวะ

คอยเวลา คอยช่วงฤดูกาลที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูก ต้นไม้จึงจะเจริญ
งอกงาม การปลูกต้นไม้แห่งความปรารถนาดีก็เช่นเดียวกัน จะต้องคอย
ดูจังหวะ ดูอารมณ์ของใจ

สำหรับกรณีนี้ที่ผู้แนะนำดักเตือนอาจจะมองพลาดไปบ้าง เราก็ต้อง
ให้อภัยเขาทุกอย่าง ไม่โกรธ ไม่ผูกโกรธ อย่าไปคิดว่า เขาเพ่งโทษเรา
แต่ถ้าเราผิดจริง เขาแนะนำถูกต้อง ก็ให้แก้ไข

ผู้ที่แนะนำก็เช่นเดียวกัน ต้องพิจารณาดูว่า สิ่งที่จะแนะนำเขา
เป็นการเพ่งโทษหรือปรารถนาให้เขาได้รับประโยชน์ ถ้าปรารถนาให้
เขาได้รับประโยชน์ เราจึงควรแนะนำ

ถ้าทำได้อย่างนี้ ความผาสุกก็จะเกิดขึ้นกับหมู่คณะ ตัวเราก็จะ
สร้างบารมีอย่างมีความสุข จิตใจจะผ่องใส ไกลต่อหนทางของพระ
นิพพาน การเข้าถึงพระธรรมกายนั้นจะไม่ใช่ว่าสิ่งที่ยากสำหรับพวกเรา
เลย ถ้าหากยินดีในคำแนะนำนั้น

คืนวันพระจันทร์เต็มดวง

วันพรุ่งนี้ก็จะเป็วันออกพรรษาแล้ว วันนี้จึงถือว่าเป็นวันสุดท้าย
ของการอยู่จำพรรษา เป็นวันที่พระจันทร์เต็มดวงขึ้น ๑๕ ค่ำ แต่ละท่าน
ที่ได้ตั้งใจปวารณากันเอาไว้ตั้งแต่ต้นพรรษาจนมาถึงวันนี้ว่า ระหว่าง
ที่เราอยู่จำพรรษาร่วมกัน เราจะประพฤติปฏิบัติธรรมไม่ให้ขาดเลย

แม้แต่วันเดียว จะศึกษาทั้งปรีชาปฏิบัติให้ครบถ้วนบริบูรณ์ โดยหวัง
มรรคผลนิพพานเป็นแก่นสาร ใครทำได้ครบถ้วนบริบูรณ์ วันนั้นจะได้
ตั้งจิตระลึกรู้ถึงผลบุญตลอดพรรษาที่ผ่านมา และอธิษฐานจิตให้เรา
ได้เข้าถึงพระธรรมกายอย่างง่ายดาย

แต่ถ้าภายในพรรษา หากใครยังปฏิบัติไม่จริงจัง เรายังมีโอกาส
ปฏิบัติเอาจริงเอาจังวันนี้ได้อีก ๑ วัน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ยังเหลือ
เวลาอีก ๙ ชั่วโมงก่อนที่จะออกพรรษา ให้ลูกทุกรูปชำระกายวาจาใจ
ของเราให้ใสสะอาดบริสุทธิ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ อย่างไม่เคยเป็น
มาก่อนเลยในชีวิต ตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมให้เต็มที่ เพราะเราทราบ
ดีอยู่แล้วว่า การเข้าถึงพระธรรมกายนั้นเป็นเป้าหมายอันสูงสุดของชีวิต

**เมื่อพระจันทร์สว่างบนท้องฟ้า เราก็จะต้องทำพระจันทร์
ให้สว่างในดวงใจของเรา ให้เกิดขึ้นที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗
ให้ได้ ถ้าใครเข้าถึงธรรมวันนี้ได้ ก็จะเป็นประวัติชีวิตอันงดงามที่เกิด
ขึ้นกับตัวของเรา คราใดเรามองเห็นพระจันทร์เต็มดวงบนท้องฟ้า เรา
ก็จะปิติใจทุกครั้ง เพราะเราได้เข้าถึงธรรมในวันที่พระจันทร์เต็มดวง มี
ความสว่างไสว มีรัศมีสีส้ม ความปิติความเบิกบานก็จะทับทวีมากขึ้น
อย่างไม่มีที่สิ้นสุด เพราะฉะนั้นวันนี้ขอให้ลูกทุกรูปตั้งใจให้ดีเป็นพิเศษ**

คำว่า “ตั้งใจ” หลวงพ่อไม่ได้หมายความว่า ทำด้วยความเครียด
นะ แต่เราทำด้วยจิตใจเบิกบาน ถ้าใช้คำว่า “ตั้งใจ” ทำให้เครียดเกินไป

เราอาจจะกลับคำเสียใหม่ว่า “ใจตั้ง” หมายถึง นำใจมาตั้งไว้ที่ศูนย์กลางกาย เมื่อใจตั้งอยู่ที่ศูนย์กลางกายแล้ว ก็ไม่ต้องตั้งใจ เมื่อใจตั้งได้แล้ว ความสว่างใสก็จะเกิดขึ้นที่ศูนย์กลางกายอย่างแน่นอน

ผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต

การจะวัดว่าใครประสบความสำเร็จในชีวิตนั้น ต้องดูว่าใครเข้าถึงธรรมกายแล้ว นั่นแหละคือสุดยอดของความสำเร็จในชีวิต

โลกียทรัพย์ คือ ทรัพย์สินเงินทอง ลาภยศสรรเสริญนั้น เป็นเพียงเปลือกของชีวิต ยังไม่เป็นแก่นของชีวิต แก่นของชีวิตคือ พระธรรมกายที่อยู่ในตัวของเรา ถึงจุดนี้ได้ จึงจะเรียกว่า เป็นผู้ประสบความสำเร็จในชีวิต ยิ่งถ้าเข้าถึงกายธรรมอรหัตต์ หมดกิเลสอาสวะ เข้าถึงอายตนะนิพพานได้ นั่นคือจุดหมายอันสูงสุดของมนุษย์ทุกคน

ให้เราดูพระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นแบบอย่าง พระองค์ทรงสมบูรณ์ด้วยโลกียทรัพย์ ถึงพร้อมด้วยสมบัติทั้ง ๓ คือ รูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ และคุณสมบัติ แต่ในที่สุดทรงสละราชสมบัติออกผนวช บำเพ็ญเพียรจนกระทั่งบรรลุเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วได้ทรงประกาศว่า เมื่อเข้าถึงที่สุด ก็อย่างอื่นที่จะต้องทำยิ่งกว่านี้ไม่มีอีกแล้ว หรือ กิจที่เสมอเหมือนก็ไม่มี พวกเราทั้งหลายได้มาบวชอยู่ประพฤติปฏิบัติธรรมร่วมกัน เพราะต่างก็มีเป้าหมายอันเดียวกัน คือ จะก้าวไปให้ถึง

ที่สุดแห่งกองทุกข์ อันเป็นความสำเร็จสูงสุดของชีวิตตามเยี่ยงอย่าง
บัณฑิตในกาลก่อน

สูตรสำเร็จเข้าถึงธรรม

พวกเราทุกรูปที่ได้มาอยู่ร่วมปฏิบัติธรรมนี้ เป็นผู้มีบุญที่ได้
สั่งสมมาแต่ปางก่อนมากพอที่จะเข้าถึงธรรมกายได้ แต่เรายังขาดการ
ปฏิบัติธรรมอย่างต่อเนื่อง จริงจัง แล้วก็วางใจยังไม่ถูกหลัก ไม่ถูกวิธี
จึงยังไม่เข้าถึงเดี๋ยวนี้ แต่ด้วยกำลังบุญของทุกรูปนั้นสามารถเข้าถึง
เดี๋ยวนี้ได้ ถ้าหากเราวางใจเป็น และสามารถขจัดอุปสรรค คือ การ
ทำไม่จริงจัง ไม่ต่อเนื่อง ถ้าทำได้อย่างนี้แล้วต้องเข้าถึงกันทุกรูป
อย่างแน่นอน

การทำอย่างจริงจังและต่อเนื่องนั้น คือ นั่ง นอน ยืน เดิน หลับตา
ลืมตา หายใจเข้า หายใจออก เราทำอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่ตื่นนอน
กระทั่งเข้านอน อย่างนี้เรียกว่า ทำจริงจังและต่อเนื่อง

แต่บางครั้งในความเคยชินของพวกเรา ซึ่งเป็นอุปนิสัยติดตัว
เรามาตั้งแต่สมัยเป็นฆราวาส คือ เรามักจะสนใจไปที่อื่น ปล่อยจิต
ปล่อยใจให้เลื่อนลอยไปตามกระแสของอารมณ์ นาน ๆ จึงนำใจกลับ
มาที่ศูนย์กลางกายสักที เดียวก็หลุดไปอีกแล้ว ปล่อยใจเพเลิดเพเลินกัน
ไปอย่างนี้ เรียกว่า ทำไม่จริงจัง ไม่ต่อเนื่อง

เวลา ๓ เดือน ภายในพรรษา ถ้าเรานับรวมเวลาที่ใช้ปฏิบัติธรรม
จริง ๆ ยังไม่ถึงเดือนเลย เราต้องแก้ไขปรับปรุงตรงนี้ ทำกันอย่างจริงจัง
โดยตรึงถึงดวงใส ใจหยุดไปที่กลางดวงใสที่ศูนย์กลางกาย หลังตานึก
นั่งนึก นอนนึก ยืนนึก เดินนึก ลืมตานึก นึกไปเรื่อย ๆ ในทุกอิริยาบถ
นึกให้ต่อเนื่องกันไป แล้วก็ทำให้ถูกวิธี ที่หลวงพ่อดีวางแนวเอาไว้ว่า
สูตรสำเร็จในการเข้าถึงพระธรรมกายนั้นต้องวางใจให้สบาย ๆ

ไม่มีใครแม้สักคนเดียวในโลกที่เข้าถึงพระธรรมกายได้ในตอน
เครียด ทุกคนที่เข้าถึงธรรมกาย ต่างยืนยันเหมือนกันหมดว่า วางใจ
ให้สบาย อารมณ์สบาย จึงจะเข้าถึงธรรมกายได้

ถ้าหากเราวางใจสบาย ตรึงนึกถึงดวงใส ใจหยุดอยู่ที่กลางดวงใส
อย่างเบา ๆ อย่างละเอียดอ่อน นึกง่าย ๆ ทำใจเย็น ๆ ทำตามที่หลวงพ่อบอก
พูดซ้ำแล้วซ้ำอีก ทุกอาทิตย์ที่พวกเราปฏิบัติธรรมร่วมกับหลวงพ่อบอก
ในสมาธิธรรมกายสากล ได้ยินได้ฟังบ่อย ๆ หากนึกน้อมปฏิบัติอย่าง

จริงจังให้ถูกต้องตามวิธีที่หลวงพ่อบอกเป็นสูตรสำเร็จเอาไว้ ด้วยกำลัง
บารมีของพวกเราขณะนี้ต้องเข้าถึงกันอย่างแน่นอน

เพราะฉะนั้น วันนี้เป็นวันมหาปวารณา วันสุดท้ายของการ
จำพรรษานั้น ให้นำใจมาตั้งไว้ที่ศูนย์กลางกาย เอาจิตเอาใจปฏิบัติให้
ได้ตามสูตรสำเร็จ เราจะต้องเข้าถึงอย่างแน่นอน

ข้อปฏิบัติสำหรับผู้ที่จะลาสิกขา

สำหรับพระภิกษุบางรูปหลังออกพรรษาและรับกฐินแล้ว จำเป็น
จะต้องลาสิกขา เพราะว่าลาสิกขาจำเป็นจะต้องกลับออกไปประกอบ
อาชีพในทางโลก ก็ให้ตรึกระลึกนึกถึงผลบุญที่เราได้บำเพ็ญมาทั้งหมด
โดยอธิษฐานจิตว่า

ตลอดระยะเวลาที่บวชเรียนมาหนึ่งพรรษา ตอนนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องลาสิกขาเพื่อออกไปปฏิบัติภารกิจทางโลก ด้วยบุญกุศลที่ทำมาตลอดพรรษานี้ก็ขอให้คุ้มครองเรา ให้ตั้งดูแต่สิ่งที่ดีงาม ให้ทำแต่ความดี อย่าได้ทำความชั่ว ให้สามารถสร้างบารมีไปได้ตลอดรอดฝั่ง ให้เข้าถึงธรรม ให้ประสบความสำเร็จในชีวิตในธุรกิจการงาน ให้ครอบครัวมีความสุข จะไปอยู่หน่วยงานไหนก็ทำหน่วยงานนั้น ให้เจริญรุ่งเรืองทั้งทางโลกและทางธรรม ให้ปฏิบัติธรรมควบคู่กันไป ด้วยกับภารกิจที่ต้องรับผิดชอบ

ส่วนฤกษ์ลาสิกขานั้นให้เอาฤกษ์ของพระพุทธเจ้า คือ ฤกษ์ที่กายวาจาใจสะอาดบริสุทธิ์ผ่องใส ตรีกะระลึกถึงบุญกุศล เราจะได้ลาสิกขาออกไปด้วยจิตใจที่เบิกบาน มีความผ่องใสกันทุกรูป

ความรู้ภายใน

ส่วนท่านที่มีกุศลศรัทธาจะบวชต่อเพื่อศึกษาพระธรรมวินัย เพื่อทำมรรคผลนิพพานให้แจ้ง เพื่อที่จะร่วมงานสร้างบารมีไปกับหลวงพ่อกับหมู่คณะ หลวงพ่อก็ขออนุโมทนาสาธุการด้วย ให้ตั้งอกตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันให้ดี

หลวงพ่อบอกยืนยันว่า หนทางที่พวกเราจะเดินทางกันต่อไปนั้น เป็นหนทางสายกลาง หนทางที่ปลอดภัย เป็นหนทางที่ยิ่งใหญ่ มีแต่

บุญบารมีเพิ่มพูนขึ้นไปทุกวัน ไม่หลงทาง ไม่ผิดทาง เป็นหนทางที่ถูกต้องที่สุดแล้ว หนทางนี้เราจะต้องเดินทางไปอีกยาวนานนัก ยังมีสิ่งที่เราไม่รู้อีกมากมาย สิ่งที่เรารู้นั้นเพียงเล็กน้อย เพราะฉะนั้น เวลาที่เหลืออยู่สำหรับผู้จะศึกษาความรู้ชนิดนี้มีไม่มาก

ลองคิดดู วันหนึ่งคืนหนึ่งมี ๒๔ ชั่วโมง เราแบ่งเวลานอนหลับพักผ่อนไปหนึ่งในสามของวัน หรือหนึ่งในสามของชีวิตไปแล้ว ดูแลสังขารอีกหนึ่งในสาม ที่เหลือก็ปฏิบัติกิจในทางพุทธศาสนา เรามีเวลานิดเดียว ถึงแม้จะมากกว่าฆราวาสก็ตาม แต่ถ้าเทียบดูแล้วก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้นเอง ในขณะที่สิ่งที่เราต้องเรียนรู้ซึ่งอยู่ภายในตัวของเรายังมีอีกมากมาย และความรู้ชนิดนี้ ไม่รู้ไม่ได้ ไม่รู้ไม่ปลอดภัย เป็นกิจที่ควรรู้ควรทำ ที่เรียกว่า กรณียกิจ และเป็นสิ่งที่ควรทำให้แจ้งยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ความรู้ภายในเป็นความรู้ที่เกี่ยวกับตัวเราโดยเฉพาะ แล้วมีผลกระทบถึงส่วนรวม เมื่อศึกษาแล้วเราจะเห็นว่า ไม่มีสิ่งใดเลยที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ทั้งความคิด คำพูด การกระทำของเรา มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกระทั่งจักรวาล และภพภูมิต่าง ๆ กระทบถึงกันไปหมด

เหมือนเราลอยอยู่ในอากาศ อยู่ท่ามกลางมหาสมุทร แล้วโยนก้อนหินก้อนเล็ก ๆ ลงไปก้อนหนึ่ง คลื่นที่เกิดจากก้อนหินที่เราโยน

พิธีวันทามหาธรรมกายเจดีย์

ลงไป จะเป็นคลื่นที่ไล่คลื่นลูกหน้าไปจนกระทั่งกระทบไปถึงฝั่ง เพราะฉะนั้นการกระทำ ความคิด คำพูดของเรา มีผลกระทบต่อบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมทั้งหมด

ความรู้ภายในนี้เป็นความรู้ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับตัวของเรา ไม่รู้ไม่ได้ ไม่รู้ไม่ปลอดภัย รู้แล้วจึงจะปลอดภัย ความรู้นี้ที่เขาเรียกว่า “ความรู้แจ้ง” ภาษาธรรมะเรียกว่า “วิชชา”

ความรู้แจ้งจะเกิดจากความเห็นแจ้ง เห็นแจ้งด้วยธรรมกาย จึงจะหยั่งรู้ได้ด้วยญาณของธรรมกาย ความรู้จากธรรมกายเป็น ความรู้ที่รู้รอบด้าน รู้พร้อม รู้ยิ่ง ความรู้ที่เป็นไปเพื่อความดับทุกข์ เป็นความรู้ที่วิเศษที่สุด บริสุทธิ์ที่สุด เราจะเรียนรู้ได้เมื่อเรา เข้าถึงธรรมกายเท่านั้น พระธรรมกายที่อยู่ภายในตัวของเรานั้นเป็น อุปรณอันสำคัญยิ่งที่เราจะใช้ศึกษาความรู้ต่อไปในอนาคต ศึกษา สิ่งที่เรายังไม่รู้อีกมากมายกายกองทีเดียว

ดังนั้นหลวงพ่ोजึงขอยืนยันว่า ที่ท่านทั้งหลายได้ตัดสินใจมา อยู่ร่วมกันในพระพุทธศาสนา หรืออยู่จำพรรษาปฏิบัติธรรมเป็นการ ตัดสินใจที่ถูกต้องที่สุดแล้ว ๑

A night scene featuring several glowing, ornate lanterns hanging from a tree branch in the foreground. The background shows a building with a tiled roof and more trees under a dark blue twilight sky. The overall mood is serene and traditional.

ประดุก ผู้ซึ้งมทรัพย์ให้

วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

โอรสพระราชาภานาวิสุทธิ์ ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

มหาวิทยาลัยบูรพาจารย์มหาวิทยาลัยรัตนอุบาสิกจันทร์ ชนนกยูง ในยามราตรี

วันเสาร์ที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๒

ตามประเพณีของพระอริยเจ้า เมื่อถึงวันสุดท้ายของการอยู่จำพรรษาด้วยกัน ก่อนออกพรรษาก็จะมาประชุมร่วมกันทำปวารณา คือปวารณาซึ่งกันและกันว่า หากเราได้เห็นด้วยตา ได้ยินด้วยหู หรือสงสัยว่า เพื่อนสหธรรมิกประพฤติไม่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย หรือติดข้องอยู่ในธรรมที่ทำให้เนิ่นช้าขัดขวางต่อหนทางแห่งการปฏิบัติธรรม ขัดขวางต่อการประพฤติพรหมจรรย์ ต่อการทำพระนิพพานให้แจ้ง จะด้วยกายด้วยวาจาก็คดี ให้อาศัยความเอ็นดู ความปรารถนาดี แนะนำ ตักเตือน เป็นประดุจผู้ชี้ชุมทรัพย์ให้ซึ่งกันและกัน

หัวใจผู้ชี้ชุมทรัพย์

บัดนี้เราได้ทำปวารณากันแล้วว่า เราจะแนะนำตักเตือนซึ่งกันและกันให้ประพฤติให้ถูกต้องตามพระธรรมวินัย เพราะฉะนั้นเวลาที่ มีเพื่อนสหธรรมิกมาแนะนำตักเตือนในข้อบกพร่องของเรา จะตามพระธรรมวินัยก็ดี หรือกฎระเบียบกติกาของวัดก็ดี อย่าได้โกรธเคือง ผู้ที่มาชี้ชุมทรัพย์ให้

สำหรับผู้ชี้ชุมทรัพย์ให้ เมื่อได้แนะนำตักเตือนไปแล้ว มักจะโดน ชื่นมัวขัดเคืองใจ ทั้ง ๆ ที่กระทำไปด้วยความปรารถนาดีอย่างจริงใจ ดังนั้นการจะแนะนำตักเตือนใครสักคนหนึ่ง ผู้ที่จะตักเตือนจึงต้อง

อาศัยความเอ็นดู มีกำลังใจสูง และมีความปรารถนาดีอย่างเต็มเปี่ยมจริง ๆ จึงจะกล้าที่จะแนะนำตักเตือนได้ เพราะฉะนั้นผู้ที่ได้รับการแนะนำตักเตือน โปรดทราบความรู้สึกของผู้เตือนว่า เขามีความรู้สึกเช่นนี้ และที่ซุ่มทรัพย์ให้ก็ไม่ได้ทำเพื่อใคร ก็เพื่อตัวของผู้ที่ถูกเตือนนั่นเอง

ขอบคุณสัณนิท และพร้อมคิดให้อภัย

เมื่อเราได้รับการแนะนำตักเตือนแล้ว สิ่งที่เราควรทำอย่างยิ่ง คือกล่าวคำ “ขอบคุณ” แล้วหันมาพิจารณาตัวเราว่า สิ่งที่เขาเตือนนั้นถูกต้องหรือไม่ ถ้าถูกต้องเราก็ปรับปรุงตัวเสียใหม่ ถ้าหากไม่ถูกต้องเราก็ให้อภัยผู้ที่ตักเตือน เพราะการแนะนำตักเตือนในบางครั้งอาจยังไม่สมบูรณ์ เนื่องจากผู้เตือนเห็นไม่ครบทุกด้าน แต่อย่างไรก็ตามในคำแนะนำตักเตือนนั้นมีความปรารถนาดีเจืออยู่ ผู้ที่ได้รับการตักเตือนจึงควรให้อภัย

ถ้าเราทำกันได้แบบนี้ หมู่คณะก็จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การประพฤติปฏิบัติธรรมก็จะก้าวหน้า ต่างเป็นกำลังใจ ต่างช่วยกันขัดเกลากายวาจาใจซึ่งกันและกัน ผลที่ได้คือความบริสุทธิ์กายวาจาใจของหมู่คณะ เป็นความงามของพระพุทธศาสนา เป็นความเลื่อมใสของพุทธบริษัท และเป็นประเพณีอันดีงามที่เราควรยึดถือปฏิบัติกันอย่างจริงจัง

ดังนั้น นับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ขอให้ทุกคนทำใจของเราให้กว้าง พร้อมที่จะรับคำแนะนำตักเตือน ด้วยใจที่ปิติปราโมทย์ มีกำลังใจ กล้าหาญที่จะยอมรับข้อบกพร่อง แล้วปรับปรุงตนเองให้เป็นพระ ที่สมบูรณ์ เราจะได้เป็นเนื่อนาบุญ เป็นอายุพระศาสนาที่ควรแก่การ กราบไหว้ของมนุษย์และเทวา

ผลการปฏิบัติเป็นเครื่องยืนยัน

หนึ่งพรรษาที่ผ่านมาเราจะเห็นได้ว่าประเดี๋ยวเดียวเท่านั้น เมื่อต้นพรรษา หลวงพ่อได้ชักชวนพวกเราทุกคนให้ตั้งใจประพฤติ ปฏิบัติธรรมกันให้เต็มที่โดยมีพระธรรมกายเป็นเป้าหมาย พุดง่าย ๆ ว่า ในพรรษานี้เราจะต้องเข้าถึงพระธรรมกายให้ได้

หนึ่งพรรษาที่ผ่านมา แต่ละท่านก็ทราบด้วยตนเองดีว่า เราได้ ตั้งใจปฏิบัติธรรมเพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายกันจริงจังกะไหน ผลของการปฏิบัติธรรมย่อมเป็นเครื่องยืนยันความตั้งใจจริง ของเรา

เท่าที่หลวงพ่อก็ได้มีโอกาสใกล้ชิดในการปฏิบัติธรรมของแต่ละ รูป บางรูปก็ได้ผลการปฏิบัติพอสมควร บางรูปก็มีผลการปฏิบัติ ที่น่าปีติดีใจ อันเป็นผลตอบแทนความตั้งใจจริงที่ได้กระทำมา ตลอดพรรษา

วันพรุ่งนี้เป็นวันออกพรรษาแล้ว แต่ก็มิได้หมายความว่า ความตั้งใจของเราที่จะปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงพระธรรมกายจะหมดสิ้นไป เมื่อเรายังไม่บรรลุเป้าหมาย เราก็คต้องทำกันต่อไป ทำให้ได้ โดยเอาชีวิตเป็นเดิมพัน

แม้เป็นมรवास อย่าละทิ้งการปฏิบัติธรรม

ออกพรรษาแล้ว บางท่านมีความจำเป็นที่จะต้องลาสิกขา เพื่อไปประกอบธุรกิจการงาน เนื่องจากได้ลางานมาบวช เมื่อลาสิกขาไปแล้ว

อย่าได้ละทิ้งความตั้งใจที่จะปฏิบัติให้เข้าถึงพระธรรมกาย เพราะว่า ธรรมกายนั้น คือ เป้าหมายชีวิต

ไม่ว่าเราจะเกิดมาที่ภพที่ชาติก็ตาม เป้าหมายหลักจริง ๆ นั่นคือ การปฏิบัติธรรมเพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายเท่านั้น เพราะพระธรรมกาย นั้นเป็นกายตรัสรู้ธรรม กายมนุษย์นั้นตรัสรู้ไม่ได้

คำว่า “ตรัสรู้” แปลว่า ความรู้ที่เกิดจากการเห็นแจ้ง ซึ่งจะต้อง อาศัยพระธรรมกายจึงจะไปรู้ไปเห็นได้ เพราะพระธรรมกายมีธรรม จักขุ มีญาณทัศนะ

ส่วนมนุษย์นั้นไม่มีธรรมจักขุ ไม่มีญาณะ มีแต่วิญญาณ รู้แจ้ง ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจเท่านั้น การเห็นก็เห็นได้ด้านเดียวไม่ครบ ทุกด้าน

ส่วนพระธรรมกายมีสมันตจักขุ เห็นได้รอบตัว มีปัญญาจักขุ รู้ได้รอบด้าน ทั้งรู้ทั้งเห็นไปตามความเป็นจริง เห็นอะไรทะลุปรุโปร่ง หมด ทั้งอดีตปัจจุบันและอนาคต เมื่อรู้เห็นเรื่องราวของชีวิต ไปตามความเป็นจริงแล้ว จะทำให้สามารถดำเนินชีวิตไปสู่เป้าหมาย ที่ถูกต้องได้

เมื่อเรายังไม่เข้าถึงธรรมกาย ความรู้เห็นยังผิดเพี้ยนอยู่ ยัง ไม่เป็นไปตามความเป็นจริง ดังนั้นเป้าหมายของชีวิตจึงไม่ถูกต้อง

การดำเนินชีวิตจึงมักจะบิด ๆ เบี้ยว ๆ หลุดออกจากเส้นทางที่จะทำให้
ชีวิตมีความสุขอย่างแท้จริง

เพราะฉะนั้นท่านที่มีความจำเป็นจะต้องลาสิกขา อย่าหลง
เพลิดเพลินอยู่กับโลก ให้จัดสรรเวลามาประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อ
แสวงหาธรรมกาย

การมีชีวิตเป็นฆราวาส แม้ว่าจะมีโอกาสว่างน้อย แต่ก็ไม่ได้
หมายความว่าไม่ว่าง ถ้าหากเราเป็นผู้มีปัญญา ฉลาดในการจัดสรรเวลา
เราจะมีเวลาว่างพอที่จะประพฤติปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงธรรมกายได้
อย่ามีข้ออ้างที่จะทำให้เราละเว้นจากการปฏิบัติธรรม

ในสมัยพุทธกาล มีฆราวาสจำนวนมากที่บรรลุมรรคผลนิพพาน
เป็นพระอริยบุคคล ตั้งแต่พระโสดาบันจนกระทั่งเป็นพระอรหันต์
ทั้งที่เขาก็มีธุรกิจการงานมากมาย แต่ก็จัดสรรเวลาสำหรับการประพฤติ
ธรรมกระทั่งบรรลุธรรมอันเป็นเป้าหมายหลักของชีวิตได้

ชีวิตของคนสมัยโน้นกับสมัยนี้ก็ไม่ได้ต่างกัน ธุรกิจก็ไม่แตกต่างกัน
มากนัก เมื่อคนในสมัยพุทธกาลสามารถจัดสรรเวลาสำหรับ
การประพฤติปฏิบัติธรรมได้ สมัยนี้ก็ทำได้เช่นเดียวกัน เพราะ
ฉะนั้นอย่านำภารกิจการงานมาเป็นข้ออ้างขวางหนทางที่เราจะ
เข้าถึงพระธรรมกาย

เมื่อเข้าถึงพระธรรมกายแล้ว ชีวิตของเราจะมีความสุข
สดชื่น มีกำลังใจที่เข้มแข็ง กล้าต่อสู้กับอุปสรรคทั้งหลายที่เกิดขึ้น
ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคที่เกิดจากการมีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ
มีคนสรรเสริญ มีคนนินทา มีสุข มีทุกข์ โลกธรรม ๘ ประการนี้
ไม่สามารถทำให้ใจของผู้ที่เข้าถึงธรรมกายหวั่นไหวได้

ยามใดที่เกียจคร้านในการนั่งสมาธิ ให้นึกถึงคำพูดของหลวงพ่อ
ในวันนี้ ให้นึกถึงวันที่เราเคยอยู่ร่วมกัน ประพฤติปฏิบัติธรรมร่วมกัน
เคยอยู่จำพรรษาในอารามเดียวกัน จะทำให้เรามีกำลังใจ เอาชนะความ
เกียจคร้านได้ ความขยันหมั่นเพียรอย่างเดียวนั้นที่ที่จะทำให้
เข้าถึงธรรมกายได้ ไม่เคยมีคนที่เกียจคร้านที่เข้าถึงธรรมกายเลย
ในโลก เพราะฉะนั้นความเพียร ความขยัน เอาจริงเอาจังอย่างเดียวนั้น
จะทำให้เราเข้าถึงธรรมกาย และต้องเข้าถึงธรรมกายอย่างแน่นอน

แม้เป็นพรവാสแล้ว ก็ให้ปฏิบัติธรรมอย่างสม่ำเสมอทุกวัน เมื่อ
เราเข้าถึงพระธรรมกาย มีพระธรรมกายเป็นสรณะเป็นที่พึ่งที่ระลึก แม้
เป็นพรवासก็มีชีวิตที่สมบูรณ์ เป็นพรवासที่เป็นกัลยาณชน เป็นผู้มั่งคั่ง
มีธรรมอันงาม เป็นแบบอย่างที่ดีของโลก เพราะฉะนั้นจะต้องประพฤติ
ปฏิบัติให้ได้ แม้ว่าเราจะมีภารกิจมากมายก็ตาม

ธรรมกายนี้สำคัญนะ สำหรับผู้ที่มีความจำเป็นจะต้องลาสิกขา
ขอให้นึกคิดอยู่ตลอดเวลา และต้องปฏิบัติให้ได้ จำเอาไว้ให้ดีนะจ๊ะ

ข้อคิดสำหรับยอดนักรบแห่งกองทัพธรรม

สำหรับท่านที่มีความตั้งใจที่จะแสวงหาหนทางพระนิพพาน จะทำพระนิพพานให้แจ้งในเพศของสมณะ หลวงพ่อก็ขออนุโมทนา ให้ตั้งอกตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันอย่างเต็มที่ แม้ออกพรรษาไปแล้ว เราก็จะต้องทำกิจของเราต่อไป ทำตลอดเวลาจนกว่าชีวิตจะหาไม่

หลวงพ่อได้เปิดโอกาสให้พระภิกษุทุกรูป ได้หมั่นเวียนกันเข้ามาปฏิบัติธรรม ชุดหนึ่งก็หนึ่งอาทิตย์หมั่นเวียนกันไป จนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย คือเข้าถึงพระธรรมกาย

เมื่อเข้าถึงธรรมกายแล้ว เราจะได้ศึกษาความรู้ยิ่งในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งมีอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคน เราสามารถที่จะเข้าถึงได้ และสามารถนำความรู้นั้นมาใช้ได้เมื่อเราเข้าถึงพระธรรมกาย

เพราะฉะนั้น “ธรรมกาย” จึงเป็นหลักของการศึกษาวิชาธรรมกาย จะศึกษาความรู้อะไรก็แล้วแต่ต้องอาศัยธรรมกายทั้งสิ้น ธรรมกายจึงเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญที่สุด หลวงพ่อจึงเปิดโอกาสให้ทุก ๆ รูป หมั่นเวียนกันเข้ามาปฏิบัติ ช่วงไหนที่หลวงพ่อว่างจากภารกิจก็จะเข้าไปนั่งปฏิบัติด้วยกัน

ความรู้ที่เกิดขึ้นจากธรรมกายเป็นความรู้ที่นำรู้ ยิ่งรู้ยิ่งบริสุทธิ์ ยิ่งรู้ยิ่งเบิกบาน ยิ่งรู้ยิ่งเป็นผู้ตื่น ยิ่งรู้ยิ่งสนุก ยิ่งเพลิดเพลิน ยิ่งมีกำลังใจ

วันคุ้มครองโลก ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ยิ่งสว่าง จะแตกต่างจากความรู้ทางโลก ดังนั้นผู้ที่ยังรักที่จะเป็นนักบวช
ให้ตั้งอกตั้งใจให้เต็มที่ เอาจริงเอาจัง

ในช่วงออกพรรษานี้ อากาศดีกว่าในพรรษาเสียอีก เพราะว่าเป็น
ช่วงรอยต่อระหว่างฤดูฝนกับฤดูหนาว อากาศจะสดชื่นเป็นพิเศษ จึงขอ
ให้ลูก ๆ ได้หมั่นเวียนกันเข้ามาประพฤติปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง แล้ว
เราจะประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติ

ในที่สุดนี้หลวงพ่อก็อนุโมทนาบุญกับทุก ๆ รูป ตลอดระยะเวลา
หนึ่งพรรษา ที่ได้มาอยู่อารามเดียวกันกับหลวงพ่อก็ได้มาประพฤติปฏิบัติ
ธรรมร่วมกัน บางรูปก็ได้ผลการปฏิบัติพอสมควร แต่ละรูปก็ประพฤติ
ปฏิบัติกิจวัตรของพระได้สมบูรณ์

ขออานุภาพของความตั้งใจจริงของทุก ๆ รูป ให้เป็นเครื่องสนับสนุน
ให้มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง มีจิตใจที่เบิกบานแจ่มใส เป็นอายุของ

พระพุทธศาสนา ให้รู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดในความรู้ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้แทงตลอดในวิชาธรรมกาย

สำหรับท่านที่มีความจำเป็นจะต้องลาสิกขา ขอให้อำนาจแห่งบุญที่ได้บำเพ็ญมาตลอดระยะเวลาหนึ่งพรรษา เป็นเครื่องสนับสนุนทุกท่านที่จะออกไปประกอบธุรกิจการงานอันใดก็ตาม ให้มีแต่ความเจริญรุ่งเรือง ให้ผ่านอุปสรรคทั้งหลายทั้งมวลได้ ให้เป็นที่รักของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย ให้เป็นนักสร้างบารมีที่ดี มีกำลังใจเข้มแข็ง มีดวงตาเห็นธรรม เข้าถึงพระธรรมกายโดยเร็วพลันเทอญ ◎

วันคุ้มครองโลก ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๑

เป้าหมายหลักของชีวิต

วันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

โอบาพระราชภาวนาวิสุทธิ ฌ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันพุธที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

หลับตาทำสมาธิกันนะลูกนะ การปฏิบัติธรรมเป็นภารกิจหลักที่
ทุกคนจะต้องทำ เพราะการปฏิบัติธรรมจะทำให้เราเข้าถึงวัตถุประสงค์
หลักของชีวิต นั่นคือการขจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไป

เมื่อความโลภความโกรธความหลงไม่มีอยู่ในใจ ธาตุธรรม
ของเราก็จะสะอาดบริสุทธิ์ผ่องใส เป็นธาตุล้วน ๆ ธรรมล้วน ๆ ความสุข
ที่ไม่มีประมาณก็จะเกิดขึ้น เป็นความสุขที่ไม่มีอะไรเสมอเหมือน ที่
พระพุทธเจ้าท่านใช้คำว่า “บรมสุข” คือ สุขกว่าความสุขที่เราเคยพบ
เจอมาตลอดชีวิต เป็นความสุขที่เรายอมรับว่า เป็นความสุขแท้จริง สุข
ทั้งวันทั้งคืน ทั้งหลับทั้งตื่น ทั้งนั่งนอนยืนเดิน สุขอยู่ตลอดเวลา ไม่มี
ความทุกข์เจือปนเลย

หมดกิเลสเมื่อไรก็หมดกรรม เมื่อหมดกรรมก็หมดวิบาก การ
เวียนว่ายตายเกิดก็สิ้นสุด เพราะฉะนั้นการขจัดกิเลสอาสวะให้หมด
สิ้น จึงเป็นวัตถุประสงค์หลักของชีวิต

พรรษาที่ผ่านมา เราทราบได้ด้วยตัวของเราเองว่า เราได้ทำ
วัตถุประสงค์หลักของชีวิตได้ครบถ้วนบริบูรณ์แค่ไหน เราประกอบ
ความเพียรกันกี่ครั้งกี่หน

เมื่อต้นพรรษาหากลูกจำได้ หลวงพ่อได้ชักชวนพวกเราทุกรูป
ให้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมให้เต็มที่ ใช้เวลาทุกวินาทีให้เป็นประโยชน์

ต่อการประพฤติธรรม เพราะว่าฤดูในพรรษาเป็นฤดูที่เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติธรรมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากดินฟ้าอากาศอำนวย ถ้าหากว่าพรรษาที่ผ่านมา ใครได้ทำตามคำชักชวนของหลวงพ่อก็คงได้ประสบผลตามกำลังแห่งความเพียรของแต่ละรูป

การจัดกิเลสอาสวะที่ว่าเป็นวัตถุประสงค์หลักของชีวิตนั้น トラบใดที่เรายังมีกิเลสอาสวะอยู่ ชีวิตก็ต้องระทมทุกข์ตลอดเวลา ทั้งทุกข์ประจำและทุกข์จร เราจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าトラบใดเรายังจัดสาเหตุแห่งความทุกข์ไม่ได้ เปรียบเหมือนอาการเจ็บป่วย หากเราไม่รักษาให้หายจะไปอยู่ที่ไหนก็ไม่มีความสุข เพราะฉะนั้น อย่าลืมนะที่เราบวชเข้ามา วัตถุประสงค์คือจะหาโอกาสว่างจากภารกิจในการดำรงชีวิตแบบชาวโลกนั้นมาประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อขจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไป

ความอสังขรย์ของธรรมกาย

การที่จะขจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไปได้นั้น เราได้ทราบกันดีอยู่แล้ว เพราะหลวงพ่อก็พูดบ่อย ๆ ว่า พระธรรมกายเป็นผู้รู้ ผู้เห็น ผู้จัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไปได้ ธรรมจักขุของธรรมกายเห็นได้รอบตัว แตกต่างจากการเห็นของมนุษย์ เทวดา พรหม อรูปพรหม เห็นได้ทั้งในอดีตปัจจุบันและในอนาคต ทั้งภายในอกภายใน ทั้งซ้าย ขวา หน้า หลัง บน ล่าง เห็นได้ตลอดหมด จึงมองเห็นกิเลสอาสวะว่า อยู่ตรงไหน เข้ามาบีบบังคับบีบรัดอย่างไร แล้วก็หยั่งรู้ด้วยญาณะ

คือ รู้ได้ทั่วถึง รู้พร้อม รู้ได้ตลอดหมดทุกหนทุกแห่ง นี่คือความ
อัศจรรย์ของธรรมกาย ซึ่งมีอยู่ในตัวของพวกเราทุกคน

พระธรรมกายภายใน หรืออีกนัยหนึ่งเป็นตัวตนที่แท้จริงของ
เรา เรียกว่า ตนโดยวิมุตติ ท่านประดิษฐานอยู่ตรงกลางกาย เป็น
สภาวะ เป็นที่พึ่งที่ระลึก มีทุกซึกที่พึ่งได้ มีสุขที่เพิ่มพูนความสุขได้ เป็น
ผู้รู้ ผู้เห็น ผู้ขจัดกิเลสอาสวะ เมื่อขจัดกิเลสอาสวะหมดสิ้นไปแล้ว
ก็เป็นธาตุล้วน ๆ เป็นธรรมล้วน ๆ เรียกว่า วิราคะธาตุ วิราคะธรรม
ที่ปราศจากความกำหนัด ความยินดี ความยึดมั่นถือมั่นในสิ่งต่าง ๆ

ทำอย่างไรจึงจะเข้าถึงธรรม

การจะเข้าถึงธรรมกายได้นั้นต้องปฏิบัติธรรม ด้วยการ
วางใจให้ถูกทาง คือ ตรงศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ด้วยวิธีการ
ที่ถูกต้อง ทำให้ถูกส่วน จนกระทั่งปฐมมรรคเกิดขึ้น เห็นจุด
เบื้องต้นที่จะเข้าถึงธรรมกาย พอถูกทาง ถูกต้อง ถูกส่วน
ไม่ซำก็จะได้ถึงที่หมาย คือ เข้าถึงธรรมกายได้

จะหยุดได้ จะเข้าถึงได้ ต้องปลดปล่อยวางอารมณ์ภายนอก
ให้มองเห็นแจ่มแจ้งด้วยสติปัญญาของเราว่า สิ่งทั้งหลายทั้งปวง
ไม่ว่าจะเป็นคนสัตว์สิ่งของ หรืออารมณ์ต่าง ๆ ที่เราพบปะเจอเจอนั้น
ล้วนเป็นสิ่งไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ไม่ใช่ของจริง ไม่ใช่

อารมณ์สุดท้าย กาสายะ

สาระแก่นสาร พิจารณาให้เห็นอย่างนี้บ่อย ๆ นึกคิดบ่อย ๆ ให้มี โยนิโสมนสิการและปัญญา

เมื่อเราปลดปล่อยวางได้ ใจก็จะเริ่มกลับเข้าสู่ภายใน แล้ว ก็ตั้งมั่นอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ทำไปบ่อย ๆ ใจก็จะคุ้นเคย กับศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ไม่ซ้าก็จะถูกส่วนเอง พอถูกส่วนปฐม มรรคก็เกิดขึ้น ไม่ซ้าก็เห็นกายในกาย พอเห็นกายในกาย ไม่ซ้าใจ จะแล่นเข้าไปถึงสรณะ ถึงพระธรรมกาย ถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะในที่สุด

ความรู้ที่เกิดจากธรรมกาย

เมื่อเข้าถึงธรรมกาย ธรรมจักขุเกิดขึ้น ญาณทัศนะเกิดขึ้นมองเห็นตลอดหมด กิเลสที่เข้าไปบังคับในแต่ละกาย ตั้งแต่กายมนุษย์ หยาบ กายทิพย์ กายรูปพรหม กายอรูปพรหม กายธรรมโคตรภู กายธรรมพระโสดาบัน กายธรรมพระสกิทาคามี กายธรรมพระอนาคามี เห็นตลอดหมดว่า กิเลสมันเข้าไปบังคับร้อยรัดอยู่ที่ตรงกลาง ให้ธาตุธรรมของเรานั้นเจือปนไปด้วยความโลภ ความโกรธ ความหลง เหมือนเอากายแต่ละกาย เอาธาตุธรรมทั้งหมดของเรา เอาจิตใจเห็นจำคิดรู้ไปแช่อิ่มอยู่ในความโลภ แช่อิ่มอยู่ในความโกรธ แช่อิ่มอยู่ในความหลง หมักต้องจนกระทั่งมีรสมีชาติของความโลภ ความโกรธ ความหลง

พอมีอายตนะรับเข้าสู่กันทั้งอายตนะภายในภายนอกกระทบกัน
เมื่อความโลภเข้าไปบังคับร้อยรัดใจเราก็เกิดอาการ คือ มีความหิว มี
ความพอง มีความปรารถนาทะยานอยากไม่มีที่สิ้นสุด จนกระทั่งหมด
เวลาของชีวิต ไม่มีโอกาสประพุดติปฏิบัติธรรมให้เข้าถึงธรรมกาย

หรือเมื่อมีความโกรธเข้าไปบังคับบัญชาอยู่ภายใน ก็ทำให้ใจ
ร้อนรน กระวนกระวาย อยากจะทำลายให้พินาศหมดสิ้นไป

ความหลง เมื่อเข้าไปบังคับจะทำให้หลงผิด เห็นผิดเป็นถูก
เห็นถูกเป็นผิด ทำให้หลงใหลในคนสัตว์สิ่งของในสรรพสัตว์

สรรพสิ่งทั้งหลาย ทำให้หลงลืมเป้าหมายชีวิต ในที่สุดก็หลงทาง ตกไปสู่อบาย

พอกิเลสบังคับ ก็สร้างกรรมทางกาย ทางวาจา ทางใจ และผล ที่ทำก็ตกตะกอนอยู่ภายในเป็นวิบากส่งผลต่อไป ทำให้มีทุกข์ทั้งในปัจจุบันและในอบายภูมิ ตลอดจนกระทั่งทุกข์ในสังสารวัฏ เกิดการเวียนว่ายตายเกิดกันไม่มีที่สิ้นสุด

แต่เมื่อใดที่เราเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมกาย เป็นเนื้อเป็นหนังเป็นอันเดียวกัน ไม่ใช่เป็นพระนั่น พระนี่ เณรนั่น เณรนี่ หรือนายนั่น นายนี่ เป็นธรรมกายจริง ๆ คราวนี้การจัดกิเลสอาสวะ ก็จะเกิดขึ้น จัดด้วยอริยมรรคซึ่งอยู่ในกลางของธรรมกาย กายธรรม ก็สะอาดบริสุทธิ์ยิ่งขึ้น จนเข้าถึงกายธรรมอรหัตเป็นพระอรหันต์ เข้าถึงเป้าหมายของชีวิต

อยู่ด้วยกันต้องเตือนกัน

เมื่อสักครู่นี้ เราได้พิจารณาร่วมกันว่า เราจะดับเตือนกันโดยธรรม เมื่อเห็นข้อบกพร่องทางกาย ทางวาจา จะโดยได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัย กิติ ให้ช่วยกันทำหน้าที่กัลยาณมิตรแนะนำตักเตือนกัน เมื่อพิจารณา กันแล้วก็ขอให้ยึดคำปวารณานี้ให้เป็นถ้อยคำศักดิ์สิทธิ์ ที่จะช่วย ประคับประคองนาวาชีวิตของเราให้ถึงฝั่งของธรรมกายให้ได้

เมื่อใดที่มีการทักท้วงแนะนำตักเตือน ก็อย่าได้ขัดเคืองใจ ให้มีสติปัญญา ให้อำนาจที่เขากำหนดไปนั้นเพื่อประโยชน์สุขของเรา และผลสะท้อนก็ถึงแก่หมู่คณะ คิดอย่างนี้ได้แล้วความขุ่นมัวก็จะมีไม่ในใจเรา ใจเราจะได้อေးใส ใจอေးใสเป็นใจที่ไกลต่อการเข้าถึงพระธรรมกาย ขอให้ทำตามคำแนะนำที่หลวงพ่อบุญได้แนะนำวันนี้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ทุกรูป

ในที่สุดนี้ หลวงพ่อบุญขออานุภาพแห่งบารมีธรรมแห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บารมีธรรมของพระปัจเจกพุทธเจ้าและพระอรหันตเจ้าทั้งหลาย ตลอดจนกระทั่งบารมีธรรมของหลวงพ่อบุญวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย จงมาประสมรวมกันเข้าด้วยกันเป็นตบะ เป็นเดชะ เป็นพลบัจจัย ส่งผลดลบันดาลอภิบาลปกป้องคุ้มครองรักษา ให้การประพฤติพรหมจรรย์เพื่อการทำพระนิพพานให้แจ้ง เพื่อการขจัดกิเลสอาสวะของลูก ๆ ทั้งหลาย จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ ด้วยอานุภาพแห่งสัจจวาจาฉันท์ทุกประการเทอญ ◉

สมัครใจ ไปนิพพาน

วันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันพุธที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๖

วันพรุ่งนี้เป็นวันออกพรรษา เราจะสังเกตได้ว่าระยะเวลาหนึ่งพรรษาไม่นานเลย แต่เราทำกิจวัตรกิจกรรมให้เป็นไปตามปกติ ชั่วโมงเดียวเดียวก็หมดเวลาแล้ว

พวกเราทุก ๆ รูป เป็นผู้ที่สมัครใจไปพระนิพพานด้วยกันทั้งนั้น ที่เราสมัครใจก็เพราะว่า เราได้เห็นภัยในวัฏสงสาร เห็นการเวียนว่ายตายเกิดเป็นทุกข์ เห็นว่ากิเลสอาสวะเป็นสาเหตุแห่งความทุกข์ทั้งหลาย เรามีความปรารถนาที่จะขจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไปตามคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จึงได้สมัครใจมาบวชกัน

เหตุที่เป็นอย่างนี้ เพราะเราได้ศึกษาพุทธประวัติและคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตั้งแต่สมัยที่พระองค์ยังเป็นพระบรมโพธิสัตว์อยู่นั้น ในแต่ละชาติที่ผ่านมา พระองค์ได้รับคำแนะนำสั่งสอนจากบัณฑิตนักปราชญ์มากมาย ตายแล้วเกิดใหม่ก็มาศึกษากันใหม่ เป็นอย่างนี้เรื่อยมาจนกระทั่งชาบซึ่งว่า จุดหมายปลายทางของชีวิตมนุษย์ คือ พระนิพพาน

และการจะไปอายตนนิพพานได้จะต้องขจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไป พระองค์สร้างบารมี ศึกษาและฝึกฝนอบรมตนเองเพื่อขจัดกิเลสอาสวะเรื่อยมา ตั้งแต่ยังมีชีวิตเป็นฆราวาส เป็นนักบวช จนกระทั่ง

ภพสุดท้ายก็บรรลุเป้าหมายของชีวิตตามมโนปณิธานของพระองค์ โดยอาศัยการฝึกฝนและประกอบความเพียรอย่างไม่ย่อท้อ

เมื่อทรงบรรลุแล้วก็ได้ปิดบังอำพรางความรู้อันบริสุทธิ์นั้น ได้เปิดเผยให้เป็นแบบแผน เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตแก่ชาวโลก เมื่อเราได้ยินได้ฟังคำสอนนั้น นำมาพิจารณาใคร่ครวญจนกระทั่งเกิดความซาบซึ้งและเห็นตามพระพุทธร่องค์ที่ตรัสไว้ว่า พระนิพพานนั้นเป็นเยี่ยม และพระพุทธรเจ้าทุก ๆ พระองค์ก็ตรัสตรงกันว่า พระนิพพานเป็นเยี่ยม เราจึงได้ตัดสินใจสมัครใจเป็นนักบวชในพระพุทธศาสนา และสมัครใจที่จะจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไปตามวิธีการของพระองค์

บัดนี้พรหมนี้ได้ผ่านไปแล้วย่างรวดเร็ว เราได้ทำกิจวัตรและกิจกรรมอย่างครบถ้วนบริบูรณ์อย่างเต็มที่เต็มกำลังกันทุกรูป บางท่านอุทิศตนเพื่อศึกษาพระปริยัติธรรมอย่างเต็มที่ควบคู่กับการปฏิบัติธรรม บางท่านอุทิศตนช่วยเหลือกิจการงานสงฆ์และก็ควบคู่กับการปฏิบัติธรรม ไม่มีใครเลยที่จะปล่อยเวลาให้ว่างเปล่าโดยไม่ชวนชวายเป็น สร้างบุญสร้างบารมีอย่างเต็มที่ นี่เป็นเรื่องที่น่าปิติยินดีเป็นอย่างยิ่ง

มหาปวารณา

วันพรุ่งนี้เป็นวันออกพรรษา ตามประเพณีในสมัยพุทธกาลนั้น ก่อนออกพรรษาจะทำปวารณาซึ่งกันและกัน โดยผู้ที่สมัครใจไป

พระนิพพานจะมารวมประชุมกัน เหมือนอย่างที่เรามารวมประชุมกัน
ในวันนี้ ที่อยู่ในป่าก็ประชุมกันในป่า ที่อยู่ในละแวกบ้านก็ประชุมกัน
ในละแวกบ้าน

ในความหมายแห่งการประชุมนั้นก็คือ รูปใดรูปหนึ่งจะต้อง
เป็นกัลยาณมิตรให้ซึ่งกันและกัน ใครได้เห็น ใครได้ยิน หรือสงสัยว่า
เพื่อนสหธรรมิกท่านใดปฏิบัติข้อวัตรต่าง ๆ ไม่ถูกต้องตามคำสั่ง
สอนของพระบรมศาสดา ซึ่งจะเป็นเหตุให้ห่างไกลจากพระนิพพาน
ก็ขอท่านอาศัยจิตที่ประกอบไปด้วยเมตตาธรรม แนะนำตักเตือน
สั่งสอนข้าพเจ้า เมื่อทราบแล้ว ข้าพเจ้าก็จะตั้งใจแก้ไขปรับปรุงตนเอง
ด้วยความเต็มใจและสมัครใจยินดีเป็นอย่างยิ่ง เหมือนเพื่อนสหธรรมิก
นั้นได้ชี้ชุมทรัพย์อันประเสริฐให้กับผู้ที่ยังขัดสนอยู่

มีความปิติเบิกบานใจว่า นอกจากเราจะคอยดูแลฝึกฝนตนเอง
แล้วยังมีเพื่อนสหธรรมิกคอยช่วยแนะนำอีก ในไม่ช้าเราก็จะเป็นคน
สมบูรณ์ได้ จะขจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นได้ จิตใจของเราก็จะสะอาด
บริสุทธิ์กระทั่งสามารถเข้าถึงพระธรรมกาย เข้าถึงวิชาธรรมกายได้
เช่นเดียวกับพระพุทธองค์

หลังจากที่ปวารณากันแล้วต่างก็จะแยกย้ายกันไปปฏิบัติธรรม
ใครณัณด้อยู่ป่าก็ไปป่า ใครณัณด้อยู่ถ้ำก็เข้าถ้ำ ใครณัณด้อยู่เรือนว่าง
ก็ไปเรือนว่าง ใครณัณด้อยู่โคนไม้ก็ไปโคนไม้ ต่างแยกย้ายกันไปด้วย

จิตใจที่น้อมระลึกนึกถึงความดีซึ่งกันและกัน ด้วยความปีติปราโมทย์
ใจ มีความมองอาจเหมือนนกน้อยโฉบบินออกจากรังไปสู่โลกกว้าง
มีความสุขเบิกบาน มีความรู้สึกว่าหนทางไปสู่อายตนะนิพพานนั้นใกล้
นิดเดียว อยู่ในกำมือของเราแล้ว ไม่ช้าเราจะต้องสมหวัง เพราะเรา
ได้รับคำแนะนำคำตักเตือนที่ดีจากเพื่อนสหธรรมิก นี่นักบวช
สมัยพุทธกาลเขามีความคิดกันอย่างนี้

ความขัดเคืองใจ ชื่นช้อยใจ หรือน้อยใจไม่มีเลย เพราะต่างมี
หัวใจดวงเดียวกัน มีเป้าหมายอันเดียวกัน คือสมัครใจไปพระนิพพาน
ด้วยกัน

พวกเราทั้งหลายก็เช่นเดียวกัน เพราะเราล้วนแต่สมัครใจ
ไปพระนิพพานด้วยกันทั้งสิ้น และเราได้รับทราบดีแล้วว่า พระนิพพาน
อยู่ภายในตัวของเรา เป็นอายตนะอันละเอียดบริสุทธิ์ จะเข้าถึงได้
นั้นต้องทำให้บริสุทธิ์ให้ละเอียดจนกระทั่งหลุดพ้นจากอาสวกิเลส
จึงไปสู่อายตนะนิพพานได้

เพราะฉะนั้น เมื่อเราได้พิจารณาซึ่งกันและกันแล้ว ขอให้สวมหัวใจ
ของพระอริยเจ้าในสมัยพุทธกาล คือ ให้มีความปีติยินดี มีความสุขใจ
ที่เพื่อนสหธรรมิกได้อุทิศตนเป็นกัลยาณมิตรซึ่งช่องทางให้แก่ตัวเรา
ไม่ว่าจะเป็นเรื่องกิจวัตรกิจกรรม เรื่องธรรมวินัย หรือเรื่องอะไรก็ตาม
แต่ที่เป็นความดี เมื่อเราได้ยินได้ฟังแล้วขอให้มีความสุขใจ อย่าโกรธ
อย่าขัดเคืองใจ อย่างน้อยใจกัน

และเมื่อเพื่อนสหธรรมิกแนะนำแล้ว นำมาพิจารณาตัวของเรา ว่า สิ่งที่ทำนั้นแนะนำเป็นความจริงและเป็นความดีงามแค่ไหน ถ้าเป็นความจริงเราก็ปรับปรุงตัวเสียใหม่ ถ้าเป็นความดีงามก็เป็นสิ่งที่ควรทำ

ในขณะเดียวกันเพื่อนสหธรรมิกที่คอยชี้ชวนทรัพย์ให้ ก็อย่าใช้อารมณ์ ต้องใช้สติปัญญา พิจารณาดูให้ดีว่า ใจตอนนี้ของเราเต็มเปี่ยมไปด้วยความปรารถนาดีหรือเปล่า หรือมีสิ่งที่เป็นบาปอกุศลสิงอยู่ในใจเรา ถ้ามีบาปอกุศลสิงอยู่ในใจเรา เราก็ขจัดกวาดล้างมันให้หมดไปเสีย ให้จิตใจเรา ใส สะอาด บริสุทธิ์ จนกระทั่งหัวใจของเราเต็มเปี่ยมไปด้วยเมตตาธรรม เต็มเปี่ยมไปด้วยสติปัญญา พิจารณาดูแล้วสิ่งที่เราจะแนะนำนั้นเป็นเรื่องจริง เป็นความดี และเป็นประโยชน์จึงจะแนะนำไป ถ้าหมู่คณะของเราทำอย่างนี้ การพิจารณาของเราในวันนี้ จะมีคุณค่าอย่างมหาศาลต่อตัวเรา ต่อผู้อื่น และต่อหมู่คณะ

ประโยชน์อันยิ่งใหญ่ของการพิจารณา

ประโยชน์ต่อตัวเรา คือ เราจะได้เห็นข้อบกพร่องในตัวเอง แล้วปรับปรุงตัวของเราให้สมบูรณ์ขึ้น จนกระทั่งสามารถเข้าไปถึงจุดแห่งความสมบูรณ์ของชีวิต

ประโยชน์ต่อผู้อื่น คือ เราจะเป็นต้นแบบที่ดีให้ผู้อื่นได้กระทำตาม จะโดยการแนะนำหรือการนำก็ตาม ผู้อื่นก็จะได้รับประโยชน์อันนี้ด้วย

บวชพระธรรมทายาทนานาชาติ

ประโยชน์ต่อหมู่คณะ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะหมู่คณะของเรามีเป้าหมายที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปทั่วโลก ให้ธรรมกายนี้ไปปรากฏทั่วโลก ธรรมกายซึ่งมีอยู่จริงในกายของมวลมนุษยชาติ แต่ขาดผู้นำผู้ชี้ทางของที่มีอยู่จึงดูเหมือนไม่มี

เป้าหมายของเราต้องการที่จะเปิดเผยสิ่งที่ตั้งถามนี้ให้แก่ชาวโลกได้ ประพฤติปฏิบัติ จะได้เข้าถึงธรรมกาย เข้าถึงความสุขที่แท้จริง ซึ่งเป็นเป้าหมายใหญ่อย่างยิ่ง ซึ่งจะทำตามลำพังไม่ได้ จะต้องร่วมมือทำกันไปเป็นทีม แล้วทีมทั้งทีมนั้นจะต้องมีความบริสุทธิ์ มีความดีงาม ต้องมีความรู้ มีสติปัญญา มีคุณธรรมหลาย ๆ อย่างเท่าเทียมกันทั้งทีม เราจึงจะทำงานนี้ได้สำเร็จ

เพราะฉะนั้นการปวารณากันในวันนี้ เป็นสิ่งสำคัญที่จะปรับปรุงหมู่คณะของเราให้เป็นหมู่คณะแห่งความบริสุทธิ์ แห่งสติ แห่งปัญญา แห่งความสมบูรณ์พร้อมที่จะนำประโยชน์สุขให้เกิดขึ้นแก่มวลมนุษยชาติได้

ดังนั้นการปวารณาในวันนี้อย่าทำเพียงเป็นประเพณีเท่านั้น ซึ่งถ้าเราทำอย่างนั้น ประโยชน์ที่ได้รับจะไม่เต็มที่

แต่ถ้าหากว่า เรามีความตั้งใจจริงก็จะอาศัยวันมหาปวารณานี้ เป็นวันที่สำคัญยิ่งในการปรับปรุงตัวเราและหมู่คณะของเราด้วย อย่างนี้

ถึงจะบรรลुวัตถุประสงค์ที่เราได้มาอยู่ร่วมกันในสถานที่นี้ โดยหวังที่จะมาสร้างบารมีร่วมกัน มาศึกษาวิชาธรรมกาย มาฝึกฝนตนเองให้ดีขึ้น เพราะฉะนั้นวันนี้หลังจากปวารณากันแล้ว ก็ขอให้ทำจิตใจให้ได้อย่างที่หลวงพ่อดีกกล่าวไปเมื่อสักครู่นี้

สูตรสำเร็จในการเข้าถึงธรรม

ภายในพรรหานี้ หลวงพ่อสังเกตเห็นทั้งพระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ต่างก็มุ่งมั่นตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันอย่างเต็มที่

เมื่อถึงเวลาปฏิบัติกิจวัตรรวมกันก็มาพร้อมเพรียงกัน มีความกระตือรือร้น มีความรู้สึกกระหายที่จะไปสู่พระนิพพาน กระหายที่จะทำใจให้บริสุทธิ์ กระหายที่จะปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกาย ที่จะศึกษาวิชาธรรมกาย กระหายที่จะได้บุญด้วยการชำระใจให้บริสุทธิ์จากการสวดมนต์ทำวัตรเช้า-เย็น กระหายที่จะได้ฟังธรรม ได้ฟังประสบการณ์ภายใน และทุกคนก็มีผลการปฏิบัติธรรมที่ดีขึ้นไปเรื่อย ๆ เพราะตั้งใจปฏิบัติตามคำแนะนำของหลวงพ่อดี มีสูตรสำเร็จอยู่

สูตรสำเร็จในการเข้าถึงธรรมกาย เป็นเรื่องง่าย ๆ อย่างที่เรานึกไม่ถึง เหมือนเส้นผมบังภูเขา เมื่อเชียวเส้นผมออก ก็เห็นภูเขา อันยิ่งใหญ่ดังงามนั้นได้ และด้วยอาศัยสิ่งที่นึกไม่ถึงนั้นประพฤติปฏิบัติกันไป ในที่สุดเราก็จะเข้าถึงจุดนั้นได้

เรื่องที่นึกไม่ถึงนั้นเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันอยู่ตลอดเวลา เหมือนหญ้าปากคอก เป็นแต่เพียงว่าเราจะใช้สติปัญญาพิจารณากันดีหรือไม่ แต่เรื่องที่นึกไม่ถึงสิ่งนี้กลับเป็นสิ่งสำคัญทีเดียว นั่นคือเราได้ทราบดีแล้วว่า ธรรมกายหรือธรรมะที่อยู่ภายในตัวของเรา จะเป็นดวงธรรมก็ดี เป็นกายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ พรหม อรูปพรหม หรือกายธรรมก็ดี เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วในตัว ไม่ใช่เป็นสิ่งที่เราสร้างขึ้น แต่ว่าเป็นของละเอียดซ้อนกันเข้าไปข้างในเรื่อย ๆ

หน้าที่ของเราก็คือ ทำใจให้ละเอียดเท่ากับสิ่งละเอียดที่มีอยู่แล้วภายในเป็นชั้น ๆ เข้าไป เราก็จะเห็นไปตามลำดับขั้นตอน ใจจะละเอียดได้ ต้องทำสิ่งที่เรานึกไม่ถึงอย่างง่าย ๆ แล้วเราก็จะเข้าถึงได้ง่าย ๆ สิ่งที่เราไม่ถึงนั้นก็คือ ทำใจให้หยุดนิ่งเฉย ๆ อย่างสบาย ๆ ให้อารมณ์สม่่าเสมอ โดยไม่มันหมายอะไร แม้ไม่มีภพอะไรเกิดขึ้น เราก็นิ่งเฉยอย่างใจเย็น ๆ ทำอย่างนี้แค่นี้เท่านั้น ถ้าทำอย่างนี้ไม่ซำก็จะสมหวัง

ล้นร้ายกว่าเสือ

สิ่งที่เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับผู้ที่สมัครใจไปพระนิพพาน นอกเหนือจากความฟุ้งกับความเคลิ้มแล้ว ก็คือความตั้งใจมากพยายามที่จะทำใจให้หยุดนิ่งเฉย เรามักจะหยุดแบบกต ๆ กัน เพราะอยากให้เห็นเร็ว ๆ ชัดเร็ว ๆ เมื่อทำอย่างนี้ใจมันไม่ละเอียด

นี่เป็นเพราะเรามองข้ามสิ่งที่เรานึกไม่ถึงกัน ไปทำแบบหยุดกุด ๆ
ตั้งใจมาก จึงไม่สมหวัง

ลุ่นร้ายยิ่งกว่าเสือ ความตั้งใจมาร้ายยิ่งกว่าเสือ เพราะเสือมัน
อยู่ในป่า แต่ลุ่นอยู่ใกล้ตัวเรา ติดตัวเราตลอดเวลา ไม่ว่าเราจะไปที่ไหน
ทำอะไร มันก็ติดตัวเราไป ลุ่นจนกระทั่งติดเป็นนิสัย เป็นความเคยชิน
และแก้ยาก บางทีติดอย่างนี้ไป ๑๐ ปี ๒๐ ปี ก็มี

ความฟุ้งนั้นถึงแม้เราจะมีเรื่องอื่นที่เราคิดกันมากมายแค่ไหน
แต่มันก็ยังมีส่วนว่างให้เราหยุดได้บ้างเป็นช่วง ๆ หรือความเคลิ้ม
บางทีเราหลับไปตื่นขึ้นมายังสดชื่น แต่ว่าความตั้งใจมากที่จะให้เราหยุด
เราหนึ่ง จะเอาให้ชัด ให้ใส ให้ได้ตั้งใจ นี่คือสิ่งที่ร้ายมาก เพราะฉะนั้น
ต้องพยายามแก้ไขตรงนี้ให้ได้

เหตุที่เป็นอย่างนี้ก็เพราะใจเราไม่เย็นพอ เนื่องจากว่าตลอด
ชีวิตที่ผ่านมา ก่อนที่เราจะอุปสมบทนั้น ชีวิตถูกกระแสน้ำเชี่ยวกราก
ของการแข่งขันในการดำรงชีพ หล่อหลอมให้ต้องเร่งรีบ เร่งร้อน ต้อง
ต่อสู้ การหล่อหลอมนั้นทำให้เราเกิดความเคยชินจนติดเป็นนิสัย
เมื่อถึงเวลาในการปฏิบัติธรรม เราก็นำนิสัยนั้นเข้ามาใช้กับการปฏิบัติ
จึงไม่ได้ผล

ดังนั้น ถ้าเราสมัครใจที่จะเข้าถึงธรรมกายจริง ๆ แล้ว ไม่มีทาง
เลือกอื่นใด นอกจากทำใจให้หยุดนิ่งเฉย ๆ อย่างสบาย ๆ ให้สม่ำเสมอ
โดยไม่เร่งรีบ ไม่เร่งร้อน ทำอย่างนี้ แค่นี้ เราก็จะสมปรารถนา

ประกอบความเพียรกันต่อไป

พรุ่งนี้เป็นวันออกพรรษา หลังจากออกพรรษาแล้ว มีได้หมายความว่า กิจวัตรกิจกรรมของเราจะชะลอตัวลงหรือเห็นห่างการปฏิบัติธรรมไม่ใช่อย่างนั้น สิ่งเหล่านี้เราก็ต้องทำให้เป็นปกติต่อไป ทำไปจนกว่าเราจะบรรลุวัตถุประสงค์

ใครที่ยังเข้าไม่ถึงธรรมกาย ออกพรรษาแล้วก็ตั้งใจฝึกฝนให้เข้าถึงธรรมกายให้ได้ ใครที่ตั้งใจศึกษาพระปริยัติธรรม ออกพรรษาแล้วก็ศึกษากันต่อไปอย่างเต็มที่ ใครที่ต้องการฝึกฝนตัวเองให้ดีขึ้นก็ฝึกฝนกันต่อไป ใครช่วยเหลือกิจการงานส่วนรวมของสงฆ์ก็ชวนช่วยกันต่อไป ให้ทำกันไปอย่างนี้ ถ้าเราทำได้ ชีวิตที่เกิดมาในชาตินี้สมหวังเกิดมาเพื่อเต็มบุญ เต็มบารมี ทั้งสร้างบารมี ช่อมบารมี เสริมบารมีของเราให้เต็มที่ ไม่ช้าเราก็จะสมบูรณ์

ออกพรรษาแล้วอากาศก็สดชื่นไม่น้อยกว่าในพรรษา ดีเสียอีกเพราะไม่มีฝน เพราะฉะนั้นสุขภาพร่างกายเราก็จะแข็งแรงดีกว่าในพรรษา และมีช่วงระยะเวลายาวนานกว่าในพรรษาตั้ง ๙ เดือน ช่วงนี้แหละจะเป็นช่วงที่เราต้องฝึกฝนอบรมตัวเองให้เข้าถึงธรรมกายให้ได้ เพื่อที่จะได้มุ่งไปศึกษาวิชาธรรมกายกันต่อไป

วิชาธรรมกาย เป็นวิชาที่เกี่ยวข้องกับตัวเราและสรรพสิ่งทั้งหลาย เป็นสิ่งที่เราจะต้องรู้แจ้งเห็นแจ้งให้ได้ชีวิตจึงจะปลอดภัย

เพราะฉะนั้นออกพรรษาแล้วก็ขอให้ลูกพระลูกเณรทั้งหลายตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันไป

ในที่สุดนี้ หลวงพ่อขออนุโมทนาในธรรมปฏิบัติของลูกพระลูกเณรทั้งหลาย ที่ได้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมตลอดระยะเวลา ๑ พรรษา อย่างเต็มที่ เป็นที่น่าชื่นอกชื่นใจแก่ฆราวาสและเทวดาทั้งหลาย

ขออานุภาพแห่งธรรมปฏิบัติของลูกพระลูกเณรทั้งหลายที่ตั้งใจดีนี้ จงมารวมกันที่ศูนย์กลางฐานที่ ๗ เป็นดวงบุญที่มีความสว่างโพลงประดุจดวงอาทิตย์ตอนเที่ยงวันหลาย ๆ ดวง ให้มีอานุภาพให้ลูกพระลูกเณรของหลวงพ่อทุกรูป มีจิตใจที่ขี้นบาน มีความสุข มีความบริสุทธิ์ หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะทั้งหลาย ให้แทงตลอดในวิชา

นาครธรรมทายาทกล่าวคำขอขมาลาบวช

ธรรมกายของพระพุทธเจ้า วิชชาธรรมกายใดที่หลวงพ่อดำรงปากน้ำ
ภาณีเจริญได้บรรลु ขอให้ลูกพระลูกเณรทั้งหลายได้แทงตลอด
ในธรรมนั้น

ให้เป็นยอดกัลยาณมิตร สามารถขยายธรรมกายไปสู่ดวงใจ
ของมวลมนุษยชาติโดยไม่จำกัดเชื้อชาติศาสนาและเผ่าพันธุ์ให้มีถ้อยคำ
ที่เป็นธรรมภาสิตชนะใจมวลมนุษยชาติ ทุกชาติ ทุกภาษา ทุกศาสนา
เมื่อแสดงธรรมให้มีอานุภาพประดุจบรรลือสีหนาท ให้ชาวโลกทั้งหลาย
ได้รู้แจ้งเห็นจริงในวิชาธรรมกายของพระพุทธเจ้า

เดินทางไกลเพื่อเผยแผ่ธรรมะ ประกาศพระธรรมคำสอนของ
พระบรมศาสดาก็ขอให้ปลอดภัย จะไปแห่งหนตำบลใดให้รักษาความ

บริสุทธิ์ให้ได้ ให้ความบริสุทธิ์นั้นนำมาซึ่งความเสื่อมใสแห่งพุทธ
บริษัททั้ง ๔ ทั้งมนุษย์และเทวดา

ไม่ว่าจะไปอยู่แห่งหนตำบลใดของโลกให้ได้รับการต้อนรับ
อย่างดีเยี่ยมในทุกสถานที่ ให้มีสง่าราศี ประดุจพระจันทร์ในคืน
วันเพ็ญที่ปราศจากหม่มเมฆ

ให้บุญบารมีรัศมีกำลังฤทธิ์อำนาจสิทธิเดชของพระนิพพาน
ลงรักษาให้ปลอดภัย ให้มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง อย่าเจ็บ
อย่าป่วย อย่าไข้ มีอายุยืนยาว ได้สร้างบารมีไปนาน ๆ

ให้เทวดาลงรักษาทั้งวันทั้งคืน ให้อยู่ในความคุ้มครองของ
พระธรรมกาย อยู่ในความคุ้มครองของหลวงพ่อดปากน้ำ ภาณีเจริญ
อยู่ในความคุ้มครองของพระนิพพาน

ขอสั่งที่หลวงพ่อดได้ตั้งใจให้ลูกพระลูกเณรทั้งหลายเป็นอย่างนี้
จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ ด้วยอานุภาพแห่ง
พระธรรมกายของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ จงทุกประการเทอญ ๐

เวลา ที่เหลืออยู่

วันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘
โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ
ธ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

พระอาทิตย์อัสดงที่วิหารคด

วันอาทิตย์ที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

เมื่อสักครู่นี้เราได้ประกอบพิธีมหาปวารณากัน โดยต่างปวารณาซึ่งกันและกันว่า หากได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัยว่า เพื่อนสหธรรมิกกระทำความผิดพลาดจากพระธรรมวินัย จากข้อวัตรปฏิบัติ จะด้วยความผิดพลาดพลั้งเผลอ ทางกาย ทางวาจาก็ดี ที่จะเป็นเหตุให้เพื่อนสหธรรมิกหลุดจากเป้าหมายที่จะทำพระนิพพานให้แจ้ง ก็จะแนะนำตักเตือนด้วยความปรารถนาดี โดยเอาพระธรรมวินัยเป็นที่ตั้ง

ส่วนผู้ที่ได้รับการตักเตือนก็จะยอมรับด้วยความเต็มใจ ตีอกดีใจ และรู้สึกขอบพระคุณเพื่อนสหธรรมิกที่มีความปรารถนาดี กล่าวให้คำแนะนำตักเตือน เหมือนช่วยชี้ชุมทรัพย์ ชี้ข้อบกพร่อง ให้ตัวเราสามารถฝึกฝนตนเองได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ในสมัยพุทธกาล พระภิกษุสามเณรที่บวชเข้ามาในบวรพระพุทธศาสนาต่างก็มีเป้าหมายเดียวกัน นั่นคือหวังที่จะทำพระนิพพานให้แจ้ง นั่นหมายถึงว่าพระนิพพานมีอยู่แล้ว แต่เรายังไม่แจ้ง เพราะกิเลสเข้าไปครอบงำ และด้วยพระธรรมวินัยที่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ดีแล้วนี้เอง จะเป็นแนวทางให้เราอาศัยประพฤติปฏิบัติเพื่อทำพระนิพพานให้แจ้งได้

เพราะฉะนั้นถ้าหากเรากระทำความผิดพลาดพลั้งเผลอ ไม่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย เพื่อนสหธรรมิกก็จะแนะนำตักเตือนเรา เพื่อจะได้ไปถึงเป้าหมายไปเป็นทีมพร้อม ๆ กัน

ออกพรรษาแล้ว ภูเขาทั้งหลายก็จะแยกย้ายกันไปประพาศปฏิบัติธรรมตามสถานที่ชอบใจ ตามป่าเขา ห้วยหนองคลองบึง ตามถ้ำ ตามโคนไม้ ลอมฟาง เรือนว่าง หรือที่ไหนก็ได้แล้วแต่ ที่มีความรู้สึกว่า ปฏิบัติธรรมแล้วสะดวกใจ ใจรวมได้เร็ว ก็จะแยกย้ายกันไป จะไม่อยู่รวมกัน โดยยึดถือเอาพระธรรมวินัยเป็นที่ตั้ง เหมือนมีพระบรมศาสดาอยู่ใกล้ติดเป็นเงาตามตัวอย่างนั้น

กัจจัตถ์และกิจกรรม

บัดนี้ เราปวารณากันแล้ว ได้ทำตามเยี่ยงอย่างอริยประเพณี หลวงพ่อไม่อยากให้ทำแค่เป็นเพียงธรรมเนียมหรือตามประเพณีเท่านั้น อยากให้เป็นเรื่องจริงจังที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวเรา ให้สมฐานะที่เราสมัครใจเข้ามาเป็นนักบวช เพราะเห็นภัยในวัฏสงสาร เพราะเบื่อหน่ายต่อความทุกข์ อยากพ้นทุกข์ เห็นว่าชีวิตนักบวชเป็นชีวิตแบบเดียวที่ปลอดกังวล และมีโอกาสทำพระนิพพานให้แจ้งได้ ชีวิตนักบวชมีวัตถุประสงค์อย่างนี้ เพราะฉะนั้นเมื่อเราปวารณากันแล้วก็ขอให้ทำกันอย่างจริงจัง

เนื่องจากวัดเรามีทั้งกัจจัตถ์และกิจกรรมที่จะต้องทำควบคู่กันไป ดังนั้นสิ่งที่เราสามารถแนะนำตัดก่เดือนเพื่อนสหธรรมิกจึงมี ๒ เรื่อง คือ เรื่องกัจจัตถ์และกิจกรรม

ในด้านกิจกรรม ลูกทุกรูปต่างตั้งใจสร้างบารมี ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายให้มีประสิทธิภาพสมบูรณ์ที่สุด ก็พยายามปรึกษาหารือกันอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งดึก ๆ ตื่น ๆ เท่าที่หลวงพ่อสั่งเกตุ เรามักจะบริหารเวลากันไม่ค่อยเป็น ไม่รู้จักวิธีที่จะรวบรัดสรุปงานให้ได้ผลอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ใช้เวลาประชุม่น้อยที่สุด แต่ให้ไ้ทำงานมากที่สุด

ที่ผ่านมาั้น เราทำตราบนี้ยังไม่สมบูรณ์ เมื่อทำบ่อยเข้าก็เกิดเป็นความเคยชินจนติดเป็นนิสัย นิสัยที่อยู่ทำงานกันดึก ๆ ตื่น ๆ คุยเรื่องงานส่วนหนึ่ง คุยเรื่องอื่นอีกส่วนหนึ่ง แล้วก็เพลินไปจนกระทั่งดึกตื่น จำวัดดึก ตื่นเข้าไม่ไหว พอตื่นขึ้นมาก็เพลีย เหนื่อย ไม่มีอารมณ์ที่จะทำวัตร จึงทำให้กิจวัตรกิจกรรมไม่ลงตัว

ในด้านกิจวัตร การสวดมนต์ไหว้พระจะเป็นเครื่องกลั่นกรองใจเราให้หยุดนิ่ง เพราะฉะนั้นกิจวัตรที่จัดเอาไว้ให้ จะเป็นการสวดมนต์ทำวัตรเช้า-วัตรเย็น นั่งสมาธิภาวนาก็ดี ล้วนมีวัตถุประสงค์ที่จะทะล่อมใจให้หยุดนิ่ง ให้เข้าถึงธรรมภายในทั้งนั้น

หลวงพ่อยากให้ลูกทุกรูป เกิดความสำนึกว่า เรามีเวลาอยู่ในโลกนี้จำกัด หากเมื่อไรมีวัยเท่ากับหลวงพ่อดอนี้ จะยังมีความรู้สึกที่วันคืนมันหมดไปอย่างรวดเร็ว เวลาแห่งการทำความดีหมดไปเร็วเหลือเกิน เพราะฉะนั้นขออย่าอีกทีว่า เรามีเวลาอยู่ในโลกนี้

วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนารามราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

จำกัด เมื่อเราตั้งใจเป็นนักบวชเพื่อมุ่งแสวงหาพระนิพพาน หาที่สุดแห่งธรรม เราก็ควรจะทำให้ได้อย่างที่ได้ตั้งใจเอาไว้ โดยไม่มีข้อแม้ ข้ออ้าง หรือเงื่อนไข

หากลูกเชื่อคำพูดที่ว่าหว่านพืชเช่นไรย่อมได้ผลเช่นนั้น ประกอบเหตุอย่างไรก็ได้ผลอย่างนั้น ปลุกถั่วก็ได้ถั่ว ปลูงบาก็ได้งา ตลอดระยะเวลาหนึ่งพรรษาที่ผ่านมา หากเราปฏิบัติกิจวัตรกิจกรรมควบคู่ไปกับการปฏิบัติธรรมอย่างไม่มีข้อแม้ ข้ออ้าง และเงื่อนไข ผลที่จะออกมาต้องเป็นสิ่งที่ดีงามอย่างแน่นอน

ให้ถามตัวเองว่า ตลอดพรรษาที่ผ่านมา นั้น เราได้เป็นนักสู้สมกับที่ได้ตั้งใจมาบวชมาแสวงหาหนทางพระนิพพาน และมีเป้าหมายจะไปถึงที่สุดแห่งธรรมแล้วหรือยัง หากเรายังทำไม่สมบูรณ์ ออกพรรษาแล้วก็ทำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ออกพรรษาแล้ว อย่าละความเพียร

ออกพรรษาแล้ว เรามีเวลาว่างกันอีกมาก คำว่า “ว่าง” ในที่นี้หมายถึง เมื่อเราบริหารเวลาได้ลงตัว เราสามารถทำทั้งกิจวัตรและกิจกรรมสองอย่างนี้ควบคู่กันไป

หลวงพ่อยกให้ลูกทุกรูปตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันอย่างเต็มที่อย่าประมาท คิดดูให้ดีว่า พรรษาเราเพิ่มขึ้นแต่ธรรมกายเราเข้าถึง

แล้วหรือยัง ที่สำคัญตัวของเรานั้นเข้าถึงแล้วหรือยัง ทั้ง ๆ ที่ธรรมกายมีอยู่ แต่เราได้ให้ความเอาใจใส่กับตรงนี้แค่ไหน ถ้าใครยังได้ยินแต่ชื่อ ยังเข้าไม่ถึง ยังไม่รู้จัก ก็ตั้งใจปฏิบัติธรรมให้ได้รู้จักตัวจริงของท่าน

ด้วยกำลังบุญกำลังบารมีของลูกทุกรูป ถ้าตั้งใจจริง ๆ แล้วใจหยุดได้ทุกรูป ที่หยุดไม่ได้เป็นไม่มีเด็ดขาด ถ้าบุญน้อยจะไม่ได้ยินคำว่า “ธรรมกาย” จะไม่มีโอกาสมาสร้างบุญร่วมกัน นี่คือสัญลักษณ์ของผู้มีบุญในกาลก่อน

เพราะฉะนั้น ต้องรีบปรับปรุงตัวของเราให้ดี ปรับใจให้ดี อะไรที่เป็นข้าศึกต่อการทำใจหยุดนิ่ง ที่จะเข้าถึงพระธรรมกายภายใน เราก็เว้นสิ่งนั้น อย่าเข้าใกล้ อย่าสนใจ อย่าให้ความสำคัญ เอาใจใส่กับสิ่งที่สำคัญที่สุด คือ กลางของเรา แม้ว่าเราจะมีภารกิจอะไรก็ตาม อย่าทิ้งกลาง อย่าทิ้งใจหยุดใจนิ่ง เราจะต้องเข้าถึงให้ได้ พิสูจน์ให้ได้ว่าธรรมกายมีจริงไหม เป็นอย่างไร เข้าถึงแล้วจะรู้สึกอย่างไร คำว่า “รสแห่งธรรม ชนะเลิศกว่ารสทั้งปวง” รสนั้นเป็นอย่างไร เราจะได้รู้สักรับ

วันพรุ่งนี้ พระนวกะส่วนหนึ่งก็จะลาสิกขา เพราะลางานมาได้แค่ช่วงสั้นภายในพรรษานี้ อีกส่วนหนึ่งก็จะขึ้นไปปฏิบัติธรรมที่พนาวังผน์พุดถึงพระนวกะแล้วน่าชื่นใจ วันคืนผ่านไปตลอดหนึ่งพรรษา ตั้งใจกันดีเหลือเกิน ทั้งฝึกฝนอบรมตนเอง ทั้งปฏิบัติธรรม ทำได้ดีมาก เพราะฉะนั้น

สามเณรเปรียญธรรมบวชอุทิศชีวิต ปีพ.ศ. ๒๕๕๔

อานิสงส์ที่พระนวกะจะได้รับ เมื่อออกพรรษาแล้วตั้งใจจะไปปฏิบัติธรรมที่พนาวัฒน์ต้องสมหวัง ต้องเข้าถึงธรรมกันอย่างแน่นอน ส่วนที่จำเป็นต้องลาสิกขา ก็ไปปฏิบัติธรรมกันต่อบ้านนะลูกนะ

ความรู้ภายใน

มีสิ่งที่น่าสนใจภายในตัวเรามากมายทีเดียว โดยอาศัยการหยุดนิ่งนี้แหละ หยุดเข้าไปดูส่วนเข้า เดียวก็เห็นดวงธรรม เห็นกายภายใน เห็นธรรมกาย และก็มีเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมกาย ตลอดเส้นทาง

ความรู้ภายในเป็นสิ่งที่เราจะต้องเข้าถึงให้ได้ เป็นอาชีพรองพระที่จะไปรู้ไปเห็นว่า ในโอกาสโลก ชั้นโลก สัตว์โลก มีการเกี่ยวพันกันอย่างไร เขาบังคับบัญชากันอย่างไร การกระทำจากคนหนึ่ง มีผลกระทบถึงจักรวาล ถึงแสนโกฏิจักรวาล ถึงอนันตจักรวาล ถึงธาตุธรรมทั้งหมดอย่างไร

เพราะฉะนั้นนี่เป็นเรื่องใหญ่ที่พวกเราทั้งหลายควรจะเอาใจใส่ศึกษา ที่จะไปรู้ไปเห็น อย่ามัวไปทอดธุระให้หมดเวลากันไปวัน ๆ อย่างนั้นไม่เอา กลับใจเสียใหม่ **อย่ามัวสนใจแต่เรื่องที่ไม่เป็นสาระ จนกระทั่งลืมเรื่องการหยุดการนิ่ง**

ขอย้ำอีกครั้งว่า เราได้ปวารณากันเอาไว้แล้ว เพราะฉะนั้น เมื่อเพื่อนสหธรรมิกตักเตือนเกี่ยวกับเรื่องข้อวัตรปฏิบัติ กิจวัตรกิจกรรม

อะไรต่าง ๆ ก็ดี อย่าโกรธกัน ให้รักกัน สามัคคีกัน มีความปรารถนาดี
ซึ่งกันและกัน และเราจะได้ไปถึงที่สุดแห่งธรรมพร้อม ๆ กัน

ในที่สุดนี้ หลวงพ่อขออนุโมทนาสาธุการกับลูกทุกรูป ที่ได้ตั้งใจ
ประพฤติปฏิบัติธรรม ตลอดระยะเวลาผ่านมาหนึ่งพรรษา บางรูปก็ได้
ตั้งใจสวดพระปาติโมกข์ให้ได้ ทรงจำพระวินัยเอาไว้ บางรูปก็ตั้งใจ
ปฏิบัติธรรมกันอย่างเต็มที่เต็มกำลัง

ให้อาณภาพแห่งบุญนี้ เป็นบุญพิเศษที่ติดอยู่ในศูนย์กลางกายของ
ลูกทุกรูป ขจัดสิ่งที่ไม่ดีต่าง ๆ ให้หมดสิ้นไปจากกายวาจาใจ จากธาตุ
ธรรมเห็นจำคิณ ให้ธาตุธรรมเห็นจำคิณนั้นสะอาด บริสุทธิ์ ผ่องใส
เหมาะสมที่จะเป็นที่รองรับพระรัตนตรัย

ให้มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง ห่างไกลจากสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อ
พรหมจรรย์ ต่อกุศลธรรม ต่อเป้าหมายที่จะไปถึงที่สุดแห่งธรรม ให้รู้
แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดในวิชาธรรมกาย ให้หยุดได้สนิท หยุดได้หนึ่ง
นาน หยุดได้ต่อเนื่อง หยุดได้อย่างสมบูรณ์ หยุดกระทั่งเข้าถึงความ
สำเร็จ กระทั่งรู้จักคำว่า “หยุด เป็นตัวสำเร็จ”

ให้แตกฉานในพระไตรปิฎก ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นตรี ของพระ
ผู้มีพระภาคเจ้าที่ตรัสเอาไว้อย่างดีแล้ว ให้เป็นพระที่สมบูรณ์ เป็น
สามเณรที่สมบูรณ์ เป็นนักบวชที่โลกต้องการ ให้เป็นที่รักของมนุษย์

ของเทวดาทั้งหลาย ให้มีจิตใจเบิกบานแจ่มใส เป็นสุขทั้งนั่งนอนยืน เดิน ทั้งหลับทั้งตื่น

จะแสดงธรรมก็ให้ไพเราะทั้งเบื้องต้น ท่ามกลาง และเบื้องปลาย บริสุทธิ์บริบูรณ์ทั้งอรรถพยานุชณะ เช่นเดียวกับพระผู้มีพระภาคเจ้า ที่ทรงแสดงเอาไว้อย่างดีแล้ว เมื่อใครได้ยินได้ฟังข้อธรรมข้อธรรม ที่ถูกทุกรูปได้แสดงไปแล้ว ก็ขอให้เขาเข้าใจในธรรมนั้น ให้มีจิตใจ ปราโมทย์ ปีติเบิกบานหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะที่เข้ามาครอบงำหนั บภพนี้ชาติไม่ถาวร

ขออานุภาพแห่งบุญบารมีรัศมีกำลังฤทธิ์ อำนาจสิทธิเฉียบขาด ของพระพุทธเจ้าในอายตนะนิพพานนับอสงไขยพระองค์ไม่ถาวร บารมี ธรรมของพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลาย บารมีธรรมของพระอรหันตเจ้า ทั้งปวง ตลอดจนกระทั่งบารมีธรรมของหลวงพ่อดาวดึงส์ ภาณุเจริญ พระมงคลเทพมุนี ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย บารมีธรรมของคุณยาย อาจารย์อุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง จงดลบันดาลให้สิ่งที่หลวงพ่อดั งค์ความปรารถนาให้ลูกทุกรูป จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็น ผลสำเร็จ ด้วยอานุภาพแห่งบุญบารมีรัศมีกำลังฤทธิ์อำนาจสิทธิเฉียบ ขาดของผู้มีบุญผู้พ้นแล้วเป็นอัครจริยงทุกประการเทอญ ๐

วันเริ่มต้น หัวใจกัลยาณมิตร

วันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันเสาร์ที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

เราได้ทำพิธีมหาปวารณากันเสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นไปตามธรรมเนียมที่ปฏิบัติสืบเนื่องกันมา ตั้งแต่ในสมัยพุทธกาลสองพันห้าร้อยกว่าปีแล้ว

นักบวชสมัยพุทธกาลกับมหาปวารณา

การบวชในสมัยพุทธกาลนั้นแตกต่างจากในสมัยปัจจุบันนี้ สมัยพุทธกาล ผู้ที่เข้ามาบวช คือ ผู้ที่เห็นภัยในวัฏสงสาร เห็นว่าชีวิตเป็นทุกข์ อยากจะแสวงหาหนทางพ้นทุกข์ เมื่อได้ยินได้ฟังพระธรรมคำสอนของพระบรมศาสดา ก็เกิดกุศลศรัทธา อยากจะเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา เพราะเห็นว่าชีวิตของนักบวชเป็นชีวิตที่มีแก่นสาร ปลอดภัยจากพันธนาการของชีวิต จะได้มีเวลาว่างศึกษาพระธรรมคำสอนของพระบรมศาสดา แล้วลงมือปฏิบัติเพื่อให้เข้าถึงความรู้แจ้งเห็นจริงของชีวิต และพ้นจากทุกข์ทั้งปวง

เพราะฉะนั้น นักบวชในสมัยพุทธกาลนั้น เมื่อออกบวชแล้วก็ตั้งใจแสวงหาบรรลุมรรคผลนิพพาน ตั้งใจศึกษาพระธรรมวินัย ตั้งใจปฏิบัติธรรมอย่างเต็มที่เพื่อให้บรรลุมรรคผลนิพพานให้ได้

ต่อมาทรงมีพุทธานุญาตให้มีการอยู่จำพรรษา เพื่อศึกษาพระธรรมวินัย และเพื่อจะได้ปฏิบัติธรรมร่วมกัน และได้กำหนดให้วันสุดท้ายของ

การเข้าพรรษาเป็นวันมหาปวารณา เพราะในสมัยก่อน ตลอดระยะเวลา
หนึ่งพรรษานั้น ต่างก็มุ่งปฏิบัติธรรมเพื่อแสวงหามรรคผลนิพพาน
ดังนั้นโอกาสที่จะพูดจาแนะนำตักเตือนกันจึงไม่มี

ผู้เข้ามาบวชนั้น บางรูปยังเป็นผู้ใหม่อยู่ ยังไม่เข้าใจพระธรรมวินัย
อย่างลึกซึ้ง เมื่อไม่มีกัลยาณมิตรคอยแนะนำก็ทำไม่ถูกต้อง เมื่อทำไม่
ถูกก็ทำอย่างที่เคยทำสมัยเมื่อครั้งเป็นฆราวาส จึงทำให้ประโยชน์ที่จะ
ได้รับจากการบวชไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย

พระพุทธองค์จึงได้กำหนดให้มีวันมหาปวารณาขึ้น เพื่อให้ภิกษุ
ทั้งหลายต่างเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน โดยมีจุดมุ่งหมายว่า จะช่วย
ชี้แนะข้อบกพร่องเหมือนการชี้ชุมทรัพย์ให้แก่กัน เพื่อที่จะได้ประคับ
ประคองให้ทุกรูปนั้นอยู่ในเส้นทางธรรม แล้วมุ่งตรงต่อหนทางของ
พระนิพพาน

โดยต่างปวารณาซึ่งกันและกันว่า ใครได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัยถึง
ความประพฤติที่ไม่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย ให้แนะนำตักเตือนกันได้
เมื่อใครได้รับการแนะนำแล้วก็จะขอบคุณ ไม่ผูกโกรธ ไม่ขัดเคือง และ
นำมาพิจารณาใคร่ครวญว่า สิ่งที่เป็นอสังฆกรรมแนะนำนั้นถูกต้องตรง
ตามพระธรรมวินัยไหม เราพลาดจากข้อวัตรปฏิบัตินั้นจริงหรือเปล่า
ถ้าหากว่าเราประพฤติดบกพร่องจริง ก็จะปรับปรุงแก้ไขตนเองด้วยความ
ปีติยินดี ตีอกดีใจ และขอบพระคุณผู้ที่มาแนะนำนั้น

แต่ถ้าหากผู้ที่มาแนะนำนั้นอาจจะได้ยินต่อ ๆ กันมา หรือ
แค่สงสัย ซึ่งความจริงเรามีได้เป็นอย่างนั้น ถึงอย่างไรก็ตามเมื่อ
ได้รับคำแนะนำก็ควรขอบคุณ แล้วก็ให้อภัยไม่ถือสาในการชี้แนะ
แม้ว่าจะไม่ตรงกับความจริงในข้อวัตรปฏิบัติของเรา ซึ่งถูกต้องตาม
พระธรรมวินัยแล้วก็ตาม

สรุปง่าย ๆ ก็คือ ไม่ผูกโกรธ ไม่ขัดเคืองใจ ไม่ว่าสิ่งที่จะแนะนำ
นั้นจะถูกหรือไม่ถูกก็ตาม หรือถูกตามพระธรรมวินัยแต่ไม่ตรงกับ
ความเป็นจริงของข้อวัตรปฏิบัติของเราก็คงตาม ให้มีแต่ใจยินดียอมรับ
คำแนะนำด้วยจิตใจที่ขึ้นบานปลื้มปิติยินดีตลอดเวลา

ในสมัยพุทธกาล หลังจากวันมหาปวารณา พระภิกษุทั้งหลาย
ต่างก็จะปลีกตัวแยกย้ายกันไปแสวงหาที่วิเวก เพื่อที่จะประพฤติ
ปฏิบัติธรรมขจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไปตามจริตอัธยาศัยที่ชอบ
บางท่านชอบอยู่ป่าก็ไปป่า ชอบอยู่ถ้ำก็เข้าถ้ำ ชอบอยู่โคนไม้ก็ไป
ที่โคนไม้ ชอบที่ไหนก็ไปที่นั่น ดังนั้นในสมัยพุทธกาลจึงมีผู้บรรลุ
มรรคผลนิพพานกันมาก

นักบวชในปัจจุบัน

การบวชในสมัยปัจจุบันแปรเปลี่ยนไปตามอินทรีย์แก่อ่อน
ของแต่ละท่าน บางท่านเหมือนผลไม้ที่จะสุกงอมแล้ว ก็ตัดสินใจบวช

พระธรรมทายาท รุ่นบูชาธรรม ๖๗ ปี พระราชภาวนาวิสุทธิ (พ.ศ. ๒๕๕๔)

เพื่อแสวงหามรรคผลนิพพาน โดยทั้งทุกสิ่งทางโลก เพราะเห็นภัยใน
วัฏสงสาร ทั้งตั้งแต่การศึกษาเล่าเรียนที่จบกันมา ทั้งอนาคตที่จะไปเป็น
ใหญ่เป็นโตในทางโลก ทั้งการครองเรือน เพราะมองเห็นตลอดแล้วว่า
เส้นทางชีวิตของฆราวาสนั้นจะหาโอกาสมาประพฤติปฏิบัติธรรม รักษา
ศีล เจริญภาวนา ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ประดุจสังฆชตนั้นยาก เพราะสิ่ง
แวดล้อมเปลี่ยนไป มีการแข่งขัน มีคู่แข่ง มีคู่แข่ง มีการแก่งแย่งชิงดี
กันตลอดเวลา บางครั้งก็มีโอกาสทำความดีได้เต็มที่ แต่บางครั้งก็ไม่
เต็มที่ จึงตัดสินใจออกบวชเพื่อแสวงหามรรคผลนิพพาน

สำหรับบางท่านที่อินทรีย์ยังอ่อนอยู่ หรือก่อนบวชยังครองเรือน
ยังมีภารกิจทางโลกที่จะต้องรับผิดชอบ ต้องดูแลครอบครัว หรือว่ายัง
ต้องการแสวงหาประสบการณ์ภายนอก ยังไม่แจ่มแจ้ง ยังไม่หายสงสัย
แต่มีกุศลศรัทธาก็ตั้งใจมาบวชชั่วคราวในช่วงเข้าพรรษา ๓ เดือน

เพราะฉะนั้นการบวชในปัจจุบันจึงมี ๒ ประเภท คือ

๑. บวชเพื่อแสวงหามรรคผลนิพพาน
๒. บวชชั่วคราว เมื่อถึงกำหนดเวลาก็ลาสิกขากันไป

แต่จะบวชแบบใดก็ตาม ขอให้เรามีมรรคผลนิพพานเป็นแก่นสาร
การบวชอย่างนี้จึงจะได้ประโยชน์อย่างยิ่งต่อตัวเรา ต่อโยมพ่อโยมแม่
ต่อครอบครัว ต่อพระพุทธศาสนา ต่อสรรพสัตว์ทั้งปวง เพราะฉะนั้นจะ

บวชระยะสั้นหรือยาวก็ไม่สำคัญ สำคัญว่าบวชมาแล้วต้องมีเป้าหมาย
ที่จะทำพระนิพพานให้แจ้งเหมือนกัน

วันเริ่มต้นหัวใจกลยาณมิตร

เนื่องจากวันนี้ เรามีนักบวช ๒ ประเภท ที่รวมกันอยู่ ณ ที่นี้ และ
ต่างก็ได้ทำมหาปวารณาซึ่งกันและกันแล้ว นับว่าเป็นสิ่งที่ดี การทำพิธิ
มหาปวารณาในวันนี้ ส่วนหนึ่งเป็นการทำตามธรรมเนียมประเพณีที่
ปฏิบัติสืบต่อกันมา แต่อีกส่วนหนึ่งหลวงพ่อยากให้เป็นสิ่งที่ยึดถือ
ปฏิบัติกันอย่างจริงจัง เพื่อให้บังเกิดประโยชน์ต่อการบวช คือ ให้เรา
ดัดเตือนกันอย่างแท้จริง ไม่คิดว่าทำแค่เป็นธรรมเนียมในวันนี้ พอวัน
รุ่งขึ้นก็เหมือนเก่า ไม่ใช่ใช้อย่างนั้น

ให้ถือว่า วันนี้คือวันเริ่มต้นที่เรามีหัวใจกลยาณมิตร มีความรัก
ใคร่ มีความปรารถนาดีที่จะช่วยกันประคับประคองให้ทุกคนไปถึงฝั่ง
ของพระนิพพานให้ได้

ดังนั้น ในการปวารณากันที่ผ่านมาเมื่อสักครู่ ขอให้เป็นที่เรา
จะทำได้กันอย่างจริงจัง และนำมาปฏิบัติ ไม่ว่าเราจะอยู่ในเพศสมณะนี้
ต่อไป หรือว่าจะลาสิกขาไปก็ตาม

ถ้าเป็นเพศนักบวชด้วยกัน เมื่อปวารณากันแล้ว ต่อไปก็ทำ
หน้าที่กลยาณมิตรอย่างที่หลวงพ่อดีกกล่าวมาแล้วในเบื้องต้น คือ
แนะนำด้วยความปรารถนาดีในสิ่งที่ได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัย เพื่อช่วย

ประคับประคองให้ประพตฤกต้องตามพระธรรมวินัย ให้มีกำลังใจที่จะสร้างบารมีกันต่อไป

เมื่อเราได้ยินได้ฟังสิ่งที่เพื่อนสหธรรมิกแนะนำประโยชน์ ก็อย่าขัดเคือง อย่าชุนมัว จะด้วยประการใดก็แล้วแต่ ให้ขอบคุณ ทำใจให้ขึ้นบาน แล้วกลับมาพิจารณาตัวเราว่า เป็นจริงอย่างนั้นหรือเปล่า ถ้าไม่เป็นก็แล้วไป ให้อภัย แต่ถ้าเราบกพร่องผิดพลาดจริงก็กลับตัวกลับใจเสียใหม่ ปรับปรุงแก้ไขกันไป ไม่ช้าเราก็จะได้ประคองกันไป จนถึงฝั่งของพระนิพพาน

ส่วนผู้ที่จำเป็นจะต้องลาสิกขา เมื่อไปเป็นฆราวาสแล้ว ให้กลับมาเยี่ยมวัด มาพบพระอาจารย์ พบพระพี่เลี้ยง หรือมาพบหลวงพ่อ หรืออดีตเพื่อนสหธรรมิกเก่าของเรา ซึ่งท่านเหล่านั้นจะแนะนำตักเตือนอะไรโดยธรรมก็ให้รับฟังเอาไว้ แล้วก็นำมาพิจารณาใคร่ครวญดู ถ้าเป็นอย่างนั้นก็แก้ไขเสีย ถ้าหากไม่เป็นอย่างนั้นก็ให้อภัย ยิ้มแย้มแจ่มใส และก็สร้างบารมีร่วมกันต่อไป

ถ้าทำกันได้อย่างนี้ มหาปวารณาในวันนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อตัวเรา ต่อครอบครัว ต่อเพื่อนร่วมโลก ต่อพระศาสนา และสรรพสัตว์ทั้งปวง เพราะการปวารณาก็คือการเริ่มต้นตั้งหลักทำความดีใหม่ เพราะอินทรีย์เรายังอ่อนอยู่ เหมือนกับเด็ก ๆ เวลาหัดเดินใหม่ ๆ ก็ล้มลุกคลุกคลาน ตั้งไข่ล้มล้มไขก๊นอย่างนั้น ล้มแล้วก็มีพี่เลี้ยง

คอยประคองให้เราขึ้น จงขึ้นขึ้นอย่างองอาจ และก้าวเดินต่อไป
ในเส้นทางธรรม ด้วยความอาจหาญ ด้วยความปิติยินดี

๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี

ไม่ว่าเราจะอยู่ในเพศนักบวช หรือเพศฆราวาสก็ตาม ยังมีกิจ
ที่จะต้องทำกันต่อไป นั่นคือการแสวงหาหนทางพระนิพพานซึ่งมีอยู่
แล้วในตัวของเรา เป็นเรื่องที่น่าแปลก สิ่งที่ดีอยู่ใกล้แต่การแสวงหา
มักจะทำกันอย่างไม่เต็มທີ່เต็มกำลัง เรามักจะใช้เวลาให้หมดไปใน
เรื่องราวที่ไม่เป็นสาระ

ถ้าเป็นนักบวชก็ให้สังเกตใจของเราในแต่ละวันว่า ยังมุ่งอยู่ตรงจุด
ที่จะเดินทางไปสู่อายตนะนิพพานได้มากน้อยแค่ไหน ซึ่งส่วนใหญ่แล้ว
มักจะหลุด ไม่ค่อยจะต่อเนื่องสักเท่าไร เพราะประสบการณ์ภายในเป็น
เครื่องบ่งชี้ว่า เราได้ให้ความเอาใจใส่กับสิ่งนี้จริงจังแค่ไหน

หลวงพ่อก็เชื่อมั่นในคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ว่า ถ้าตั้งใจ
จริงแล้วเราต้องบรรลุผลอย่างแน่นอน อย่างเร็ว ๗ วัน อย่างกลาง ๗
เดือน อย่างช้า ๗ ปี ถ้าเราจริงใจจริงแล้ว ไม่ควรจะเกินเลข ๗ ตาม
ที่พระพุทธองค์ตรัสไว้

วันนี้หลวงพ่อก็สังเกตเป็นพิเศษ อยากเห็นหน้าทุกรูป เพื่อจะดู
ว่า กำลังเข้า ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปีหรือเปล่า พรรษาก็สูง ๆ กันก็เยอะ

สามเณรเปรียญธรรมบวชอุทิศชีวิต ปีพ.ศ. ๒๕๕๓

ไล่กันตามมาเป็นลำดับ แล้วได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบวชกันแล้ว หรือยัง ซึ่งเราต่างก็ทราบตัวของเราเอง เพราะฉะนั้นให้ตั้งใจให้ดี หากตั้งใจจริงแล้วไม่น่าจะเกิน ๗ วัน ๗ เดือน หรือ ๗ ปี ตามที่ พระพุทธองค์ตรัสไว้

“จริง” ต้องได้

จริงอยู่แม้ว่าเราจะมีภารกิจอื่นเข้ามาเสริมในระหว่าง การประพฤติปฏิบัติธรรมมากมายก็ตาม หลวงพ่อคิดว่าภารกิจเหล่านั้น ไม่น่าจะเป็นอุปสรรคอะไร เพราะกิจวัตรกิจกรรมทั้งหลายที่จัดเอาไว้ นั้นล้วนเป็นไปเพื่อการสร้างบารมี และเกื้อหนุนให้เข้าถึงธรรม ทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับตัวเราเองจริงแค่ไหน

ในขณะที่เรามักจะมีข้ออ้างว่า มีกิจกรรมเยอะ จนไม่มีโอกาส ปฏิบัติธรรม แต่ก็มีเพื่อนสหธรรมิกหลายรูปที่มีภารกิจมากมายเช่นเดียวกับเรา แต่ถึงแม้มีกิจกรรมมาก กิจวัตรก็ไม่ขาด ผลการปฏิบัติธรรมก็ได้ผลดี แล้วอะไรคือข้อแตกต่าง ทั้ง ๆ ที่มีกิจวัตรกิจกรรมเสริมเท่ากัน แต่ผลที่ได้กลับไม่เท่ากัน อันนี้ก็ขึ้นอยู่กับว่า เราเองจริงแค่ไหน มีความปรารถนาจะเข้าถึงพระธรรมกายแค่ไหน

ถ้าหากตั้งใจจริง หลวงพ่อว่าต้องทำได้เช่นเดียวกับเพื่อนสหธรรมิกของเรา แม้จะมีภารกิจมาก ก็ทำได้เหมือนกัน ดังนั้น

หลวงพ่อก็คิดว่า ไม่น่าจะมีอะไรเป็นข้ออ้างข้อแก้และเงื่อนไขในการเข้าถึงธรรม

ชีวิตนักบวชมีค่า ยิ่งกว่าทองเท่าภูเขา

พรรษาหนึ่งผ่านไปประเดี๋ยวเดียวเท่านั้นเอง ๓ เดือน ก็หมดเวลาแล้ว เราจะเห็นว่า เวลามันหมดเร็วจังเลย เดี่ยววัน เดี่ยวคืน เดี่ยวก็หมดเวลาแล้ว

จริง ๆ แล้ว หลวงพ่อไม่อยากให้ทุกรูปลาสิกขาเลย นี่ถ้าเอาทองเท่าภูเขาแลกได้ก็จะเอาแลกคนละลูก ๆ เพราะหลวงพ่อยากให้มุ่งศึกษาวิชาธรรมกายว่า เป็นอย่างไร มีจริงแค่ไหน หลวงพ่อพูดให้ฟังอยู่เรื่อย ๆ ว่า มีจริง ดิจจริง แต่เรายังพิสูจน์ไม่ได้เลย มันต้องพิสูจน์ให้ได้ก่อน

เอหิภัสสิโก คือ ทำพิสูจน์ เจริญให้มาดูเลย

โอปนยิโก ควรน้อมเข้ามาไว้ในใจ สิ่งนี้มีอยู่ในตัว ไม่ได้อยู่นอกตัว

ความสุขที่แท้จริง

ความสุขทางธรรม หรือความสุขภายในอันเกิดจากการปฏิบัติธรรม ถ้าเทียบกับความสุขทางโลกที่เราเคยสัมผัสนั้น ทางโลกไม่น่าจะใช้คำว่า “ความสุข” เลย เพราะอารมณ์ของความสุขไม่ใช่อย่างนั้น

อารมณ์ของความสุขที่แท้จริงนั้นต้องโล่งโปร่งเบาสบาย เป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง มีความเบิกบาน ชื่นบาน แล้วก็ไม่ต้องการอะไร เป็นความสุขที่มาพร้อมกับความบริสุทธิ์ ความรู้แจ้งภายใน เราจะ ได้รู้ได้เห็นเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเรามากมาย ตอนนี้อย่างไรยังไม่รู้เรื่องอะไรเลย นอกจากเรื่องครอบครัว เรื่องทำมาหากิน เรียนรู้วิธีหาเงินมาเลี้ยงชีวิต เลี้ยงครอบครัว ได้เงินมาก็ใช้จ่ายหมดไปกับ ความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ความสุข แต่ว่าเมื่อไม่มี คำอะไรที่เหมาะสมมาใช้ พอความทุกข์ลดลงอยู่ในระดับที่พอทนได้ เลยเรียกความรู้สึกที่พอทนได้นี้ว่า “ความสุข” แต่จริง ๆ มันไม่ใช่

ความสุขที่แท้จริง เราจะรู้จักและเข้าถึงได้ก็ต่อเมื่อใจหยุดนิ่ง ถ้าใจไม่หยุดนิ่งแล้วจะไม่รู้จักคำว่า “ความสุข” เลย ต้องหยุด อย่างเดียว ใจที่แวบไปแวบมาก็มาหยุดนิ่งอยู่ภายในศูนย์กลางกาย ฐานที่ ๗ จนกระทั่งเข้าไปถึงแหล่งกำเนิดของความสุขที่แท้จริง เมื่อ เข้าถึงจุดนี้แล้วจึงจะได้รู้รสชาติว่า ความสุขแท้จริงนั้นเป็นอย่างไร

เราจะรู้ได้ว่า “ความสุข” ที่เราเข้าใจก่อนบวช กับความสุขแท้จริง ที่เกิดจากการปฏิบัติธรรมนั้นต่างกันอย่างไร เราจะรู้ได้ต่อเมื่อมีเครื่อง เปรียบเทียบ หมายความว่า เราต้องเข้าถึงจุดแห่งการหยุดนิ่ง แล้วได้ สัมผัสกับอารมณ์แห่งความสุข ได้รู้รสชาติเสียก่อน และเราต้องมา เปรียบเทียบกับอารมณ์ที่เราเคยได้เห็นของสวย ๆ ได้ยินเสียงเพราะ ๆ

ได้ดมกลิ่นหอม ๆ ได้รับประทานอาหารอร่อย ได้สัมผัสที่นุ่มนวล แล้ว มาเทียบกับความสุขที่เกิดจากใจหยุดนิ่ง

หลวงพ่อบอกว่า ผู้ที่มีบุญเกิดมาในโลกนี้ ต้องรู้จักอารมณ์สอง ประเภทนี้ ถ้าไม่รู้จัก หลวงพ่อบอกว่าเกิดมาตายฟรี ได้รู้อารมณ์เพียงแค่ ตาได้เห็นรูปงาม ๆ หูได้ยินเสียงเพราะ ๆ จมูกได้ดมกลิ่นหอม ๆ ปากได้รับประทานอาหารอร่อย ลิ้นได้รับรส กายได้รับการสัมผัส แค่นี้ใคร ๆ ก็ทำได้ทั้งนั้น แล้วเราจะรู้ได้อย่างไรว่า ความสุขที่แท้จริง เป็นอย่างไร

เพราะฉะนั้น หลังจากมหาปวารณาแล้ว จะอยู่ในเพศใดก็ตาม ให้มีจิตสำนึกลึก ๆ ว่า เราจะต้องแสวงหาความสุขที่แท้จริงให้ได้ ในขณะที่เรากำลังมีเรี่ยวแรงอยู่ ต้องหาให้เจอ เปรียบเทียบให้ได้ ถ้าไม่ได้ เกิดมาชาตินี้ตายฟรี ถึงจะเป็นมหาเศรษฐีก็รวยฟรี จะเป็น ใหญ่เป็นโต ก็เป็นใหญ่เป็นโตฟรี เพราะยังมีภารกิจตรงนี้อยู่ที่เรา ยังไม่ได้ทำ

อารมณ์ชุดสุดท้าย กาสายะ

สำหรับพระพรocha ๑ หลวงพ่อก็ยังอยากให้อยู่ไปจนกระทั่ง ถึงวันรับกฐิน ซึ่งปีนี้กำหนดเอาไว้ตรงกับวันอาทิตย์ต้นเดือนวันที่ ๓ พฤศจิกายน อย่าเพิ่งรีบลาสิกขา ก่อน เหลือเวลาอีกเพียงไม่กี่วัน

เท่านั้นเอง เราจะได้รับจุนโดยพร้อมเพรียงกัน จะเป็นความชื่นบาน ความปิติว่า เราได้ทำหน้าที่ของพระองค์อย่างครบถ้วนบริบูรณ์ แล้วหลังจากนั้นค่อยตัดสินใจ

การลาสิกขานั้นเมื่อไรก็ได้จะลาเดี่ยว ลาหมู่ หรือลาที่ไหน ลาได้ทั้งนั้น เพียงแต่พูดภาษาบาลี ถ้าแปลเป็นภาษาไทยก็ว่า ไม่อยากเป็นพระแล้ว อยากเป็นฆราวาส แค่นี้ก็ลาสิกขาได้แล้ว ไม่ยากอะไร แต่การบวชนั้นยากกว่า ไม่ใช่ไม่เห็นผ้าที่เขาขายตามร้านแล้วจะไปซื้อมาห่มได้เลยเสียเมื่อไร ต้องมีขันมีต้อน กว่าจะได้บวชนั้นยาก เมื่อบวชเข้ามาแล้วก็ต้องใช้วันเวลาให้คุ้มค่า

ชุดผ้ากาสาฬหพัสตร์ ชุดนี้เป็นชุดสุดท้ายในเส้นทางของสังสารวัฏ ผู้มีบุญเท่านั้นจึงจะได้ครองผ้ากาสาฬหพัสตร์ ทรงผมก็ทรงสุดท้ายเป็นทรงที่จัดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไม่มีภาระ ไม่มีเครื่องกังวล มีมิดโกน แทนหวี เป็นทรงสุดท้าย เป็นเครื่องแบบที่ทั้งมนุษย์และเทวดาเห็นแล้วยกมือกราบไหว้ ตั้งแต่คนชั้นล่าง ชั้นกลาง ถึงพระราชามหากษัตริย์เจอแล้วต้องกราบไหว้ ถ้าเปลี่ยนชุดนี้เจอใครก็ไหว้เหมือนกัน แต่ไหว้เขา

ชุดนี้เป็นชุดที่สำคัญที่สุด สวมชุดนี้แล้วไม่มีอด มีหม้อข้าวใบเดียว แม้ว่ามีไม่มาก แต่ก็ไม่มีหมด บิณฑบาตเลี้ยงสังฆารเรื่อยไป เลี้ยงได้ตลอดชาติเลย เพียงพอสำหรับผู้แสวงหาบรรลุนิพพาน เพราะฉะนั้น

ชุดนี้ชุดสำคัญ ผู้มีบุญเท่านั้นจึงได้ไปครอง ให้รักษาชุดนี้เอาไว้ให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ เพื่อแสวงหาหนทางพระนิพพาน

พุทธศาสนา ศาสตร์ที่สำคัญที่สุด

ในฐานะที่เราเป็นชาวพุทธ ไม่ควรนับถือพระพุทธศาสนาแค่เป็นอารมณ์ประดับกายเหมือนแว่นกันแดด เหมือนเสื้อผ้า เพราะจริง ๆ แล้วพระพุทธศาสนามีความสำคัญมาก ๆ เป็นชีวิตจิตใจของเราทีเดียว

เวลาใกล้จะละโลก เรานอนอยู่บนเตียงคนป่วย ศาสตร์ทุกศาสตร์ที่เรียนมาในมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นวิชาเศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ รัฐศาสตร์ จะ**ศาสตร์ชนิดไหนก็แล้วแต่ใช้บนเตียงคนป่วยไม่ได้เลย** ตอนนั้นเป็นช่วงที่กำลังจะเดินทางไปสู่อีกภพหนึ่ง มียานพาหนะคือความเจ็บป่วย ความตายเป็นยานพาหนะนำพาไปสู่ชีวิตใหม่ แต่มีอยู่ศาสตร์หนึ่งที่จำเป็นต้องใช้ในตอนนั้น คือพระพุทธศาสนา เห็นไหมว่า พระพุทธศาสนาเกี่ยวพันกับตัวเราตลอด แม้ในวาระสุดท้ายของชีวิต เราจะใช้อะไรเป็นเครื่องนำทางไปสู่ปรโลก สู่สุคติภพ ก็มีอยู่อย่างเดียวคือ คำสอนของพระพุทธเจ้า

ถ้าเกิดมาชาติหนึ่ง เราไม่มีโอกาสได้ศึกษาพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเกี่ยวข้องกับตัวเรา มั่นหน้าเสียดาย เพราะผู้ไม่รู้ก็ยอม

พิธีบรรพชา วัดพระธรรมกาย

วันเริ่มต้นหัวใจกัลยาณมิตร ๑๐๙

เดินไปสู่เส้นทางของความไม่รู้ และมักจะพลัดตกไปสู่อบาย เพราะไม่รู้ว่าจะปฏิบัติตัวอย่างไรให้ถูกต้อง ดำเนินจิตอย่างไรให้ถูกต้อง

ดังนั้น การที่เราได้รู้ว่า เราจะดำเนินชีวิตที่เหลืออยู่อย่างจำกัดนี้ต่อไปอย่างไรไม่ให้ผิดพลาด หรืออย่างน้อยที่สุดเมื่อถึงคราวจะเปลี่ยนภพภูมิก็มีภพอันวิเศษรองรับนั้นทำอย่างไร ความรู้เหล่านี้มีสอนกันอยู่ตามวัดวาอารามต่าง ๆ ทั้งสังฆมณฑล

อุบาสกในพุทธกาล

สมัยโบราณมีประเพณีที่เขายึดถือต่อกันมา คือ หลังจากพระภิกษุลาสิกขาแล้วต้องมาเป็นอุบาสกช่วยทำความสะอาดวัด ล้างชั้ววิมาน (ทำความสะอาดห้องสุขา) แล้วก็อุปัฏฐากพระ นั่งสมาธิภาวนา ตั้งใจมั่นว่า เรามีความจำเป็นจะต้องลาสิกขา จะไปทำหน้าที่ของอุบาสกให้สมบูรณ์ที่สุด เป็นอุบาสกที่โลกต้องการ ทำทั้งประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่นด้วย คือ ตั้งใจจะเดินตามเส้นทางของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี เพื่อสนับสนุนพระพุทธศาสนาสืบไป โบราณเขาปฏิบัติกันมาอย่างนี้

สำหรับพวกเราถ้ามีเวลา หลวงพ่อก็อยากจะให้รักษาระรมเนียมที่ดีนี้เอาไว้สำหรับเป็นแบบแผนเป็นแนวทางปฏิบัติให้รุ่นต่อ ๆ ไป สำหรับผู้ที่จำเป็นต้องลาสิกขา

เพราะฉะนั้นขอย้ำอีกครั้งว่า ตอนนี้เรายังครองผ้ากาสาวพัสตร์อยู่ ควรจะเป็นพระทั้งข้างนอกทั้งข้างใน ข้างในก็เป็นพระธรรมกาย

ข้างนอกก็เป็นพระครองผ้ากาสาวพัสตร์ เป็นพระ ๒ ชั้นอย่างนี้ จึงจะเป็นเนื่อนาบุญและเป็นอายุของพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

ในที่สุดนี้ หลวงพ่อขออำนวยการ ขออนุภาพแห่งบุญบารมีรัศมี กำลังฤทธิ์ อำนาจสิทธิเฉียบขาดของพระพุทธเจ้าในอายตนะนิพพาน น้อมส่งไชยพระองค์ไม่ถ้วน บารมีธรรมของพระปัจเจกพุทธเจ้า และพระอรหันตเจ้าทั้งหลาย บารมีธรรมของหลวงพ่อดอกน้ำ ภาณีเจริญ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย บารมีธรรมของคุณยายอุบาสิกาจันทร์ ชนนกยูง ครูบาอาจารย์ของเรา และมหาทานบารมีที่ได้ตั้งใจทำกันในวันนี้ จงมารวมอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้เป็นดวงบุญที่มีความสว่างโพลงประดุจดวงอาทิตย์ ยามเที่ยงวัน ให้ดวงบุญนี้มีอนุภาพ ให้ลูกพระลูกเณรทุกรูป มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง อย่าเจ็บป่วยไข้ ให้เป็นฐานทัพที่จะรองรับวิชาธรรมกายได้สะดวกสบายอย่างง่ายดาย

ให้รู้แจ้ง เห็นแจ้ง แสงตลอดในวิชาธรรมกายของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างถูกต้องร่องรอยตรงไปตามความเป็นจริง ธรรมใดที่หลวงพ่อดอกน้ำ ภาณีเจริญ ได้บรรจุ ขอให้ลูกทุกรูปจงได้บรรจุธรรมที่ท่านบรรจุอย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง อย่างง่ายดาย จะเทศนาสั่งสอนแนะนำชาวโลกทั้งหลายก็ให้เขาเข้าถึงพระธรรมกายกัน จงทุกประการเทอญ ๐

ประชุมทรัพย์ เปิดประตูสู่ที่สุดแห่งธรรม

วันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ ญาณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันพฤหัสบดีที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๐

นั่งหลับตาทำสมาธิกัน เอาใจหยุดไปที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ กันให้ดีทุกฐปะนะ ให้ใจหยุดนิ่ง หยดลงไปตรงกลางของกลางกายของเราให้ติดเป็นนิสสัยไปเลย

เราเป็นนักบวชเป็นพระเป็นเณร เป้าหมาย คือ การทำพระนิพพานให้แจ้ง ลูกพระลูกเณรทุกรูปก็ได้ศึกษากันมาอย่างดีแล้วว่า การจะทำพระนิพพานให้แจ้งนั้นต้องเดินตามเส้นทางสายกลาง เริ่มต้นตั้งแต่วิธีการปฏิบัติที่เป็นกลาง ๆ กับการเข้าถึงเส้นทางสายกลางที่แท้จริง

วิธีปฏิบัติที่ให้เป็นกลาง คือ ไม่ตึงเกินไป ไม่หย่อนเกินไป
ในระดับต้น หมายถึง ไม่ทรมานตน และไม่เพลิดเพลินในกามสุข
ในระดับกลาง หมายถึง การวางใจไม่ให้ตึงเกินไป ไม่ให้หย่อนเกินไป
ในระดับละเอียด หมายถึง ใจที่หยุดนิ่งสนิทอยู่ภายในกลางกายของเราอย่างแท้จริง

เมื่อใจหยุดในระดับละเอียดแล้ว นั้นแหละจึงจะเห็นหนทางสายกลางที่จะไปสู่อายตนะนิพพานอยู่ตรงกลางกายฐานที่ ๗ ตั้งแต่เห็นดวงธรรมเบื้องต้น เป็นดวงใสบริสุทธิ์เรื่อยไปตามลำดับ ถึงภายในกาย และถึงพระธรรมภายในที่สุด นี่คือน้ำที่ของนักบวชที่บวชมาแล้วมีความตั้งใจที่จะแสวงหาหนทางไปสู่อายตนะนิพพาน จะต้องทำอย่างนี้ให้เป็นนิสสัย เป็นชีวิตจิตวิญญูณของเรา

เพราะฉะนั้น เมื่อจะรับฟังธรรมก็ดี โอวาทก็ดี หรือจะปฏิบัติ
ภารกิจอันใดก็ดี จะต้องจรดหยุดนิ่งอยู่ที่ตรงกลางกายฐานที่ ๗ ให้
ได้ตลอดเวลาจึงจะเป็นนักบวชที่สมบูรณ์

ในวาระนี้เป็นวาระที่เราจะได้มาระลึกนึกถึงคำสอนของพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าพร้อม ๆ กัน ก็จะต้องเอาใจของเราหยุดไปตรงกลางกาย
ฐานที่ ๗ ซึ่งเป็นทางที่เราจะเข้าถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในตัวของเรา
คือ พระธรรมกาย จนกระทั่งเข้าไปถึงพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ท่าน
ดับขันธปรินิพพานมาแล้ว มีพระธรรมกายปรากฏอยู่ในอายต
นนิพพานน้อยสงฆ์พระองค์ไม่ถ้วน ดังนั้นให้ทำใจให้หยุดในหยุด
หยุดให้หนึ่ง ๆ ให้ใจใส ใจสบาย ให้ใจปราศจากอุปกิเลสทั้งมวล

เดินตามรอยเท้าพ่อ

วันนี้เป็นวันมหาปวารณา คือ วันที่เราทั้งหลายได้มาประชุมพร้อม
กัน เพื่อที่จะช่วยประคับประคองซึ่งกันและกันให้ไปสู่จุดหมายปลายทาง
ของชีวิตคืออายตตนิพพาน การปวารณากันในวันนี้ก็คือการเป็น
กัลยาณมิตรให้แก่กันนั่นเอง

ลูกทุกรูปที่เข้ามาบวช ไม่ว่าจะบวชในระยะสั้น บวชไปเรื่อย ๆ หรือ
ปฎิญาณตนบวชตลอดชีวิตก็ตาม เราต่างทราบกันดีอยู่แล้วว่า วัตถุประสงค์
ของการบวช คือ การทำพระนิพพานให้แจ้ง เพราะฉะนั้นจะบวชระยะสั้น
หรือบวชระยะยาวไม่สำคัญ สำคัญว่าต้องมีความเข้าใจอย่างนี้

ดังนั้นเมื่อเรามีความตั้งใจอย่างนี้ก็ให้ทำความบริสุทธิ์กายวาจาใจของเราตามพระธรรมวินัยให้ครบถ้วนบริบูรณ์ ทำตามแบบแผนที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านทรงปฏิบัติ พระองค์ทรงปฏิบัติอย่างไร เราปฏิบัติอย่างนั้น ซึ่งจะมีผลทำให้พระองค์เป็นอย่างไร เราก็จะเป็นอย่างนั้น พระองค์หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะได้ เราก็จะหลุดพ้นจากกิเลสอาสวะได้ ข้อวัตรปฏิบัติอะไรต่าง ๆ ที่มีในพระธรรมวินัยนั้นล้วนเป็นไปเพื่อไปสู่อายตนะนิพพานทั้งสิ้น

ตักเตือนกัน ไม่ใช่ของง่าย

เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว ก็เหลือเพียงพระธรรมคำสอนเป็นสิ่งแทนพระองค์ อันเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่จะนำเราไปสู่อายตนะนิพพาน เพราะฉะนั้นเมื่อเรา

สามเณรเปรียญธรรมบวชอุทิศชีวิต ปีพ.ศ. ๒๕๕๔

มาพิจารณากันเอาไว้ โดยมีหลักว่า หากได้ยิน ได้เห็น หรือสงสัยว่า เพื่อนสหธรรมมิกท่านใดประพฤตินิไม่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย ก็ให้อาศัยจิตที่ประกอบด้วยความปรารถนาดีชี้ข่มทรัพย์ให้ซึ่งกันและกัน เพื่อที่จะได้รู้ตัว แล้วกลับเนื้อกลับตัวตั้งหลักชีวิตเสียใหม่ ตั้งใจใหม่ ที่จะทำสิ่งที่พลาดพลั้งกันไป ที่จะออกนอกกลุ่มนอกทางนอกพระธรรมวินัย จะพลัดจากหนทางที่จะไปสู่เป้าหมาย ให้กลับเข้าสู่ร่องรอยของอายุตนนิพพาน

การจะตักเตือนกันนั้นไม่ใช่ของง่าย เพราะปกติของปุถุชนที่ยังมีกิเลสหนาปัญญาหยาบ แม้จะเป็นนักบวชก็ตาม ย่อมมีความขัดเคืองชุ่นเคืองในใจ เพราะไม่ยอมให้ใครเตือน ยังทำใจยอมรับไม่ค่อยได้ ความชุ่นมัวความโกรธนี้เองจะทำให้จิตฟุ้งซ่าน และอาจจะกลายเป็นการผูกเวรผูกพยาบาทกันต่อไปในอนาคตได้

เพราะฉะนั้นการเตือนกันไม่ใช่ของง่าย แม้จะรักและปรารถนาดีต่อเพื่อนสหายธรรมิกมากเพียงใดก็ตาม พระพุทธองค์จึงให้มีการปวารณาซึ่งกันและกัน โดยไม่นำเอาอาวุโสกันมาเป็นอุปสรรคในการเป็นกัลยาณมิตร

ดังนั้นจึงได้มีการปวารณากันระหว่างผู้ใหญ่ต่อผู้น้อย และระหว่างผู้น้อยต่อผู้ใหญ่ว่า ถ้าหากได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัยว่า ข้าพเจ้าประพฤติไม่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย ก็ขอให้อาศัยจิตที่ประกอบไปด้วยความปรารถนาดีแนะนำตักเตือนข้าพเจ้า เมื่อทราบแล้วก็จะได้พิจารณาดูว่าสิ่งที่เตือนมานั้นเป็นจริงอย่างนั้นหรือเปล่า ถ้าไม่เป็นจริงอย่างนั้นก็ให้อภัย เพราะผู้ที่ไปบอก ไปแนะนำ หรือผู้ที่เห็นก็คิด สิ่งที่เห็นกับสิ่งที่เป็นจริงอาจไม่ตรงกัน เมื่อไม่ตรงกันก็อาจจะเกิดการเข้าใจผิดก็ให้อภัยกัน แต่ถ้าหากว่าถูกต้อง ก็จะไม่ชู้หน้า ไม่โกรธ และจะกลับตัวกลับใจเสียใหม่ ตั้งใจเป็นนักบวชที่ดี เพื่อจะไปสู่จุดหมายปลายทางเดียวกัน คือ อายุตณนิพพาน อันเป็นวัตถุประสงค์ของการทำมหาปวารณา

สมัยพุทธกาลท่านปฏิบัติกันมาอย่างนี้ จึงส่งผลให้มีผู้บรรลุมรรคผลนิพพานกันมากมาย เพราะท่านนอกจากตัวเราคอยอบรมตนเองแล้วยังมีหมู่เพื่อนสหายธรรมิกคอยเป็นเงาตามตัวดูแลเราด้วย เพราะฉะนั้นกิเลสจึงไม่ได้ช่องที่จะแทรกแซงมาตามอายตนะ ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เมื่อไม่มีโอกาสได้ช่องเข้ามา ใจก็หยุดนิ่งอยู่ภายใน เมื่อใจ

หยุดนิ่งอยู่ภายในได้ก็บรรลุมรรคผลนิพพานได้ สมความปรารถนา
ที่ได้ตั้งใจมาเป็นนักบวช

ปลีกวิเวก

ในสมัยพุทธกาลนั้นเมื่อต่างพิจารณากันแล้ว ก็จะแยกย้าย
กันไปแสวงหาที่วิเวก ที่รื่นรมย์ เหมาะสมในการบำเพ็ญสมณธรรม
ไปตามป่าเขา ตามห้วยหนองคลองบึง ตามถ้ำ เรือนว่าง โคนไม้
ที่แจ้ง ลอมฟาง สถานที่ต่าง ๆ เหล่านั้นเพื่อปลีกตัวไปแสวงหาที่วิเวก
มักน้อย สันโดษ ไม่คลุกคลีด้วยหมู่คณะ ยินดีปัจจัยตามมีตามได้
คือ ให้มีภาระน้อยที่สุด ภาระมีเพียงบริขารกับขันธ ๕ เท่านั้น
ที่จะต้องคอยดูแล เอาไว้สำหรับเป็นอุปกรณ์ในการแสวงหาหนทาง
พระนิพพาน เพราะฉะนั้นในสมัยนั้นจึงมีผู้บรรลุมรรคผลนิพพาน
กันมากมาย

คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสืบทอดมาถึงพวกเราก็ยังเป็น
ประโยชน์ต่อพวกเราอยู่ ไม่จำกัดกาลสมัย トラบใดที่คำสอนของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้ายังมีอยู่ในโลกก็อาจเรียกว่า ยังเป็นสมัยพุทธกาล
เพราะคำสอนเป็นตัวแทนของพระองค์ นั่นก็หมายถึงว่า ถ้าเราปฏิบัติ
ตามคำสั่งสอนของพระองค์ถูกต้องตามพระธรรมวินัยในสมัยนี้ เราก็
มีโอกาสดำเนินบรรลุมรรคผลนิพพานเช่นเดียวกับในสมัยที่พระพุทธองค์
ยังทรงมีพระชนม์ชีพอยู่ เพราะฉะนั้นจึงไม่ล่าสมัย

เมื่อเราได้มาพิจารณาซึ่งกันและกันแล้ว หลวงพ่อไม่ยากให้เป็นเพียงธรรมเนียมนิปฏิบัติที่รักษาสืบทอดกันมา แต่อยากให้ไปตามพุทธประสงค์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเพื่อบรรลुวัตถุประสงค์ในการบวชของเรา เมื่อต่างพิจารณาซึ่งกันและกันแล้ว จึงทำสิ่งนี้ให้เป็นประโยชน์ และทำสิ่งนี้ให้จริงจังขึ้นมา

นับจากวันนี้เป็นต้นไป ภายหลังจากที่เราพิจารณากันแล้ว ถ้าหากใครได้เห็น ไฉน หรือสงสัยว่าเราประพฤติไม่ถูกต้อง หรือถูกต้องตามพระธรรมวินัย แต่ชาวโลกเขาติเตียนเป็นโลกวัชชะ เราก็จะอาศัยความปรารถนาดีแนะนำตักเตือนซึ่งกันและกัน

ดูจังหวะ เวลา และอารมณ์

มีข้อแนะนำสำหรับผู้ที่จะแนะนำตักเตือนว่า ขอให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง และมีใจที่ปรารถนาดีจริง ๆ เวลาจะตักเตือนกันก็ขอให้ดูเวลาและอารมณ์ เวลาเขาว่างไหม อารมณ์เขาพร้อมไหม ถ้าเวลาและอารมณ์เขาพร้อมก็ตักเตือนได้เลย

คำตักเตือนก็มีวิธีการอยู่ เตือนด้วยเหตุ ด้วยผล ด้วยความจริง เป็นถ้อยคำที่ไพเราะ รับฟังง่ายเหมือนเอาสำลีที่ประชี้อยู่ครั้งแล้วมายอนหูอย่างนั้น เป็นถ้อยคำเหมือนเพชรพลอยที่พริ้งพวูผ่านแก้วหูเข้าไปสู่ดวงใจของผู้ฟังได้ ให้กลั่นกรองถ้อยคำ เรียบเรียงถ้อยคำ

ที่จะไปแนะนำตักเตือนกันด้วยความปรารถนาดี ดูจังหวะเวลาและ
อารมณ์ให้ดีให้พร้อม

ยกเว้นว่าเป็นเรื่องร้ายแรง ถ้าปล่อยไว้แล้วจะเสียหายอย่าง
มากมายต่อส่วนรวมหรือส่วนตัวก็ดี นี่ถือเป็นกรณียกเว้น ไม่ต้อง
ดูเวลาและอารมณ์ สามารถเตือนกันตอนนั้นได้เลย แต่อย่างไรก็ตาม
ให้เราปรับปรุงถ้อยคำให้ดี ให้เป็นถ้อยคำที่ใคร ๆ ก็พร้อมที่จะ
รับฟังได้ เหมือนน้ำตาสที่เคลือบเม็ดยาอย่างนั้น แต่ในประเด็นนี้
มักจะมีเป็นส่วนน้อย เพราะว่าพวกเราทุกคนต่างไฝ่ดีกันอยู่แล้ว
สิ่งที่จะนำมาซึ่งความเสียหายโดยเจตนาอันไม่มี ส่วนใหญ่มักจะโดย
ไม่เจตนา

เมื่อได้รับการชี้แจงทักท้วง

ส่วนผู้ที่ได้รับคำตักเตือนก็ต้องตั้งสติให้ดี เอาใจตั้งอยู่ตรงกลาง
รับฟังด้วยใจที่เป็นปกติ อย่าให้ขุ่นมัว เพราะผู้ที่ตักเตือนนั้น ถ้าให้เขา
เลือกกระหว่างอยู่เฉย ๆ กับมาเตือนเรา เขายากอยู่เฉย ๆ มากกว่า จะได้
ไม่มีใครโกรธ ผูกพยาบาท จ้องแค้น เพราะฉะนั้นต้องเข้าใจหัวใจ
เขาด้วย เราจะต้องตั้งสติรับฟังด้วยใจที่เป็นปกติ ไม่ขุ่นมัว ให้เขาพูด
แนะนำตักเตือนให้ครบถ้วนบริบูรณ์เสียก่อน ถ้าหากว่าสิ่งที่เขาได้เห็น
ได้ยิน หรือสงสัยนั้นมันผิดพลาดคลาดเคลื่อนไป ถ้าหากสามารถคุย
กันได้ เราจะชี้แจงก็ชี้แจงด้วยใจที่เป็นปกติ ด้วยถ้อยคำที่ไพเราะ
อ่อนหวาน

แต่ถ้าหากว่า ไม่อาจจะห้ามความซุ่มซ่ามได้ เพราะเรายังเป็นปุถุชนอยู่ บางครั้งทำงานมาเหนื่อย ๆ พักผ่อนก็น้อย สุขภาพไม่ค่อยแข็งแรง แถมหิวกระหาย หรือมีอาการคันค้ำจางจากสิ่งแวดล้อมจากคนสัตว์ สิ่งของ เวลาที่มารับฟังคำแนะนำตักเตือน แม้จะเป็นความปรารถนาดีก็ตาม มันอดซุ่มซ่ามไม่ได้ ถ้าห้ามตรงนี้ไม่ได้ก็ให้หนึ่ง ๆ ห้ามปาก เอาไว้อย่าให้มันลั่นออกมา ถ้าห้ามดวงตาที่แข็งกระด้างจะจ้องหน้ากันไม่ได้ก็ให้หลับตานิ่ง ๆ เเฉ ๆ เสียสักพักหนึ่ง อาการนั้นก็จะผ่านไป เตียวใจเราก็เป็นปกติ ถ้าเป็นจริงก็แก้ตัวเสียใหม่ แก้ไขตัวเราให้มันดีขึ้น ถ้าไม่จริงก็ดูจังหวะที่จะชี้แจงด้วยใจที่เป็นปกติ ด้วยความรักความปรารถนาดี ถ้าทำกันได้อย่างนี้ มหาปวารณาในวันนี้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ สร้างความรักความสามัคคีให้เกิดขึ้นในวัดของเรา กับเพื่อนสหธรรมิก

มหาปวารณา มีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง

งานสร้างบารมีของเรานั้นเป็นงานใหญ่ จะทำไปตามลำพังไม่ได้ ต้องช่วยกันทำกันไปเป็นทีม แต่ทุกคนมีความรู้ความสามารถอย่างไรก็นำมาห่มเทศีตจิตใจมาช่วยกัน โดยยึดหลักว่า ธุรการกิจที่ตัวได้รับ มอบหมายและภาพรวมที่จะกระทบถึง ให้มองทั้งสองสิ่ง เมื่องานใหญ่ ต้องทำไปเป็นทีม และทุกคนจะต้องช่วยกันทำ การปวารณาจึงมีความจำเป็น และสำคัญอย่างมากทีเดียว และเพราะสำคัญมากนี้เอง จึงไม่เรียกปวารณาธรรมดาแต่ เรียกว่า “มหาปวารณา” มีความหมายว่า

การปวารณาที่ยิ่งใหญ่ เพื่องานสร้างบารมีไปสู่อายตนนิพพานและ
ไปสู่ที่สุดแห่งธรรม

ดังนั้นเมื่อปวารณากันแล้ว ก็ขออย่าให้ผิดเป้าหมายของการ
ปวารณา ต้องทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ ถ้าเป็นไปได้อย่างนี้ หลวงพ่อว่า
เราจะมีความสุขในชีวิตของนักบวช เราจะไม่เร่าร้อนแบบชาวโลกทั้ง
หลาย เมื่อตากระทบรูป หูกระทบเสียง จมูกกระทบกลิ่น ลิ้นกระทบ
รส กายกระทบการสัมผัส ใจกระทบธรรมารมณ์ มันก็จะทำให้เรา
ไม่เร่าร้อน กระสับกระส่าย ทุณทุรายจนกระทั่งอยู่ในเพศของนักบวช
ไม่ได้ महाปวารณาจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง

พรochaที่ผ่านไปพร้อมกับคุณธรรมที่เพิ่มขึ้น

มหาปวารณาครั้งนี้ พรochaของเราเพิ่มขึ้นมาอีกหนึ่งพรocha ให้
หมั่นพิจารณาสำรวจตัวของเราเองว่า พรochaที่เพิ่มขึ้นนั้น คุณธรรม
ได้เพิ่มพูนตามจำนวนพรochaหรือเปล่า ส่วนบุญบารมีนั้นเพิ่มอยู่แล้ว
เพราะเราทำความดีกันสม่ำเสมอ แต่ภูมิธรรมในตัวของเราโดยเฉพาะการ
เข้าถึงธรรมกาย ที่จะทำให้เราเป็นพระทั้งภายในและภายนอกสมบูรณ์
มากน้อยเพียงไร หรือเป้าหมายของเราที่จะศึกษาวิชาธรรมกาย เรา
ได้บรรลุวัตถุประสงค์แล้วหรือยัง ตัวเราเองจะทราบดีว่า คุณธรรมของ
เราไปถึงตรงไหนแล้ว

หนึ่งพรochaที่ผ่านมานั้น เราได้มีความตั้งใจกันตั้งแต่วันแรกที่
เข้าพรochaว่า เราจะอาศัยพรochaนี้ซึ่งเป็นฤดูกาลที่เหมาะสม ไม่ร้อน

ไม่หนาว ไม่อบอ้าวเกินไป ประพาศปฏิบัติธรรมกันอย่างเต็มที่ เพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายในตัว ถึงสภาวะภายใน และเพื่อศึกษาวิชาธรรมกาย เราได้ไปถึง ณ จุดตรงนั้นแล้วหรือยัง ทำจริงจังอย่างที่ได้ตั้งใจไว้ตั้งแต่ต้นพรรษาหรือเปล่า วันนี้เรารู้ตัวของเราเพราะผลที่ปรากฏออกมาเป็นเครื่องยืนยันว่า เราประกอบเหตุได้ดีมากน้อยเพียงใด หลวงพ่อไม่จำเป็นที่จะต้องถามเรียงตัวบุคคล ของท่านใดท่านนั้นรู้ตัวของท่านเอง

ตั้งหลักใหม่วันนี้ ยังไม่สาย

ถ้าสมมติว่าเราตั้งใจจริงตั้งแต่วันแรกที่เข้าพรรษา แต่ท่ามกลางพรรษานั้นมีการกิจมากมาย ซึ่งเป็นเหตุให้เราปล่อยปละละเลยพลาดพลั้งผะเจอ ปฏิบัติธรรมได้ไม่เต็มที่อย่างที่เราตั้งใจ เพราะผลมันปรากฏออกมาว่า เรายังไม่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของความตั้งใจนั้น ถ้าเป็นอย่างนี้ก็ให้ตั้งหลักเสียใหม่

วันนี้วันมหาปวารณาขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ยังจำพรรษาอยู่อีกหนึ่งวัน ออกพรรษาคือวันพรุ่งนี้ คืนนี้พระจันทร์เต็มดวง ก็ให้ตั้งใจ ประพาศปฏิบัติธรรมกันให้เต็มที่ ออกพรรษามีเวลายาวนานมากกว่าเข้าพรรษา ก็ตั้งหลักใจเสียใหม่ว่า ภายในพรรษานั้นเรายังทำไม่จริงจัง ออกพรรษานี้ตั้งแต่วันนี้ เราจะตั้งใจปฏิบัติธรรมะ เอาให้เข้าถึงฝั่งของพระธรรมกายให้ได้ เข้าถึงฝั่งของวิชาธรรมกายให้ได้ ตั้งใจเสียใหม่ ออกพรรษาแล้วเราก็ตัดใจทำธรรมะไปพร้อมกันกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

เพราะฉะนั้น ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ขอให้ลูกพระลูกเณรทั้งหลายได้ใช้เวลาแห่งชีวิตให้เป็นประโยชน์ วันนี้เป็นวันของเรา แต่วันพรุ่งนี้ยังไม่แน่ เพราะฉะนั้นทำสิ่งที่ดีที่สุด ให้เป็นพระเณรที่สมบูรณ์ โดยคิดว่า ถ้าหากวันนี้เป็นวันสุดท้ายของชีวิต เราจะเตรียมตัวเตรียมใจที่จะไปสู่ปรโลก คิดอย่างนี้จะทำให้เราไม่ประมาท และมีกำลังใจในการสร้างความดี

ในที่สุดนี้หลวงพ่อบุญบารมีรัศมีกำลังฤทธิ์อำนาจสิทธิเดชบาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในอายตณนิพพาน นบอสงไขยพระองค์ไม่ถ้วน บารมีธรรมของพระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันตเจ้าทั้งปวง บารมีธรรมของหลวงพ่อดปากน้ำ ภาณีเจริญ (สด จันทสโร) พระมงคลเทพมุนี ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย และบารมีธรรมของคุณยายอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง จงมารวมอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้เป็นดวงบุญที่มีความบริสุทธิ์สว่างโพล่งยิ่งกว่าดวงอาทิตย์ตอนเที่ยงวัน ให้ดวงบุญนี้มีอานุภาพกลั่นกายวาจาใจธาตุธรรมเห็นจำคิดรู้ของเราให้สะอาด ให้บริสุทธิ์ ให้ผ่องใส ปราศจากทุกข์โศกโรคภัย ให้มีดวงตาเห็นธรรมเข้าถึงพระธรรมกาย ได้ศึกษาวิชาธรรมกายอย่างสะดวกสบายอย่างง่ายดาย ให้มีบุญพิเศษที่จะเป็นยอดกัลยาณมิตรแนะนำสั่งสอนสัตว์โลกทั้งหลายให้เข้าถึงธรรมอย่างสะดวกสบายอย่างง่ายดาย จงทุกประการเทอญ ๐

วัดสุทัศนเทพวราราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ

สังคม**บริสุทธิ์**

วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

ถวายไทยธรรม ๒๐,๐๐๐ กว่าวัด
วันคุ้มครองโลก พ.ศ. ๒๕๕๑

วันจันทร์ที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

วันนี้เป็นวันมหาปวารณา ซึ่งเราทุกคนได้พร้อมใจกันกล่าวคำปวารณาตามพระธรรมวินัยกันเสร็จเรียบร้อยแล้ว วัตถุประสงค์จริง ๆ ของการกล่าวคำปวารณา ก็เพื่อให้ท่านอาวุโสภันเตเป็นกัลยาณมิตรให้กันและกัน เพราะว่าพวกเราทุกรูปที่บวชเข้ามาในบวรพระพุทธศาสนาแล้วล้วนมีจุดหมายเดียวกัน นั่นคือหวังที่จะไปสู่อายตนิพพาน

การที่จะไปสู่อายตนิพพานได้นั้นต้องอาศัยความบริสุทธิ์ทั้งกายวาจาใจ และพระธรรมวินัยนี้แหละจะเป็นเครื่องกลั่นกรองให้กายวาจาใจของเราส่องใสสะอาดบริสุทธิ์ปราศจากอาสวกิเลสทั้งหลาย ให้เป็นใจที่เหมาะสมที่จะไปอายตนิพพาน

การที่ได้มีการปวารณากันนั้นก็เพื่อให้เป็นกัลยาณมิตรคอยแนะนำตักเตือนกัน ในกรณีที่บางครั้งบางคราวเราอาจจะพลาดพลั้งผิดพลาดในพระธรรมวินัยข้อใดข้อหนึ่ง พลอยเป็นเหตุให้กายวาจาใจนั้นไม่สะอาดไม่บริสุทธิ์ อันเป็นต้นเหตุทำให้หลุดจากเป้าหมายปลายทางของพระนิพพาน

การตักเตือนกันนั้น ท่านให้หลักเอาไว้ว่า ถ้าหากได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัยว่า เพื่อนสหธรรมมิกท่านใดประพฤติดีผิดพลาดจากพระธรรมวินัย

จะด้วยความประมาทชะล่าใจ หรือด้วยความจงใจก็ตามก็ให้แนะนำ ตักเตือนกันได้

การตักเตือนกันจะทำให้เรารู้ถึงข้อบกพร่องของตัวเองว่า เราได้ทำผิดพลาดอย่างไรบ้าง เนื่องจากว่าผู้ที่ตั้งใจจะมาบวชล้วนเป็นผู้ที่ยังมีกิเลสอาสวะอยู่ทั้งสิ้น จึงทำให้บางครั้งเราเผลอพลาดพลั้งกระทำผิดไปได้ ในสมัยพุทธกาลจึงได้กำหนดให้มีพิธีปวารณาขึ้นมา เพื่อให้ผู้ที่พ้นแล้วหรือผู้ที่มีกิเลสเบาบางจะได้ตักเตือนผู้ที่ยังมีกิเลสหนา เพื่อจะได้จับมือกันไปสู่อายตนะนิพพานด้วยกัน พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงกำหนดให้มีการปวารณาขึ้นมาก็ด้วยความรักและปรารถนาดีต่อลูก ๆ ของพระองค์อย่างแท้จริง และประเพณีนี้ก็สืบทอดกันเรื่อยมาจนกระทั่งถึงยุคของเรา ๒,๕๔๑ ปีแล้ว

มหาปวารณา ใช้เป็นเพียงธรรมเนียม

การทำปวารณาได้กำหนดวันก่อนออกพรรษาหนึ่งวันเป็นวันมหาปวารณา คือ ก่อนที่จะแยกย้ายกันไปบำเพ็ญสมณธรรมตามป่าตามเขา ตามห้วยหนองคลองบึง ตามสถานที่ที่ชอบใจต่าง ๆ ก็ให้ปวารณากันเอาไว้ เราต้องเข้าใจวัตถุประสงค์ของการปวารณาให้ดี ถ้าไม่เข้าใจ การปวารณาก็จะเป็นแต่เพียงธรรมเนียม หรือปวารณาแบบนกแก้วนกขุนทอง คือพูดให้คล้องปากให้พิธีกรรมเสร็จ ๆ กันไป เราไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะให้เป็นอย่างนั้น

เพราะหลวงพ่อก็เชื่อว่า พวกเราล้วนมีเป้าหมายที่จะมุ่งไปสู่ที่สุดแห่งธรรมด้วยกันทุกรูป การปวารณาของเราในวันนี้จึงมีความหมายต่อชีวิตการสร้างบารมีของเราเป็นอย่างยิ่ง อย่าให้เป็นเพียงธรรมเนียมเท่านั้น แต่ขอให้เป็นสิ่งที่ยึดถือเป็นจริงเป็นจัง เป็นสิ่งสำคัญ

อยู่ด้วยกัน ต้องเตือนกันได้

การที่จะแนะนำตักเตือนกันนั้น โดยธรรมชาติของมนุษย์ผู้ยังมีกิเลสอยู่ ไม่ว่าจะเป็นพระ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา มักจะทนต่อคำตักเตือนไม่ได้ ถ้าใครเตือนมักจะโกรธ มักจะขุ่นมัว บางคนก็แสดงออกมาทางวาจาบ้าง ทางกิริยาท่าทางบ้าง บางคนก็เก็บเอาไว้ในใจ ไม่แสดงออกมาก็มี

พูดง่าย ๆ คือ ไม่ชอบใจที่จะให้ใครมาตักเตือน แต่ในเวลาเดียวกันก็ไม่สามารถเตือนตนเองได้ หากใครเตือนตนได้ ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องให้ใครมาตักเตือน แต่เพราะเตือนตนไม่ได้ ชอบตามใจตัวเอง ปล่อยให้กิเลสบังคับบัญชาอยู่ตลอดเวลา ทำให้พลาดพลั้งได้ แล้วกิเลสก็ยังบังคับไม่ให้ใครมาเตือนได้ด้วย ถ้าเตือนแล้วจะขุ่นมัว ชัดเคือง ผูกเวรผูกพยาบาทกันไป นี่คือปกติของผู้ยังมีกิเลสอาสวะอยู่

หลวงพ่อก็หวังว่า มหาปวารณาในวันนี้ จะเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่สำหรับชีวิตของเราทุกคน เพราะโอกาสที่เราพลาดพลั้งมันมี ไม่ใช่ว่าไม่มี

ภายใน ๓๖๕ วัน เราอาจจะดีสัก ๓๖๔ วัน อีก ๑ วัน เราอาจจะ
ผิดพลาดได้

ฉะนั้นเมื่อเราปรารภกันแล้ว ต่อจากนี้ไปใครจะแนะนำตักเตือน
เราด้วยความรัก ด้วยความปรารถนาดี ขอให้รับฟังเอาไว้ แล้วก็นำมา
พิจารณา ถ้าหากว่าสิ่งที่แนะนำตักเตือนนั้นเป็นความจริง เราก็แก้ไข
ปรับปรุงตัวเสียใหม่ให้ถูกต้อง อย่างเช่นมัว ถ้าหน้ายิ้มไม่ได้ ก็ให้ทำเฉย ๆ
ถ้าขอบคุณได้ก็ขอบคุณ ถ้าขอบคุณไม่ได้ ก็ให้เฉย ๆ

เพราะการที่เขาแนะนำตักเตือนก็หวังเพียงให้เราดีขึ้น เขาพูดแล้ว
ก็แล้วกันไป หน้าทีของเราแค่นำมาพิจารณา ถ้าจริงก็แก้ไข ถ้าไม่จริง
ก็ให้อย่าไปโกรธ ชัดเคือง อย่าไปติดตามว่าใครมาพอง ให้เรื่อง
มันจบตรงนั้น อย่าไปขยายความให้ใหญ่โตมโหฬาร ไม่ติดใจ ไม่ชุ่น
มัว ไม่เศร้าหมอง ไม่ฟุ้งซ่าน อย่างนี้จะทำให้ใจเราสงบนิ่งได้ง่าย เข้า
ถึงธรรมได้ง่าย เพราะฉะนั้นมหาปรารภในวันนี้ ขอให้ทำได้กัน
อย่างนี้ เพราะนอกจากจะเป็นผลดีสำหรับตัวเราแล้ว ก็ยังส่งผลดีต่อ
ส่วนรวมด้วย หมู่คณะเราก็จะมีแต่ผู้บริสุทธิ์ล้วน

สังคมบริสุทธิ์ สูดยอดปรารภของสังคม

การอยู่ในสังคมของผู้บริสุทธิ์ นำมาซึ่งความปิติ ความสุขใจ และ
เป็นกำลังใจในการสร้างชาติ สิ่งนี้เป็นยอดปรารภของทุกคนในโลก

ปลูกฝังศีลธรรมให้กับหนูน้อยตั้งแต่วัยเยาว์

ทุกคนปรารถนาจะอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่บริสุทธิ์ เพราะว่าความบริสุทธิ์นั้นเป็นทางมาแห่งความสุขและความสำเร็จในชีวิต ไม่ว่าทางโลกหรือทางธรรมก็ตาม ถึงแม้ไม่บริสุทธิ์ร้อยเปอร์เซ็นต์ อย่างน้อยก็บริสุทธิ์ในระดับหนึ่งที่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ประกอบความเพียรได้อย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องมาหาวดระแวง เคลือบแคลงหรือรำคาญใจซึ่งกันและกัน

ในพรรหานี้ วัดของเรามีจำนวนพระภิกษุสามเณรมากที่สุดในประเทศ เพราะฉะนั้นสายตาของพระผู้ใหญ่ผู้น้อย เขาก็มองเราอยู่ แล้วท่านทั้งหลายก็อัศจรรย์ใจว่า เรามีพระมีเณรมากที่สุดในประเทศไทยอย่างนี้ แต่ทำไมเราอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

ถ้าหากเรามากด้วยปริมาณและคุณภาพ คือ มีพระภิกษุสามเณรจำนวนมาก แต่คนจำนวนมาก ๆ เหมือนคน ๆ เดียว ที่มีเป้าหมายปณิธาน มีหัวใจดวงเดียวกัน อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขอย่างนี้ ก็จะเป็นแบบอย่าง เป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีไปทั่วสังฆมณฑล ผลดีก็เกิดขึ้นต่อพระพุทธศาสนา เป็นความหวังของชาวโลกทั้งหลาย ซึ่งเขาไม่ได้ศึกษาพระธรรมวินัย ก็จะได้อาศัยพระ อาศัยสามเณร คอยแนะนำสั่งสอน คอยประคับประคองจึงมือกันไปสู่อายตณนิพพานนี้แหละคือความสำคัญของหมู่คณะที่มีความบริสุทธิ์ ความบริสุทธิ์จึงเป็นสุดยอดของความปรารถนาในทุก ๆ สังคม

ยกชั้นรักษาแชมป์

ส่วนลูกที่จะต้องสอบยกชั้นพระบาลีเพื่อสร้างประวัติศาสตร์ของโลก ก็ให้ทุ่มเทชีวิตจิตใจไปเพื่อการนี้ หลวงพ่อก็ได้ทราบข่าวซึ่งเป็นที่น่าปลื้มปิติยินดีว่า ยอดจำนวนของผู้ที่สมัครใจจะสอบยกชั้นบาลีในปีนี้มีอย่างน้อยก็ ๑๕๐ รูป

๑๕๐ รูป นี่ถ้าสามารถสอบยกชั้นได้ นอกจากจะสร้างประวัติศาสตร์ของการยกชั้นแล้วยังได้เป็นแชมป์ของประเทศอีกครั้งหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม ๑๕๐ รูป นี้ขอให้ผ่านการสอบสนามหลวงพ่อก่อน ถ้าผ่านได้จึงจะสอบสนามหลวงนะลูกนะ เพราะฉะนั้นเตรียมเนื้อเตรียมตัวทุ่มเทชีวิตจิตใจตรงนี้กันให้ดี ถ้ายกชั้นได้หลวงพ่อก็จะนำรายชื่อผู้สร้างประวัติศาสตร์นี้เอาไว้ประดิษฐานในมหาธรรมกายเจดีย์ ให้คนอีกพันปีข้างหน้าได้ร่วมอนุโมทนา และก็จะได้ศึกษาประวัติศาสตร์ของการเล่าเรียนพระบาลีต่อไป

ในที่สุดนี้ หลวงพ่อขออนุโมทนาบุญต่อลูกทุก ๆ รูป ที่ได้ใช้วันเวลาที่ผ่านไปด้วยการสร้างบารมี ประพฤติปฏิบัติธรรมถูกต้องตรงตามพระธรรมวินัย และตั้งใจที่จะทำภารกิจทั้งหลายทั้งละเอียดยให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

ขออานุภาพแห่งบุญนี้ จงดลบันดาลให้ลูกทุกรูป มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง อย่าเจ็บ อย่าป่วย อย่าไข้ ให้มีอายุขัยยืนยาว ได้สร้างบารมี

ไปนาน ๆ ขอให้รู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดในวิชาธรรมกาย ธรรมอันใดที่หลวงพ่อดัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และคุณยายอาจารย์อุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง ได้บรรลุให้ลูกทุกรูปบรรลุธรรมนั้น ให้เป็นครูเขาเป็นอาจารย์เขา จะแสดงธรรมก็ให้ไพเราะทั้งเบื้องต้น ท่ามกลาง และเบื้องปลาย ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ทั้งอรรถพยัญชนะ ใครได้ยินได้ฟังธรรมก็ขอให้เขารู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดในธรรมนั้น ความปรารถนาอันใดที่เป็นไปเพื่อการสร้างบารมี ขอความปรารถนาอันนั้น จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมกายของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์จงทุกประการเทอญ ๐

เส้นทาง**สีขาว**

วันที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๓

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันศุกร์ที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

เวลาหนึ่งพรรษาที่ผ่านมา เราจะเห็นว่าไม่นานเลย อย่างที่หลวงพ่อดีพูดไว้เมื่อวันเข้าพรรษาว่า ใครอย่าคิดว่านาน เป็นเวลาแค่ประเดี๋ยวนเดียวเท่านั้น วันนี้เราก็ได้พิสูจน์แล้วว่า ประเดี๋ยวนเดียวจริง ๆ

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบัญญัติให้พระภิกษุได้อยู่จำพรรษาด้วยกัน ทรงประสงค์ให้พระภิกษุได้บำเพ็ญสมณธรรมอย่างเต็มที่ เพื่อแสวงหาพระนิพพาน หรือขจัดกิเลสอาสวะให้หมดสิ้นไป เพราะเป็นฤดูกาลที่เหมาะสมต่อการบำเพ็ญสมณธรรมเพราะอากาศไม่ร้อนและไม่หนาวจนเกินไป

ในสมัยพุทธกาล ภายในพรรษาได้มีผู้บรรลุนิพพานมากมาย คือเข้าถึงพระรัตนตรัยในตัวเองมากมาย เป็นโคตรภูบุคคล เข้าถึงกายธรรมพระโสดาบันก็มาก กายธรรมพระสกิทาคามี กายธรรมพระอนาคามี จนกระทั่งถึงกายธรรมพระอรหัตก็มากมายก่ายกองทีเดียว เป็นต้นบุญต้นแบบให้แก่พวกเรา

ดอกผลแห่งความเพียร

พรรษาที่ผ่านมานี้ก็เช่นเดียวกัน เราได้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อการบำเพ็ญสมณธรรม ซึ่งแต่ละรูปก็ได้ทราบด้วยตัวของตัวเองแล้ว

ว่า เราได้เอาจริงเอาจังแค่ไหน ใช้วันเวลาที่ผ่านมานั้นให้เป็นไปเพื่อ
การบำเพ็ญสมณธรรม ทำพระนิพพานให้แจ้งกันแค่ไหน

หลวงพ่อก็เชื่อว่าโดยภาพรวมแล้ว ลูกทุกรูปมีความตั้งใจที่จะ
แสวงหาหนทางพระนิพพาน ตั้งใจจะทำพระนิพพานให้แจ้งกันทุกรูป
ต่างกันที่มากหรือน้อยเท่านั้น บางรูปมีกิจวัตรกิจกรรม มีภารกิจที่หม่
คณะได้มอบหมายเอาไว้ให้ แต่ก็ทำภารกิจควบคู่ไปกับจิตใจ ส่วนที่จะ
ไม่ทำเลยหลวงพ่อก็คิดว่าในวัดของเราไม่มี ก็ให้สังเกตดูผลที่ออกมาว่า
เราประกอบเหตุกันมาอย่างไร ถ้าประกอบเหตุดีผลดีก็ย่อมตามมาด้วย

ประสบการณ์ภายในที่เกิดขึ้นเป็นรางวัลจากผลแห่งการทำ
ความเพียรของเรา บางคนก็หยุดใจเป็น บางคนหยุดได้มาก บางคนหยุด
ได้น้อย บางคนใจโล่งโปร่งเบาสบาย ใจขยาย เห็นแสงสว่างภายใน
เห็นดวงธรรม เข้าถึงกายภายในก็มี และเข้าถึงพระธรรมกายก็มี

ลูกทุกรูปได้ชื่อว่าได้ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ต่อการสร้างบารมี
เอาบุญทุกอย่าง ทั้งทานศีลภาวนา ทั้งช่วยเหลือกิจการงานส่วนรวม
บางรูปเรียนปริยัติ บางรูปก็ปฏิบัติ บางรูปเรียนด้วย สอนด้วย บางรูป
ก็ไปเป็นพระอาจารย์ให้กับญาติโยม หรือชักชวนญาติโยมให้มาสร้าง
คุณงามความดี บำเพ็ญบุญกิริยาวัตถุ ๓ ประการ ๑๐ ประการ เป็นต้น
สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นความดีงาม เป็นบารมีของลูกทุก ๆ รูป ที่ตั้งใจ

ทำกันมาทุกพรรษา ซึ่งเราจะขึ้นนอกขึ้นใจกันแค่ไหน ก็ขึ้นอยู่กับว่า
เราประกอบเหตุกันมากน้อยเพียงใด

เรายังไม่ชนะเขา

ภายในพรรษาที่ผ่านมา เราทำภารกิจกับจิตใจควบคู่กันไป
ปัญหามีเราก็แก้กันไป งานมีเราก็ทำกันไป บุญเราก็สร้างกันไป
ภาวนาก็เจริญกันไป ยากที่ใคร ๆ จะทำได้อย่างเรา แต่อย่างไร
ก็ตาม เราก็ไม่ควรประมาท จะต้องใช้ชีวิตของเราให้เป็นประโยชน์
ต่อการสร้างบารมีให้ยิ่งไปกว่านี้ เพราะว่าเรายังเป็นบ่าวเป็นทาส
ของกิเลสอาสวะทั้งหลาย ทั้งความโลภโกรธหลงยังมาบังคับบัญชา
เราได้อยู่ ซึ่งเรารู้ตัวของเราเอง และเป้าหมายของเราต้องการจะ
หลุดพ้นจากสิ่งเหล่านี้เพื่อไปสู่ที่สุดแห่งธรรม

อย่าเพิ่งชะล่าใจว่าเรามีบุญมีบารมีเยอะแล้ว ทำแค่นี้มาก
พอแล้ว จะนอนทอดพู่หรือขยักในการสร้างความดีเอาไว้ก่อน
จะหยุดบ้าง หย่อนบ้าง อย่าคิดอย่างนั้น เพราะเมื่อความตายไม่มี
นิमितหมาย เป้าหมายชีวิตยังไม่ปรากฏ นั่นเป็นเครื่องยืนยันว่า
เรายังบารมีอ่อนอยู่ ยังจะต้องสร้างให้มันแก่กล้าขึ้นไปอีก

วันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ

วันนี้เป็นวันสุดท้ายของการอยู่จำพรรษาร่วมกัน เรียกว่า
“วันมหาปวารณา” ซึ่งจะต้องรักษาอีกหนึ่งราตรี พรุ่งนี้จึงเป็น

ลูกผู้ชายควรบวชอย่างน้อย ๑ พรรษา

วันออกพรรษา ที่ผ่านมานั้นถ้ารูปไหนทำความเพียรยังไม่เต็มที่ ยังไม่
อึดอ้อมใจ นึกที่ใญ่ยังไม่ปิติ ยังไม่ภาคภูมิใจว่า พรรษาที่ผ่านมาระ
ยังชำระกายวาจาใจให้สะอาดให้บริสุทธิ์จนกระทั่งความบริสุทธิ์ผุดขึ้นมา
กลางหยุดกลางนิ่ง ก็ให้เอาวันนี้สร้างประวัติศาสตร์ชีวิตอันงดงาม
ให้เกิดขึ้นกับตัวของเราเองให้ได้

วันนี้เป็นวันสำคัญพระจันทร์เต็มดวงสว่างไสว ความสว่างปรากฏ
เกิดขึ้นบนท้องฟ้า สว่างในจักรวาล พระนิพพานส่องผั่งสำเร็จลงมาให้
ถ้าหากเราได้ใช้วันเวลาในวันนี้ประพடுத்தธรรมกันอย่างเต็มที่ โอกาสที่
เราจะเข้าถึงธรรมมีมากทีเดียว ดูหลวงพ่อดอกน้ำ ภาษีเจริญ พระ
มงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกายเป็นตัวอย่าง ท่าน
ใช้วันเดียวคืนเดียวเท่านั้น สละชีวิตตั้งใจประพடுத்தปฏิบัติธรรม กระทั่ง
ไปเห็นแผนผังที่แท้จริงของชีวิตในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ คำ เหมือนกัน วันนี้
ก็เช่นเดียวกัน หลวงพ่อหวังว่า บนท้องฟ้าสว่างด้วยแสงจันทร์ ภายใน
กลางกายของลูกทุกรูปก็คงสว่างด้วยแสงธรรม

ถ้าหากความสว่างปรากฏเกิดขึ้นในกลางกาย หลังตาแล้วไม่มีดี
ความปิติความภาคภูมิใจก็เกิดขึ้นกับเรา ความปิติขบถของสงฆ์เกล้าก็
จะเกิดขึ้นแก่ชาวสวรรค์ที่มีทิพยจักขุ มีญาณทัศนะที่ได้เห็นภาพแห่ง
ความดีงามของพวกเราที่กำลังทำความเพียร ทำหยุดทำนิ่ง จนกระทั่ง
เกิดความสว่างโพล่งขึ้นภายใน เห็นเส้นทางสายกลาง ทางไปสู่อาตม

นิพพาน เป็นทางแห่งความบริสุทธิ์ ทางแห่งพระอริยเจ้า สว่างโพล่ง
เกิดขึ้นมา เขาจะเกิดความปีติปราโมทย์ใจเช่นเดียวกับตัวของเรา เพราะ
ฉะนั้นใช้วันนี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการบำเพ็ญสมณธรรม

มหาปวารณา

เมื่อสักครู่นี้ เราได้กล่าวคำปวารณาซึ่งกันและกันระหว่างอวสุโส
ภันเต เริ่มต้นจากหลวงพ่อบุญไปถึงภิกษุผู้บวชใหม่ จากพระนวกะถึง
พระเถระว่า หากได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัย ในสิ่งที่ได้กระทำแล้วขวาง
ต่อหนทางพระนิพพานก็ให้อาศัยความเอ็นดู อาศัยวิญญูญาณกัลยาณมิตร
ช่วยแนะนำตักเตือนโดยธรรม ชี้ชี้มรรคพรมให้กันและกันว่า ไม่ควรทำ
สิ่งนี้ เพราะจะเป็นอุปสรรคต่อการไปสู่อายตนนิพพาน

เมื่อใครได้รับคำแนะนำอย่างนี้แล้วก็ทำใจหนึ่ง ๆ เอาไว้ รับฟังด้วยใจ
ที่เป็นปกติ ถ้าสิ่งที่เขาแนะนำนั้นเป็นจริง เราก็แก้ไขเสีย ถ้าไม่จริง
เราก็ให้อภัยผู้ที่เขามาแนะนำ และขอบคุณเขาไป อย่าขุ่นมัว

หลักวิชาที่จะไปสู่อายตนนิพพาน ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรง
วางแบบแผนเอาไว้ว่า ให้แนะนำตักเตือนกันได้โดยธรรมระหว่าง
ผู้อวสุโสภันเต ด้วยความรักปรารถนาดีอย่างแท้จริง ไม่ใช่ติเตียน
หรือินินทากัน เพื่อประโยชน์ซึ่งกันและกัน ผู้เตือนก็ได้บุญ ผู้ถูก
เตือนก็ได้รับประโยชน์ว่า มีคนคอยดูแลเอาใจใส่ เป็นห่วงเป็นใย

มีความรักปรารถนาดีต่อเรา ช่วยชี้ขุมทรัพย์ข้อบกพร่องให้ เราจะได้ปรับปรุงแก้ไข เมื่อแก้ไขแล้วความสมบูรณ์ก็จะได้เกิดขึ้นกับตัวของเรา เป็นการแนะนำสร้างสรรค์ เป็นสิ่งดีงามที่ควรรักษาธรรมเนียม และควรให้เป็นหลักวิชาในการที่จะประคับประคองกันไปสู่ฝั่งของพระนิพพาน

ที่ผ่านมา เนื่องจากว่าเรายังมีกิเลสอาสวะกันอยู่ เมื่อมีผู้มาแนะนำ ตักเตือนก็มักจะขุ่นมัว เอาความขุ่นมัว ความขัดเคืองใจ เอาทิฐิมานะ มาใช้กันก่อน ความขุ่นมัวก็เลยบดบังหนทางพระนิพพาน บดบังดวงปัญญา ปัญญาที่มีอยู่ก็ไม่ได้นำมาใช้ ประโยชน์ก็ไม่เกิดขึ้นแก่ทั้งสองฝ่าย ทั้งตัวผู้แนะนำ และผู้ที่ถูกแนะนำ

เพราะความขุ่นมัว ทิฐิมานะ ความถือตัวว่า เรารู้ดีแล้ว เข้าใจดีแล้ว เธอไม่ต้องมาเตือน เมื่อความขุ่นมัวเกิดขึ้น ช่องว่างระหว่างทั้งสองก็เกิดขึ้น เคยมองเห็นกัน มีความรักปรารถนาดีห่วงใยกันก็ไม่ค่อยอยากจะมีหน้ากัน มองกันด้วยหางตา ซายตา หรือเบือนหน้ากันไป คนละทิศคนละทาง ถ้อยคำที่เป็นที่รักที่เคยพูดกันก็กลายเป็นถ้อยคำที่นำมาซึ่งความร้าวฉานใจ ห่างเหินกันไป สิ่งที่เรามักจะเจอเจอที่ผ่านมามักเป็นเช่นนี้

พรรษาใหม่นี้ผ่านไปแล้วก็แล้วกันไป เราไม่มีโอกาสที่จะไปแก้ไขข้อผิดพลาดแต่หนหลังได้ เมื่อเรายังแก้ไขอดีตไม่ได้

เราก็สร้างปัจจุบันและอนาคตให้ดีด้วยการทำตามแบบแผน ตามหลักวิชาที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงวางเอาไว้

ในสมัยพุทธกาล เมื่อต่างปวารณากันแล้ว ก็แยกย้ายกันไปปฏิบัติธรรม เพื่อแสวงหาที่วิเวก พบสถานที่ที่ร่มเย็นตรงไหน โคนไม้ ลอมฟาง ในถ้ำ ในอาราม เรือนว่าง ภูเขา ชายทะเล ป่าไม้ หรือที่ไหนที่เห็นว่าเหมาะสม เป็นที่ที่ร่มเย็นอยู่แล้วสบาย ปราศจากเหลือบยุงรบกวน คนภัยคนพาล ดินฟ้าอากาศเหมาะสม อาหารการกินสมบูรณ์ ก็จะใช้สถานที่นั้นประพฤติปฏิบัติธรรม

เมื่อต่างแยกย้ายกันไปปฏิบัติธรรม ก็ได้อาศัยการปวารณานี้แหละ เป็นโอกาสให้ได้พบปะเจอเจอกัน อยู่ห่างกันก็ยังระลึกนึกถึงกัน เมื่อได้ยินข่าวคราวจากใครที่เขามาเยี่ยมเยียนว่า เพื่อนสหธรรมิกูรูนั้น รูปนี้กำลังจะออกนอกเส้นทาง จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ยิ่งอาศัยความเอ็นดูไปเยี่ยมเยียนไปมาหาสู่ หาทางที่จะแนะนำเพื่อนสหธรรมิกตามที่ได้ปวารณากันเอาไว้ บางรูปก็เตือนโดยตรงต่อนั้นได้เลย บางรูปก็ต้องหาโอกาสเตือนทางอ้อม ค่อย ๆ ปรับจิตปรับใจจนกระทั่งจิตใจเขาเกลี้ยงเกลาสะอาดพอที่จะรองรับคำแนะนำที่ดีได้ จึงค่อยแนะนำกันไป

เป้าหมายของเราจะต้องไปสู่อายตนะนิพพาน ไปสู่ที่สุดแห่งธรรม เราจะไปสู่ที่สุดแห่งธรรมเพียงลำพังไม่ได้ ต้องไปเป็นทีม และทีมจะไปด้วยกันได้จะต้องมีความรู้ ความบริสุทธิ์เท่าเทียมกันทั้งทีม เพราะฉะนั้นแม้ว่าเราจะอยู่ห่างไกลกันแค่ไหนก็แล้วแต่ เมื่อได้เห็น ได้ยิน

พุทธบุตรต้องเป็นหนึ่งเดียวกัน เหมือนดวงตะวันที่มีดวงเดียว

หรือสงสัยอะไรต่าง ๆ ที่จะเป็นอุปสรรคต่อการไปสู่ที่สุดแห่งธรรมต่อการบำเพ็ญสมณธรรม หรืออุปสรรคต่อการประพฤติพรหมจรรย์ก็ให้แนะนำตักเตือนกัน ให้รักษาแบบแผนอันงดงามนี้แหละ

หาโอกาสมาแนะนำตักเตือนเป็นกัลยาณมิตรกัน ทำสิ่งที่ปวารณากันในวันนี้ให้จริงจกกันขึ้นมา แต่ก็ให้สังเกตให้ดีว่า เราจะแนะนำตรง ๆ ในตอนนั้นทันที หรือจะเตือนทางอ้อมก็เลือกเอา แล้วแต่ธาตุจริตอัธยาศัยของแต่ละรูปที่ไม่เหมือนกัน แต่เป้าหมายคือ มุ่งเพื่อให้ได้เกิดประโยชน์

ถ้าเราทำได้แบบนี้ ทีมของเราจะเป็นทีมแห่งความบริสุทธิ์ ด้วยความบริสุทธิ์อันนี้เอง จะเป็นแหล่งกำเนิดแห่งความรู้แจ้ง ที่จะก่อให้เกิดความรู้เท่าเทียมกันทั้งทีม เมื่อความบริสุทธิ์และความรู้แจ้งเกิดขึ้นในหมู่คณะ ที่สุดแห่งธรรมก็อยู่ในกำมือของเรา จำคำนี้เอาไว้ให้ดีทีเดียว

สิ่งที่ต้องทำต่อไป

เมื่อเราได้ปวารณากันเสร็จเรียบร้อยแล้ว นับจากวันนี้ก็ขอให้ตั้งอกตั้งใจประพฤติธรรมกันให้เต็มที่ บำเพ็ญสมณธรรมกันต่อไป

ออกพรรษามีเวลา ๙ เดือน มากกว่าในช่วงเข้าพรรษาเสียอีก เราก็จะต้องทำความเพียรกันต่อไป อย่าทำความเพียรเฉพาะภายใน

พรรษาเท่านั้น ภายในพรรษาก็ถือว่า เรามาอยู่พร้อมหน้าพร้อมตากัน มีความอบอุ่นใจ ได้ประพาศธรรมร่วมกัน

ออกพรรษาแล้ว บางรูปอาจจะแยกย้ายกันไปตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อประพฤติปฏิบัติธรรม หรือปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ก็ให้ใช้วันเวลาออกพรรษานั้นบำเพ็ญสมณธรรมเช่นเดียวกัน ให้ภารกิจกับจิตใจไปด้วยกัน ทำควบคู่กันไปอย่างนี้ บารมีก็เกิดขึ้นกับเราทุกวันทุกคืน

ความปรารถนาของหลวงปู่

ตั้งแต่หลวงปู่บวชมา ปีนี้เข้าพรรษาที่ ๓๒ แล้ว ความตั้งใจเดิมของหลวงปู่ที่ไม่เคยหลุดไปจากใจ ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเลยนั้นคือ อยากจะให้ลูกทุกรูป ทั้งพระทั้งเณรรวมถึงอุบาสกอุบาสิกาได้เข้าถึงวิชาธรรมกาย เป็นความปรารถนามากทีเดียว แต่ความปรารถนาของหลวงปู่จะสมหวังได้ ลูกทุกรูปต้องร่วมมือกัน ต้องปฏิบัติธรรมเจริญสมาธิภาวนากันไปทุกวันทุกคืน ทำกันไปเรื่อย ๆ ให้สม่ำเสมอสักวันหนึ่งเมื่อบารมีของเราเต็มเปี่ยม จิตใจเราสะอาดบริสุทธิ์ผ่องใส เราต้องเข้าถึงอย่างแน่นอน

หลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ ท่านพูดคำที่เป็นหนึ่งไม่มีสอง ญาณทัศนะของท่านแม่นยำ ท่านยืนยันว่า ทุกคนมีดวงธรรมที่ทำให้เกิดเป็นกายมโนมัยอยู่ในตัว ไสวบริสุทธิ์โตเท่ากับฟองไข่แดงของไก่

ถ้าไม่มีดวงธรรมดวงนี้มาเกิดเป็นมนุษย์ไม่ได้ และดวงธรรมดวงนี้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ ถ้าทำถูกหลักวิชา มีความเพียร และใจต้องใสเยือกเย็น ถ้าทำได้อย่างนี้แล้วเป็นต้องเข้าถึงกันทุกคน หลวงพ่อเชื่อว่าสิ่งที่ท่านพูดสั่งสอนเอาไว้เป็นความจริง

เพราะฉะนั้น ลูกทุกรูปทั้งพระภิกษุสามเณร ถ้าหากว่ามีความเพียร ทำอย่างสม่ำเสมอ ให้ถูกหลักวิชา ทำใจให้ใสเยือกเย็นจริง ๆ แล้วจะต้องเข้าถึงอย่างแน่นอน กำลังบุญของทุกรูปมีเหลือเพื่อที่จะเข้าถึงพระธรรมกายภายในได้อยู่แล้ว จะขาดก็ขาดสิ่งที่ว่า คือเอาจริง และทำถูกหลักวิชาใหม่ สม่ำเสมอใหม่ ใจเยือกเย็นพอใหม่เท่านั้น

ถ้ามีบุญน้อย เราจะมาบวชอยู่ร่วมอารามเดียวกันยาก กระแสบุญเขาดึงดูดเอามารวมเป็นหมู่กัน เหมือนฝูงนกเข้าฝูงนก ฝูงเนื้อเข้าฝูงเนื้อ ฝูงปลาเข้าฝูงปลา ธรรมกายก็ต้องอยู่ในหมู่ของธรรมกาย บุญเก่าของเรามีเหลือเพื่อ เหลือแต่ว่าจริงแค่ไหน ถ้าจริง ถูกหลักวิชา สม่ำเสมอ ใจใสเยือกเย็นอย่างนี้ก็ต้องเข้าถึงของจริงอย่างแน่นอน

ในที่สุดนี้หลวงพ่อก็ขออนุโมทนาสาธุการกับลูกทุกรูปที่ได้นำปัจจัยมาร่วมสร้างมหาทานบารมีร่วมกับหลวงพ่อบริเวณนี้ ขอให้บุญบารมีรัศมีกำลังฤทธิ์อำนาจสิทธิเฉียบขาดของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ บารมีธรรมหลวงพ่อดัดปากน้ำ ภาวนีเจริญ

คุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง มหาทานบารมี
ตลอดจนกระทั่งความดีทั้งหลายที่ได้สั่งสมอบรมมานับภพนับชาติ
ไม่ถ้วน ตั้งแต่ปฐมชาติที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์สร้างความดีเรื่อยมา
ทั้งบุญเล็กบุญน้อยบุญใหญ่ รวมเป็นบารมี ๓๐ ทศ

ให้บารมีทั้งหมดมารวมอยู่ในศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้กลับ
กายวาจาใจ ธาตุธรรมเห็นจำคิดรู้ให้สะอาดบริสุทธิ์ ให้หลุดพ้นจาก
กิเลสอาสวะ วิบัติบาปศักดิ์สิทธิ์ สิ่งที่ไม่ดีต่าง ๆ ให้มลายหาย
สูญไปหมด

ให้ลูกทุกรูป มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ให้อายุชั้ยยืนยาว ได้สร้าง
บารมีไปนาน ๆ ให้ปลอดกังวล ปลอดจากอุปกิเลส ปลอดจากนิวรณ์
ธรรมทั้งหลาย ปลอดจากอุปสรรคต่าง ๆ นานาที่จะมาขัดขวางในการ
ประพฤติปฏิบัติธรรม ในการสร้างบารมี ในการบำเพ็ญสมณธรรม
ในการปฏิบัติภารกิจที่หลวงพ่อกและหมู่คณะได้มอบหมายเอาไว้

ให้รู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดในวิชาธรรมกายของพระสัมมา
สัมพุทธเจ้า ธรรมอันใดที่หลวงพ่อกวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และ
คุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง ได้บรรลु ของ
บรรลุธรรมนั้น

ให้มีมหาสมบัติจักรพรรดิเกิดขึ้นไว้ใช้สร้างบารมีอย่างไม่รู้จักหมด
จักสิ้นไปทุกภพทุกชาติ トラบกระทั่งถึงที่สุดแห่งธรรม

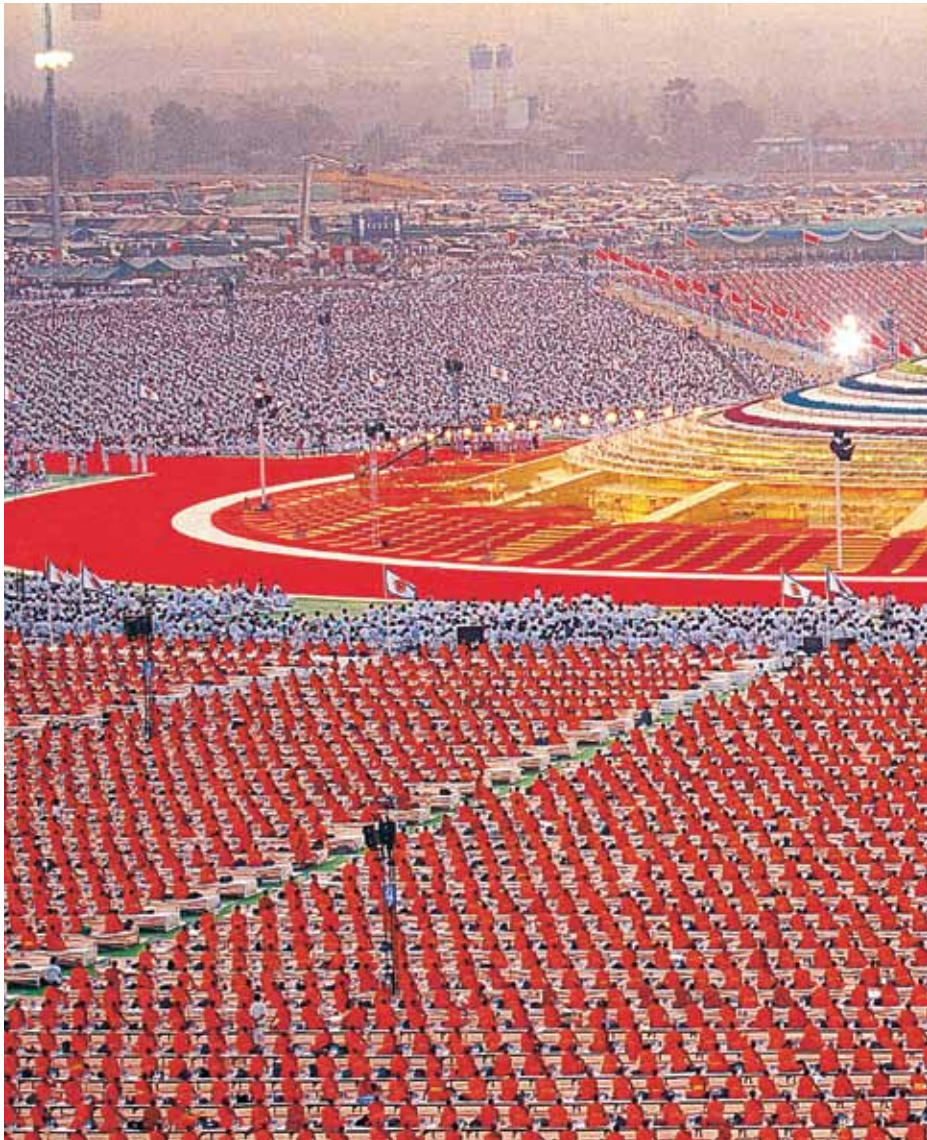
ขอให้เป็นที่รักของมนุษย์ของเทวาททั้งหลาย จะแนะนำสั่งสอน
บุคคลใด จะเป็นบัวเหล่าไหนก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นปทปรมะที่ใคร ๆ ไม่
อาจโปรดได้ก็ตาม ก็ให้บุญบารมีนี้สามารถโปรดได้หมดทุกคน ไม่มี
เว้นเลยแม้แต่คนเดียว

ความปรารถนาอันใดก็ตามที่ลูกทุกรูปได้ตั้งใจไว้อย่างดีแล้ว
เป็นความปรารถนาที่เป็นไปเพื่อการสร้างบารมีให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ขอความ
ปรารถนา นั้น จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ
ด้วยอำนาจแห่งพระธรรมกายของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์จึงทุก
ประการเทอญ ๐

อภิบุขามหารัตนอุบาสิกา จันทร ขนนกยูง

วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ ฦ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

พิธีสลายร่างคุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง
วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๕

วันอังคารที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

การให้อิโรวาทปีนี้คงจะให้ยาวไม่ได้ เพราะว่าแดดแรง และจะมีการถ่ายรูปกันต่อ คงพูดได้แค่สั้น ๆ เฉพาะเรื่องหลัก ๆ สองเรื่อง ก่อนอื่นหลวงพ่อดองขอภัยในอาการที่นังอย่างนี้ เพราะสุขภาพไม่อำนวยที่จะนังคุงเข่า นังกระหย่งเท้า พับเพียบ หรือนังสมาธิในทำสมาธิบารมีไม่ได้เลย เพราะสุขภาพมันเป็นอย่างนี้ แต่โดยรวมแล้วก็ดีขึ้น

มหาปวารณา มหาสมบัติ

เรื่องหลัก ๆ ก็คือ การทำมหาปวารณา ซึ่งก็ได้ให้อิโรวาทคล้าย ๆ กันกับทุกปี จะมีแตกต่างก็ข้อปลีกย่อย เพื่อเตือนให้ทุกรูปได้ระลึกถึงความสำคัญของการทำปวารณาซึ่งกันและกัน

ทำไมพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะต้องกำหนดเอาวันสุดท้ายของพรรษามาทำมหาปวารณา เหตุผลหลักใหญ่ของพระองค์ก็คือหลังจากออกพรรษา กรานกฐินกันเรียบร้อยแล้ว ต่างจะต้องแยกย้ายกันไปประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อทำพระนิพพานให้แจ้งดังที่ได้ตั้งใจมาบวช ในการทำพระนิพพานให้แจ้งนั้นสำหรับผู้มีบารมีแก่ ๆ ก็จะสอนตัวเองได้ แต่ถ้าผู้มีบารมีที่อินทรีย์ยังอ่อนบางครั้งที่สอนตัวเองได้ บางครั้งก็สอนตัวเองไม่ได้ มักจะตามใจกิเลสที่บังคับในตัวอยู่เสมอด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นจะต้องมีกัลยาณมิตรคอยแนะนำตักเตือนเพื่อน

สธรรมิกให้อยู่ในลู่ จะได้ไม่หลุดออกจากลู่และเป้าหมายที่ตั้งใจเอาไว้คือทำพระนิพพานให้แจ้ง เพราะนี่คือเป้าหมายหลักของการบวช

สำหรับผู้ที่ยินทรีย์อ่อนที่บางครั้งสอนตัวเองได้บางครั้งสอนตัวเองไม่ได้ ก็จำเป็นจะต้องมีผู้อื่นมาช่วยสอน การที่จะรับฟังคำแนะนำ ตักเตือนจากเพื่อนสธรรมิกนี้ ไม่ใช่ของง่ายเลย เพราะทณฺเฐนินะในตัวมันบังคับอยู่ตลอดเวลา หรือพูดง่าย ๆ คือ ความดื้อในตัวของเรามันมีอยู่ เพราะฉะนั้นใครจะมาตักเตือนก็มักจะชุ่นมัว น้อยใจบ้าง ผูกโกรธกันบ้าง เวลาทำสมาธิใจก็ฟุ้งซ่าน หรือทำกิจอะไรก็ตามใจจะไม่ตั้งมั่น

เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการปวารณากันว่า ถ้าใครได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัยว่าข้าพเจ้าหากทำไม่ถูกต้องตามธรรมวินัย ชักจะออกนอก ลู่นอกทางของพระและเป้าหมายที่จะทำพระนิพพานให้แจ้งแล้ว ให้ตักเตือนได้ แล้วก็คิดว่า การเตือนนั้นเป็นการข่มขู่ทรมาน เหมือนมอบสมบัติใหญ่ให้เรา เพราะฉะนั้น แทนที่เราจะโกรธ ก็ควรจะขอบคุณที่เขาช่วยชี้แนะตักเตือนข้อบกพร่องของเรา แต่ว่าบางครั้งคำแนะนำ ตักเตือนนั้น อาจจะถูกบ้าง ผิดบ้าง เพราะว่าถ้าเห็นก็ไม่มีปัญหา อาจจะถูกมากกว่าผิด แต่ถ้าได้ยินมา หรือสงสัย คือ ดูอากัปภิกิริยาท่าทางแล้ว น่าจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ มันก็มีถูกมีผิด

เพราะฉะนั้นสิ่งที่เราควรจะทำในกรณีที่เขาแนะนำแล้วมันไม่เป็นอย่างนั้น เพราะสิ่งที่เห็นกับสิ่งที่จริงมันไม่ตรงกัน หรือสิ่งที่ได้ยินกับสิ่งที่จริงไม่ตรงกัน หรือสิ่งที่เขาสงสัยกับสิ่งที่เราเป็นไม่ตรงกัน เราก็ต้องให้อภัยเขา โกรธไปก็ทุกซอกทุกไป ถ้าโกรธที่เขาแนะนำเรา ทั้ง ๆ ที่เราก็ไม่ผิดและก็ได้เป็นอย่างนั้น ความขุ่นมัวทำให้เราเสียโอกาสที่จะทำให้ใจใส ใจหยุด ใจนิ่ง แล้วแถมหนักกลับมาปรุงแต่งคิดฟุ้งซ่านไปอีก ใจยังไม่ตั้งมั่น เป้าหมายที่จะไปพระนิพพานก็ยิ่งห่างไกล เพราะใจมันไม่นิ่ง

เพราะฉะนั้น เราควรที่จะเปลี่ยนความคิดที่ขุ่นมัวนั้นให้เป็นประโยชน์เหมือนเปลี่ยนขยะให้เป็นปุ๋ย ไม่ว่าเขาจะแนะนำถูกหรือผิด เมื่อมาถึงเราแล้วดีทั้งนั้น ถ้าถูกก็ขอบคุณเขา ไม่ถูกก็ให้อภัย เรื่องมันก็จะจบลงแค่นั้น แต่จะมีอันสับสนต่อ คือ ใจจะสลาย ใจสลายนี่แหละเป็นใจที่ใกล้พระนิพพาน เพราะมันจะไม่ฟุ้งซ่านไปตามล่ำว่า ใครจะไปบอกไปฟ้อง ซึ่งทำให้เสียเวลา และใจขุ่นมัวด้วย เพราะไปสงสัยคนโน้นคนนี้ แต่เดิมเจอหน้าแล้วยิ้มให้กัน แต่ตอนตามล่าชักสงสัย ยิ้มไม่ออก ดูหน้าไปที่ละรูป รูปนี้มั่ง รูปโน้นมั่ง ใจมันก็ไม่หยุดนิ่ง เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมาพิจารณา และไม่ใช่พิจารณาธรรมดา เรียกว่า มหาพิจารณา

มหา แปลว่า ยิ่งใหญ่ การพิจารณานี้เป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งเพราะทำให้เราไปถึงนิพพาน เพราะเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงให้

ริ้วขบวนอัญเชิญเรือนทองคุณยายอาจารย์ฯ

มีการปวารณาซึ่งกันและกันในวันสิ้นสุดการอยู่จำพรรษา และบัดนี้เราก็ได้ปวารณากันแล้ว อย่าให้มันเป็นแค่ธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดกันมายาวนาน ๒,๕๐๐ กว่าปี

หลวงพ่อยากจะให้เห็นว่า การปวารณาเป็นสิ่งที่จริงจัง และมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อชีวิตของเรา ในฐานะเราเป็นนักบวชผู้มีใจแน่วแน่ที่จะแก้ไขตัวเองให้บริสุทธิ์ จะได้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะไปสู่พระนิพพานได้

เทคนิคในการชี้ขุมทรัพย์

สำหรับผู้ที่จะแนะนำเขา จะต้องสังเกตดูตัวเราก่อนว่า เราปรารถนาดีกับเขาจริงหรือไม่ ไม่ใช่เราพอปวารณากันเสร็จแล้วคิดว่าพระพุทธเจ้าให้โอกาสไปเตือนเพื่อนสหายธรรมิกแล้ว จริงไม่จริงก็ไม่รู้ เราลุยก่อนเลย อย่างนี้ไม่ถูก ต้องดูว่าเราจะเตือนเขาด้วยความหวังดี ด้วยรักและห่วงใยใช่หรือไม่ ถ้าจริง ก็ดูข้อถัดไป

ดูจังหวะ เวลา โอกาส ที่เพื่อนสหายธรรมิกใจเขาพร้อม ความพร้อมดูตอนไหน คือตอนคุยกันกำลังเพลิน ๆ นั้นแหละ กำลังสบายอกสบายใจ ก็เอาจังหวะนั้น เหมือนนกมวยก็ดูจังหวะจะต้อย เสือก็ต้องดูจังหวะจ้องตะครุบเหยื่อ เราก็ดูจังหวะที่จะชี้ช่องทาง จังหวะนี้ดีก็แนะนำไป

ข้อถัดมา ถ้อยคำที่จะใช้แนะนำเป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่น่าเชื่อว่า ก-ส ก็เรียนมา ไวยากรณ์ก็เรียน การผูกประโยคก็เรียน แต่การปล่อย ใจของประโยคคำพูดนี้ เราไม่ค่อยได้เรียน ยากนะลูกนะ ต้องศึกษา เราจำเป็นต้องเป็นนักอักษรศาสตร์ผู้ยิ่งใหญ่ที่มีถ้อยคำเหลือเฟือเพื่อ พูดไปแล้วเขารับฟังด้วยความปิติยินดี ขอขอบคุณเราเสียอีก แล้วแถมมอบความรักยกกำลังสองคืนมาด้วย เราจำเป็นต้องเป็น มหาบัณฑิตนักปราชญ์ทางอักษรศาสตร์ พูดได้กับพูดเป็นนี่มัน ไม่เหมือนกันนะ นักแคว้นขุนทองพูดได้ตามที่สอน แต่มันพูดไม่เป็น มันพูดได้แค่นั้นนะ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราเป็นพระ เป็นหัวใจของโลกและจักรวาล ยิ่งสำคัญ จะพูดอะไรออกไปครั้งหนึ่งต้องคำนึงถึงความรู้สึกของผู้ฟัง ด้วย ทั้ง ๆ ที่เรารักและห่วงใยปรารถนาดีที่จะแนะนำเพื่อนสพรหมิก ให้อยู่ในร่องในรอยในลู่ และไปสู่เป้าหมายปลายทางโดยปลอดภัย และมีชัยชนะก็ตาม นี่ก็เป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน เพราะหลวงพ่อมักจะได้ยิน บ่อย ๆ ว่า จะแนะนำอะไรกันมักมีปัญหากันทั้งนั้น สัมที่ปวารณา กัน เอาไว้ เห็นทุกปี ทุกที่ ทุกที่ ทุกวัน

ปีนี้ให้เป็นปีแรกของชีวิตนักบวช ให้มหาปวารณาปีนี้เป็นมหา ปวารณาครั้งที่หลวงพ่อบริการให้ความหมายมาเบื้องต้น เพื่อประโยชน์ของ ตัวเราเอง เมื่อเราได้รับประโยชน์แล้ว มีคนคอยปกป้องผองภัยให้

เราอยู่ในกรอบของธรรมวินัย พอเราได้เข้าถึงธรรมภายใน มันก็จะ
เป็นประโยชน์ต่อโลกโดยทางอ้อม คือ เราก็จะนำสิ่งที่เราได้รู้ได้เห็น
นี้ไปแนะนำสั่งสอนกันต่อไป ทำหน้าที่ของพระให้สมบูรณ์

พระพุทธศาสนาจะดำรงอยู่คู่โลกต่อไปก็เพราะเหตุนี้ คือ การ
แนะนำสั่งสอนของพระสู่ชาวโลก จากประสบการณ์ภายในที่ตัวได้เข้า
ถึงจริง นี่ความสำคัญของวันมหาปวารณา เพราะฉะนั้นอย่าทำแค่เป็น
เพียงธรรมเนียมนิยปฏิบัติ แต่ให้เป็นข้อวัตรปฏิบัติสำหรับที่จะนำไปใช้ในการ
สร้างบารมีของเรา

เพราะฉะนั้น ต่อจากนี้ไปเราจะตักเตือนกันอย่างไร ก็ให้ทำ
อย่างที่หลวงพ่อบุญมาทั้งหมด ทบพวนกันให้ดี แล้วรอยยิ้มจะปรากฏ

บนใบหน้าของลูกหลวงพ่อกุ๊ก กุ๊ก รูป ที่มาอยู่ร่วมกันด้วยบุญบันดาล
จิตใจจะสดใสเบิกบานกันทุกรูปเลย จนกระทั่งเป็นหมู่คณะแรกที่
หมู่คณะอื่นจะต้องดูเป็นต้นแบบ เพื่อที่จะดำเนินรอยตาม

ต้นบุญต้นแบบที่ดี

ตอนนี้เริ่มมีหมู่คณะอื่นที่สนใจหมู่คณะของเราเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ
เขาตั้งความหวังเอาไว้ว่า หมู่คณะวัดพระธรรมกายนั้น คือ สดมภ์หรือ
เสาหลักแห่งพระพุทธศาสนาที่จะรักษาปกป้องและขยายสืบทอดต่อไป
อย่างไม่มีวันสิ้นสุด เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์และเทวา ยิ่งเขามอง
เราอย่างนี้ มันก็จะยิ่งกดดันให้เราต้องรีบกวาดล้างตัวของเราเองให้เป็น
ที่ตั้งแห่งศรัทธา และความเลื่อมใสจนกระทั่งเขานำไปปฏิบัติกันต่อ ๆ

มยุรนาวกาศอัญเชิญเรือนทองคุณยายอาจารย์ฯ

ไปทั่วสังฆมณฑล เราก็ไม่ได้คิดว่า เราดีที่สุดในชีวิต แต่ว่าเราดีกว่าเดิม ก่อนที่เราจะบวชมาหน่อยหนึ่ง และกำลังพัฒนากันไปเรื่อย ๆ

เพราะฉะนั้น ลูกหลวงพ่หรือสมาชิกวัดพระธรรมกายไปที่ไหน จะตกเป็นเป้าสายตาทั้งพระทั้งฆราวาสที่เขามองเราอยู่ โดยที่เราไม่ได้รับรู้ตัวเลย เสียงสะท้อนกลับมาที่หลวงพ่อก็ทำให้มีกำลังใจมานิดหนึ่งว่า พอเห็นแล้วนี่มาจากวัดพระธรรมกายแน่เลย ดูการวางรองเท้า ดูการนุ่งห่ม ดูอากัปกิริยาอาการต่าง ๆ พังแล้วก็ชื่นใจขึ้นมาหน่อยหนึ่ง แต่ว่าภายในจริง ๆ แล้วยังหลวม มันยังไม่แน่นอย่างที่เรอยากจะเป็น และเขาก็อยากจะทำให้เราเป็น นี่ต้องปรับปรุงกัน นี่เรื่องหนึ่ง

เตรียมงานสลายร่างคุณยายอาจารย์ฯ

เรื่องที่สองก็คือ เรื่องงานสลายร่างคุณยายอาจารย์ฯ ของเรา ซึ่งหลวงพ่อก็ได้กำหนดเอาวันอาทิตย์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๕ นับจากนี้ไปอีก ๔ เดือน จะเป็นวันสลายร่างของคุณยายอาจารย์ฯ งานนี้หลวงพ่อก็อยากให้ป็นงานที่สมบูรณ์ที่สุดในทุกด้าน และเป็นต้นบุญต้นแบบของชาวโลกได้ เนื่องจากว่า งานนี้เราได้ไปอาราธนาพระถึง ๓๐,๐๐๐ วัด แล้วยังอาราธนาพระภิกษุต่างประเทศอีกหลายประเทศ รวมทั้งศูนย์ภาคี ย.พ.ส.ล. ที่เราได้เป็นสมาชิกอยู่ เขาส่งตัวแทนจากต่างประเทศมาร่วมงานกับเรา มาร่วมงานก็คือการมาดูงานเรา และเป็นการให้เกียรติคุณยายของเรา พร้อมทั้งมาเป็นเพื่อนาบุญให้กับ

เจ้าภาพสาธุชนทั้งหลายที่เขาได้มาทำบุญในวันนั้น แล้วก็ถวายบุญนี้
แต่คุณยายอาจารย์ฯ

งานนี้เป็นงานที่ยิ่งใหญ่ เพราะถ้าไม่มีคุณยายก็ไม่มีวัดพระ
ธรรมกาย ไม่มีการรวมกันของผู้มีบุญ โดยเฉพาะตัวของเราจะ
ไม่มีโอกาสสามารถรวมกันเลย จะไม่มีการรวมกันของพระสังฆาธิการ
ทั่วประเทศ เจ้าอาวาสทุกวัดทั่วประเทศ จะไม่มีการขยายงานพระศาสนา
ไปต่างประเทศทั่วโลก

นี่ยังไม่ได้พูดถึงสิ่งที่เรายังมองไม่เห็น คือ งานที่เหนือธรรมชาติ
เหนือกฎเกณฑ์ เหนือความเข้าใจของบัณฑิตนักปราชญ์ทั้งหลาย แม้
นักปราชญ์บัณฑิตทั้งหลายในทางพระพุทธศาสนาและชาวโลกก็ยังไม่
เข้าใจงานที่ลึก ๆ ที่ยังไม่ได้นำมากล่าว แต่พวกเราคุ้นกันอยู่แล้ว คือ
งานปราบมาร ที่ท่านได้ทุ่มชีวิตเป็นเดิมพัน กลางวัน ๖ ชั่วโมง กลางคืน
๖ ชั่วโมง อยู่ในสมรภูมิที่เต็มไปด้วยลูกกระเบิดจากเครื่องบินที่ทั้ง
กันลงมา ความอดอยากขาดแคลนอาหารเครื่องอุปโภคบริโภค
ในสงครามโลก ครั้งที่ ๒ ที่ผ่านมา ช้ำแล้วช้ำเล่าเป็นปี ๆ จนกระทั่ง
ได้รับการยอมรับยกย่องจากพระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวพอกน้ำ
ภาษีเจริญว่า “เป็นหนึ่งในไม่มีสอง”

เราเป็นอยู่ได้ในปัจจุบันนี้ นอกจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
พระเดชพระคุณหลวงพ่อดาวพอกน้ำ ภาษีเจริญแล้ว คุณยายอาจารย์

คุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง
ผู้ให้กำเนิดวัดพระธรรมกาย

ของเราที่แหละเป็นผู้ที่อยู่ดูแลเลี้ยงดูให้เราได้อยู่เป็นสุข มีสัพปาเย
ทั้ง ๔ ครบถ้วนบริบูรณ์ ให้เราได้ประพฤติปฏิบัติธรรมได้เต็มที่
เพราะฉะนั้นท่านมีพระคุณต่อเรามาก ซึ่งเมื่อไรที่ใจเราสงบ พบ
พระธรรมกาย เราจะเข้าใจในสิ่งที่หลวงพ่อบอกในวันนี้ยิ่งกว่านี้อีก
หลายร้อยหลายพันเท่า

ด้วยเหตุนี้หลวงพ่อก็อยากจะให้ลูกทุกรูป พระภิกษุ สามเณร
อุบาสก อุบาสิกา เจ้าภาพ โดยเฉพาะในองค์กรของเราร่วมมือกัน
โดยรวมใจให้เป็นหนึ่งเดียวกันมุ่งทำงานนี้ให้บรรลุเป้าหมาย ให้
สำเร็จเป็นอัศจรรย์

ในงานนี้ หลวงพ่อจำเป็นต้องเสียสละความเป็นแชมป์เปรียญ
ธรรมเอก ๕ ปีติดต่อกันออกไป คือ ปีนี้จะเว้น ๑ ปี ได้เรียกลูกมหา
ทั้งหลายที่เขาต้องสอบประโยค ๗, ๘, ๙ มารวมประชุมกันว่า ลูก
เอ๋ย งานนี้งานใหญ่งานสำคัญวันการสอบเปรียญธรรมสักปีหนึ่ง
เถอะ เพราะงานของคุณยายมีครั้งเดียว แต่การสอบเปรียญธรรม
มีอีกหลายครั้ง แม้เราจะสูญเสียแชมป์เปรียญธรรมเอก แต่หลวงพ่อบอก
เชื่อว่า ลูกพระลูกเณรที่สอบเปรียญธรรมตั้งแต่ ๑ - ๖ ก็คงจะรับ
ภาระตรงนั้นไปแทน หมายความว่า จะต้องขยันเรียนให้เป็นพิเศษ
เพื่อที่จะรักษาแชมป์คะแนนรวมเอาไว้ คือ แชมป์คะแนนรวมของ
ประเทศต้องรักษา สูญเสียแชมป์เปรียญธรรมเอกไม่เป็นไร แต่จะ

เรียกว่า สูญเสียแชมป์โดยตรงก็ไม่ได้ เรียกว่าปีนี้ยอมสละแชมป์สักปีหนึ่ง เพราะว่าไม่ได้ลงสนาม

ไม่ลงสนามแล้วไปไหน ก็เรียกลูกพระมหาทั้งหลายมารวมประชุมกันว่า เรามีเวลาจำกัดจากนี้ไป ๔ เดือนเท่านั้น อย่างนี้ว่า มันนาน เราจะต้องไปนิมนต์พระสมภารทุกรูป ซึ่งบางท่านเป็นเจ้าคณะภาค จังหวัด อำเภอ ตำบล แต่ส่วนใหญ่ก็เป็นเจ้าอาวาสในแต่ละวัด แถมยังมีสำนักสงฆ์ มีที่พักสงฆ์อีกเยอะแยะ มันยังไม่เคยมีใครทำมาก่อนเลยตั้งแต่สร้างชาติ นี่เป็นงานใหญ่ เราจะต้องไปให้ถึงตัวท่าน ให้ถึงใจท่าน เพื่อจะได้ให้ถึงเป้าที่ตั้งเอาไว้ คือ นิมนต์มาให้หมดให้ครบ

งานนี้จะเป็นการรวมประชุมสงฆ์ทั่วประเทศในระดับเจ้าอาวาสเป็นครั้งแรกตั้งแต่สร้างชาติมา เพื่อให้ท่านมาเป็นเกียรติและมาเป็นเอื้อนาบุญให้กับคุณยายของเราและสาธุชนทั้งหลาย ตลอดจนกระทั่งเป็นพลังหมู่ที่ทำให้เกิดพลังใจ เกิดแรงบันดาลใจแก่พระต่างประเทศ ชาวพุทธต่างประเทศที่มากขึ้นในวันนั้น ซึ่งมีตั้งแต่ระดับพระสังฆราชของหลาย ๆ ประเทศที่มากขึ้น และแรงบันดาลใจนี้จะกลับไปสู่ประเทศของท่าน เพื่อที่จะไปปรับปรุงพระพุทธศาสนาในประเทศของท่านให้ดีขึ้น แข็งแรงขึ้น เพราะตอนนี้มันอ่อนแอลงไปเรื่อย ๆ ซึ่งเรายอมไม่ได้

ดังนั้น เมื่อเวลามีจำกัดอย่างนี้ ลูกมหาหลวงพ่อกุรูปที่จะ
สอบเปรียญธรรมเอก จึงจำเป็นต้องสละการสอบในคราวนี้ยกไป
ปีหน้า เพื่อไปทำความคุ้นเคยกับท่าน ให้ท่านเกิดความรัก ความ
เอ็นดู ความเข้าใจและมาร่วมงานด้วยความปิติใจ สัมครใจ เต็มใจ
มีความสุขที่ได้มา และได้บอกย่า ๆ ต่อ ๆ กันไปว่า ลูกมหาต้อง
ไปหลายครั้งนะ อย่างน้อยก็ ๔ ครั้ง เพราะว่าสิ่งที่เราทำนี้ มันเป็น
สิ่งใหม่ ไม่เคยเกิดขึ้นเลย ผู้ที่เข้าใจก็ไม่มีปัญหา ผู้ที่ไม่อยากจะเข้าใจ
ก็มี ถ้าเราไปแค่ครั้งเดียวอาจจะไม่บรรลุเป้าหมายได้ จึงจำเป็นต้อง
ไปหลายครั้ง เพราะฉะนั้นการไปในครั้งนี้ ต้องไปให้ถึงตัว ถึงใจ
และให้เข้าเป้า

เราจะตกเป็นเป้าเขาก่อน ก่อนที่จะไปถึงเป้าที่เราต้องการ คือ
ตกเป็นเป้าสายตาของเจ้าอาวาสพระณรินวัดที่เราไปถึงนั่นแหละ
ตั้งแต่ยังไม่ได้คุยกันเลย ตั้งแต่เห็นหน้าเรา เห็นการแต่งตัว อากัปกริยา
จนกระทั่งเห็นการถอดรองเท้า เข้าไปหาท่าน กราบท่าน พูตคุย
กับท่าน ซึ่งมันมีขั้นตอน แล้วก็ยื่นหนังสือที่หลวงพ่อบันทึกด้วยมือ
ของตัวเอง ๓๐,๐๐๐ ฉบับไปนิมนต์ท่าน

ให้นำกลั่นกลืนศีลธรรมไป แต่กลั่นอย่างอื่นอย่าเอาไป นี่ก็บอกไว้
ซึ่งลูกพระลูกเณรก็หัวเราะกัน แต่นั่นก็คือเรื่องจริง คือ เอาแต่กลั่นศีล
กลั่นธรรมของเราไป กลั่นตัว กลั่นปาก กลั่นอะไรต่าง ๆ ที่ไม่ค่อยน่า

พึงปรารถนา อย่าเอาไป ให้มันสะอาดกาย สะอาดใจ สะอาดอารมณ์
อากัปกิริยา ให้มีสมณสัญญาอยู่ตลอดเวลา เอาสิ่งนี้ไป เอาต้นแบบ
ที่แท้จริงไปกราบท่าน ไปอาราธนาท่าน

ซึ่งลูกพระมหาทั้งหลายก็ยินดีกันทุกรูปที่จะไปทำหน้าที่ตรงนี้
ให้สมบูรณ์ ก็เป็นความปิติยินดีของหลวงพ่อก็คือแต่ธรรมาศัยหลวงพ่อนั้น
เมื่อจำงานแล้วต้องตามจี๊ จี้เพื่อจะได้จอยกัน ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวจะไป
จวกกันซะ ต้องตามจี๊ นี่ฝ่ายรุกเขาไปกันอย่างนี้นะ

ส่วนฝ่ายรับ ฝ่ายปฏิสันถารก็เป็นเรื่องที่สำคัญ เมื่อไปนิมนต์
มาได้แล้ว หากต้อนรับท่านไม่ดีมันหึ่งไปทั่วโลกนะ ทั่วประเทศ
๓๐,๐๐๐ วัด ต่างประเทศอีกเยอะแยะ ถ้าเราต้อนรับท่านไม่ดีตั้งแต่
เดินเข้าประตูวัดมา จราจรทำได้สมบูรณ์ไหม ตรงไหนเป็นที่ควรจอด
ตรงไหนไม่ควรจอด ศึกษากันดีแล้วหรือยัง ลงจากรถจะต้อนรับกัน
อย่างไรได้ศึกษาได้ฝึกฝนกันเต็มที่แล้วยัง หรือแค่จำงานแต่ไม่ได้
จ้งาน สถานที่ในการรองรับเพราะบางท่านอาจจะมาก่อนแล้วมา
นอนพักค้าง เราเตรียมพร้อมหรือยัง สถานที่นอน ห้องน้ำห้องทำ
อาหาร เราพร้อมหรือยัง

หลวงพ่อก็ได้รับจดหมายจากพระสังฆาธิการ จากงานวันที่ ๕
สิงหาคมที่ผ่านมา อ่านแล้วก็ชื่นใจในคำแนะนำของท่าน ไม่ใช่คำชม
ของท่านนะ คำแนะนำที่มีประโยชน์ เช่น ห้องน้ำไม่ควรมิกลิ้น

ควรจะเข้าอย่างมีระบบระเบียบ และท่านแนะนำกันเองว่า ไม่ควรจะให้มีพระมาสู่บพหรี ควรจะมีวิธีแนะนำ

ฝ่ายรับ ฝ่ายปฏิสันถารก็ต้องติดตามงานนี้ให้ดี ฝ่ายสถานที่ไปดูแลให้ดีทุกซอกทุกมุมเลย อย่าให้มีที่ติได้ ให้มันสะอาดทุกจุดปราศจากกลิ่นด้วย ให้เรียบร้อยดูสวยงาม กลับไปท่านจะได้ชื่นใจแล้วก็ยังสรุปมาเป็นเปอร์เซ็นต์ อาหารให้เท่านี้เปอร์เซ็นต์ ห้องน้ำให้เท่านี้เปอร์เซ็นต์ การต้อนรับให้เท่านี้เปอร์เซ็นต์ สรุปลงมาเลย ฟังดูแล้วก็ชื่นใจ เพราะฉะนั้นงานนี้งานใหญ่

ส่วนโต๊ะที่ต้อนรับท่าน แต่เดิมเราไปเช่าโต๊ะจีนมา แล้วก็เรียกโต๊ะจีนกันตลอด หลวงพ่อเข้าใจว่า พอพูดถึงโต๊ะจีนหมายถึงต้องมีอาหารจีนอยู่บนโต๊ะ แล้วก็ลงมือขบฉันกัน แต่กลายเป็นว่ามี ๒ ประเภท โต๊ะจีนไว้ฉันกับโต๊ะจีนไว้คุย โต๊ะจีนไว้คุยอยู่ข้างบน โต๊ะจีนไว้ฉันอยู่ชั้นหนึ่ง ก็เลยมาคิดใหม่ว่า เราจะไม่เรียกโต๊ะจีนแล้ว เรียก “โต๊ะกลม” แล้วก็ดีไซน์แบบเอง ทำเองดีกว่าโต๊ะจีนที่เขาสืบสายวัฒนธรรมมาเป็นพันปี ของเขาแยกเป็นสองชั้น คือ ข้างบนกับขาข้างล่างกว่าจะสวมกว่าจะเก็บก็ลำบาก

ออกแบบโต๊ะกลมพับได้ พับแล้วสูงหนาแค่ ๔ เซนติเมตร ส่วนโต๊ะวางอาหารก็ออกแบบสั่งทำไว้แล้ว พับเก็บได้ความหนา ๗ เซนติเมตร วางเรียงกันเป็นลำดับ เวลายกย้ายใช้โฟลคลิฟท์เลียบเข้าไปเลย

เอามาถึงก็วาง นอกจากประหยัดเงินแล้วยังประหยัดเวลาและ
อารมณ์ด้วย

ผ้าปูโต๊ะเราก็ดีไซน์แบบใหม่สวยงาม ด้วยโถโอชามสั่งทำ
เป็นพิเศษ เพราะแต่ละท่านที่มาไม่ใช่ธรรมดา เป็นผู้รักษาพระศาสนา
รักษาพุทธบริษัททั้งหลายทั่วประเทศ เพราะฉะนั้นถ้วยชามที่จะใส่
อาหารก็ดีไซน์ใหม่หมด และแต่ละถ้วยชามก็จะมีข้อความอยู่ในถ้วย
ชามด้วย จะได้หยิบถูก สมมติว่า เป็นถ้วยใส่น้ำปลา เอา ไปหยิบถ้วย
หยุดมาซิ จะได้หยิบถูก และเวลาท่านฉันไปก็จะได้เพลิดเพลินกับถ้อยคำ
เช่น “พระอุปัชฌาย์สอนว่า ให้ทำพระนิพพานให้แจ้ง” หรือ “หยุดเป็น
ตัวสำเร็จ” หรือ “เราจะรวมกัน หรือ เราจะแยกกันทำ” ฉันไปอ่านไป
เพลิน ขึ้นอกขึ้นใจ “พระแท้ดีกว่าพระเก๊” เอา ไปหยิบจาน “พระแท้”
มาซิ มันจะได้หยิบถูก นี่เตรียมการกันถึงขนาดนี้นะ

เรื่องอาหารหวานคาวก็คัดกันสุด ๆ ไปเลย ปลอดสารพิษ ทำ
อย่างสุดฝีมือ แล้วก็ฝ่ายปฏิสันถารยังเสนอหลวงพ่อกว่า จะมีอุปัชฌาก
แก้วกับสามเณรแก้วมาคอยอุปัชฌาก เวลาเข้าออกก็ต้องเอามาฝึกซ้อม
กันก่อน อุปัชฌากแก้วเป็นพระวาสนบางที่เขาไม่ค่อยมีเวลาให้เรา จึง
มีโครงการบวชสามเณรแก้วเอามาฝึก แต่กลัวเขาจะสับสนจึงกำหนด
อายุไว้ไม่ให้เกิน ๓๕ เดี่ยวเห็นหลวงตามาอุปัชฌากเข้า พระบนโต๊ะ
ยกมือไหว้ เอามาบวชมาฝึกซ้อมกันก่อน จะต้องกราบเรียนพระเดช
พระคุณหลวงพ่อตัดชีโวท่านเป็นประธานปฏิสันถาร แต่งานท่านเยอะ

ท่านก็มอบให้ท่านธัมมวิบุโลรับภาระอันนี้ไป ก็จะถือโอกาสพูดตอน
นี้เลยว่า จ่ายแล้วต้องจี จี้ให้จอยกัน แต่อย่าไปจวกกันก่อนเดี๋ยวจะ
เจิงนะ ให้มันเจิงแจ้วเลยงานนี้ ผึกซ้อมการเข้าออกให้ดี ผึกซ้อมว่าเรา
จะประเคนกันอย่างไร พูดอย่างไร จะอะไรอย่างไรรี่ คิดว่าคงจะเข้าใจ
เกี่ยวกับเรื่องการปฏิสังขาร

รวมทั้งได้จัดเทศิน (เทศอนกิริต) ในเฟสสองชั้นหนึ่งของสภา
ธรรมกายสากล ซึ่งจะเชิญชวนญาติโยมในวันอาทิตย์ต้นเดือนพฤศจิกายน
มาร่วมเทศน์หนึ่ง เพื่อให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการที่จะรองรับพระ
ผู้ใหญ่ที่ท่านจะมาร่วมงานกันในวันของคุณยาย

การออกแบบดวงประทีปที่จุดไฟแก้ว ซึ่งไฟแก้วจะมีทุกจุดเลย
ทั้งพระอาคันตุกะที่มารับและรับนิมนต์มาหนึ่ง ด้านหลังเก้าอี้ท่าน
ก็จะมีที่จุดไฟแก้ว แล้วก็พระเจ้าอาวาสที่นิมนต์มาก็มีที่จุดไฟแก้ว จุด
พร้อม ๆ กันกับสาธุชนทั้งหลายเมื่อหลวงพ่อบุญญาณ นี่การเตรียม
การกันมาอย่างนี้

งานนี้จะสำเร็จไปได้ต้องอาศัยกำลังลูกทุกรูปต้องช่วยกัน จะอยู่
หน่วยไหน แผนกไหน ให้ร่วมมือร่วมใจกัน ช่วยทำงานนี้ให้สำเร็จให้ได้
เป็นอัศจรรย์ จะได้เป็นบุญเป็นความปิติและภาคภูมิใจยามที่เราตาม
ระลึกย้อนหลังว่า เราได้ตอบแทนพระคุณคุณยายอาจารย์อย่างสุดใจ
สุดชีวิต สุดกำลังของเรา นี่แล้วเราก็จะได้มีปิติ เราทำที่ท่านแต่ได้ที

เรา คือ ได้บุญ ได้บารมี ได้ความดี ได้ความชื่นใจ ได้ความภาคภูมิใจ ได้เป็นต้นบุญต้นแบบทั้งไว้เป็นมรดกโลก หลังจากละโลกไปแล้วไปพูด ไปคุย ไปยิ้มกันอยู่บนสวรรค์จะได้มีความปิติยินดี มีแต่ได้กับได้ ไม่ใช่ ได้แล้วเสีย ได้และได้อย่างเดียวสำหรับงานนี้

เพราะฉะนั้น ลูกทุกรูปที่ไต่ยินได้ฟังแล้วไปช่วยกันทำงานนี้ ให้ดี ที่เป็นพระอาจารย์ออกเดินสายก็ระมัดระวังกายให้ดี วาจา ใจ ให้บริสุทธิ์ เดินทางก็ให้ปลอดภัย แล้วก็ชักชวนญาติโยมให้เกิดกำลังใจที่จะมาร่วมงาน แล้วก็สอนญาติโยมด้วยว่า มาถึงแล้วควรจะทำอย่างไร ถึงจะถูกต้อง ถึงจะได้บุญเยอะ ๆ กลับบ้านไปแล้วมีความสุขมาก ๆ นี่ ก็เป็นหน้าที่ของพระอาจารย์ที่ออกเดินสาย

ส่วนกองกลางก็ดูให้ดีๆ มีอะไรบ้างที่เราดูแล้วไม่ให้มันขาดตกบกพร่องต้องทันทีเลย แก้ไขปัญหาก็ช่วยกัน แล้วอย่าลืมนะวังถ้อยคำที่ไม่มีประโยชน์ กระแนะกระเหน็บกันบ้าง กระทบกระถังกัน หรือล้อเล่นกันในยามที่เขาไม่พร้อมที่จะล้อเล่น เพราะบางทีเหนื่อยบ้าง ง่วงบ้าง หิวบ้าง หรืออารมณ์ค้างจากที่อื่นมาบ้าง บางทีเราไม่รู้นี่ เพราะฉะนั้นอย่าไปล้อกันนะลูกนะ เพราะเขาไม่พร้อม ฉะนั้นนี่ให้ทำด้วยความสุขและสนุกสนานกับการสร้างบารมี

และท้ายที่สุดนี้หลวงพ่อก็ขออนุโมทนาบุญกับลูกทุกรูป ที่ได้ถวายปัจจัยมาร่วมบุญ รวมทั้งลูกพระลูกเณรที่ได้รับรางวัลเป็นต้นบุญต้นแบบ

ด้านการศึกษาและสมณสัญญา นั้งธรรมะปฏิบัติเป็นทีม และความตั้งใจ
จริงที่จะทิ้งชีวิตเป็นเดิมพันในการที่จะทำงานของยายให้สำเร็จเป็น
อัศจรรย์ ให้บุญทั้งหมดนี้จากพระนิพพาน พระต้นธาตุต้นธรรม หลวงพ่อ
วัดปากน้ำ คุณยายอาจารย์ มหาคณาจารย์ ศีลขันธ์ เนกขัมมะ ปัญญา
วิริยะ ชันดี สัจจะ อธิษฐาน เมตตา อุเบกขาบารมี ที่ลูกทุกรูปได้สั่งสม
อบรมมาตั้งแต่ปฐมชาติที่ได้เกิดลงมาเป็นมนุษย์ปรามมารทุกชาติเรื่อยมา
กระทั่งถึงวินาทีนี้ มีบารมีมากมายกายกองนับเป็นอสงไขยไม่ถ้วน
จึงมารวมกันอยู่ในศูนย์กลางกายฐานที่ ๗

ให้กลั่นกายวาจาใจ ธาตุธรรมเห็นจำคิดรู้ลูกพระลูกเณร
ทุกรูปให้สะอาดบริสุทธิ์ หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ วิบัติบาปศกดิ์สิทธิ์
วิบากกรรม ทุกข์โศกโรคภัยสิ่งที่ไม่ดีต่าง ๆ อย่าได้มากล้ำกราย ให้มลาย
หายสูญไปให้หมด ให้เต็มเปี่ยมไปด้วยบุญด้วยบารมี จะพูดจาแนะนำ
สั่งสอนใคร ก็ขอให้ถูกอกถูกใจมนุษย์ทุกคน ใครได้ยินได้ฟังให้เกิด
ความปิติเลื่อมใสศรัทธาของเหล่า ให้ดีอกดีใจบรรลุลหรรษให้หมดทุกรูป

ให้ลูกทุกรูปได้รู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดในวิชาธรรมกาย
ธรรมอันใดที่หลวงพ่อดิเรกคุณยายอาจารย์ ได้บรรลु
ขอให้ลูกทุกรูปจงบรรลุลหรรษนั้น ให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ใคร
เจ็บป่วยไข้ก็ขอให้หายเจ็บหายป่วยหายไข้ ให้มีอายุขัยยืนยาว

พระภิกษุสงฆ์ ๓๐,๐๐๐ วัด ให้เกียรติมาร่วมงานสลายร่างคุณยายอาจารย์ฯ

ได้สร้างบารมีไปนาน ๆ ให้ได้บวชตลอดรอดฝั่ง อย่าได้มีอุปสรรค
เกิดขึ้น ให้ได้ตายในผ้าเหลือง ตายด้วยชัยชนะที่ได้หัวเราะเยาะ
พญามารได้

ขอความปรารถนาในการตั้งใจที่จะสร้างบารมีให้ได้ตลอด
รอดฝั่งจนถึงที่สุดแห่งธรรม ที่ลูกทุกรูปได้ตั้งใจเอาไว้อย่างดีแล้ว
และขอความปรารถนาที่ลูกทุกรูปจะตั้งใจทำงานนี้ให้สำเร็จเป็น
อัศจรรย์ ความปรารถนานั้น จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ
จงเป็นผลสำเร็จ ด้วยอำนาจแห่งพระธรรมกายของพระพุทธเจ้า
ทุก ๆ พระองค์ จงทุกประการเทอญ ๐

ผ้าเหลืองเย็น

วันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันจันทร์ที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

วันนี้ก็คงไม่พูดอะไรมาก เพราะสงสารลูกพระลูกเณรที่ตากแดด อยู่ด้านนอกอุโบสถ จำได้ว่าตอนเช้าพระซาก็เปียกฝน ออกพรรษาดากแดด เจอทั้งเย็นทั้งร้อนเลยนะ เพิ่งทราบวันนี้ว่า พรรษาแต่ละรูป เยอะ ๆ กันแล้วทั้งนั้น โดยเฉพาะของหลวงพ่อกเอง เผลอประเดี๋ยเดียว ปีนี้ ๓๔ พรรษาไปแล้ว

บวชอย่างมีเป้าหมาย

ตลอด ๓๔ พรรษาของหลวงพ่อก นึกย้อนหลังตั้งแต่วันแรก ที่ได้เข้ามาสู่เพศสมณะ ก็ทำงานพระศาสนาเรื่อยมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ ไม่มีสักวันที่จะเบื่อหน่ายในเพศสมณะ มีเฉพาะตอนบวช ช่วงแรก ๆ ที่กำลังปรับตัวให้เข้าหู่เข้าพวกเขาได้ เพราะมันยังเป็นของใหม่อยู่ แต่ก็ไม่ได้เบื่อหน่ายในเพศสมณะ ปรับว่าทำอะไรถึงจะเป็นพระแท้ ทั้งที่เตรียมตัวบวชมาก่อนล่วงหน้าตั้งหลายปี แต่เวลาบวชขึ้นมาจริง ๆ ช่วงแรก ๆ ก็ต้องปรับตัว ปรับทุกอย่างเลย แต่พอตั้งหลักได้ก็อยู่อย่างมีความสุขเรื่อยมา

ทั้งนี้เพราะการบวชของหลวงพ่อกนั้นบวชอย่างมีเป้าหมาย บวชเพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง เพื่อศึกษาวิชาธรรมกาย ดูเหมือนว่าบวชเพื่อศึกษาวิชาธรรมกายนี่จะเป็นหลักมาก ๆ เพราะได้ศึกษามาตั้งแต่อ่อน

บวชแล้ว ได้มุ่งมาตรงนี้ และก็บวชมาเพื่อฝึกฝนตนเองให้มีกายวาจา ใจสะอาดบริสุทธิ์เหมาะสมที่จะเป็นหนึ่งในพระรัตนตรัย และบวชมา เพื่อสร้างบารมี ก็สร้างกันเรื่อยมาเลย

เผลอประเดี๋ยวเดียว ๓๔ พรรษาไปแล้ว ยังมีความรู้สึกเหมือน เพิ่งบวชได้ไม่นานเลย ที่มีความรู้สึกอย่างนี้ก็เพราะว่า ให้อารมณ์ที่ผ่าน ไปในแต่ละวันนั้นผ่านไปด้วยเป้าหมายของการบวชอย่างที่ได้กล่าว มาแล้ว คือ เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง ศึกษาวิชาธรรมกาย ฝึกฝน ตนเอง แล้วสร้างบารมี

หลวงพ่อก็จะโชคดีกว่าพวกเราที่มาในภายหลัง โชคดีที่ได้อยู่ ใกล้ชิดกับคุณยาย ได้รับการอบรมสั่งสอนแนะนำธรรมะปฏิบัติกับ ชีวิตของนักบวชจากคุณยาย แม้คุณยายท่านจะไม่ได้บวชเป็นพระ เพราะท่านเป็นเพศหญิง เพศแม่ แต่เมื่อได้อยู่ใกล้ชิดท่าน จะรู้สึกว่า ท่านเป็นพระ เป็นพระแต่เราเรียกยายท่านนั่นเอง ได้รับการอบรม สั่งสอนแนะนำจากท่าน แม้เป็นคำซ้ำ ๆ ซาก ๆ แต่ไม่น่าเบื่อหน่าย และชื่นใจทุกครั้งที่ได้ยิน มันก็น่าแปลกและอัศจรรย์จริง ๆ คำพูด ของผู้ที่มีเป้าหมายของชีวิต บวชอย่างมีวัตถุประสงค์ ฝึกตนกันมา อย่างดี เวลาพูดแล้วมีพลัง แม้จะเป็นคำซ้ำซาก ท่านจะตอบย้ำทุกวันที่ เจอกัน ยกเว้นบางช่วงที่หลวงพ่อบอกอนุญาตท่านเดินทางไปต่างจังหวัด สิ่งนี้ได้หล่อหลอมชีวิตหลวงพ่อให้รักในการเป็นนักบวช และวันคืน ก็ผ่านไปอย่างมีความสุข

แต่ถึงแม้วันนี้จะไม่มีคุณยายแล้ว บางท่านที่มาในภายหลังอาจไม่เคยเห็นคุณยายด้วยซ้ำ แต่ก็คงพอจะนึกเทียบเคียงได้ว่า ตอนที่ท่านยังมีชีวิตอยู่นั้นได้ให้การดูแลเอาใจใส่พระลูกหลานของท่านอย่างไร จึงอยู่กันอย่างมีความสุขเรื่อยมาจนกระทั่งบัดนี้ แม้ว่าการทำงานพระศาสนาจะมีอุปสรรค แต่ทุกคนไม่ได้คำนึงถึงอุปสรรค คิดแต่ว่าเป็นเรื่องของ การสร้างบารมี เรื่องของการฝึกตัว เรื่องของการที่จะเดินทางไปสู่เป้าหมาย เพราะฉะนั้นแม้ว่าในภายหลังหลวงพ่อบอกว่าน่าจะพอเทียบเคียงกันได้ แต่ขอยืนยันว่า **เทศสมณะนี้ผาสุก มีความรื่นรมย์ ถ้าเรา คิดแบบพระ พุดแบบพระ ทำแบบพระ และมีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจน** อย่างน้อยก็ ๔ อย่าง ที่หลวงพ่อบอกกล่าวไปแล้ว

จะเห็นว่า วันเวลามันผ่านไปเร็วมาก เพิ่งเหลียวไปดูเมื่อกันนี้ ดูให้มันชัดเจนว่า หลวงพ่อพรรษาเท่าไร ๓๔ แล้ว แล้วก็มองถัดกันลงมา ๓๐ กว่าพรรษา ยังเหลือกันไม่กี่รูป ก็ชื่นใจที่สร้างบารมีเคียงบ่าเคียงไหล่กันมา และหลวงพ่อก็เชื่อว่า ๓๐ กว่าพรรษาของหลายรูปนี้ก็ต้องมีชีวิตในเพศนักบวชอย่างมีความสุข มีความปิติ เบิกบาน ภาควุฒิใจ ในเทศสมณะนี้ ไม่อย่างนั้นมันอยู่ไม่ได้

ผ้าเหลืองร้อน

เราคงได้ยินคำว่า “ผ้าเหลืองมันร้อน” ที่จริงผ้าเหลืองไม่ร้อน แต่ใจเราร้อนจนกระทั่งไม่อาจอยู่ในผ้าเหลืองได้ สาเหตุก็มิใช่แค่ไม่กี่เรื่อง

สตรีกับสตาางค์นี้แหละ สตรีเป็นเรื่องมาอันดับแรก คือ มันอยากมีเมีย พอมีก็ต้องสร้างบ้านสร้างเรือน ต้องมีครอบครัว เอาครัวมาครอบ หรือ ครอบกันทั้งครัวอะไรอย่างนี้ ต้องทำมาหากินเลี้ยงชีวิตของครอบครัว ใจก็จะหมกมุ่นกับสิ่งเหล่านี้ แล้วเรื่องอื่นก็จะตามมภายหลัง อยากมี ลาก มียศ มีสรรเสริญ มีอะไรต่ออะไรสารพัด อย่างนี้อยาก

หรือบางทีไม่มีอย่างนี้ ก็อดทนต่อคำสั่งสอนยาก อดทนต่อการ สั่งสอนของพระเถระานุเถระซึ่งปรารภนาให้พระลูกหลานนี้เป็นพระแท้ สมบูรณ์ เพราะไม่เข้าท่านก็ต้องมรณภาพแล้ว อยากจะฝากฝังพระศาสนา เอาไว้ให้สืบทอดกันต่อไปให้ยาวนานที่สุด เพื่อให้เป็นแสงสว่างส่อง ทางชีวิตของมนุษย์และเทวดา หรืออย่างน้อยก็อยากจะประคับประคอง พระลูกหลานที่ตัดสินใจเข้าสู่เพศสมณะนี้ ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการ บวชจึงได้แนะนำสั่งสอนกันตามธรรมวินัย ที่นี้ไอ้ตัวดีอยู่ในใจเรามีอยู่ ฟังแล้วก็อดจะตื้อตึงไม่ได้ มันเบื่อ พอเบื่อก็เลยลาสิกขา จะได้ไม่ต้อง ได้ยินได้ฟังคำตักเตือน นี่มันอยู่ไม่คอยได้เพราะอย่างนี้ ส่วนเรื่องอื่น เป็นเรื่องเล็กน้อย เรื่องหลักใหญ่ ๆ ก็มีกันแค่นี้

เพศนักบวชเหมาะสมสำหรับทุกชีวิต

หลวงพ่อบอกว่า เมื่อเราตัดสินใจบวชแล้ว ควรจะเดินหน้า เพราะ ชีวิตข้างหน้ามันสว่างสดใส ไม่ควรหันหลังกลับไปสู่ชีวิตที่มืด แม้ ดวงอาทิตย์จะแผดแสงแรงกล้าแค่ไหน ในบ้านมีไฟฟ้าส่องสว่าง

วันธรรมชัย ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

แต่ถ้าไปอยู่ในชีวิตของเพชรราวาสมันมืด ทั้งมืดทั้งร้อน
กลางคืนเป็นควีนกลางวันเป็นไฟ ร้อนรุ่มกลุ้มใจกันทีเดียว

ชีวิตพรอวาสจะรักษาศีลประเพณีธรรมให้บริสุทธิ์บริบูรณ์มัน
ยาก ใครเป็นพรอวาสมาก่อนบวชจะรู้ดี หรือสึกออกไปแล้วเดี๋ยวก็รู้
ว่ามันยาก และยิ่งต้องแก่งแย่งแข่งขัน แย่งชิงทรัพยากร ชิงยศ ชิง
ตำแหน่งกัน ต้องเบียดเบียนกัน เพราะฉะนั้นจะให้มันใสบริสุทธิ์
บริบูรณ์เหมือนเพชรนั้นยาก

เทศน์กบวชเป็นเทศที่เหมาะสมควรสำหรับทุกชีวิต ท่านใช้คำ
ไว้ว่า “ทุกชีวิต” เพราะว่าจำลองมาจากพระนิพพาน พระนิพพาน
ไม่มีใครมุ่งทางเก่งสักคน ล้วนอยู่ในชุดผ้ากาสาวพัสตร์ทั้งนั้น มีความ
สุขเป็นบรมสุขทีเดียว เป็นความสุขที่ยิ่งใหญ่กว้างขวางกว่าความสุข
ของอรุปรพรม ของพรหม ของชาวสวรรค์ ของมนุษย์ เครื่องแบบ
ยุนิฟอร์มนั้นดูสง่างาม แล้วก็เรียบง่าย

ถอยหยาบลงมา ก็มาดูต้นแบบของเรา คือ พระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า พระอรหันต์ทั้งหลาย ซึ่งเราจะเห็นได้ง่ายและชัดเจนกว่าเห็น
พระนิพพาน ถึงแม้ไม่เห็นองค์ท่านแต่ประวัติของท่านที่สืบบันทึกไว้
ทำให้เราพอจะเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น จากชีวิตขององค์รัชทายาทที่
จะได้ครอบครองมหาสมบัติจักรพรรดิในอีกไม่กี่วันข้างหน้า จะได้
ครองทวีปทั้ง ๔ สมบูรณ์ไปด้วยความสุขที่มนุษย์พึงปรารถนา ทั้ง

สตรี สดางค์ ลากยศสรเสริญ อำนาจวาสนา แวดล้อมไปด้วยผู้ที่พร้อมจะปฏิบัติตามคำสั่ง แต่ท่านก็ละทิ้ง เหมือนบัวน้ำลายทิ้ง มันยากนะที่จะทิ้งสิ่งเหล่านี้ได้ วัดใจของเราสิ บางช่วงที่ใจตกเรายากวิ่งไปหาสิ่งเหล่านี้ พอใจสูงขึ้นเรามองเห็นทุกซอกซอกได้ชัดเจนก็ถอยห่างออกมา นั่นแหละชีวิตของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ทรงละทิ้งสิ่งที่มนุษย์ปรารถนา ที่ผู้ไม่รู้ทั้งหลายอยากได้ ที่คนเขลาหมกอยู่

นอกจากนี้ยังมีพระอรหันต์มากมายที่อดีตเป็นลูกของมหาเศรษฐี บางท่านมีสมบัติจักรพรรติดักไม่พร่อง อย่างท่านชฎิลเศรษฐี โชติกเศรษฐี ทอดทั้งสมบัติจักรพรรติดักไม่พร่อง ออกบวชเป็นพระอรหันต์ ทั้งสองท่าน คงเชื่อว่าดักเท่าไรไม่พร่องสักที มันเหนียวเหมือนกันนะ แต่มนุษย์มันอยากได้ทั้ง ๆ ไม่มีจะให้ดัก ออกไปนี่ลำบากนะจ๊ะ ต้องไปยกมือไหว้เขา ต้องทำมาหากินลำบากทีเดียว นี่เราพอเทียบเคียงได้กับชีวิตพระพุทธรเจ้าและพระอรหันต์ทั้งหลาย

มาดูใกล้ตัว พระเดชพระคุณหลวงปู่ ของเรา หลวงพ่อก็ไม่ได้เจอท่าน แต่เห็นคุณยายเห็นหลวงปู่ที่อยู่ในยุคของท่านมาแล้วให้ฟัง ฟังแล้วชื่นใจ ปลื้มใจ บางท่านก็อยู่ในวัดปากน้ำ บางท่านก็ปลีกตัวมาสร้างสำนักเอง บางท่านอยู่อย่างสมณะ มีกุฏิหลังเล็ก ๆ ปลูกอยู่ท้ายวัด ใกล้เคียง ๆ โบสถ์ กุฏิเล็กจิ๋วจริง ๆ ไม่น่าเรียกกุฏิ คือ ถ้ำนอนแล้วมันยาวกว่าตัวหน่อยหนึ่ง บนหัวก็สักคิ๊บหรือสองคิ๊บ ปลายเท้าคิ๊บนิด ๆ ข้าง ๆ ก็

ลักสองศอก เกลี้ยงดีจัง ยังเคยไปฟังธรรมจากท่าน แล้วท่านนำพาไป
บิณฑบาต กลับมาก็มาบูชาข้าวพระกันสองรูป คือท่านกับหลวงพ่อนะ
อยู่ใต้เพิงหมาแหงนหลังคาเป็นสังกะสี

ฉันเสร็จไม่คุยเรื่องอื่น คุยแต่เรื่องหลวงปู่ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย
กับพระที่อยู่ร่วมยุคร่วมสมัยกัน ฟังแล้วใจมันพอง มีความปิติ
เบิกบาน เหมือนอยู่ใกล้หลวงปู่ของเรา และก็ได้เห็นปฏิปทาของ
แต่ละรูป อยู่มาได้ด้วยความสุขจากเป้าหมายของชีวิต หรือจากโอวาท
ของพระเดชพระคุณหลวงปู่ที่นั่นแหละ หน้าตาท่านจะสดใสเบิกบาน
ผิวพรรณวรรณะผ่องใส เนื้อหยาวย่างนั้นนะ แต่มีอมเล็ดอมฝาด
แล้วนวล ๆ นุ่มเข้าไปลูบไปคลำ นุ่มกรบนุ่มไหว แล้วอยากฟังท่านพูด
จังเลย จีวรก็ขาด ๆ นะ เห็นปะเต็มเลย แต่ไม่ใช่ปรุงแต่งเอาไว้ให้
คนเขาเห็นว่าสมณะมักน้อยน่าเลื่อมใส ไม่ใช่อย่างนั้น แต่มันเป็น
อริยาไยของท่านจริง ๆ

ดูสิว่าวันหนึ่งท่านจะคุยเรื่องอะไร ก็เข้าไปคุยกับท่าน มีแต่เรื่อง
หลวงปู่กับธรรมะ คุยไม่กี่ทีไปนิพพานอีกแล้ว เดียวก็เข้าศูนย์กลางกาย
เดี๋ยวก็ไปฐานที่ ๗ พอคุยกับพระรุ่นที่อยู่ร่วมสมัยกับพระเดชพระคุณ
หลวงปู่ของเรา มันทำให้เห็นภาพท่านชัด การบวชอย่างมีวัตถุประสงค์
ที่จะเป็นพระแท้ ทำพระนิพพานให้แจ้ง ศิกษาวิชชาธรรมกาย ผูกฝน
ตนเองแล้วก็สร้างบารมี

ทุ่งนาฟ้าโล่งก่อนจะมาเป็นวัดพระธรรมกาย
บุญสถานอันศักดิ์สิทธิ์ในปัจจุบัน

วันเวลาที่ผ่านไปในแต่ละวันซึ่งมี ๒๔ ชั่วโมง เท่ากับชาวโลกทั้งหลาย มันเหมือนกับวันหนึ่งมีแค่ ๒-๓ ชั่วโมง กลับตาลิสมตาไม่กี่ทีก็มีตแล้ว ตื่นมาฉันเช้า นั่งธรรมะ ออกมาฉันเพล ฉันเสร็จ นั่งธรรมะ มาศึกษาธรรมะ สิมตาทีกี่เย็นอีกแล้ว กลับอีกที่มีตแล้ว แล้วพอกลับไปใจมันหยุดมันนิ่ง ใจมันละเอียด ยาวเหมือนเส้น หลาย ๆ ชั่วโมงเหมือนชั่วโมงเดียว เหมือนกับวันเวลามันผ่านไปอย่างรวดเร็ว จะจำวัดอีกแล้ว จำวัดอยู่ในกลาง ดูดวง ดวงค์พระ หรือนึกว่ามีพระอยู่ในตัว มีดวงอยู่ในตัว ไม่หงไม่เหินอะไรกับเขาหรอกก็ดูกันไป ก็มีความสุข จากไม่เห็นเดี๋ยวมันเห็นของมันเอง คือ ทำทุกวันแล้วก็ทำทั้งวันด้วยความสุขสนุกสนาน เพลอประเดี๋ยวเดียว ๓๔ พรรษาแล้ว พรรษาที่เหลือข้างหน้านั้นสั้นเหลือเกิน เพลอประเดี๋ยวเดียว เรายังสร้างบารมีได้ไม่เท่าไรเลย

เพราะฉะนั้น ใครคิดจะลาสิกขาคิดให้ตึะลูกนะ ถ้ามันไม่จำเป็นจริง ๆ ละก็บวชสร้างบารมีเถอะ ไปศึกษาวิชาธรรมกาย มีสิ่งที่เราจะเรียนรู้อีกเยอะ รู้ไหมสวรรค์ชั้นไหนเกิดขึ้นมาก่อน แล้วเทวดาอยู่ชั้นไหนมาก่อน บนสวรรค์มีเงาไหม มีมุมมืดไหมก็ต้องหาคำตอบกัน อย่างในโบสถ์ยังมีมุมมืด ในวิมานมีไหม ถ้าเราไม่รู้เราก็บอกมีมั่ง หรือไม่มีมั่ง ใช้สันนิษฐานวิทยา ที่นี้เมื่อคนอื่นเขาพิสูจน์ได้ เราก็ต้องพิสูจน์ให้ได้ นี่คำถามเล่น ๆ เท่านั้น

อย่างการบังเกิดขึ้นของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระกกุสันโธ พระโกนาคมะ พระกัสสปะ แต่ละตำรับตำราไม่ตรงกันเลย ใน ๖๔ อันตรกัปหลัง บางตำราก็บอกว่า เกิดขึ้นในอันตรกัปที่ ๘ บ้าง พระกกุสันโธ อันตรกัปที่ ๘ พระโกนาคมะ อันตรกัปที่ ๙ พระกัสสปะ อันตรกัปที่ ๑๐ พระสมณะโคตม อันตรกัปที่ ๑๑ เรียงกัน แต่บางตำราเขาบอกไม่ตรงกัน แล้วเราจะยึดถืออันไหนเป็นแบบ นี่ก็เป็นสิ่งที่ชวนให้เราต้องศึกษาค้นคว้า ถ้าไปอยู่ในเพศฆราวาสไม่มีเวลาศึกษา ต้องเสียเวลาไปคิดเรื่องทำมาหากิน เรื่องครอบครัว

โอวาทสำหรับผู้ทีลสิกขา

ถ้าใครไม่จำเป็นจริง ๆ อย่าเพิ่งลาสิกขา แต่ถ้าจำเป็นเพราะลาสิกขาแล้วงานมาก็เอา หรือมีครอบครัวต้องเลี้ยงบุตรภรรยา ก็เอา แต่ลาสิกขาไปแล้วก็อย่าลืมประพฤติปฏิบัติธรรม สร้างบารมี เพราะเราเกิดมาสร้างบารมีนะลูกนะ

บางท่านที่จะลาสิกขา หากสามารถอยู่รับภริยาได้ก็ควรจะอยู่ แล้วก็ควรจะปลงผมให้หัวมันสามัคคีกัน อย่าไปเสียตายผม บางรูปเสียตายจะลาสิกขาแล้วไม่ยอมปลงผม เก็บผมไว้ก่อน พอลาสิกขาแล้วมันจะได้ยาว สั้นได้มันก็ยาวได้นะลูกนะ เพราะฉะนั้นปลงไปซะ ถ้าจะอยู่รับภริยานะ

ลาสิกขาออกไปแล้ว ออกไปด้วยหัวใจ ใจ โหงวเฮ้งดี เอาบุญไปฝากทุกคน ใครเห็นจะได้ชื่นใจ และเราควรจะต้องด้วยความภาคภูมิใจ

แค่เดือนสองเดือนเดียวมันก็ยาวแล้ว ใครที่เข้ามาใกล้ จะมายั่ว มาเหย
มาเย้า เราก็อุดกับเขาดี ๆ ให้เขาเข้าใจวัตถุประสงค์ของการบวช และ
ความจำเป็นของการลาสิกขากับการปลงผมว่า เราเสียดายเพศสมณะ
แต่เพราะความจำเป็นจึงต้องลาสิกขาออกมา

ไม่ใช่ออกมาผอมยาวแล้ว นี่แสดงว่าอยากออกมาตั้งนานแล้ว
เพราะนั่งชืดปฏิกินอยู่ เมื่อไรจะหมดพรรษาสักที นี่เอาหัวไปเป็นพยาน
ให้เขาเห็นว่า ได้ชืดปฏิกินเอาไว้ อายเขานะลูกนะ แล้วไม่เป็นทางมา
แห่งบุญด้วย บวชคราวนี้ได้บุญไม่ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วย **บุญบวชนี้ไม่ใช่**
แค่ครองผ้ากาสาวพัสตร์แล้วมันจะได้บุญเต็มที่ มันได้มานิดหนึ่ง
แต่ได้ตอนปฏิบัติตัวให้เป็นพระแท้ที่สมบูรณ์

ก่อนลาสิกขาเราก็นั่งสมาธิทำใจใส ๆ นึกถึงบุญตั้งแต่บวชวันแรก
จนกระทั่งถึงวันสุดท้าย แล้วอธิษฐานจิตว่า ข้าพเจ้ามีความจำเป็นต้อง
ลาสิกขาออกไป ขอให้บุญนี้เป็นพลังแห่งความสุขและความสำเร็จใน
ชีวิต ในธุรกิจการงาน ในหนทางแห่งการสร้างบารมี ให้บุญนี้คุ้มครอง
ให้ใจใส ๆ ไม่หมองเลยตลอดชาติ ใครเข้าใกล้ก็ขอให้ใจเขาใส ๆ แล้ว
ก็จะรักาศิล ๕ ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ วันพระจะบำเพ็ญเนกขัมมบารมี
ถือศีล ๘ จะไม่ห่างวัด จะพาครอบครัวหมู่ญาติมิตรเข้าวัด จะทำหน้าที่
อุบาสกให้สมบูรณ์ คือผู้ที่จะอุปถัมภ์พระพุทธศาสนา และเป็นผู้ประกาศ
ธรรมในเพศฆราวาส ไม่ใช่พอสึกออกไปแล้วเข้าวงเลย มันมีวงบุญ

กับวงเหล้า เราจะเข้าวงไหน ถ้าเข้าวงเหล้าก็จะเข้าอีกวงหนึ่ง คือวงนรก ไปนอนให้เขากรอกน้ำกรดร้อนในมหานรก ซึ่งมีหลากหลายและยาวนานทีเดียว ถ้าเข้าวงบุญ จะได้ไปพิสูจน์ว่า ในวิมานมีเงาไหม มีมุมมืดไหม มีอะไรน่าติดตาม น่าตื่นเต้น น่าปลื้มอกปลื้มใจ

ใครจะลาลึกซึ้งทำให้ถูกหลักวิชา แต่ถ้าถามความรู้สึกหลวงพ่อก็บอกว่า เสียตายที่จะลาลึกซึ้งกันไป เห็นกันอยู่หลุด ๆ จะมาพลัดพรากกันไป

มหาปวารณาในสมัยพุทธกาล

เมื่อสักครู่นี้ เราได้ปวารณากัน จะถือว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติกันก็ได้ แต่ในสมัยพุทธกาลเขาทำกันจริง ๆ คือเรื่องเล่น ๆ หรือทำเป็นพิธีไม่มีในสมัยพุทธกาล ทุกรูปต่างมีส่วนร่วมรับผิดชอบชีวิตนักบวชซึ่งกันและกัน เพราะทุกชีวิตที่เข้ามาสู่ร่มเงาพระพุทธศาสนา แม้มาจากหลากหลายอาชีพ ต่างชนชั้น แต่ก็มาด้วยเป้าหมายมโนปณิธานที่ชัดเจนแจ่มใส บวชเพราะเห็นภัยในวัฏสงสาร เพื่อแสวงหาหนทางพระนิพพาน ซึ่งได้รับฟังคำสั่งสอนจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า เป็นบรมสุข เป็นหนทางเดียวที่จะพ้นจากกฎแห่งกรรมและกฎของไตรลักษณ์ และเป็นที่เดียวที่ปลอดภัยและมีชัยชนะ มีความผาสุกเป็นนิรันดร์

เพราะฉะนั้นทุกชีวิตจะมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบซึ่งกันและกัน จะต้องช่วยกันประคับประคองแต่ละรูปให้มีข้อวัตรปฏิบัติไม่ให้เกิดไป จากคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะถ้าปฏิบัติตามคำสอนของ พระพุทธองค์แล้ว เป็นได้อย่างเดียวคือเป็นอย่างที่เราพุทธเจ้าเป็น คือ หมอดกิลีสอาสวะ สมบูรณ์ทั้งวิชาและจรณะ

เมื่อถึงวันสุดท้ายก่อนออกพรรษาหนึ่งวัน จะมาประชุมพร้อมกัน ปวารณากันว่า ใครเห็น ไฉน หรือสงสัยว่า ข้าพเจ้าทำบกพร่องผิด พลาดจากคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรงไหนละก็ ให้ช่วยแนะนำ ดักเตือนโดยธรรมด้วยเถิด เพราะลำพังเราดูตัวเองบางครั้งก็ไม่ทราบ ว่ามันบกพร่องผิดพลาดตรงไหน คิดว่าเราทำดีแล้ว หรือบางทีก็ไม่รู้ ทำเพราะอยากทำ เพราะความเคยชิน ให้ช่วยชี้ช่องเหมือนเข็มทิศชี้ ให้นำดักเตือนโดยธรรมด้วยความรักและปรารถนาดี และจะกราบ ขอบพระคุณอย่างยิ่งเลยที่ได้ช่วยชี้เข็มทิศให้ เหมือนชี้หนทางที่ ถูกต้องให้เดินว่า ทางนี้สว่าง ทางนี้มีดี ทางนี้อบาย ทางนี้สุดดี จะเป็น พระคุณอย่างยิ่งในการแนะนำ

สมัยนั้นให้มานั่งหัตถบาสิกัล ๗ กัณ เพราะยังไม่มีไม้ค้ำ จะได้ยืนกันทั่วถึง และปวารณากันไปตามลำดับพรรษา เป็นการลดมานะ ทิฐิสำหรับพระพรชาสูง ๆ เพราะถ้าไม่ปวารณากันอย่างนี้ ผู้มี พรรชาน้อยจะไม่กล้าเตือน แม้แต่จะพูดอ้อม ๆ หรือเลียบ ๆ เคียง ๆ แต่ถ้าปวารณากันอย่างนี้ค่อยกล้าที่จะแนะนำ

เมื่อปวารณากันเสร็จแล้ว ต่างก็แยกย้ายกันไปเดินธุดงค์แสวงหา
ที่วิเวก ตามป่าเขา ห้วยหนองคลองบึง เรือนว่าง โคนไม้ ลอมฟาง ให้กาย
วิเวก จิตวิเวก อุปธิวิเวก ที่นี้เมื่ออยู่ไกลหูไกลตาพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
หรือพระอุปัชฌาย์ บางครั้งพลาดพลั้งเรื่องพระธรรมวินัยโดยรู้เท่า
ไม่ถึงกาล เจอกันก็จะได้แนะนำกันได้ เพราะหากทำพลาดในเพศสมณะ
จะมีวิบากกรรมต้องไปอบาย หัวโล้น ๆ ตัวผอม ๆ เปลือยกายอยู่ใน
อบายเต็มไปหมดเลย

มหาปวารณาในยุคปัจจุบัน

ยุคนั้นเขาเตือนด้วยความรักและปรารถนาดีกันจริง ๆ แต่ต่อมา
ก็ทำปวารณากันเป็นธรรมเนียมสืบทอดกันเรื่อยมา ก็ยังดีที่ยังทำ
กันอยู่ และปวารณากันเป็นภาษาบาลีก็เลยไม่รู้ว่าคุณทำอะไร เมื่อไม่รู้
เรื่องเวลาเตือนกันก็จะหงุดหงิด ชุนมัว พอหงุดหงิดก็ขยายจากใจมา
สู่ระบบประสาทและกล้ามเนื้อแล้วออกที่ใบหน้าและดวงตา คนเตือน
เห็นเข้าก็ตกใจ ไม่กล้าเตือนอีก เพราะถ้าเป็นอย่างนี้ลื้ออยู่เฉย ๆ ดีกว่า
คนเตือนนี้ เสี่ยงนะ ที่นี้เราปวารณากันแล้วเราจะเอาอย่างไร จะทำตาม
ธรรมเนียมปฏิบัติที่เขาสืบทอดกันมาสองพันกว่าปี หรือนอกจากเป็น
ธรรมเนียมแล้ว เราทำกันจริง ๆ เลยเหมือนในสมัยพุทธกาล

เพราะพระศาสนาตอนนี้ล่อแหลม กำลังต้องการทีมเวิร์คของผู้รัก
พระศาสนาที่จะช่วยกันฟื้นฟูคำสอนดั้งเดิมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ให้หวนคืนมา เอาไว้เป็นที่พึ่งต่อตัวเรา ต่อพระศาสนา ต่อภาพรวม และเป็นที่พักต่อมนุษย์และเทวทั้งหลาย

พรรษานี้ปวารณากันแล้ว ความจริงหลวงพ่อกว่า มันน่าจะทำทั้งสองอย่าง สังเกตดูตัวเราสิว่าเวลาใครเตือน เราหงุดหงิดไหม ใจหมองไหม ถ้าหมองละก็มองไม่เห็นอบาย

ที่นี้เวลาหงุดหงิดเมื่อใครเตือน ก็อย่าให้ล้นออกมาทางปาก ทางลูกนัยน์ตา หรือกิริยาท่าทาง ทางลูกนัยน์ตาก็ริยาท่าทางยังไม่ค่อยเท่าไร ยังพออ้างได้ แต่ออกมาทางปากจะมีปัญหา กิริยาท่าทางเรายังอ้างได้ว่า ไม่ได้หงุดหงิดท่านแต่ยุ่งมันกัด แล้วทำไมท่านมองผมอย่างนั้นล่ะ อ้อ ลมมันขึ้น

มีเรื่องจริงอยู่เรื่องหนึ่ง หลวงตารูปหนึ่งถูกโยมคนหนึ่งไปเตือนเข้าหงุดหงิด พอหงุดหงิดท่านชากถุยเลอะหน้าโยมที่นั่งข้างหน้าอ้าว หลวงตาทำไมทำอย่างนี้ เสดมมันติดคอ แล้วทำไมต้องชากมาทางผมด้วยละ ทำไมไม่เอาข้าง ๆ ถ้าชินกุกทำอย่างนั้นเสดมมันก็ติดคอภูตายสิ เพราะฉะนั้นกุกต้องชากออกก่อน หลวงตาโกรธผมหรือเปล่าไม่ได้โกรธ เสดมมันติดคอ นี่มีข้ออ้าง นี่เรื่องจริงที่เกิดขึ้นกับคุณถาวรเจ้าเก่า ที่ไปเจอมาแล้ว

เพราะฉะนั้นพรรษานี้ปริกษาหาหรือว่า เราจะเอาอย่างไร จะปวารณาแค่เป็นธรรมเนียมหรือเอาจริงด้วย เอาสองอย่างนะลูกนะ

รุ่มบุกเบิกสร้างวัดพระธรรมกาย

พระศาสนา กำลังต้องการตรงนี้มากเลย พระศาสนาต้องการมากแต่ก็ยังไม่ไกล องค์กรของเราเนี่ยแหละต้องการมากที่สุดเลย

พระธรรมกายภายในคือเป้าหมาย

เรากำลังอยู่ในสมรภูมิ ยังสู้ศึกกันอยู่ ยังไม่แพ้ไม่ชนะ **พญามารคือศัตรู คู่แข่งคือเวลา** มันเข้าไปสิงมนุษย์คนโน้นคนนี้ให้เป็นด้านของพญามาร ทำให้เราเสียเวลาสร้างบารมีกันได้ไม่เต็มที่ ใครจะเชื่อว่า ไม่มีมารบารมีไม่เกิดก็ตาม แต่หลวงพ่อบอกอย่างนี้ **มารมีบารมีลด มารหมดบารมีเพิ่ม** มารมีบารมีลด เพราะทำให้สร้างบารมีลำบาก ต้องเสียเวลาไปปกป้องมัน

ตอนนี้เรายังอยู่ในสมรภูมิ ต้องการความเป็นหนึ่งเดียวกัน แบบนักรบข ต้องมีหัวใจดวงเดียวกัน คิดเหมือนกัน พูดเหมือนกัน ทำเหมือนกัน เข้าถึงแสงสว่างเหมือนกัน ดวงเหมือนกัน กายภายในเหมือนกัน พระธรรมกายเหมือนกัน ศีลภาวนาธรรมกายเหมือนกัน ๆ กัน ต้องการตรงนี้มากเลย หลวงพ่ออยากให้ลูกทุกรูปมีความต้องการตรงนี้ด้วย

อยากเข้าถึงพระธรรมกายกันใหม่ อยากแค่ไหน มันต้องอยากขนาดไม่ได้ลงแดงเหมือนคนติดยาเสพติด ไม่ได้ตายเอะวัดตัวเราว่าถึงขั้นนี้แล้วหรือยัง หลวงพ่อบอกอยากให้ลูกทุกรูป

เข้าถึงตรงนี้จึงเลย ถ้าหลวงพ่อยากอยู่รูปเดียว ลูกทุกรูปไม่ลงมือ
มันก็ไม่สมปรารถนา มันต้องอยากเหมือน ๆ กัน อยากเข้าถึง
พระธรรมกายกันจริง ๆ ไม่ได้ตายเถอะ แล้วก็ทำทุกวัน ทำทั้งวัน
ไม่ว่าจะมีภารกิจอะไร เราก็ทำไปเรื่อย ๆ สักวันหนึ่งเราจะ
เข้าถึงได้อย่างอัศจรรย์

หลวงพ่อบอกว่า ลูกทุกรูปเข้าถึงได้ ขอให้มีความมั่นใจในตัวเรา
ว่า เราทำได้ ถ้าเรามีบารมีน้อยมาอยู่รวมกันไม่ได้ แล้วถ้าไม่เคย
ทำธรรมะวิชาธรรมกายมาก่อนมาอยู่รวมกันไม่ได้อีกเหมือนกัน
เพราะวัดมีกระจัดกระจาย ๓๐,๐๐๐ กว่าวัดทั่วประเทศ แต่เราเลือก
วัดพระธรรมกาย มันต้องมีเชื้อสายอยู่ถึงมารวมกันได้ เหมือนฝูงนก
เข้าฝูงนก ฝูงเนื้อเข้าฝูงเนื้อ ฝูงปลาก็อยู่ในฝูงปลา ธรรมกายก็ต้องอยู่ใน
หมู่ของธรรมกาย เพราะฉะนั้นต้องเข้าถึงได้อย่างแน่นอน เหลืออย่าง
เดียวอยากเข้าถึงพระธรรมกายจริงไหม อยากขนาดไหน ถ้าอยากขนาด
ลงแดง ก็จะต้องสมหวังสักวันหนึ่งนะลูกนะ ต้องสมหวัง

ภิกขุ คือ ผู้ให้ด้วยอาการปกติ

วันวันมหาปวารณา ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เหลือเวลาอีก ๑๓ วัน
จะทอดกฐิน ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ในการสร้างบารมี ศักยภาพของ
พระแต่ละรูปที่สามารถสร้างประเทศได้นะ สามเณรรูปหนึ่งสามารถพลิก
ประเทศให้เป็นสัมมาทิฏฐิ ให้เป็นพุทธศาสนิกชนได้ พระมีอำนาจ

มากกว่านั้นมาก ก็ขนาดสามแฉกเป็นแค่น้อย เป็นเทือกเขาเหล่อกอ
ของสมณะ สมณะนี่เป็นต้นแล้ว มีพาวเวอร์มาก รูปหนึ่งสามารถ
ตั้งกองให้กับญาติโยมทั้งหลายได้มหาศาลทีเดียว รูปหนึ่งร้อยกอง
สบาย ๆ

เพราะชาวโลกเขายังไม่รู้เรื่องการสร้างบารมีเลย ไม่รู้เรื่องราว
ความจริงของชีวิต ในฐานะที่เรามาถึงแสงสว่างก่อน ถึงแม้ยังไม่เห็น
แต่ก็รู้และเข้าใจมากกว่าคนอื่นเขา นำความรู้ที่เราได้ยินได้ฟัง
ได้ประพฤติปฏิบัติได้ศึกษาเล่าเรียนนี้แหละไปเล่าสู่กันฟังให้เขาเข้าใจ
พอเขาเข้าใจอะไรมันก็ง่าย เพราะทุกคนมีปัจจัยแต่ขาดความรู้ เมื่อไม่มี
ความรู้ก็ยังไม่มีศรัทธา เราก็ต้องไปปลูกศรัทธาในใจเขาก่อน

หลวงพ่อบอกว่าลูกทุกรูปกำลังทำอยู่ แต่บางที่เราอาจทำตาม
กำลัง ยังไม่ได้ทำเต็มกำลัง ถ้าทำเต็มกำลังมันจะมีความปีติภาคภูมิใจ
มีความสุขในการระลึกรู้ถึงบุญ มันปลื้มนะในการที่ปลูกฝัง
สัมมาทิฐิหรือแสงสว่างให้ใครสักคนหนึ่งและเขาได้ทำตาม
นั้น ปลื้มที่ว่าทรัพย์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อเขาไปอีกยาวนานใน
สังสารวัฏ เท่ากับเราไปช่วยรักษาสমබ්တและเปลี่ยนสมบัติของ
เขาให้เป็นมหาสมบัติอันยิ่งใหญ่ ให้เขาได้สร้างบารมีไปอย่าง
สะดวกสบายต่อไปอีกในอนาคต ไปรื้อผังจนถาวรของเขาให้
เป็นผังรวยถาวร มีสุขไปนับภพนับชาติไม่ถ้วน แล้วอย่างนี้มัน
จะไม่น่าปลื้มได้อย่างไร

เราไม่ได้ไปขอเขาอะ เราไปให้เขาต่างหาก ให้บุญ ให้แบบอย่างที่ดีต่อชาวโลก ให้ความรู้ที่เขายังไม่รู้เรื่องเลย ให้แสงสว่าง ให้สุคติภพ ให้สมบัติใหญ่ ทั้งมนุษย์สมบัติ ทิพย์สมบัติ และนิพพานสมบัติ เพราะฉะนั้นหลวงพ่อก็ไม่ค่อยชอบที่เขาแปลคำว่า “ภิกขุ” คือ ผู้ขอด้วยอาการปกติ หลวงพ่อว่าไม่ใช่ละ **ภิกขุ คือ ผู้ให้ด้วยอาการปกติ** แต่เขาแปลกันเป็นอย่างนั้นแล้วไม่รู้จะทำไม เพราะฉะนั้นเราก็แปลใหม่ ไม่ได้แปลไว้สอบนะ แต่แปลไว้ใช้งาน

เราเป็นผู้ให้ ผู้ให้ต้องไปอย่างองอาจแบบพระเจ้าจักรพรรดิ แบบมหาราช แบบ The Great ต้องไปแบบองอาจอย่างนั้น และเอาปิตีเป็นรางวัลกลับมา เพราะฉะนั้นเมื่อไปอย่างผู้ให้ เราจะไปจิตจ้อยหงอยสนิทเหมือนไก่เหงาได้อย่างไร เราได้ให้ธรรมทาน คือ การให้ที่ยิ่งใหญ่ ยิ่งกว่าการให้ราชบัลลังก์ ยิ่งกว่าการให้สมบัติจักรพรรดิ ผู้ให้ธรรมทานมันต้ององอาจแบบมหาราช แบบ The Great ผู้ยิ่งใหญ่

ยุคนี้ยุคสร้างบารมีที่เราจะต้องมีหัวใจดวงเดียวกัน คิดใหม่ พูดใหม่ ทำใหม่ ปฏิวัติปฏิรูปกายวาจาใจของเราใหม่ ฟันฟูใหม่ ด้วยหัวใจนักบวชดวงเดียวกันที่จะยกยอพระพุทธศาสนา ที่จะนำพาสรรพสัตว์ทั้งหลายไปสู่ที่สุดแห่งธรรม

หลวงพ่อดีชอบปฏิบัติของพระอาจารย์สมพร จนทวโร เห็นท่านกำลังปลุกฝังพนักงานที่ศาลาดุสิต นำสวตมมณฑ์ สวดสรรเสริญฯ

ให้ธรรมทาน นำนั่งธรรมะ แล้วก็ชวนตั้งกองกฐินหรือผั่งจนถาวร แล้วก็เอาผั่งรยถาวรใส่เข้าไปแทนที่ นำธรรมะที่ได้ศึกษามาจากพระไตรปิฎกบ้าง จากครูบาอาจารย์ จากพระเดชพระคุณหลวงพ่อตัตตชีโวบ้าง จากหลวงพ่อบ้างมาเล่าสู่กันฟัง ตอนนี้อยู่เหมือนว่าจะมีพระอาจารย์ในทีมขึ้นมาฝึกเทศน์สอนด้วย อย่างนี้น่าชื่นใจ หลวงพ่อก็เข้าใจว่าลูกทุกรูปก็คงกำลังทำกันอยู่ แต่เห็นอยู่รูปเดียว ก็เลยขึ้นชมรูปเดียวไปก่อน แต่การขึ้นชมรูปเดียวก็หมายถึงว่า ขึ้นชมทั้งหมดนะ แต่ยกตัวอย่างแค่หนึ่งรูปนี่ว่าเป็นสิ่งที่ดี ควรแก่การอนุโมทนา

หลวงพ่อบอกอนุโมทนากับลูกทุกรูป ที่ได้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันในช่วงพรรษาที่ผ่านมา ยังประโยชน์ตนและประโยชน์ผู้อื่นให้บังเกิดขึ้น และก็ได้มาร่วมกันปวารณาในวันมหาปวารณา เพื่อที่จะช่วยชี้มุมทรัพย์ให้กันและกัน เพื่อให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการเป็นนักบวช ทั้งทำโดยธรรมนิยมปฏิบัติและที่ตั้งใจทำแบบในสมัยพุทธกาล รวมทั้งมโนปณิธานที่จะรวมหัวใจเป็นหนึ่งเดียวกัน จะศึกษาประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป เพื่อที่จะได้นำหมู่สรรพสัตว์ทั้งหลายไปสู่ฝั่งพระนิพพาน และนำพาไปสู่ที่สุดแห่งธรรม รวมทั้งได้นำปัจจัย ๔ มาร่วมสร้างบุญกับหลวงพ่อกับบางรูปก็ได้มีวิริยอุตสาหะสวดท่องปาติโมกข์ได้ ทรงจำบาลีไวยากรณ์ได้

บุญทั้งหมดนี้รวมกับบุญของพระนิพพาน พระพุทธเจ้าจักรพรรดิ พระตันธาดุตันธรรม พระเดชพระคุณหลวงปู่วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

(สด จนทสโร) ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย และคุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง ตลอดจนท่านบารมี คีลบารมี เนกขัมมะปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิษฐาน เมตตา อุเบกขาบารมี จงมาประชุมรวมกันในศูนย์กลางกายฐานที่ ๗

ให้กลับกายวาจาใจ ธาตุธรรมเห็นจำคิดรู้ของลูกทุกรูป ให้สะอาดบริสุทธิ์หลุดพ้นจากการเป็นปาวเป็นทาสของพญามาร จากวิบัติปากคักดีลีลธี วิบากกรรมวิบากมาร อุปสรรคต่าง ๆ นานาในชีวิต ทุกข์โศกโรคภัย สิ่งที่ไม่ดีต่าง ๆ ที่ติดข้ามภพข้ามชาติมาจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ให้มลายหายสูญไปให้หมด ให้กายวาจาใจ ธาตุธรรมเห็นจำคิดรู้ของลูกทุกรูปสะอาดบริสุทธิ์ผ่องใส เหมาะสมที่จะเป็นภาชนะรองรับบุญใหญ่ รองรับวิชชาธรรมกายของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ก้าวเดินไปด้วยใจศรัทธา

ขอให้ลูกทุกรูปได้บำเพ็ญเนกขัมมบารมีให้ได้ตลอดรอดฝั่ง อย่าได้มีอุปสรรคอันใดมาขัดขวางในหนทางบำเพ็ญเนกขัมมบารมีนี้ จะศึกษาเล่าเรียนธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้แตกฉานทั้งปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ จะเทศนาทำให้ไพเราะเบื้องต้นท่ามกลางเบื้องปลาย ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ทั้งอรรถและพยัญชนะ ใครได้ยินได้ฟังธรรมก็ให้มีความปีติเลื่อมใสจนพองสยองเกล้า ให้ดีอกดีใจให้บรรลुरुทธมกายกันหมดทุกคน

ความปรารถนาอันใดที่ลูกทุกรูปได้ตั้งใจเอาไว้อย่างดีแล้ว เป็นไปเพื่อการสร้างบารมี ขอความปรารถนานั้น จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ ด้วยอาณูภาพแห่งพระธรรมกายของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ จงทุกประการเทอญ ๑

ชีวิตนักบวช

ชีวิตแห่งบุญบันเทิง

วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

โอรพาทพระราชนาวินสุทธี ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

ชุดเครื่องชัยพื้นฟูพระพุทธรูป จ.สระบุรี พ.ศ. ๒๕๕๓

วันศุกร์ที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

วันนี้เป็นวันมหาปวารณา เราก็ได้กล่าวคำปวารณากันเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในสมัยพุทธกาล การปวารณาซึ่งกันและกันไม่ได้แค่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติอย่างเดียวเท่านั้น แต่ถือเป็นอริยประเพณี

ภิกษุทุกรูปที่เข้ามาบวชในสมัยพุทธกาล ต่างมีวัตถุประสงค์หวังทำพระนิพพานให้แจ้ง เพราะเห็นภัยในวัฏสงสาร เห็นชีวิตฆราวาส อึดอัดคับแคบ มีแต่ปัญหาแรงกดดัน แวดล้อมไปด้วยสิ่งที่ทำให้ทุกข์ได้ง่าย จึงตัดสินใจออกบวช ไม่ใช่อกหัก สัมครตบ นบตัว หรือกลัวภัยอะไรต่าง ๆ ไม่ใช่ แต่บวชเพราะมีวัตถุประสงค์จะเอาชนะกิเลสที่มันย่ำยืในใจและบังคับให้สร้างกรรม แล้วก็มิวิบากให้วนเวียนกันอยู่ในสังสารวัฏ เมื่อฟังคำสอนของพระบรมศาสดาก็เกิดกุศลศรัทธาเข้ามาบวช ปลดกังวลแล้วก็ปลดกังวลจากชีวิตที่วุ่นวาย แล้วก็มาเติมความบริสุทธิ์กายวาจาใจกันทุกวันทุกคืน

พอวันสุดท้ายก่อนออกพรรษา ต่างก็มาปวารณาเพื่อให้อยู่เป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน คือ สมัยก่อนถือว่านักบวชทุกรูปเหมือนกัน เป็นครอบครัวเดียวกัน เป็นพี่เป็นน้องกัน บวชก่อนเป็นพี่บวชหลังเป็นน้อง ไม่ว่าจะมาจากวรรณะไหน ชนชั้นไหน จะรวยจะจน จะหล่อจะชั่วเห่อ จะอ้วนจะผอมไม่คำนึงถึง เมื่อเข้ามาบวชอยู่ในธรรมวินัยแล้วก็เสมอกัน และให้เคารพกันตามอาวุโสภักดิ์เหมือนทะเล

เป็นที่รวมของน้ำจากห้วยหนองคลองบึง พอไปรวมกันในทะเล ก็มีรสเดียวกัน เสมอกันหมด

ดังนั้นต่างก็จะเป็นกัลยาณมิตรให้กัน คอยชี้ชุมทรัพย์แนะนำว่า
สิ่งที่เห็นได้ยินหรือสงสัยว่าท่านนั้นท่านนี้ประพฤติปฏิบัติยังไม่ถูกต้อง
ตามพระธรรมวินัย จะเป็นเหตุให้เนิ่นช้าต่อหนทางพระนิพพาน ก็
จะตักเตือนกันโดยธรรมวินัย ด้วยความรักความปรารถนาดี เหมือน
เศรษฐีชี้หนูดาย หรือคนที่เห็นชุมทรัพย์แล้วก็ชี้ชุมทรัพย์ให้ด้วยความ
รักและปรารถนาดี จะได้ปรับปรุงตัวหรือมาพิจารณาตัวเองว่าเป็นอย่าง
ที่เขาว่าไหม

ในสมัยนั้น เขาจะไม่โกรธ ไม่ชุ่นมัวกัน จะทนต่อคำแนะนำ
ซึ่งบางทีมันก็ไม่ตรงกับความคิดของเรา แต่ก็สามารถรับฟังได้ ฟังแล้ว
นำมาพิจารณาไตร่ตรองด้วยสติปัญญาด้วยเหตุผล เอาใจกลับมาอยู่กับ
เนื้อกับตัว ให้มันเกิดดวงปัญญา เอาแสงสว่างแห่งปัญญานั้นมาส่องใจ
ตรวจตราดูกายวาจาใจ ถ้าบกพร่องก็แก้ไข แล้วก็ไปกราบขอพบพระคุณ
ผู้ที่แนะนำ จะไม่ชุ่นมัว ไม่ตามล่ากันเหมือนสมัยนี้ พอมีใครมาแนะนำ
มาบอกผู้ปกครองหรือพระเถระ แทนที่จะพิจารณาตัวเอง กลับไปถาม
หาว่าใครคนไหนมาบอก มีอารมณ์อยากจะไปศึกษาว่า เขามาจากไหน
ชื่ออะไร นามสกุลอะไร ตายแล้วไปไหนอะไรอย่างนั้น สมัยนั้นไม่มีการ
ตามล่ากัน มีแต่หยุดใจดู นี่ จริงหรือเปล่าที่เขาแนะนำ ถ้าไม่จริง
ก็แล้วไป จริงก็แก้ไข แล้วก็ขอบคุณแค่นั้นเอง

เมื่อปวารณากันแล้ว จากนั้นต่างก็แยกย้ายกันไปประพฤติปฏิบัติ
ธรรมตามป่าตามเขา ตามห้วยหนองคลองบึง ตามเรือนว่าง โคนไม้
ลอมฟาง ที่ไหนเป็นสถานที่ที่ร่มเย็นก็จะแยกย้ายกันไปประพฤติปฏิบัติ
ธรรมกัน เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง ขจัดกิเลสอาสวะที่มีอยู่ในตัว
ให้หมดสิ้นไป

การไปปฏิบัติธรรมตามป่าเขาห้วยหนองคลองบึง มันจะแตกต่าง
กับการอยู่ในเมือง เพราะมันเป็นถิ่นทุรกันดารลำบาก อาจจะตาย
ด้วยโรคภัยไข้เจ็บ จากคนพาล จากอมนุษย์ จากสัตว์ร้าย หรือจาก
ภัยธรรมชาติ เช่น ไฟป่า ไฟไหม้ป่า น้ำท่วม เป็นต้น เพราะฉะนั้น
การปฏิบัติธรรมในสมัยก่อนเขาเสี่ยงกัน ดังนั้นก่อนจะแยกย้ายกันไป
แสวงหาที่วิเวกก็มาปวารณากัน ถ้าเห็น ได้ยิน หรือสงสัยว่าไม่ถูกต้อง
ตามธรรมวินัยก็ให้ตักเตือนกัน

หรือเห็นบางรูปกระสันอยากสึก ไม่อยากเป็นพระแล้ว ไปเห็น
ว้อบ ๆ แวบ ๆ เข้า ใจก็น้อมไปในพระवास อยากจะลาสิกขา ปฏิบัติธรรมะ
มีแต่มีดกับมีด้อย ไม่เห็นอะไร ญาติโยมมาเราเห็นเขาพรั่งพร้อมไป
ด้วยกามคุณ ๕ ขับริถเก่งคันเบ้อเร่อ รูปร่างก็สวยสดงดงาม ดูเขา
เป็นครอบครัวที่อบอุ่นกันนะ มีพ่อแม่มีลูก พ่อกับแม่เราไม่ค่อย
สนใจ ไปสนใจลูกเขามากกว่า หรือเขาอยากทำบุญ อยากจะฟังธรรม
นิมนต์ไปขบฉันภัตตาหารที่บ้าน เรากลับไปเห็นลูกสาวเขาเข้า แล้วเห็น

ทรัพย์สินสมบัติศฤงคารต่าง ๆ เออ มันน่าสีกังเลย เพื่อจะได้มีชีวิต
อย่างนี้บ้าง

เพียงแค่นี้ได้ยินว่า พระรูปนี้รูปนี้กระสันจะสีก พระผู้ทำหน้าที่
กัลยาณมิตรก็รีบไปแล้ว ถ้าจะตายจากชีวิตสมณะถือเป็นเรื่องใหญ่
เป็นหน้าที่ของพระทุกรูปจะต้องไปพูดไปคุยชี้โทษชี้ภัยของชีวิตฆราวาส
ชี้ภัยในวัฏสงสาร ชี้ให้เห็นอานิสงส์ของการออกจากกาม การบำเพ็ญ
เนกขัมมบารมี คอยเชียร์ คอยให้กำลังใจ หรือจุดให้ห่างจากสิ่งแวดล้อม
เหล่านั้น แล้วมาอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ นี่นอกเหนือจากปวารณาเพื่อ
การนั้นแล้ว อย่างนี้เขาก็ทำกัน

มาสมัยนี้ มันเคร่งขารธรรมนิยมปฏิบัติ แค่ว่าปวารณากันแล้ว
ฟังก็ไม่ค่อยจะรู้เรื่องเพราะเป็นภาษาบาลี บางพวกก็ไปเรียน เข้าเรียน
แล้วก็รู้ตอนนั้น พอออกจากห้องก็ลืม แล้วก็ไม่ได้ไปทบทวน ก็เลยไม่รู้
ว่า ปวารณาแปลว่าอะไรกัน พอแนะนำตักเตือนเข้าก็โกรธชุ่นมัวกัน
แทนที่จะบุญเต็มขึ้น ใจใสขึ้น กลับเอาความชุ่น ความขัดเคือง ความ
น้อยใจ ทิฐิขึ้นมาะเกิดขึ้น มันก็ผิดพุทธประสงค์ คือ ผิดหลักวิชาที่
พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้สอนเอาไว้ว่า เรามาบวชเพื่อทำพระนิพพาน
ให้แจ้ง สิ่งอะไรที่เป็นข้าศึกต่อพรหมจรรย์ สิ่งนั้นพึงห่างไกล หรือเป็น
อกุศลธรรมก็ให้ห่างไกล พระมีหน้าที่เต็มความบริสุทธิ์บริบูรณ์ให้กับ
กายวาจาใจของเราเท่านั้น

โตขึ้นหนูจะบวชให้แม่ครับ

ชีวิตนักบวชประเสริฐสุด

การบวชเป็นพระเป็นสิ่งที่ประเสริฐ เลิศกว่าชีวิตทางโลกมาก ใครเคยผ่านชีวิตทางโลกมาแล้วมาบวช จะเห็นข้อแตกต่างได้อย่างชัดเจน แต่จะชัดเจนแจ่มแจ้งก็ต่อเมื่อเข้าถึงธรรมนั้นแหละ จึงจะเห็นว่าชีวิตของพระราวสมันคัมแคบจริง ๆ ชีวิตของพระดูเหมือนคัมแคบแต่กว้างขวาง คือ มันเป็นอิสระ มันปลอดจากเครื่องกังวลทุกอย่างเลย

เมื่อถึงฟังดูว่า ผู้ที่พิจารณาเรียงพรรษากันล้วนแต่พรรษาเพิ่มขึ้นสูง ๆ กันทั้งนั้น ที่นี้พอพรรษาสูงแล้ว ต้องหันมาพิจารณาตัวเราแล้วว่า วันเวลาผ่านไป เราทำอะไรอยู่ แสวงหาหนทางพระนิพพาน หรือเปล่า **ชีวิตพระถ้าไม่แสวงหาทางพระนิพพาน หรือคุณงามความดี ศีล สมาธิ ปัญญา หรือศึกษาพระธรรมวินัยแล้ว อยู่ยาก** แต่ถ้าหากศึกษาแล้วมันจะชุ่มฉ่ำใจทุกวันทุกคืนทุกเวลาเลย

ก่อนจำวัดภาพสุดท้ายก็มีแต่ดวงใส ๆ แสงสว่าง องค์พระ ภาวยใน อย่างน้อยก็ความรู้สึกที่ดีที่วันนี้เรามีความบริสุทธิ์กายวาจาใจ หลับก็เป็นสุข ถ้ามรณภาพคืนนั้นก็ไปได้ ตอนเช้าตื่นจากจำวัดใจก็ใส นึกถึงแต่เรื่องบุญ เรื่องกุศล เรื่องความบริสุทธิ์

ต่างจากชีวิตฆราวาส ตื่นมาก็มีแต่เรื่องร้อน ๆ ทั้งนั้น จะต้องไปตะเกียกตะกายทำมาหากิน ไปทำมาหากินอย่าคิดว่าหมู่นะ

มันไม่ง่ายหรอก มันก็เหมือนนกเหมือนกาต้องไปต่อสู้กัน กว่าจะได้
ทรัพย์มาหล่อเลี้ยงสังขารไม่ใช่ง่าย ลำบาก เหนื่อยกลางวันแล้วยังมา
เหนื่อยงานกลางคืนอีก คือ งานสร้างโลกนั้นแหละ แล้วอย่างนี้ภาพ
สุดท้ายจะเป็นอะไร ยิ่งมีทีวี ในทีวีก็มีแต่ภาพชวนให้ใจหมอง เกิดตาย
คืนนั้นด้วยใจที่เศร้าหมองก็ไปอบาย ถ้าไม่หมองไม่ใสก็ยงวนเวียนอยู่
ที่ยงวนเวียนอยู่ก็เสี่ยง เพราะถ้าคนในครอบครัวไม่รู้หลักวิชาในการ
ทำบุญ ไม่อุทิศบุญไปให้ ไม่ว่าจะไปยื่นบอก ทำเถอะนะ พระผ่านหน้าบ้าน
ไปแล้ว ใส่บาตรให้หน่อย อุทิศบุญให้หน่อย เขาก็ไม่เห็น ไม่ได้ยิน
ต้องอาศัยบุญคุณคนอื่นเขา เพราะฉะนั้นก็มีสิทธิ์ไปอบายได้

ดังนั้น ควรจะปิติภาคภูมิใจในชีวิตสมณะ และใช้วันเวลาในการ
เป็นพระภิกษุสามเณรเต็มบุญบารมี เต็มกุศลธรรม แสวงหาผล
นิพพานซึ่งอยู่ภายในตัวของเราให้ได้ทุกวันทุกคืนทุกเวลา และพยายาม
ปกป้องอย่าให้สิ่งที่เป็นบาปเป็นอกุศลต่อพรหมจรรย์ อย่าให้มัน
แวบเข้ามาในใจ พยายามเอาชนะมันให้ได้ เดี่ยวก็วัน เดี่ยวก็
คืน เดี่ยวก็จะหมดเวลาแล้ว พรหมาก็จะเพิ่มขึ้นมาทุกปี ๆ

หลวงพ่อผลอประเดี๋ยวเดียว ๓๕ พรรษาแล้ว ไม่เคยเบื่อหน่าย
เพศสมณะเลย มีความสุขทุกวัน และยังปฏิบัติธรรมเข้าถึงพระธรรมกาย
ได้ศึกษาวิชาธรรมกาย ทำหยุดทำนิ่ง ปล่อยกายเข้าไปสู่ภายใน
ไปเรื่อย ยิ่งสนุกสนาน ปล่อยหยุดในหยุด หยุดในหยุด หยุดเข้าไป

เรื่อย ๆ เลย เต็มวันก็รู้เรื่องราวอะไรต่าง ๆ มากมาย หายสงสัยในคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่มีอยู่ในพระไตรปิฎก แม้มรรคผลนิพพานก็หายสงสัยได้

เพราะฉะนั้น ชีวิตนักบวชนี้ใช้ให้เป็นเถอะ มันสนุกสนาน เบิกบาน บุญบันเทิง มีทั้งความบริสุทธิ์ ความสุข ความรู้แจ้ง อารมณ์ภาพอะไรต่าง ๆ มากมาย พอละเอียดไปขนาดนั้นแล้วจะถอยออกมาดูหยาบก็ง่ายแล้ว ไปดูนิพพาน ภพสาม โลกันตร์ นิพพานถอดกาย กามภพ รูปภพ อรูปภพ โลกันตร์ วัตรระยะกันเลย มันสูงขนาดไหน ดูการเวียนว่ายตายเกิดของสัตว์โลกที่อยู่ในวัฏฏะ ถ้าเห็นผังที่เขามาบังคับอยู่ในนิพพาน ภพสาม โลกันตร์ บังคับคนละอย่าง เขาเซตโปรแกรมไว้อย่างไร เห็นโปรแกรมเมอร์ ผู้ต้นคิด เขาเอาบาปศักดิ์สิทธิ์บังคับกันอย่างไรก็เห็นกันไปตลอด

เห็นไหมจ๊ะ บวชแล้วสนุก ลาสึกขาอย่างมากมายไปเบียดมันก็ได้แค่นั้น แล้วก็มิถุนออกมา ก็เลี้ยงลูก ๒๐ - ๒๕ ปี ลูกดันมีหลานเลี้ยงหลานต่ออีก ก็หมดเวลาทั้งชีวิต ไม่ได้รู้เรื่องเลยว่า ในตัวมีดวงมีกาย มีพระธรรมกาย มีวิชาธรรมกาย มีนิพพาน ภพสาม โลกันตร์ มีนิพพานในนิพพานอีกมากมายเลย เพราะฉะนั้นหยุดนี้แหละสำเร็จสำคัญ ไม่ใช่หยุดเป็นตัวสำเร็จอย่างเดียว หยุดเป็นตัวสำคัญด้วย

วันนี้วันดีปวารณากันแล้วและเป็นวันคล้ายวันเกิดพระเดชพระคุณ หลวงปู่ฯ ครบรอบ ๑๑๙ ปี ท่านเป็นบุคคลสำคัญไม่ใช่ของโลกนะ ของ โลกมันนิดเดียว ไม่ใช่ของจักรวาลแต่มันเลยไปกว่านั้นมาก

วันนี้พระจันทร์สว่างในเวลากลางคืน ดวงอาทิตย์สว่างในเวลา กลางวัน เราเป็นพระภิกษุสามเณรก็ต้องสว่างทั้งกลางวันทั้งกลางคืน นะลูกนะ

ต่อจากนี้ไปให้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันให้ดี เอากันจริง ๆ จัง ๆ เลย อายุพรรษาเราก็เพิ่มขึ้นแล้ว อย่าให้มันผ่านไปเฉย ๆ **สิ่งที่สำคัญในชีวิตนักบวชคือ ความแข็งแกร่งกับปลอดกังวล** ซึ่งเป็น สิ่งที่เงินซื้อไม่ได้ นักบวชต้องการตรงนี้เท่านั้น แข็งแรง ปลอดกังวล คือ ไม่ชักศึกเข้าบ้าน ไม่เอาเรื่องชี้หมู่ชี้หมาเข้ามาไว้ในใจ ให้ใจใส ๆ มีแต่ดวง มีแต่กาย มีแต่องค์พระ แล้วก็แข็งแรง ไม่เจ็บ ไม่ป่วย ไม่ใช่ แค่นั้นแหละ เราจะทำความเพียรให้มันสะบั้นหั่นแหลกกันไปเลย ทั้งวัน ทั้งคืน หลับตื่นนั่งนอนยืนเดินทุกอิริยาบถทำให้มันเต็มที่

หลวงพ่อบอกอนุโมทนาสาธุการกับลูกทุกรูป ที่ได้ตั้งใจประพฤติ ปฏิบัติธรรมมากันอย่างดี ตลอดหนึ่งพรรษาที่ผ่านมา และในวันนี้ เป็นวันมหาปวารณา เราได้ปวารณาซึ่งกันและกันแล้วว่า ใครได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัยว่า เราจะประพฤติไม่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย ก็ให้ ตักเตือนกันโดยธรรม ด้วยเหตุด้วยผล ด้วยความรักและปรารถนาดี

แล้ววันนี้เป็นวันดีครบ ๑๑๙ ปี ของพระเดชพระคุณหลวงปู่ของเรา ขอ
ให้วันนี้เป็นวันแห่งความสว่างไสวของลูกพระลูกเณรทุกรูป ที่ได้ตั้งใจ
มาบวชกันเป็นอย่างดีในคราวนี้ ขอให้แข็งแรง ให้ปลอดภัยให้ได้
เข้าถึงวิชาธรรมกาย ธรรมอันใดที่พระเดชพระคุณหลวงปู่ฯ และ
คุณยายอาจารย์ฯ ได้บรรจุให้ลูกทุกรูปจงบรรลุธรรมนั้น จงทุกประการ
เทอญ ◎

เด็ดดอกไม้ สะเทือนถึงจักรวาล

วันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๗
โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ
ธ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

วันนี้เป็นวันมหาปวารณา วันสุดท้ายของการอยู่จำพรรษาด้วยกัน เราจะต้องรักษาอีกหนึ่งราตรี จะไปค้างคืนที่ไหนยังไม่ได้จนกว่าจะได้อรุณวันพรุ่งนี้ แต่ในปฏิทินเขาจะเขียนว่าเป็นวันออกพรรษา แต่ความจริงแล้วเป็นวันมหาปวารณา เป็นวันสุดท้ายของพรรษา

เราได้กล่าวคำปวารณาซึ่งเป็นภาษาบาลีกันไปแล้ว แปลเป็นภาษาไทยที่พอจะเข้าใจอย่างง่าย ๆ ก็คือ เราปวารณาซึ่งกันและกันว่า ถ้าหากเพื่อนสธรรมิกรูปใดได้เห็น ไตยีน หรือสงสัยว่าเรานั้นประพฤติยังไม่ถูกต้องตามธรรมวินัย จะเป็นเหตุให้ทำพระนิพพานให้แจ้งได้ยาก หรือไปสู่นิพพานได้ช้านั้น ก็ขออาศัยความรักและปรารถนาดี แนะนำตักเตือนเรา เพื่อให้เราประพฤติถูกต้องตามธรรมวินัยจะได้ไปสู่พระนิพพานได้อย่างสะดวกสบาย ง่ายตาย

ที่ต้องปวารณากันก็เพราะว่า ปกติของปุถุชนยังมีกิเลสหนาปัญญาหยาบ พุดง่าย ๆ ทุกคนต่างยังมีมานะทิฐิ ยังมีความดื้อถือตัวอยู่ในใจ ถ้าหากไม่มีการปวารณากันเอาไว้ว่า ให้แนะนำตักเตือนกันได้ ในข้อที่ใดเห็นไตยีนหรือสงสัยนั้น มันยากที่จะรับฟัง มันจะหงุดหงิดขัดเคืองใจ จึงได้ปวารณาเพื่อให้โอกาสเพื่อนสธรรมิกได้แนะนำตักเตือน เราจะได้ประพฤติถูกต้องตามธรรมวินัย จะได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบวชในคราวนี้

เทศน์กบวชเฉพาะผู้มีบุญ

การอยู่จำพรรษาด้วยกันภายในพรรษานี้ เราจะเห็นได้ว่า เวลาไม่นานเลย เดียววันเดียวคืน เผลอประเดี๋ยวเดียวก็มาถึงวันสุดท้ายของพรรษาแล้ว การมาบวชของพวกเราในคราวนี้ ทั้งพระนวกะที่เข้ามาบวชใหม่และรวมถึงภิกษุเก่าด้วย การบวชของเรามีวัตถุประสงค์เพียงประการเดียว คือ ทำพระนิพพานให้แจ้ง รองลงมาคือ แสวงบุญ และสร้างบารมี มาชำระกายวาจาใจของเราให้สะอาดบริสุทธิ์ จะได้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะไปนิพพานได้ หรืออย่างน้อยก็มาเติมบุญเติมบารมีให้เรา มีอุปนิสัยปัจจัยที่จะไปพระนิพพาน นี่ไม่ใช่เป็นเรื่องเล็ก ๆ เลย เป็นเรื่องที่สำคัญและยิ่งใหญ่

เทศมณีนี เป็นเทศที่เป็นอนุสาธิต ไม่ใช่ทั่ว ๆ ไป เฉพาะผู้มีบุญที่สั่งสมบุญในพระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง ได้ยินได้ฟังธรรมจากพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ก่อน ๆ หรือพระสาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเกิดกุศลศรัทธาสั่งสมบุญบารมีกันเรื่อยมา ทั้งทานศีลภาวนา เป็นต้น จนเข้าใจแจ่มแจ้งในเรื่องราวความเป็นจริงของชีวิตในระดับหนึ่งว่า ชีวิตในสังสารวัฏเป็นชีวิตที่มีแต่ความทุกข์ทรมานไม่แน่นอน มีขึ้นมีลงอยู่ตลอดเวลา เพราะว่ายังตกอยู่ภายใต้กฎแห่งกรรม กฎแห่งไตรลักษณ์ ยังเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามารเขา ซึ่งเขาเอาความโลภ ความโกรธ ความหลงนั้นเข้ามาบังคับบัญชา

เพราะฉะนั้นชีวิตจึงมีขึ้นมีลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งมันอันตราย เนื่องจากมือบาย ทุกคติ วินิบาต นรก เปรต อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน มารองรับอยู่ ซึ่งเราและใคร ๆ ก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เมื่อได้เห็นภัยในวัฏสงสารอย่างนี้ จึงสั่งสมบารมีเรื่อยมาจนถึงจุดอึดตัวในเพศคฤหัสถ์แล้วก็เข้าสู่ร่มเงาของพระพุทธศาสนา มาบวชเป็นพระภิกษุสามเณร ตั้งแต่บวชช่วงสั้น ๆ จนกระทั่งบวชช่วงยาวขึ้น

เมื่อเรามาบวชอยู่ตรงนี้ได้ จึงได้ชื่อว่าเป็นอสาธารณะ เป็นเพศอันอุดมไม่ว่าไปสำหรับใคร ๆ ที่จะมาอยู่ตรงนี้ได้ เพราะว่ามันอยู่ยาก ถ้าหากไม่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน เนื่องจากมันมีพระธรรมวินัยเป็นกรอบที่ล้อมเราอยู่ ซึ่งเราจะทำผิดจากกรอบนี้ไม่ได้ มันมีโทษมีภัยรองรับอยู่

กรอบของพระธรรมวินัยนี้ มีเอาไว้สำหรับเป็นลู่ชีวิตที่จะประคับประคองให้ไปสู่ฝั่งพระนิพพาน ถ้าเรามีเป้าหมายที่จะทำพระนิพพานให้แจ้ง การอยู่ในกรอบของพระธรรมวินัยมันก็เหมือนไม่ได้อยู่ คือ จะไม่มีความรู้สึกว่ายึดอัดหรือคับแคบ ตรงกันข้ามกลับมีความสุขกายสุขใจ เบาอกเบาใจ เพราะเราได้ปลดเครื่องพันธนาการของชีวิตออกไป เหลือแต่กายวาจาใจที่เราจะต้องคอยดูแลประคับประคองให้มันอยู่กับเนื้อกับตัว แล้วก็เดินทางเข้าไปสู่ภายใน เพื่อจะได้เข้าไปถึงพระรัตนตรัยซึ่งเป็นแก่นของชีวิตที่จะทำให้เราสามารถอยู่อย่างมีความสุข

อย่างแท้จริง เป็นอิสระ เป็นความสุขที่กว้างขวาง ไร้ขอบเขต และไม่มี
ความสุขใดมาเทียบได้

เมื่อใครเข้าถึงแล้ว จะมีความรู้สึกเหมือนกันอยู่อย่างหนึ่ง คือ
เข้าถึงความสุขประเภทที่ว่า พูดไม่ออกบอกไม่ถูก ไม่ทราบว่าจะอธิบาย
กันอย่างไร และพระรัตนตรัยในตัวนี้แหละจะเป็นอุปกรณ์ให้เราได้
ศึกษาวิชา ๓ เช่น ปุพเพนิวาสานุสติญาณ ญาณหรือความรู้เป็นเหตุ
ให้เราระลึกชาติได้ รู้เรื่องราวความเป็นจริงของชีวิตว่า ชีวิตไม่ใช่แค่เกิด
หนึ่งเดียว ตายหนึ่งเดียว หรือตายแล้วสูญ แต่เราได้ผ่านการเวียนว่าย
ตายเกิดมายาวนานนับครั้งไม่ถ้วน ได้เห็นชีวิตลุ่ม ๆ ดอน ๆ ขึ้น ๆ
ลง ๆ ของเราตลอดเวลา

ช่วงใดชาติไหนของชีวิต เราไม่ประมาทในการดำเนินชีวิต ชาตินั้น
และชาติถัด ๆ มาชีวิตก็สูงส่ง แต่ชาติไหนประมาทในการดำเนินชีวิต
ไม่สั่งสมกุศลธรรม ชาตินั้นและชาติถัดมาก็ตกต่ำ เราจะเห็นการขึ้น ๆ
ลง ๆ ของชีวิตอยู่อย่างนี้

เห็นชีวิตของเราที่ไปอยู่ในออบายมีความทุกข์ทรมานมาก ตั้งแต่ไม่มี
เวลาว่างเว้นจากความทรมาน จนกระทั่งมีช่วงสั้น ๆ ที่ว่างเว้นนิดหน่อย
คือ ตายเกิด ตายเกิด เรื่อยมาเลยกว่าจะมาถึงความเป็นมนุษย์อีกครั้ง
หนึ่ง ส่วนชีวิตในเทวโลกที่ว่าเป็นสุขที่ยาวนานนั้นก็ประเดี๋ยวประด๋าว
และมันก็ไม่แน่นอน อีกทั้งก็ไม่ใช่ความสุขที่แท้จริง

พระธรรมทายาท รุ่นฆราวาสธรรม ๒๖ ปี พระราชภาวนาวิสุทธิ
ปฏิบัติธรรม ณ วัดอมبود จ. เชียงใหม่

เพราะฉะนั้นพระรัตนตรัยในตัวก็จะทำให้เราได้เรียนรู้สิ่งเหล่านี้ เมื่อเห็นชีวิตอย่างนี้แล้ว มันจะทำให้เราเข้าใจชีวิตของเพื่อนมนุษย์ และสรรพสัตว์ทั้งหลาย เราจะเห็นกฎแห่งกรรมที่ทำหน้าที่โดยไม่เว้นใครแม้เพียงคนเดียวว่า ประกอบกรรมชนิดนี้จะต้องไปสู่ภพนั้น ภพนี้ ไปเสวยวิบากอย่างไรมันก็เห็นตลอดหมด ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย คลายความกำหนัด คลายความผูกพัน ความยึดมั่น ถือมั่นในคนสัตว์สิ่งของ แม้แต่ภพภูมิ มันอาจจะหลุดพ้นจากภพนี้ ใจมันก็จะหลุดร่อน บริสุทธิ์หลุดหนึ่ง แล้วก็ตั้งเข้าไปสู่ภายใน เพื่อไปสู่ ปลายทางสุดท้าย คือ กายธรรมอรหัตต์เป็นพระอรหันต์

เพศนักบวชเป็นเพศที่เหมาะสมอย่างยิ่งในการทำพระนิพพาน ให้แจ้ง เพราะปลอดกังวลจากเรื่องการครองเรือน จากการทำมาหากิน และมีสิ่งที่เป็นแค่บริวาร ๘ เวลาที่เหลืออยู่เป็นไปเพื่อทำความบริสุทธิ์กายวาจาใจให้สะอาดบริสุทธิ์ ให้หลุดหนึ่งตั้งเข้าไปสู่ภายใน เพื่อศึกษาความรู้ภายในที่เป็นความรู้ที่ยิ่งใหญ่ ยิ่งเรียน ยิ่งมีความสุข ยิ่งเรียนยิ่งสว่าง ยิ่งโล่งขึ้นไปเรื่อย ๆ ยิ่งมีพลังในการที่จะทำความดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

แตกต่างจากความรู้ทางโลกที่ยิ่งเรียนยิ่งมืด ยิ่งเรียนยิ่งคับแคบ ยิ่งเห็นแก่ตัว ยิ่งวนเวียนกันอยู่ในภพอยู่อย่างนี้ เพราะฉะนั้นให้ลูก ทุกรูปพึงปิติดีใจที่เราได้มาบวชในคราวนี้ว่า สิ่งที่เราได้กระทำนั้น

ถูกหลักวิชาของบัณฑิตนักปราชญ์ในกาลก่อน บุญนี้จะเกิดขึ้น
กับเราและโยมพ่อโยมแม่ บรรพบุรุษ หมู่ญาติ ตลอดจนสรรพสัตว์
ทั้งหลายไปด้วย

ปวารณากันแล้ว อย่าให้เป็นเพียงธรรมเนียม

วันนี้เป็นวันสุดท้ายของพรรษา เราได้ปวารณากันแล้วก็ขอให้
ทำอย่างที่เราได้ตั้งใจปวารณา อย่าทำแค่ตามธรรมเนียม พอถึงวัน
มหาปวารณาเราก็มาปวารณากันตามธรรมเนียม แต่พอหลังจากวันนี้
ไปแล้ว เพื่อนสหายธรรมิกมาเห็นเราประพฤติบกพร่องและแนะนำเรา
เราก็อย่าไปโกรธ อย่าไปชุ่นเคืองเขา

ถ้าหากห้ามความโกรธความชุ่นมัวไม่ได้ เพราะว่าเรายังมีกิฐฐิ
มานะอยู่ในตัว ก็ให้ลดมานะกิฐฐิมาอยู่ในระดับที่ฟังได้ แล้วมันไม่ล้น
ออกมาทางปากโต้ตอบเขาไป หรือขยายออกมาทางกิริยาอาการ ทาง
ระบบประสาทกล้ามเนื้อ เพื่อแสดงให้เขาเห็นว่า เราไม่พึงพอใจ อย่าให้
ถึงขั้นขนาดนั้น ให้อยู่ในระดับที่เราข่มใจได้ ที่เรียกว่า “ทมะ” คือ
แม้เราจะชุ่นมัวชดเคืองก็ข่มเอาไว้ ให้มันอยู่ ไม่ให้มันล้นออกมา

แล้วช่วงไหนที่ใจสบาย ก็มาพิจารณาดูในสิ่งที่เพื่อนสหายธรรมิกเขา
ตักเตือนว่า เขาตักเตือนโดยธรรมใหม่ ถูกต้องไหม เราเป็นจริงอย่าง
นั้นจริงหรือเปล่า ถ้าเราไม่เป็นจริง เป็นความเข้าใจผิดพลาดคลาด

เคลื่อนของเพื่อนสหธรรมิก เราก็ให้อภัยเขา อย่าไปขุนมัว แต่ถ้าจริงก็ต้องขอบคุณเขาที่ช่วยชี้มุมทรัพย์ให้เราและรีบปรับปรุงแก้ไข

ทำอย่างนี้ประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นกับเราก่อนเป็นอันดับแรก คือใจสบาย ปลอดภัย ไม่ฟุ้งซ่าน ไม่ขัดเคือง ไม่ผูกพยาบาท ไม่คิดเบียดเบียนเพื่อนสหธรรมิก แล้วความรักในหมู่คณะของเรา มันก็จะแน่นแฟ้นเป็นปึกแผ่น เป็นหนึ่งเดียวกัน จากภิกษุรูปหนึ่งก็ไปถึงเพื่อนสหธรรมิกในอารามเดียวกัน เมื่ออารามของเรามีความรักและความปรารถนาดีกันอย่างแท้จริง มันก็จะขยายไปสู่อารามอื่น เพราะกิตติศัพท์อันดีงามนี้จะแพร่สะพัดไป

หมู่คณะของอารามใดที่มีความรักและปรารถนาดีต่อกัน เราจะสังเกตได้ว่า สมาชิกในหมู่คณะนั้นจะสดใส อินทรีย์จะผ่องใส ก็จะอยู่ในสายตาของพุทธบริษัท ๔ และพุทธบุตรที่ในอารามอื่น เมื่อเขาเห็นแล้วก็จะเกิดกำลังใจที่จะทำอย่างเราบ้าง จากอารามเราก็ไปสู่อารามอื่น แล้วก็ขยายไปทั่วสังฆมณฑลและทั่วโลก นั่นคือเราจะมีส่วนในการทำให้พุทธบุตรทั่วสังฆมณฑลมีความเข้มแข็งในธรรมวินัย มีความรักและปรารถนาดีซึ่งกันและกัน รวมเป็นปึกแผ่นเป็นหนึ่งเดียวกัน

เมื่อพุทธบุตรเป็นปึกแผ่นได้ ก็จะขยายไปสู่อุบาสกอุบาสิกา พุทธบริษัท ๔ ก็จะมั่นคง เมื่อพุทธบริษัท ๔ มั่นคง เป็นสังคมที่รักษาคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาไว้ ซึ่งเป็นคำสอนที่มีคุณค่าและมี

ประโยชน์อย่างยิ่งต่อมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย ก็จะขยายไปสู่เพื่อนมนุษย์
ที่นอกบุญเขต และจากมนุษย์ต่อ ๆ มนุษย์กันไปเรื่อย ๆ ก็จะไปทั่วโลก
และมนุษย์ซึ่งอยู่ในสายตาของเทวดา ที่มีกายละเอียดตั้งแต่ในระดับ
ภุมเทวา รุกขเทวา อากาศเทวา ก็จะโจษขานกันต่อไป จนกระทั่งถึง
ชาวสวรรค์ชั้นต่าง ๆ ชั้นจาตุมหาราชิกา ดาวดึงส์ ยามา ดุสิตา นิมมานรดี
ปรนิมมิตวสวัตดี และก็จะขยายไปถึงพรหม อรูปพรหม

เราจะเห็นว่า จากการกระทำของเราเพียงรูปเดียวที่รักษาสິงนี้
เอาไว้ นอกจากเป็นธรรมนิยมปฏิบัติและกระทำอย่างจริงจังแล้ว
สามารถขยายไปถึงทั่วภพทั้งสาม ภพทั้งสาม คือ กามภพ รูปภพ
อรุภพ มีอยู่ทุกจักรวาล ที่เราได้ยินได้ฟังว่า แสนโกฏิจักรวาลกับ
อนันตจักรวาล จะมีสายตาของท่านผู้รู้ของแต่ละจักรวาลมองดูอยู่
ถ้าจักรวาลของเราซึ่งมีชื่อว่า “มงคลจักรวาล” มีความเป็นปึกแผ่น
แน่นหนาด้วยคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีชีวิตที่สดใสใน
คำสอนของพระองค์ท่าน ก็จะขยายไปสู่จักรวาลอื่น แล้วก็จะต่อ ๆ
กันไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด สิ่งที่ใคร ๆ ไม่คิดว่ามันจะเกิดขึ้น มันก็จะ
บังเกิดขึ้น

ก้อนหินเพียงก้อนเล็ก ๆ ทั้งลงมากกลางอากาศ ตกลงไปในกลาง
มหาสมุทร เกิดกระแสดิ้น จากคลื่นเล็ก ๆ ลูกนั้น มันก็ค่อย ๆ ไหล
คลื่นลูกอื่น ๆ ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งไปถึงฝั่งทั้งหลาย สิ่งที่เราทำความดี

เพียงรูปเดียวนี่ก็จะขยายไปทั่วทุกหนทุกแห่งตลอดทั้งแสนโกฏิจักรวาล
อนันตจักรวาล นี่คือสิ่งที่มันสามารถเป็นจริงได้ ไม่ใช่เพื่อฝัน เพราะ
ว่า ทุกการกระทำของเรานั้น ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับภพภูมิต่าง ๆ
ทั้งสิ้น โดยที่เรายังไม่รู้เรื่องราวเหล่านี้เลย และเราคาดไม่ถึงด้วย
ว่า มันจะเป็นอย่างนั้น วันใดที่เราได้เข้าถึงวิชาธรรมกาย วันนั้น
เราจะเข้าใจในสิ่งที่หลวงพ่อบุญในวินนี้

กิจที่ต้องทำกันไป

แม้วันพรุ่งนี้จะออกพรรษาแล้วก็ตาม กิจของเราก็กียังมีอยู่ คือ กิจ
ในการทำพระนิพพานให้แจ้ง เราจะรู้ตัวของเราเองว่า เราผ่านพรรษา
แห่งการบรรลुธรรมมาด้วยการประพฤติปฏิบัติธรรมถึงในระดับไหน
จริงจังขนาดไหน ไม่มีใครที่จะรู้ดีเท่ากับตัวของเราเอง เพราะฉะนั้น
มาถึงวันนี้วันสุดท้าย เรารู้แล้วว่าเป็นพรรษาแห่งการบรรลุธรรมของ
เราแล้วหรือยัง เราได้ยินได้ฟังการบรรลุธรรมของบุคคลอื่นที่มีทั้งภิกษุ
สามเณร อุบาสก อุบาสิกา และสาธุชนผู้มีบุญทั้งหลายที่กระจัดกระจาย
กันไปทั่วโลก แต่ว่าเราได้เป็นอย่างนั้นกับเขาบ้างแล้วหรือยัง ถ้ายัง
วันพรุ่งนี้ออกพรรษา ก็ให้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันไป

ออกพรรษาแล้วก็ให้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันไป อย่าได้
ว่างเว้นจากการปฏิบัติธรรม ทำไปจนกว่าจะเข้าถึงพระรัตนตรัยในตัว

ออกบิณฑบาตเป็นเนื่อนาบุญให้ญาติโยม

ทำกันจนกว่ากิเลสอาสวะมันจะหมดสิ้นจากใจของเรา และทำไปจนกว่าจะถึงที่สุดแห่งธรรมะลูกนะ

โอวาทสำหรับผู้จำเป็นต้องลาสิกขา

สำหรับพระนวกะบางรูปที่ลางานมาบวชได้เพียงช่วงสั้น ๆ จำเป็นจะต้องลาสิกขา ถ้าหากสามารถอยู่รับกฐินได้ก็ควรจะอยู่รับกฐินนะลูกนะ จะได้ครบถ้วนบริบูรณ์ในการศึกษาเรื่องราวที่เป็นกิจของสงฆ์ แล้วถ้าหากจำเป็นจะต้องลาสิกขา ก็ให้มีความรู้สึกที่ว่า เรายังมีความอาลัยอาวรณ์ต่อผ้ากาสาฬหพัศตร์

ให้นึกอธิษฐานในใจหลังจากนั่งสมาธิแล้วว่า เรายังไม่อยากจะพลัดพรากจากผ้ากาสาฬหพัศตร์นี้เลย แต่เราลามาได้ช่วงสั้น ๆ เท่านั้นสักวันหนึ่งเมื่อเราหมดภาระทางโลกแล้ว จะกลับเข้ามาสู่เพศสมณะใหม่ และระหว่างที่อยู่ทางโลก เราจะเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีของชาวโลก ในฐานะได้ผ่านการบวชเรียนมาแล้วหนึ่งพรรษา อย่าให้กลายเป็นบุคคลที่เราได้ยินคำพังเพยว่า บวชเสียผ้าเหลือง คือ บวชมาแล้วหนึ่งพรรษา ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงอะไรที่ดีขึ้นของชีวิตเราเลย อย่าให้ใครหรือตัวเราเกิดความรู้สึกอย่างนี้นะลูกนะ

เมื่อเราลาเพศสมณะไปแล้ว จะยังอยู่ในสายตาของเพื่อนมนุษย์ตลอดเวลา เขาจะดูว่า เรามีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นหรือไม่ รักษาศีล ๕ เป็นปกติทุกวัน วันพระเราถืออุโบสถศีล และไม่ขาดในการ

ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวนา รวมทั้งชักชวนคนมาสร้างชีวิตด้วย ถ้าหากทำอย่างนี้ได้ชีวิตของเราจึงจะสมบูรณ์ แม้เราลาสิกขาไปแล้ว ก็เหมือนไม่ได้ลาสิกขา ยังเหมือนกับว่าเราบวชทางใจ เพียงแต่กาย ภายนอกไม่ได้ครองผ้ากาสาวพัสตร์เท่านั้น และแม้ลาสิกขาไปแล้ว ก็ให้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติธรรมกันไป

สำหรับผู้ที่ไม่มีความจำเป็นต้องลาสิกขา ก็ขอให้ตั้งใจบวช กันต่อไป เพราะชีวิตใด ๆ ในโลกนี้ แม้ความเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ **สู่ความเป็นสมณะไม่ได้เลยแม้แต่เพียงนิดเดียว** ดังนั้นขอให้ ลูกทุกรูป ได้นำสิ่งที่หลวงพ่อบอกเล่าสู่กันฟังนี้ไปพิจารณา

วันนี้ก็ขออนุโมทนาสาธุการ และขออำนวยการให้ลูกทุกรูปหยุด ใจไปที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ อย่างสบาย ๆ ขออำนาจแห่งบุญ บารมีรัศมีกำลังฤทธิ์ อำนาจสิทธิเดชของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทุกพระองค์น้อมส่งไชยพระองค์ไม่ถ้วนในอาภรณ์นิพพาน บารมีธรรม ของพระปัจเจกพุทธเจ้าและพระอรหันตเจ้าทั้งหลาย บารมีธรรมของ พระเดชพระคุณหลวงปู่ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ผู้ค้นพบ วิชชาธรรมกาย บารมีธรรมของคุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ขนนกยูง และมหาทานบารมี ศีลบารมี เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ ลังคะ อธิษฐาน เมตตา อุเบกขาบารมี ตลอดจนกระทั่งบารมีที่ได้ตั้งใจ บำเพ็ญสมณธรรมตลอดพรรษา

จงมารวมอยู่ในศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้กลับกายวาจาใจ ธาตุ
ธรรมเห็นจำคิดรู้ของลูกทุกรูปให้สะอาด ให้บริสุทธิ์ ให้หลุดพ้นจาก
การเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามาร จากวิบัติบาปศกดิ์สิทธิ์ วิบากกรรม
วิบากมาร อุปสรรคต่างๆ นานาในชีวิต ให้มลายหายสูญไปให้หมด

ให้ลูกทุกรูปจงเป็นเนื้อนาบุญ เป็นอายุพระศาสนา รู้แจ้งเห็นแจ้ง
แทงตลอดในวิชาธรรมกาย ธรรมอันใดที่พระเดชพระคุณหลวงปู่ฯ
และคุณยายอาจารย์ฯ ได้บรรจุ ให้ลูกทุกรูปจงบรรลุธรรมนั้น จงมี
สุขภาพร่างกายที่แข็งแรง อายุชยยืนยาว ได้สร้างบารมีกันไปนาน ๆ
สิ่งใดที่เป็นข้าศึกต่อการกุศลและพรหมจรรย์จงห่างไกล ให้มีแต่บัณฑิต
นักปราชญ์เข้ามาใกล้ จะศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัยของพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าให้แตกฉานทั้งปริยัติปฏิบัติปฏิเวธ จะเทศนาให้ไพเราะ
ทั้งเบื้องต้นท่ามกลางและเบื้องปลาย บริสุทธิ์บริบูรณ์ทั้งอรรถและ
พยัญชนะ ใครได้ยินได้ฟังธรรมก็ให้ได้บรรลุธรรมกาย

ความปรารถนาอันใดก็ตามที่ลูกทุกรูปได้ตั้งใจเอาไว้อย่างดีแล้ว
เป็นไปเพื่อการสร้างบารมี ขอความปรารถนานั้นจงเป็นผลสำเร็จ
จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมกายของ
พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ จงทุกประการเทอญ ๐

วิชาชีวิต

วันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันอังคารที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

วันนี้เป็นวันมหาปวารณา ซึ่งตามธรรมเนียมปฏิบัติในสมัยพุทธกาล เมื่ออยู่จำพรรษาด้วยกันครบหนึ่งพรรษาแล้ว ก่อนที่จะแยกย้ายกันไปบำเพ็ญสมณธรรมเพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง ต่างก็จะปวารณาซึ่งกันและกันทุกรูปทั้งอาวุโสภันต์ที่จะเป็นกัลยาณมิตรให้กันและกัน จะประคับประคองกันไปให้ถึงฝั่งของพระนิพพาน ให้สมกับที่ได้ตั้งใจมาบวชในคราวนี้

ปวารณากันว่า หากใครได้เห็น ไตยีน หรือสงสัยว่าเพื่อนสหธรรมิกรูปใด จะเป็นอาวุโสหรือภันต์ก็ตามกำลังดำเนินชีวิตอยู่ด้วยความประมาท หรือผิดพลาดในเรื่องธรรมวินัยด้วยประการใดประการหนึ่ง ก็จะทำหน้าที่กัลยาณมิตรชี้ชวนทรมณ์ให้กันด้วยจิตที่ประกอบไปด้วยความรักและปรารถนาดีต่อเพื่อนสหธรรมิก ที่จะให้หันกลับมาดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง เพื่อกายวาจาใจจะได้สะอาดบริสุทธิ์ ทำพระนิพพานให้แจ้งได้

ที่ต้องปวารณากันอย่างนี้ เพราะแต่ละคนต่างก็มีทิฐิภูมิมานะด้วยกันทั้งสิ้น ไม่ชอบเตือนตัวเอง และไม่ชอบให้ใครมาเตือน ดังนั้นเวลาที่มีใครมาเตือนเพื่อประโยชน์ของท่านผู้นั้น และเพื่อประโยชน์ของพระศาสนา บางทีทิฐิภูมิมานะก็ทำให้เกิดความขัดเคืองใจเป็นเหตุแห่งการผูกโกรธผูกเวรกันไป ปฏิบัติธรรมะก็ไม่ค่อยได้เพราะใจมันฟุ้งซ่าน

แม้แต่คิดว่าคนนั้นคนนี้มาว่าเรา ทั้ง ๆ ที่เขามาตักเตือนด้วยความรัก
และปรารถนาดี

เพราะเหตุนี้จึงจำเป็นต้องมีการปวารณากันไว้ว่า ท่านทั้งหลาย
ในที่นี้ ถ้าใครได้เห็น ไตยีน หรือสงสัยว่า เราทำยังไม่ถูกต้องตามพระ
ธรรมวินัยก็อนุญาตให้แนะนำตักเตือนได้ โดยอาศัยความกรุณานั้นช่วย
ชี้แจงทักเตือนให้ จะไม่โกรธ จะพิจารณาตักเตือนว่าเราได้พลาดพลั้งจริงไหม ถ้า
ไม่จริงก็จะให้อภัย ไม่ถือสา ถ้าจริงก็จะรีบกลับเนื้อกลับตัวปรับปรุง
ตัวใหม่ให้เหมาะสมกับการเป็นนักบวชที่จะทำพระนิพพานให้แจ้ง

นี่ก็เป็นธรรมเนียมปฏิบัติกันตั้งแต่สมัยพุทธกาล ตั้งแต่พระสัมมา
สัมพุทธเจ้ายังทรงมีพระชนม์ชีพอยู่ เพราะหลังจากปวารณาแล้ว ก็จะ
แยกย้ายกันไปบำเพ็ญสมณธรรม ในสถานที่ที่ร่มเย็นที่ถูกต้องด้วยอาศัย
ตามโคนไม้ เรือนว่าง ลอมฟาง ตามป่า ตามเขา ห้วยหนอง คลอง บึง
ถ้า เพื่อที่จะแสวงหาที่วิเวก สงัดกาย สงัดใจ สงัดจากกิเลสทั้งหลาย และ
ถ้าเจอกันระหว่างทางก็ดี หรือไตยีนชาวคราวก็ดีว่า เพื่อนสหธรรมิก
รูปใดกำลังจะเผลอ ๆ ใผล ๆ ก็จะแนะนำตักเตือนกัน แม้อยู่ไกล
ก็จะเดินทางไปหา ไปพูดจาตามภาษาผู้ที่มีความรักและปรารถนาดี
ต่อกัน เราก็ปฏิบัติตามกันมากระทั่งถึงปัจจุบันนี้

หลวงพ่อก็มีความเห็นส่วนตัวว่า เราอย่าให้เป็นแค่ธรรมเนียม
ปฏิบัติว่า ทำ ๆ กันไปอย่างนั้นเลย เราควรจะทำให้มันจริงจัง ให้มัน

กฎวัตถุประสงค์ของการปวารณา เพราะว่ากว่าที่เราจะมาบวชกันก็ไม่ใช่
ง่าย ก่อนบวชก็ต้องตั้งใจให้ดี เรามาบวชคราวนี้เพื่อบำเพ็ญสมณธรรม
จะทำพระนิพพานให้แจ้ง สละตนให้พ้นจากกองทุกข์ บวชไปแล้วบาง
ครั้งมีภารกิจมาก จิตมันหยาบบ้าง บางครั้งเราดำเนินชีวิตประมาทใน
เพศของสมณะบ้าง ก็ควรมีการแนะนำตักเตือนกันด้วยความรักและ
ความปรารถนาดี ไม่โกรธ ไม่ขัดเคือง ไม่ถือสา

แต่อย่างไรก็ตาม เรายังมีกิเลสอยู่ ผู้เตือนแม้จะทั้งรักทั้งปรารถนา
ดีก็ตาม ก็ต้องดูจังหวะ ดูเวลา อารมณ์ สุขภาพของเพื่อนสหธรรมิกว่า
ตอนนั้นควรไหม หรือตอนนั้นยังไม่ควร ยังไม่พร้อม ยกเว้นในกรณีที่รีบ
ด่วน มันจำเป็นจริง ๆ หากไม่เตือนไม่บอกกล่าวแล้วจะเกิดความเสีย
หายอย่างหนักได้ กรณีอย่างนี้เราก็จะชิงช่วงพูดไปเลย โดยต้องทำใจ
ไว้ว่า ถ้าเขาโกรธเรา เราก็อย่าไปโกรธเขา เพราะใจเราเจตนาดี ซึ่งจะ
ใช้ในการณีอุกฉิน ต้องเอาเพื่อนสหธรรมิกไว้ในหมู่คณะ

แต่ถ้าไม่ถึงกับอุกฉินนัก ยังพอมีเวลาที่จะดูจังหวะให้ดี เพราะเรายัง
ไม่ชนะพญามาร เรายังมีกิเลสอยู่ บางทีพอรู้ว่าเขาเตือนแม้ด้วยความ
รักความปรารถนาดี แต่มันหงุดหงิดขัดเคือง นี่ก็เป็นเรื่องที่จะต้องบอก
ให้พวกเราได้รับทราบ แต่ถ้าเราทำตามได้อย่างที่ได้ปวารณากันเอาไว้
ประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นกับเราทั้งสองฝ่าย และหมู่คณะจะงดงาม เราจะมี
ความสุขในเพศสมณะ

วิธีการสร้างกำลังใจในเพศนักบวช

การมาสู่เพศสมณะนี้ต้องถือว่า เรามีบุญเก่ามามากพอทีเดียว ที่สามารถจุดตัวเราให้ออกมาจากความสับสนวุ่นวายจากพันธนาการของชีวิตทางโลกได้ ถ้ามีบุญน้อยมาบวชไม่ได้ มันไม่มีอารมณ์อยากจะบวช และไม่เห็นประโยชน์ของการบวช เพราะฉะนั้นลูกทุกรูปมีบุญมากในระดับหนึ่งทีเดียว และหลาย ๆ รูปก็มีบุญที่สั่งสมในเพศนักบวชมามาก ผังการบวชหนาแน่น สำหรับผู้ที่มิผังบวชหนาแน่นก็พอจะวางใจได้ว่า จะประดับประดาตนให้ไปถึงผังที่เราปรารถนาได้ แต่ถ้าใครที่ผังการบวชยังไม่หนาแน่นก็เป็นเรื่องที่เราจะต้องใช้กำลังใจสูงส่ง เอาชนะมันให้ได้ **กำลังใจจะเกิดขึ้นต่อเมื่อเราบำเพ็ญสมณธรรม**

หยาบ ๆ ก็หมั่นพิจารณาให้เห็นทุกข์โทษภัยของชีวิตทางโลกของการครองเรือน อย่าไปมองด้านสวยสดงดงามเพียงด้านเดียว ให้มองไปตามความเป็นจริงของชีวิตว่า **ชีวิตของคุณหวั่นไหวคับแคบ มีสุขประเดี๋ยวประด๋าว แต่มีทุกข์มาก ไม่คุ้มกับที่เราจะไปใช้ชีวิตอย่างนั้น** มันเหมาะสำหรับผู้ที่มีอินทรีย์อ่อน บารมีอ่อน ๆ และสังขารทั้งหลายก็มีแต่วันเสื่อมลงไปทุกวัน อีกทั้งความตายก็ไม่มีนิมิตหมาย จะตายเมื่อไร วันไหน เวลาไหน ที่ไหน เราก็ไม่รู้ นี่เป็นสิ่งที่เราต้องพิจารณา

อีกประการหนึ่งก็คือ ต้องบำเพ็ญสมณธรรมทำสมาธิให้ใจสงบจากกาม จากอกุศลธรรม ให้ใจตั้งมั่นอยู่ภายในก็จะได้สุขจากสมาธิ

เป็นความสุขที่ไม่มีอะไรเสมอเหมือน คือหาไม่ได้จากที่อื่นนอกจากใจที่หยุดนิ่ง และจิตมันก็จะม่กำลังเอง ที่เรียกว่า กำลังใจ กำลังใจที่อยากจะสร้างแต่กุศลธรรมให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ถ้าเราทำได้อย่างนี้เราก็มีความสุขในเพศสมณะ จะมีความรู้สึก ว่า วันคืนมันผ่านไปเร็วเหลือเกิน หลับตาสีมตาไม่กี่ทีก็มีดแล้ว จันเข้าเสร็จ ทำความเพียร หรือทำภารกิจและประกอบความเพียรไปด้วย ฝึกใจหยุดนิ่งไปด้วย หลับตาสีมตาสองสามทีก็มีดแล้ว วัน ๆ ก็ซ้ำ ๆ กันอยู่อย่างนี้ เพราะฉะนั้น การพิจารณาให้เห็นทุกข์โทษภัยของชีวิตกับการบำเพ็ญสมณธรรมจึงเป็นสิ่งที่เราจะต้องทำ ถ้าเราทำได้ เราจะมีความสุขในเพศสมณะอย่างลืมนวลลิ้นกันไปเลย

ต้นบุญต้นแบบของโลก

เมื่อสักครู่นี้ หลวงพ่อชื่นใจและปิติใจมากกับผู้สวดพระปาติโมกข์ได้ และได้รับดวงแก้วเป็นของขวัญที่ระลึกว่า เราได้ทำความเพียรในการท่องบ่นทรงจำพระปาติโมกข์ เป็นผู้ทรงจำพระวินัยเอาไว้ ดวงแก้วนั้นก็จะเป็นอุปกรณ์ในการบำเพ็ญสมณธรรม และปลื้มปิติใจกับอีก ๑๔ รูป ที่ใช้วันเวลาภายในพรรษาบำเพ็ญสมณธรรมไม่ขาดเลย อย่างนี้ถูกหลักวิชา ที่จริงควรจะเรียงแถวเข้ามารับกันหมดทุกรูป ถ้าทำได้อย่างนี้ หลวงพ่อก็จะมีคามปิติมาก เช่นเดียวกับลูกทุกรูปที่มีความปิติที่ใช้พรรษาแห่งการบรรลุดธรรมนี้ บำเพ็ญสมณธรรมโดยไม่ขาดเลย

วัดวิจิตรสังฆาราม จ.ภูเก็ต

ประโยชน์ก็จะเกิดขึ้นกับพระศาสนาว่า มีผู้ประพฤติดีปฏิบัติชอบบังเกิดขึ้นภายในพรรหานี้ไม่ขาดเลยแม้แต่เพียงวันเดียว และยัง เป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีให้กับเพื่อนสหธรรมิกทั้งภายในวัดและนอกวัด ญาติโยมก็พลอยมีกำลังใจที่จะปฏิบัติธรรมสั่งสมบุญบารมี มีความรู้สึกว่าได้บุญเยอะได้ทำบุญกับเพื่อนาบุญผู้เป็นอายุพระศาสนา เทวดาผู้มีทิพยจักขุ มองเห็นด้วยตาทิพย์ก็จะชื่นชมอนุโมทนาสาธุการว่า สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประพฤติดีปฏิบัติชอบ เพราะฉะนั้น ๑๔ รูป กับอีก ๑ รูป ที่สวดพระปาติโมกข์ได้ หลวงพ่อปีติมาก มีความสุขมาก เลยนะลูกนะ

โดยภาพรวมแล้ว ลูกทุกรูปต่างก็ตั้งใจทำความเพียรกันดีอยู่แล้ว แต่ที่ไม่ได้มารับดวงแก้วก็เพราะว่า บางรูปขาดไป ๑ วันบ้าง ๒ วันบ้าง ๓ วันบ้าง ซึ่งตามธรรมเนียมของพระต้องร้อยเปอร์เซ็นต์ อย่างเช่น เวลาประกอบสังฆกรรมในโบสถ์ พระผู้เป็นตัวแทนจะถามว่า สงฆ์จึงฟังใครเห็นด้วยก็ให้อนุโมทนา ใครไม่เห็นด้วยให้คัดค้าน ถ้าคัดค้าน แม้เพียงหนึ่งก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้นต้องร้อยเปอร์เซ็นต์

สวดยอวิชา

เรามาบวชกันแล้วนะลูกนะ วัดอุประสงค์คือ เราจะมาศึกษา วิชาธรรมกายซึ่งเป็นสวดยอแห่งวิชา และเป็นวิชาที่แท้จริงที่จะทำให้เราหลุดพ้นจากการเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามาร วิชาอื่น

ไม่แท้จริง แต่การทำมาหากินแบบชาวโลก และกียกย่องส่งเสริมกันไปว่าประสบความสำเร็จในทางโลกสูงส่ง ได้รับปริญญาตรี โท เอก หรือเป็นศาสตราจารย์ แต่ชีวิตมันก็อย่างนั้นนะ ยังไม่ได้รู้อะไรเลย professor (ศาสตราจารย์) หลาย ๆ ท่าน เวลาหลวงพ่อกถามดูนี้ เขาจะเก่งเรื่องวิชาชีพ แต่พ่อกถามเรื่องวิชาชีวิตก็ไม่รู้เรื่องเลย ซึ่งวิชาชีวิตก็ต้องใช้กับชีวิตตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตายและตายไปแล้วนั่นแหละ เพราะฉะนั้นเรามาถูกทางแล้วนะลูกนะ

เรามาเพื่อจะศึกษาวิชาธรรมกาย ซึ่งมันมีอยู่ในตัวของเรายอยู่แล้ว วิธีการก็มีอยู่ ซึ่งได้แนะนำถ่ายทอดกันไปตามที่ประเทศพระคุณหลวงปู่ฯ ท่านได้ค้นพบ และได้ถ่ายทอดต่อ ๆ กันมา มันขึ้นอยู่กับว่า เราเอาจริงแค่ไหน ถ้าตั้งใจจริงต้องได้ทุกคน ไม่มีใครที่จะไม่ได้

ผู้มาบวช แสดงว่าเราผ่านขั้นตอนผู้มีคุณสมบัติในการบวชเหมาะสมที่จะบำเพ็ญสมณธรรม แปลว่า ทุกรูปเหมาะสมที่จะเข้าถึงธรรม และจะต้องเข้าถึงวิชาธรรมกายให้ได้ประการเดียว และต้องถึงร้อยเปอร์เซ็นต์ด้วย ไม่ใช่เก้าสิบเก้าเปอร์เซ็นต์ เพราะเรามีคุณสมบัติได้ผ่านการคัดเลือกมาขั้นหนึ่งแล้ว เพราะฉะนั้นเหลือแต่ตัวของเราเอง เท่านั้นว่าทำความเพียรกันแค่ไหน

หลวงพ่อกเสียชีวิตในวันที่ผ่านไปโดยที่เราไม่ได้ทำความเพียรกันอย่างเต็มที่ เราควรหันกลับมาพิจารณาตัวเราใหม่ว่า อายุเราเพิ่ม

ขึ้น เราแก่กันไปทุกวัน ร่างกายเสื่อมไปทุกวัน และความตายไม่มีนิมิตหมาย เราได้เตรียมพร้อมสำหรับความตายแล้วหรือยัง ต้องมาคิดกันให้ดีแล้วตอนนี้

เมื่อพลโลกเพิ่มขึ้น วิกฤตจะเพิ่มขึ้น

มันแปลกอีกเรื่องหนึ่ง พรรษาต้น ๆ จะมีจำนวนนักบวชเยอะะ แต่ยิ่งสูงยิ่งหดหาย ยกเว้นในกรณีของผู้บุกเบิกซึ่งมีอยู่ไม่กี่รูป และตอนนั้นหลวงพ่อก็บวชเป็นรูปแรก และก็ถด ๆ มากทีละรูปกันไปเรื่อย ๆ ตอนนี้อยู่กันครบถ้วน แต่ผู้ที่มาบวชในท่ามกลาง นี่ฟังทรงจำได้จากพรรษาที่ผ่านมาว่า ที่บวชได้ ๑๐ พรรษา ๒๐ กว่าพรรษา มันมีปริมาณมากกว่านี้ แต่ทำไมมันลดลงไป นี่ก็แปลว่าผู้ที่ตกหล่นไประหว่างทางเป็นเพราะไม่ได้บำเพ็ญสมณธรรม ดำเนินชีวิตด้วยความประมาท มีความฟุ้งซ่าน จิตมันก็อ่อนลง ไม่มีกำลังพอที่จะสู้กับกิเลสสารพัดทั้งหลาย คือ สู้กับสิ่งชั่ว ความฟุ้งซ่าน หรือนิเวศทั้งหลายไม่ได้

หลวงพ่อยากให้มีแต่ปริมาณภิกษุที่เพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ อย่างมั่นคง และอย่างเห็นคุณค่าของการบวช เพราะเมื่อเทียบจำนวนพุทธบุตรกับจำนวนพลโลกที่เพิ่มขึ้น จำนวนพุทธบุตรมีแต่จะลดลง แต่พลโลกที่เกิดขึ้นไม่รู้จะอะไรจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งมันไม่ถูก จริง ๆ แล้วเมื่อพลโลกเพิ่มขึ้นพุทธบุตรก็ต้องขยายเพิ่มขึ้น เพื่อที่จะไปเป็นแสงสว่างส่องทางชีวิตให้กับเพื่อนมนุษย์ อย่างนี้จึงจะถูกต้อง

ที่สำคัญเรื่องวิชาธรรมกาย เป็นสิ่งที่เราจะต้องปฏิบัติให้เข้าถึงให้ได้ พรรษาผ่านมานี้เหลือวันนี้เป็นวันสุดท้าย วันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ก็ใช้วันเวลาที่เหลืออยู่นี้ให้เป็นประโยชน์ต่อการบำเพ็ญสมณธรรม เอามันวันสุดท้ายนี้แหละ วันพระจันทร์เต็มดวง วันที่พระนิพพานสวดบุญละเอียดเป็นพิเศษให้กับผู้ที่ตั้งใจทำความเพียรให้ได้บรรลุธรรม ได้เข้าถึงพระธรรมกาย เอารวันนี้ทำความเพียรกันให้ดี ๆ

การเข้าถึงธรรมนี้ มันอยู่ในวิสัยที่เราทำได้นะ เรานั่งไปใหม่ ๆ มันก็ฟุ้งบ้าง แต่ขอให้มันไปเรื่อย ๆ มันจะปรับไปเรื่อย ๆ จากฟุ้งมาก มาฟุ้งน้อย จากฟุ้งน้อยก็มาไม่ฟุ้ง แล้วก็จะมีนิ่ง แม้ไม่เห็นอะไร และก็โล่ง ว่าง สว่าง และเดี๋ยวมันก็เห็นขึ้นมาเองจนถึงจุดที่ว่า ไม่ต้องทำอะไรมันก็เกิดขึ้นเอง

หลวงพ่อดีดาตายแทน ถ้าหากพวกเราไม่ได้ตั้งใจบำเพ็ญสมณธรรม ในขณะที่ร่างกายยังแข็งแรงอยู่ บุญก็ไม่เกิดขึ้นกับเรา ธรรมะก็ไม่ใช่เรื่อง มีแต่แก่งกันกันไปเท่านั้นเอง ก็ขอให้วันนี้เป็นวันที่เราจะตั้งมโนปณิธานใหม่สำหรับการทำความเพียรให้ดีที่สุดเดียว

โอวาทสำหรับผู้ที่เป็นต้องลาสิกขา

เฉพาะผู้ที่บวชพรรษา ๑ มีความจำเป็นจะต้องลาสิกขาเพราะลางานมาบวช ก็ต้องทำให้ถูกต้องหลักวิชา ก่อนลาสิกขาก็ควรจะอยู่

สวดมนต์ทำวัตรกลั่นใจใส ๆ ที่วัดแก่งน้อย

รับกฐินกันก่อน เหลือเวลาอีกสองอาทิตย์กว่าก็ให้ทำความเพียรให้เต็มที่เต็มกำลังอย่างถูกหลักวิชา ไม่ต้องคิดเรื่องอะไรแล้ว เพราะอย่างไรเราต้องลาสิกขาแน่

พอถึงวันที่เรารับกฐินแล้ว จะลาสิกขา ก็นั่งธรรมะให้ใจใส ๆ แล้วอธิษฐานจิตให้ได้ว่า จริง ๆ แล้วเราไม่อยากลาสิกขา แต่เพราะถึงกำหนดวันลาจำเป็นที่จะต้องไปปฏิบัติภารกิจทางโลก ขอให้บุญนี้เป็นพลังให้เราได้ประสบความสำเร็จในชีวิต ในธุรกิจการงาน และการประพฤติธรรม เมื่อลาสิกขาแล้วเราจะเป็นอุบาสกที่ดี มีศีล มีธรรม วันพระจะถืออุโบสถศีล เราจะทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา จะเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีของชาวโลก เหมือนอย่างท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี

เข้าไปสู่สังคมใดที่เขาตีมน้ำเมาก็ต้องเข้มแข็งเอาไว้ ไม่ว่าเขาจะคะยั้นคะยอ จะเคี้ยวเชืงขู่เชืงอย่างไรก็ตาม ต้องยืนยันว่า เราถือศีล ๕ ไม่ตีมน้ำเมา เพราะเห็นทุกขโทษภัยทั้งในปัจจุบันและในปรโลก เพราะฉะนั้นยืนยันไม่ตีม ให้เข้มเอาไว้ให้ดีที่สุดยอ อย่าไปโอนอ่อนผ่อนตาม จะพูดอย่างไรก็ให้เข้มเอาไว้ ด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส เพื่อจะสร้างแรงบันดาลใจให้กับพวกสังคมทั้งหลายที่ตีมกันนั้นแหละ เชื้อเถอะ ในหมู่ที่กำลังตีมน้ำเมานี้ กำลังดูเราอยู่ ที่เราไม่ตีมนั้นแหละ และในที่สุดก็จะเลิกตีมกันไปทีละคนสองคน เพราะเราเข้มพอ

แต่ถ้าหากว่า เราไม่เข้มแข็งพอ เมื่อเข้าไปอยู่ในสังคมที่เขาตีมน้ำมาแล้วเราไปตีมันตาม บวชคราวนี้เสียผ้าเหลือง อาณิสสสัมมนก็ได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย เราอย่าคิดว่า เราบวชแล้วบุญบวชจะช่วยปิดประตูบายเปิดประตูสวรรค์ให้เรา ความจริงมันก็เป็นเช่นนั้น ถ้าเราไม่สร้างวิบากกรรมใหม่ ครองตนอยู่ในศีลในธรรมตลอดไปในเพศของคฤหัสถ์ ถ้าอย่างนี้ได้ละก็ปิดอบายไปสวรรค์และยังสร้างแรงบันดาลใจให้คนอยากจะเป็นนักบวช แม้บวชช่วงสั้นก็ตาม

นี่ก็เป็นสิ่งที่ขอฝากเอาไว้ เพราะว่าคงไม่มีโอกาสได้พูดคุยกัน และปกติหลวงพ่อก็ไม่ชอบเห็นใครลาสิกขา ไม่ใช่เป็นอริยาศัย แต่ชอบเห็นนักบวชเพิ่มขึ้น และนักบวชเมื่อบวชแล้วก็อยากเห็นเป็นนักบวชที่ตั้งใจบำเพ็ญสมณธรรมกันอย่างเต็มที่เต็มกำลัง เป็นเพื่อนาบุญ เป็นอายุพระศาสนา บวชอย่างมีเป้าหมาย ใช้วันเวลาในชีวิตนักบวชแต่ละวันแต่ละคืนด้วยการสั่งสมบุญบารมีกับทำพระนิพพานให้แจ้ง อยากเห็นอย่างนี้

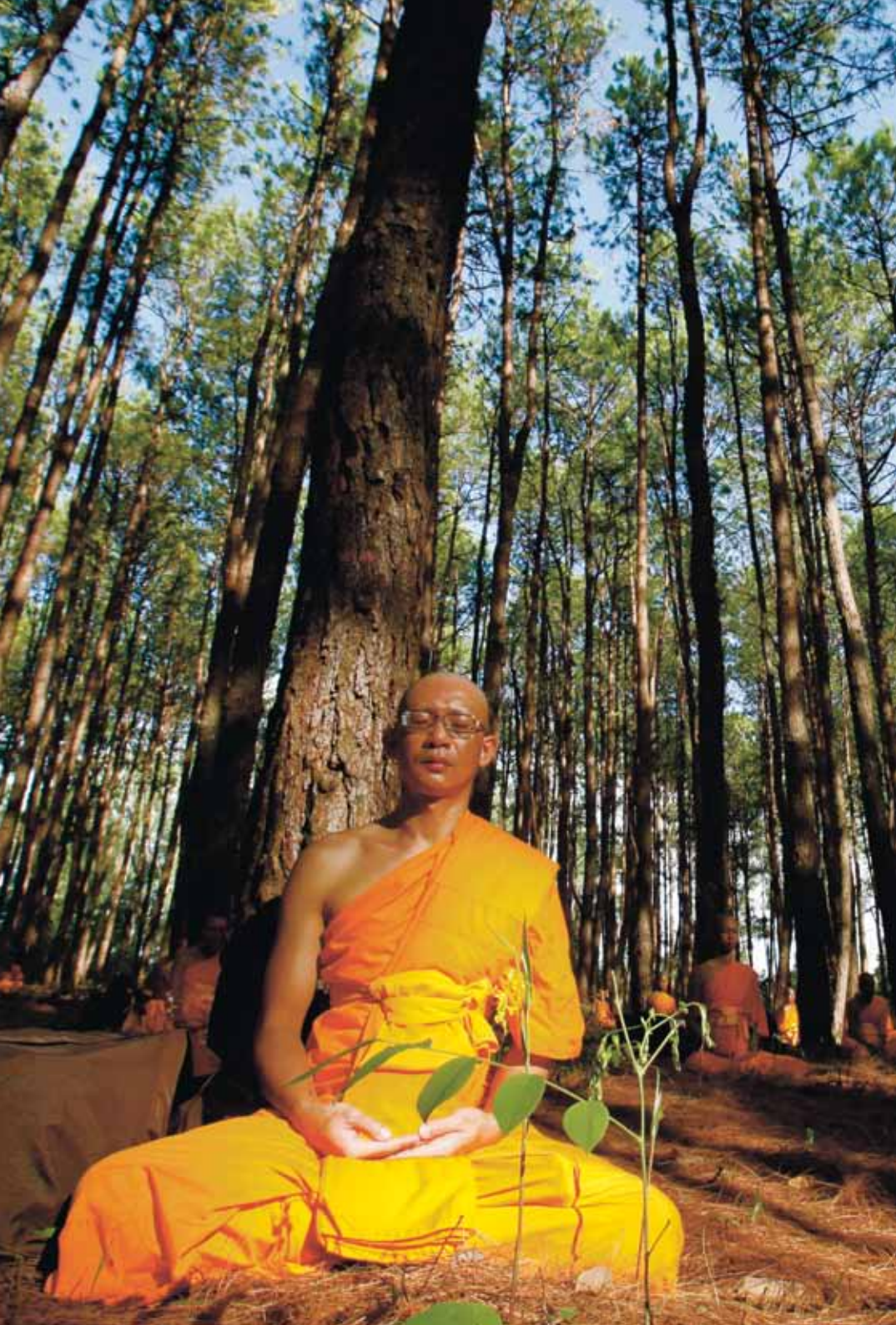
เพื่อจะได้เป็นกำลังใจให้ตามวัดวาอารามต่าง ๆ ทั่วไป ซึ่งตอนนี้มันหย่อนยานกันไปเรื่อย ๆ ยิ่งพระพุทธศาสนาหย่อนยานลงเท่าไร ก็เลสมารก็จะเพิ่มขึ้น มาร ๕ ฝูงก็จะได้อิทธิพล อีกทั้งลัทธิเทวนิยมก็จะแพร่กระจายเข้มแข็งขึ้น เมื่อไรกำลังมันกำกึ่ง พุทธศาสนาในเมืองไทยลำบาก ถ้าพุทธศาสนาในเมืองไทยลำบาก พุทธศาสนาที่อยู่ในประเทศเพื่อนบ้านหรือที่อื่นทุกภูมิภาคทั่วโลกก็จะพลอยลำบากตาม

ไปด้วย เพราะฉะนั้นอยากให้ลูกทุกรูปที่ได้บวชมาแล้วให้ตั้งใจเป็น
นักบวชที่สมบูรณ์นะลูกนะ

วันนี้หลวงพ่อบอญ์โมทนาสาธุการ และขออำนวยการให้ลูกทุกรูปที่ได้ตั้งใจบวชกันในคราวนี้ ให้สมหวังดังใจที่ตั้งใจได้ตั้งมั่นปณิธาน
จะทำพระนิพพานให้แจ้ง จะสลัดตนให้พ้นจากกองทุกข์ ให้มีสุขภาพ
พลานามัยที่แข็งแรง ให้ปลอดกังวลต่อสิ่งที่เป็นข้าศึกต่อกุศลและ
พรหมจรรย์ ให้เป็นเพื่อนาบุญ เป็นอายุพระศาสนา ปฏิบัติธรรมก็ขอ
ให้ได้เข้าถึงวิชาธรรมกาย ให้ไปปราบพญามารด้วยกัน

จะศึกษาพระธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ให้แตกฉาน
ทั้งปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ จะเทศนา ก็ให้ไพเราะทั้งเบื้องต้น ท่ามกลาง
เบื้องปลาย บริสุทธิบริบูรณ์ทั้งอรรถและพยัญชนะ ใครได้ยินได้ฟัง
ธรรมก็ให้ได้บรรลุธรรมกาย

ความปรารถนาอันใดก็ตามที่ลูกทุกรูปได้ตั้งใจเอาไว้อย่างดีแล้ว
เป็นไปเพื่อการสร้างบารมี ขอความปรารถนานั้น จงเป็นผลสำเร็จ
จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมกายของ
พระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ จงทุกประการเทอญ ๐

กิจสำคัญ ของ**เพศบรรพชิต**

วันที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

พระธรรมทายาทรุ่นบุษชาธรรม
๖๖ ปี พระราชภาวนาวิสุทธิ
เดินธุดงค์ และปฏิบัติธรรม

วันเสาร์ที่ ๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙

วันมหาปวารณา ธรรมเนียมปฏิบัติที่สำคัญ

วันนี้เป็นวันมหาปวารณา ซึ่งเราต้องรักษาอีกหนึ่งราตริจึงจะครบพรรษา ตามพระธรรมวินัย ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นวันสิ้นสุดของการอยู่จำพรรษาร่วมกัน การทำมหาปวารณานั้น จะทำระหว่างพระเถระกับพระอวสุโสทั้งหมด ไม่ว่าจะมพรรษามากหรือน้อย เพื่อเปิดโอกาสให้กับพระทุกรูป ได้เป็นกัลยาณมิตรให้กันและกัน เพื่อช่วยประคับประคองกันให้ไปถึงฝั่งของพระนิพพาน และถวักวักตฤประสงค์ของการมาบวชในครั้งนั้นว่า

ถ้าใคร ได้ยิน ได้เห็น หรือสงสัยในข้อวัตรปฏิบัติอันใดของเพื่อนสหธรรมิก ไม่ว่าจะมพรรษามากหรือพรรษาน้อยก็ตาม ให้อาศัยจิตที่ประกอบไปด้วยเมตตา รักและปรารถนาดีต่อเพื่อนสหธรรมิกนั้น ตักเตือนได้โดยธรรม โดยไม่มีความขุ่นเคืองใจกันแม้แต่น้อย กลับขอบคุณที่ต่างเป็นกัลยาณมิตรให้กันและกัน เหมือนซี่เข็มทรัพย์ที่ได้รับประโยชน์สุข คือการได้มาบวชอยู่ในร่มเงาของพระพุทธศาสนาและประคับประคองกันไปสู่ฝั่งพระนิพพาน

ตั้งแต่สมัยพุทธกาลเมื่อถึงวันออกพรรษา ภิกษุก็จะปลีกวิเวกแยกย้ายกันไปปฏิบัติธรรม แสวงหาที่ร่นรมย์ตามป่าเขา ห้วยหนอง คลอง

บึง เรือนว่าง ลอมฟาง โคนไม้ ป่าช้า ป่าช้า ไร่ต่าง ๆ ตามจริต
อัธยาศัยของแต่ละรูป เพื่อที่จะบำเพ็ญสมณธรรม สลัดตนให้พ้นจาก
กองทุกข์

การปวารณานี้มีเพื่อจะได้แนะนำตักเตือนกัน แม้เพื่อนสหธรรมิก
จะอยู่ห่างไกลกัน แต่ด้วยความรักและห่วงใย เมื่อทราบข่าวได้ยินหรือ
สงสัยก็จะชวนขวายเป็นพา เพื่อทำหน้าที่ให้ได้บรรลุเป้าหมาย

ที่ต้องมีการปวารณากันนี้ ก็เพราะธรรมชาติมนุษย์นั้นมีความ
อดทนต่อดินฟ้าอากาศ หนาวร้อน อ่อนแอได้ แต่อดทนต่อการ
ตักเตือนสั่งสอนไม่ได้ เพราะมีมานะทิฐิ แม้เราจะไม่ถูกต้อง แต่ก็อด
ที่จะขัดเคืองขุ่นมัวไม่ได้ ทำให้ใจหมอง และเป็นเหตุให้เกิดมโนทุจริต
วจีทุจริต กายทุจริต เกิดการร้าวฉานผูกเวรกันเป็นวิบากกรรมกันไปอีก

เพราะฉะนั้น การปวารณาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก จะต้องรักษา
ธรรมเนียบปฏิบัติเอาไว้ แต่ในแง่ของความเป็นจริง เมื่อเราได้มา
อยู่รวมกัน เราก็ยังคงวัตถุประสงค์เดิมของการมาบวช คือการทำพระ
นิพพานให้แจ้ง สลัดตนให้พ้นจากกองทุกข์ นอกเหนือจากนั้นเราก็ก็นึก
ถึงภารกิจมากมายเกี่ยวกับงานพระศาสนา ที่เราได้รับมอบหมายจาก
หลวงพ่อกับหมู่คณะ งานที่ทำส่วนมากเป็นงานที่ทำให้จิตใจเรามั่น
หยาบ ไม่ค่อยจะละเอียด แล้วยิ่งถ้าเราไม่ได้ให้โอกาสตนเองบำเพ็ญ
สมณธรรมให้ต่อเนื่องทุกวัน ฐานรองรับความสุขของใจ กำลังใจก็ไม่

เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นโอกาสที่จะเกิดการกระทบกระทั่งกันมีสูง เพราะฉะนั้นการทำปวารณากัน เราอย่าทำเพียงแค่ธรรมเนียมปฏิบัติ แต่ควรทำด้วยหัวใจ ด้วยความรักและปรารถนาดีต่อกันอย่างแท้จริง

พวกเรามีภารกิจหลายที่แตกต่างจากที่อื่นเขาทำกัน และงานก็ขยายไปเรื่อย ๆ ให้ถือว่าการทำปวารณากันในวันนี้ คือ สัญญาใจที่เราได้ตกลงกันไว้ว่า หากได้เห็น ไต๋ยีน หรือสงสัยว่า จะทำไม่ถูกต้องตามธรรมวินัย หรือเกี่ยวกับเรื่องงานการต่าง ๆ เราจะอนุญาตให้ตักเตือนได้ โดยเราจะไม่ชู้หน้ามัว ไม่ขัดเคืองใจ

ผู้ที่จะตักเตือนหรือแนะนำผู้อื่นก็ต้องดูจังหวะ โอกาส ความเหมาะสม กาลเทศะ และอารมณ์ของเขาด้วย ต้องเป็นข้อมูลที่แท้จริงพูดไปแล้วเกิดประโยชน์ต่อท่านผู้นั้น ต่อหมู่คณะส่วนรวมถึงจะแนะนำ ส่วนผู้ที่ได้รับการตักเตือนก็ต้องทำใจให้หนึ่ง ๆ รับฟังไว้ด้วยดีด้วยใจที่สงบ อย่าให้สูญเสียความสงบของใจ พิจารณาดูว่าเรื่องที่เขาคritic นั้นจริงไหม ถูกต้องไหม ถ้าเป็นเรื่องจริงเราก็ต้องแก้ไข ถ้าสมมติว่า เรื่องนั้นไม่จริงหรือจริงบ้าง ไม่จริงบ้าง เพราะข้อมูลคลาดเคลื่อนก็ให้อภัย ไม่ถือสา และขอโอกาสชี้แจงให้เหตุผล แต่อย่าให้เป็นการถกเถียงกัน จนเป็นเหตุให้เกิดการร้าวฉาน ทะเลาะเบาะแว้ง เมื่อเราชี้แจงแล้วก็ต้องรับฟังซึ่งกันและกัน โดยมุ่งประโยชน์สุขของเรา ของผู้ที่เตือน ของหมู่คณะ และของงานพระศาสนา

สาธุชนยินดีต้อนรับพระธุดงค์ด้วยใจศรัทธา จ.สระบุรี

ถ้าทำอย่างนี้ได้ หมู่คณะของเราจะอยู่เย็นเป็นสุข เวลาปฏิบัติธรรมใจจะไม่ฟุ้ง ไม่ซัดเคื่อง นีวรณซึ่งเป็นเครื่องกั้นจิตให้ไม่สว่างจะเข้ามาครอบงำเราไม่ได้ ใจเราก็จะใส ซึ่งเป็นต้นทางแห่งการเข้าถึงพระรัตนตรัยในตัว ถึงพระธรรมกาย และก้าวไปสู่การศึกษาวิชชาธรรมกาย ดังที่เราได้ตั้งใจปรารถนาเข้ามาสู่หมู่คณะ

เนกขัมมบารมีกับการกิจปราบมาร

หลวงพ่อบุญบ่อ ย ว่าจะ การที่เราได้อยู่ร่วมกันไม่ใช่ของใหม่ เป็นภาพเก่าที่เราทำซ้ำมาติดกันมาอย่างต่อเนื่อง บางรูปมาอยู่ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ บางรูปก็ไม่สม่ำเสมอ ขึ้นอยู่กับการดำเนินชีวิตว่า ประมาทหรือไม่ประมาท การสร้างบารมีในเพศสมณะ ถ้าเราไม่ประมาท การมาอยู่ร่วมกันในเพศนี้ก็ต่อเนื่อง ซึ่งก็จะเป็นเนกขัมมบารมี และบารมีอื่น ๆ ของเรา เพราะฉะนั้นนี้เป็นภาพเก่าไม่ใช่ของใหม่ และเราจะต้องสร้างบารมีอย่างนี้ซ้ำ ๆ กันไปอีก

หลวงพ่อบุญบ่อ อยากให้ลูกพระลูกสามเณรทุกรูปมีความปลื้มปิติและภาคภูมิใจ ในการที่เราได้มาสู่เพศของบรรพชิต ซึ่งเป็นเพศที่สูงส่ง เป็นเพศที่ดำเนินชีวิตได้ถูกต้องตามต้นบุญต้นแบบ คือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ก็ผ่านขั้นตอนชีวิตของปฤชชนมาทุกระดับแล้ว ตั้งแต่ชีวิตระดับล่าง ระดับกลาง ระดับสูง สูงจนกระทั่งเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ ท่านได้ข้อสรุปว่า เพศบรรพชิตหรือเพศนักบวช

นี้ เหมาะสมที่สุดในชีวิตของสังสารวัฏ ที่จะทำให้ปลอดภัยจากอภัย
ภัยในสังสารวัฏ ให้อยู่เย็นเป็นสุข พ้นจากเครื่องพันธนาการของชีวิต
เป็นเพศอันสูงสุดที่จะสร้างบารมีได้อย่างสะดวกสบาย เป็นที่เคารพ
สักการะของมนุษย์ของเทวดาทั้งหลาย เป็นหนึ่งในพระรัตนตรัย คือ
พระสงฆ์ ซึ่งเป็นที่พึ่งที่ระลึกที่แท้จริงของมนุษย์และเทวดาทั้งหลาย

โดยเฉพาะหมู่คณะของเรา มีภารกิจเกี่ยวกับเรื่องการปราบมาร
ประหารกิเลส มาร คือ ผู้ขวางในการทำความดี เป็นผู้ตั้งกฎเกณฑ์ กฎ
แห่งกรรมทุกกฎ ที่จะมาบังคับสรรพสัตว์สรรพสิ่งทั้งหลาย ทั้งโอกาสโลก
ชั้นโลก สัตว์โลก ถ้าเรายังไปไม่ถึงที่สุดไม่ถึงต้นตอของเขา เราก็ยัง
เป็นบ่าวเป็นทาสของเขาอยู่ เพราะว่ามารทำวิชาบังคับเรามาก่อน
นานแล้ว เราจึงอยู่ในฝ่ายที่แก้ไข ที่จะต้องสู้รบปรบมือกับพญามาร
โดยอาศัยกายมนุษย์หยาบเป็นพื้นฐาน และ**เพศที่เหมาะสมที่สุดในการ
ปราบมาร คือ เพศสมณะ เพราะไม่มีเครื่องพันธนาการของชีวิต**
ไม่ได้ครองเรือน ไม่ต้องทำมาหากิน ทำมาค้าขาย ปลอดภัยพล มีเวลา
ทำหยุดทำหนึ่งได้สะดวกมากกว่าชีวิตของเพศคฤหัสถ์

พระเดชพระคุณหลวงปู่ ของเรา ท่านมีภารกิจเกี่ยวกับเรื่องการ
ปราบมาร เราก็อยู่ในเส้นสายการสร้างบารมีในภารกิจนี้ เพราะฉะนั้น
เมื่อเราได้มาอยู่รวมกันในเพศของบรรพชิต เป็นพระเป็นเณรต้องม
ีความปลื้มปิติและภาคภูมิใจ ต้องมีความทะนงอยู่ในตัวของเรา อย่าไป

เข้าใจผิดตามผู้ไม่รู้ ที่เขาพยายามจะเลี่ยมสอนให้เราเกิดความรู้สึกว่า
เพศนี้เป็นเพศที่ต่ำต้อยด้อยโอกาส

การบำเพ็ญสมณธรรม เป็นทั้งหมดของชีวิตสมณะ

การมาบวชอยู่รวมกันแล้ว ถ้าไม่ได้บำเพ็ญสมณธรรม ผิดใจให้
หยุดให้หนึ่ง เราก็จะไม่เกิดความรู้สึกปิติและภาคภูมิใจ เพราะไม่มี
พื้นฐานของใจที่หยุดนิ่งรองรับ ทำให้ดวงปัญญาของเราหย่อนไปที่จะ
เข้าใจสิ่งดี ๆ และกำลังใจที่จะทำดีให้ยิ่งขึ้นของเราก็จะตกต่ำ ดังนั้นการ
บำเพ็ญสมณธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ขาดไม่ได้ ถือว่าเป็นทั้งหมด
ของชีวิตในเพศบรรพชิต

ในพรรษานี้ มีสิ่งที่น่าปิติยินดีในระดับหนึ่ง ที่มีพระภิกษุสามเณร
มาปฏิบัติธรรม ณ อาคารจตุมหาราชิกา ตามคำชักชวนของหลวงพ่อ
มีเฉลี่ยประมาณ ๒๓๐ รูป หมุนเวียนกันมาปฏิบัติธรรมทุกคืน ไม่ขาด
เลย และปฏิบัติได้ตรงตามกติกา ๔ ข้อ ที่ได้ตกลงกันไว้ มีจำนวน ๑๑๑
รูป ที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณ และรับดวงแก้วเป็นของขวัญที่ระลึก
ถึงข้อวัตรปฏิบัติที่เราตั้งใจดี แม้มีภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากหมู่คณะ
มากมายก็ตาม ก็ยังสามารถบริหารเวลาได้ดี และให้ความสำคัญ
ต่อการบำเพ็ญสมณธรรม

ความจริงแล้วสามารถทำได้ทุกรูป ดังนั้นต้องไปสำรวจตรวจตราดู
ตัวของเราเองให้ดีว่า ทำไมเราทำได้ไม่สมบูรณ์ เหมือนเพื่อนสหธรรมิก

๑๑๑ รูป ในเมื่อวันคืนล่วงไป เราก็ใกล้ชิดต่อประตูของพญามัจจุราช ความตายไม่มีหนีมีตีหมาย และการกระทำนั้นก็เกิดประโยชน์ต่อตัวของเราเองเป็นอันดับแรก ต่อหมู่คณะ ต่อพระพุทธศาสนา ต่อพุทธบริษัท ๔ ต่อเพื่อนมนุษย์ และเทวดาทั้งหลาย เรารู้้อยู่ แต่ทำไมเรายังทำไม่ได้ อย่าง ๑๑๑ รูป ซึ่งกติกาก็ไม่ยากอะไรมี ๔ ข้อ คือ

๑. มาปฏิบัติธรรมทุกวัน ตลอดช่วงเข้าพรรษา ตั้งแต่วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ถึง ๗ ตุลาคม ในเวลา ๒๒.๐๐ – ๒๔.๐๐ น.

๒. มีเวลาปฏิบัติธรรมในแต่ละวัน ไม่น้อยกว่า ๑ ชั่วโมงขึ้นไป และต้องอยู่จนเลิก บูชาพระ กลับพร้อมกัน เพื่อสร้างต้นแบบของความ เป็นทีม ธรรมเนียมนิสัยปฏิบัติของพระอรหันต์ ที่ไปเป็นทีม ทำเป็นทีม เข้าหลักของอปริหานิยธรรม

๓. วันอาทิตย์ก็ต้องมาร่วมกิจกรรมเต็มเวลา ตั้งแต่ ๒๐.๐๐ – ๒๓.๐๐ น. เพราะวันอาทิตย์เราจะมีเวลามากกว่าวันธรรมดา

๔. ส่งบันทึกผลการปฏิบัติธรรมเดือนละครั้ง

ทั้ง ๔ ข้อ นี้ก็ไม่ได้ยาก อยู่ในวิสัยที่ลูกพระลูกเณรทุกรูปสามารถ จะทำได้

ฟื้นฟูพุทธศาสนาย้อนยุคพุทธกาล

การบำเพ็ญสมณธรรม เป็นกิจสำคัญที่สุดของเพศบรรพชิต และเป็นความสำคัญของหมู่คณะเรา ทั้งสังฆมณฑลในตอนนี้อยู่ในวัตรปฏิบัติ

ของภิกษุสามเณรอ่อนแอลงไป จนกระทั่งทำให้ญาติโยมเสื่อมศรัทธา
ลง นี่คือสัญญาณความหายนะของพระพุทธศาสนา และยังมีสื่อโจมตี
ข้อผิดพลาดเล็กน้อยของพุทธบุตรบางรูป ทำให้กระทบภาพลักษณ์ของ
พระพุทธศาสนา กระทั่งศรัทธาของพุทธบริษัททั้ง ๔ ดังนั้นสังฆมณฑล
ทั่วโลกจึงต้องการพระเถระที่เป็นต้นบุญต้นแบบที่ดี เพื่อจะได้ดำเนิน
รอยตาม เรายังไม่อาจกล่าวได้ว่า เราเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดี ที่สมบูรณ์
ตามพุทธประสงค์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ท่านตั้งศาสนาขึ้นมา

แต่ถ้าหากเราทำได้ในระดับ ๑๑๑ รูปนี้ ก็พอเป็นกำลังใจ เป็นต้น
บุญต้นแบบที่ดีสำหรับเพื่อนสหธรรมิกทั่วโลก ในภาวะที่พระพุทธ
ศาสนาอ่อนแอลง เรามาเกิดในยุคนี้ เราควรจะทำให้พระพุทธศาสนา
แข็งแกร่งขึ้น ทุกครั้งที่เรามาบังเกิดขึ้นในโลก ในช่วงสั้น ๆ คือพุทธันดร
ที่ผ่านมา เราจะมาบังเกิดขึ้นหลังจากพุทธปรินิพพาน ในช่วงที่พระพุทธ
ศาสนาอ่อนแอ เราจะมาอยู่ตรงรอยต่อตรงนี้

เมื่อพุทธันดรที่แล้ว เรามาบังเกิดสองรอบ เพื่อปฏิบัติภารกิจอีก
ภารกิจหนึ่ง คือ ปรามมาร และลงมาเพื่อฟื้นฟูคำสอนดั้งเดิมของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า รวมทั้งข้อวัตรปฏิบัติที่ถูกต้องของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ที่มีภารกิจภาคโปรดให้ฟื้นฟูขึ้น เพราะเราต้องอาศัยพระศาสนาของ
ท่านบังเกิดขึ้นในเพศของสมณะ แต่ละยุคที่ผ่านมา ก็จะเป็นอย่างนี้
เพราะฉะนั้นเราได้มาเกิดแล้ว และบวชอยู่ในเพศของบรรพชิตแล้ว

ก้าวตามรอยบาทพระศาสดา

เราต้องฟื้นฟูพระพุทธศาสนาให้ย้อนยุคไปสู่ในสมัยพุทธกาล ฟื้นฟู ขวัตรปฏิบัติ ธรรมวินัย ตามคำสอนดั้งเดิมให้ดีขึ้น เพื่อตัวเราเป็น อันดับแรก เพื่อหมู่คณะของเราจะทำงานได้สะดวก และเพื่อสังคมโลก จะได้ดีขึ้น

ขยายความสุขสู่ชาวโลก

เมื่อเทือกเถาเหล่ากอของพระแทบั้งเกิดขึ้น ญาติโยมก็จะได้ที่พึ่ง เพราะได้ต้นบุญต้นแบบที่เขาร่วมจะดำเนินรอยตาม เพื่ออยู่เป็นสุข ในปัจจุบัน เพื่อปิดบทยและไปสวรรค์ เขาก็จะเกิดกำลังใจที่จะมา ประพฤติปฏิบัติธรรมมากขึ้น มาทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา มาเป็น กำลังและช่วยกันขยายพระพุทธศาสนาออกไป เมื่อพุทธบริษัท ๔ เข้มแข็ง แปลว่าพุทธศาสนาก็แข็งแรง โลกก็ไม่อ่อนแอ

ดังนั้นจากตัวเรามีผลกระทบไปทั่วโลก และจะมีสิ่งที่ดีงามบังเกิด ขึ้นจากการบำเพ็ญสมณธรรมของเรา และสร้างกำลังใจให้กับพุทธบุตร พุทธบริษัท ๔ ทั่วโลก คือ เมื่อสัตว์โลกดี คือจิตใจดี ชนโลกก็จะพลอย ดีไปด้วย มนุษย์จะมีโรคภัยไข้เจ็บน้อย ร่างกายจะแข็งแรง อายุยืน และ โอกาสโลก คือสิ่งแวดล้อมก็จะดี ฝนจะตกต้องตามฤดูกาล มนุษย์จะ ไม่รบราฆ่าฟันกัน บุตรจะมีความกตัญญูตเวทีต่อบิดามารดา สามี ภรรยาจะซื่อสัตย์ซึ้งกันและกัน สิ่งดี ๆ ก็เกิดขึ้นกับโลกใบนี้ นรกจะ ไม่แออัด สวรรค์จะมีเทพบุตรเทพธิดาเพิ่มขึ้น จากเราสู่โลกใบนี้และไป สู่เทวโลก มันจะเกี่ยวเนื่องกันไปตลอด

บางทีเราอาจจะไม่ได้คิดลึกซึ้งถึงขนาดนี้ แต่ว่าเมื่อใดเราได้ลงมือปฏิบัติธรรมอย่างจริงจัง บำเพ็ญสมณธรรมจนใจหยุดหนึ่งในระดับที่เกิดความสว่างภายใน เข้าถึงดวงธรรม และองค์พระใส ๆ ความรู้สึกดังกล่าวที่หลวงพ่อบุญจะบังเกิดขึ้นกับพวกเรา และขยายไปสู่ชาวโลกนี่เป็นสิ่งที่สำคัญ หวังว่าออกพรรษาแล้วลูกพระลูกเณรของหลวงพ่อก็จะไปปฏิบัติธรรมที่ศาลาจตุมหาราชิกากันมากขึ้น

ส่วนการนั่งตามลำพังนี้ เหมาะสำหรับผู้ที่มีหลักของใจ หยุดหนึ่งได้ในระดับเข้าถึงที่ฟังที่ระลึกภายในแล้ว ถ้าหยุดหนึ่งได้แล้วจะนั่งตรงไหนก็ได้ แต่ตอนนี้ของเรายังไม่ถึงระดับนั้น เพราะจากผลการปฏิบัติธรรมที่ส่งมา มีเพียงบางรูปเท่านั้น ซึ่งมันน่าแปลกใจที่ญาติโยมเขามีเครื่องพินณาการของชีวิต แต่เขาให้ความสำคัญตรงนี้ สามารถปฏิบัติธรรมได้ดีกว่าพวกเรา มันเป็นเรื่องแปลกที่ไม่ควรเกิดขึ้น เราต่างหากที่เป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีของเขา แต่นี่เรากลับได้เขาเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีของเรา

ไปเป็นคฤหัสถ์ต้นบุญต้นแบบ

เพราะจะนั้นออกพรรษาแล้ว วันพรุ่งนี้ แรม ๑ ค่ำ ก็ให้ลูกทุกคนได้ตั้งใจบำเพ็ญสมณธรรมกันต่อไป ใครที่ทำงานมาบวช จำเป็นต้องลาสิกขา ก็ขอให้ตั้งใจเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีในเพศของคฤหัสถ์ ก่อนลาสิกขาก็ทำให้ลูกหลักวิชา ทำความสะอาดเสนาอาสนะ ทำกิจของ

สงฆ์ในเพศนักบวชให้ดี ขบฉันภัตตาหารตอนเพล ตอนบ่ายก็นั่งธรรมะ นึกทบทวนบุญที่เราทำผ่านมา ในข้อวัตรปฏิบัติที่ดี เพื่อใจเราจะได้เกิดปิติและภาคภูมิใจในการเป็นสมณะ

และอธิษฐานจิตให้ดีกว่า เรามีความจำเป็นต้องลาสิกขาไปอยู่ทางโลก เพราะลาสิกขาแล้ว เรายังมีภาระเกี่ยวกับเรื่องครอบครัวอยู่ ก็ขอบุญนี้เป็นเครื่องสนับสนุนให้เราได้มีความเจริญรุ่งเรืองในทางโลก แล้วเราตั้งใจที่จะเป็นมหาเศรษฐีผู้ใจบุญค้ำจุนพระพุทธศาสนา ตั้งใจให้ทานรักษาศีลเจริญภาวนาทุกวัน ทำทุก ๆ บุญไม่ให้ขาดเลยแม้แต่เพียงบุญเดียว และเราจะเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีของเพื่อนมนุษย์ ลาสิกขาไปแล้วต้องเป็นกัลยาณชน เป็นคุณุหัตถ์ที่ดีเหมือนท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี แม้ท่านไม่ได้มาบวชเรียนอย่างพวกเรา แต่ท่านก็เป็นคุณุหัตถ์ที่ดี แม้มีธุรกิจการงานมาก มีเครื่องกังวล แต่ท่านก็ได้บรรลุเป็นพระอริยบุคคล เป็นพระโสดาบันได้ เราก็ต้องเป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีของเพื่อนมนุษย์ได้

อย่าหวนกลับไปใช้ชีวิตที่เป็นปากทางแห่งความเสื่อมที่จะนำเราไปสู่อบาย หรือเหมือนคำที่คนโบราณเขาพูดว่า บวชเสียผ้าเหลือง อย่าให้เสียชื่อมาถึงพระศาสนาว่า เข้ามาฝึกตน ทนหิวบำเพ็ญตบะในเพศสมณะหนึ่งพรรษาก็ดี หรือน้อยกว่านั้นก็ดี แปลว่า เรามาฝึกตนแล้ว เราได้ต้นแบบที่ดีในเพศของสมณะแล้ว ลาสิกขาจากศีล ๒๒๗ ข้อ มาถือศีล ๕ ก็ต้องรักษาให้เคร่งครัด

วัดสะอาดด้วยมือน้อย ๆ ของเรา

เพราะศีล ๕ เป็นเรื่องปกติธรรมดา มนุษย์ต้องมีสติ ใจหยุดได้ มีดวงปัญญา ไม่เมา ให้ความปลอดภัยในชีวิตของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย ไม่ลักทรัพย์ ให้ความปลอดภัยในทรัพย์สิน ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่ผิดลูกผิดเมียเขา ไม่พูดเท็จ ไม่สร้างวชิกรรม ไม่ดื่มน้ำเมา ไม่สูบบุหรี่ ซึ่งตอนนี้องานมนุษย์ขาดความรู้เรื่องนี้เยอะ อย่าหวนกลับไปใช้ชีวิตที่ผิดพลาดที่ผ่านมาจะบวช หลังบวชแล้วต้องไม่ดำเนินชีวิตผิดพลาดอีก ต้องดำเนินชีวิตให้ถูกต้อง สมาทานศีล ๕ ทุกวัน วันพระก็ถืออุโบสถศีล ให้รักษาศีล ๘ อย่าไปอายุใคร

ท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี แม้มีภารกิจมาก แต่พอถึงวันพระท่านก็ให้ความสำคัญให้ทุกคนในบ้านถืออุโบสถ แม้เด็กเล็กที่ยังดื่มนมมารดาก็ถือศีล ๘ ด้วย ซึ่งปัจจุบันโลกยังขาดแคลนตรงนี้อยู่ ถ้าลูกจำเป็นจะต้องลาสิกขาไปก็ต้องเป็นต้นบุญต้นแบบตรงนี้ให้ดี ต้องมีกำลังใจที่เข้มแข็ง ใครจะมายั่ว มาเย้า มาแหย่ มาเย้ยว่า เราเป็นคนงมงาย หัวโบราณ จงยั้งหยัด ยิ้มแย้ม และกียกยองในเรื่องของการสร้างความคิดดี และให้พูดถึงอานิสงส์การถือศีล ๘ ในวันพระ ให้ความสำคัญกับวันพระ เพราะเราเป็นชาวพุทธ

ถ้าเราเข้มแข็งได้ เราก็จะสร้างแรงบันดาลใจให้เขาพ้นจากการดำเนินชีวิตที่ผิดพลาดได้ และมาสู่ชีวิตที่ถูกต้องปิดอบายไปสวรรค์ได้ เราจะได้ชื่อว่า เป็นผู้นำบุญยอดกัลยาณมิตร เป็นแสงสว่างให้กับทุกคน จะดีมีกิน

ปีติสุขและภาคภูมิใจทุกวันที่ระลึกนึกถึง ต้องกล้าหาญและเข้มแข็ง
ไม่ว่าผู้ที่ชักชวนเราจะเต็มเหล่า เจ้าชู เล่นการพนัน จะเป็นเจ้านายเรา
ผู้บังคับบัญชาเรา เพื่อนร่วมงานเรา หรือจะเป็นใครก็ตาม เราต้อง
ยืนหยัดในสิ่งนี้เอาไว้ ดูเพื่อนต่างศาสนิกอย่างอิสลามเขายังยืนหยัดได้
ไม่มีชาวพุทธคนใดกล้าชวนเขาเต็มเหล่า เพราะเขาเข้มแข็ง

แต่เราชาวพุทธซึ่งอยู่ในคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
เป็นความรู้ที่สมบูรณ์ เราไม่ยืนหยัดเข้มแข็งก็อายเขา ถ้าเราไม่ดึง
เขามา เขาก็ดึงเราไป ดังนั้นเราต้องดึงเขามาสู่ชีวิตอันสูงส่งและมีคุณค่า
อย่าให้เขาดึงเราไปสู่ชีวิตที่ตกต่ำ และเขาก็จะเยาะเย้ยเราว่า ไหนว่า
บวชมาแล้วทำไมกลับเป็นอย่างนี้ ยิ่งแย่กว่าเดิม มันอายเขาอะลูกนะ
พระอุปัชฌาย์ก็อาย พระคู่สวดก็อาย พระอันดับก็อาย หลวงพ่อก็อาย
เขา เพราะมาบวชในวัดพระธรรมกาย ลาลึกชาแล้วมาดำเนินชีวิต
ผิดพลาดกว่าเดิมหรือยิ่งกว่าเดิม ไม่สามารถเป็นกัลยาณมิตรให้กับ
เพื่อนมนุษย์ได้

และญาติโยมจะคิดอย่างไร ระหว่างเราบวชเขามาเป็นกำลังให้กับ
เรา ให้อาหาร จีวร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค สนับสนุนในทุกด้าน แต่
พอเราลาลึกชาไปกลับดำเนินชีวิตผิดพลาด เขาจะรู้สึกอย่างไร เท่ากับ
เราไปทำลายบุญเขา สิ่งนั้นมันมีวิบากทำให้เราเกิดห่างไกลพระพุทธ
ศาสนา สายบุญที่จะเชื่อมกับหมู่คณะ กับภารกิจของการปราบมารก็

จะหย่อนลงไป แต่ถ้าลูกเข้มแข็งได้ก็เป็นบารมีของลูก ที่ทำให้ผั่งที่ดี
หนาแน่นยิ่งขึ้น นี่คือนสิ่งที่หลวงพ่อยากจะฝากเอาไว้กับลูกที่มีความ
จำเป็นต้องลาสิกขาไป

เทศน์กบวชประเสริฐสุด

ในใจลึก ๆ หลวงพ่อยากให้อยู่ร่วมกันทั้งหมด **ขอยืนยัน
ว่า ไม่มีเพศไหนที่จะประเสริฐเลิศเท่าเพศสมณะ** เพราะฉะนั้น
ถ้าจำเป็นต้องลาสิกขาไป ให้คิดเอาไว้ในใจเสมอว่า สักวันหนึ่งเราจะต้อง
หวนคืนมาสู่เพศของสมณะ และบวชจนกระทั่งหมดอายุขัย ให้เป็น
ผ้าชุดสุดท้ายของชีวิต จะได้เป็นต้นแบบของลูกหลานของวงศ์ตระกูล
และเพื่อนมนุษย์ร่วมโลกด้วย

สำหรับลูกพระลูกเณรที่อยู่ประจำขอให้ลุยหน้าต่อไป เรายัง
มีภารกิจที่จะสร้างบารมีกันอีกมากมาย แล้วตรวจตราดูพรรษาที่
ผ่านมามีอะไรที่เรายังไม่สมบูรณ์ ออกพรรษานี้ทำให้มันสมบูรณ์
ยิ่งขึ้นไป

ตอนนี้หลวงพ่อกำลังเข้าพรรษา ๓๘ แล้ว เผลอประเดี๋ยวเดียว บวช
ไปวันต่อวัน ภารกิจที่ตั้งใจเอาไว้ที่จะปราบมารก็ยังไม่ได้เริ่มต้นอย่าง
จริงจัง ทำแต่ภารกิจที่เป็นงานหยาบเป็นส่วนใหญ่ ก็ตั้งใจเอาไว้ว่า ต่อ
ไปจะให้โอกาสให้เวลากับตัวเองทำความละเอียดให้มากขึ้น ซึ่งตอนนี้

สังขารก็ไม่อำนวนัก จะเห็นว่าหลวงพ่อนั่งอยู่ในลักษณะนี้มาหลายปีแล้ว ไม่มีโอกาสได้คุกเข่ากราบพระประธานเหมือนอย่างพวกเรา เพราะฉะนั้นออกพรรษาขอให้ลูกทุกรูปตั้งใจทำความเพียรให้ดี และเข้าถึงพระธรรมกายให้ได้

วันนี้หลวงพ่อบอญ์โมทนาสาธุการ และขออำนวนพรที่ลูกทุกรูปได้ตั้งใจบำเพ็ญสมณธรรม ได้สร้างมหาทานบารมี ตั้งใจสวดพระปาฏิโมกข์ ทรงจำบาลีไวยากรณ์ และบำเพ็ญสมณธรรมต่อเนื่องกันในพรรษาเร็วกว่ารูปนั้น ขอให้ลูกนึกถึงบุญทุกบุญเอาไว้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้ใจใส ๆ

ขออำนาจแห่งบุญบารมีรัศมีกำลังฤทธิ์ อำนาจสิทธิเฉียบขาดของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ นบอสงไขยพระองค์ไม่ถ้วนในอายตนะนิพพาน บารมีธรรมของพระปัจเจกพุทธเจ้า และพระอรหันตเจ้าทั้งหลาย บารมีธรรมของพระเดชพระคุณหลวงปู่พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย และบารมีของมหาปูชนียาจารย์ทุกท่าน จงมารวมประชุมอยู่ในศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้กลั่นกายวาจาใจ ธาตุธรรมเห็นจำคิดรู้ของลูกทุกรูปให้สะอาด ให้บริสุทธิ์

ให้หลุดพ้นจากการเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามาร จากวิบัติบาศักดิ์สิทธิ์ วิบากกรรม วิบากมาร อุปสรรคต่าง ๆ นานาในชีวิต ทุกข์

โคกโรคภัย สิ่งที่ไม่ดีทั้งหลายให้มลายหายสูญไปให้
หมด นับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป สิ่งที่เป็นข้าศึกต่อกุศล
และพรหมจรรย์ จงมลายหายสูญ

ให้ลูกทุกรูปได้สร้างบารมีได้ตลอดรอดฝั่ง
อย่าได้มีอุปสรรคอันใดมาขัดขวางในหนทางการ
สร้างบารมี ให้เป็นเนืองนิตย์ เป็นอายุพระศาสนา
ปฏิบัติธรรมก็ขอให้ได้พบพระธรรมกาย จะศึกษา
เล่าเรียนพระธรรมวินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ให้แตกฉานทั้งปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ เทศนา ก็ให้
ไพเราะทั้งเบื้องต้น ท่ามกลาง เบื้องปลาย บริสุทธ์
บริบูรณ์ทั้งอรรถและพยัญชนะ

ใครได้ยินได้ฟังธรรมก็ขอให้บรรลุธรรมกาย
ความปรารถนาอันใดก็ตามที่ลูกทุกรูป ได้ตั้งใจ
เอาไว้อย่างดีแล้ว เป็นไปเพื่อการสร้างบารมี
ขอความปรารถนานี้ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ
จงเป็นผลสำเร็จ ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมกาย
ของพระพุทธเจ้าทุก ๆ พระองค์ จงทุกประการเทอญ ๐

หยุดเป็นตัวสำเร็จ

ภารกิจปราบมาร

วันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

เราได้ทำปวารณากันเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็ขอให้ถุคุณวัตถุประสงค์ของการปวารณา วัตถุประสงค์หลักก็คือ การให้ออกาสทำหน้าที่กัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน ในกรณีที่ได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัยว่าเพื่อนสหธรรมิกท่านใดท่านหนึ่ง มีข้อวัตรปฏิบัติที่จะทำให้ไม่ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการมาบวชคือ การทำพระนิพพานให้แจ้ง สลัดตนให้พ้นจากกองทุกข์ ไม่ว่าด้วยเหตุอันใดก็ตาม ก็จะมีโอกาสได้แนะนำตักเตือนกันได้โดยธรรม ด้วยความรักและปรารถนาดีต่อเพื่อนสหธรรมิกอย่างแท้จริง เพื่อจะได้หันกลับมาพิจารณาตนเอง ได้สติ เกิดความสลดใจ เกิดธรรมสังเวช หันกลับมาปรับปรุงตัวของตัวเอง ให้เป็นพระแท้ได้ บรรลุวัตถุประสงค์ของการมาบวช

เหตุที่ต้องมีการปวารณา

ที่ปวารณากันอย่างนี้ เพราะโดยปกติของปุถุชนคนมีกิเลสหนา ปัญญาหยาบ ไม่ว่าจะเป็นคฤหัสถ์หรือบรรพชิตก็ตาม โดยทั่วไปสามารถอดทนต่อดินอากาศฟ้าและทุกสิ่งได้ แม้เข้าสู่สมรภูมิรบก็สามารถอดทนต่อความทุกข์ยากลำบาก เสี่ยงภัยขนาดเอาชีวิตเป็นเดิมพันก็อดทนกันได้ แต่สิ่งหนึ่งที่อดทนได้ยากคือ ไม่สามารถอดทนต่อคำแนะนำตักเตือน อบรมสั่งสอนกันได้ มันจะเกิดมีมานะทิฎฐิขึ้นมา

กิเลสตระกูลนี้มันจะพุดขึ้นมา นี่เป็นเรื่องแปลกแต่จริง และก็เกิดขึ้นทุกยุคทุกสมัย เพราะฉะนั้นการพิจารณาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

ระหว่างที่ออกไปบำเพ็ญสมณธรรมตามป่าตามเขา คำว่าอยู่ตามลำพังให้ระวังความคิด อยู่กับมิตรให้ระวังวาจានี้เป็นเรื่องจริงแท้ทีเดียว บางที่เกิดกามวิตกกระสันที่จะสีก จะด้วยเหตุอันใดก็ตาม เมื่อเพื่อนภิกษุได้ข่าว ก็จะอาศัยความเอ็นดู ความรัก ความปรารถนาดี เดินทางไปเป็นกัลยาณมิตรให้ เตือนสติให้เห็นโทษภัยของกามวิตกนั้น จะได้หวนกลับคืนมาสู่มนโณปนิธานดั้งเดิมของตน หรือเกิดเหตุกระทบกระทั่งกันด้วยเหตุอันใดอันหนึ่งก็ตาม ก็จะได้มาพูดคุยให้เข้าใจกัน ให้อภัยกัน ให้รักและสามัคคีกันอย่างนี้ เป็นต้น จึงมีความจำเป็นจะต้องมีการพิจารณากันในวันสุดท้ายของการอยู่จำพรรษาด้วยกัน ก่อนที่จะแยกย้ายกันออกไปบำเพ็ญสมณธรรม

วันนี้เราได้พิจารณากันเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็อย่าให้เป็นเพียงธรรมเนียมปฏิบัติ อยากให้เป็นสิ่งที่มีความตั้งใจจริง ด้วยความรักและปรารถนาดีต่อเพื่อนสหธรรมิกที่แท้จริง เพราะเราอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะใหญ่ ปีนี้พระภิกษุจำพรรษาถึง ๙๖๒ รูป ก็ยังไม่ทราบว่ามีวัดอื่นมีพระภิกษุมากกว่านี้ไหม ก็ถือว่าเป็นจำนวนมากทีเดียว และก็สามเณรจำนวน ๒๗๑ รูป ยอดรวมก็ ๑,๒๓๓ รูป

การอยู่ร่วมกันอย่างนี้ มันมีเหตุที่จะกระทบกระทั่งกันได้ง่าย
จะด้วยเหตุอะไรก็ตาม จะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม หรือมีข้อวัตร
ปฏิบัติที่แตกต่างจากหมู่คณะ หรือด้วยอำนาจอกุศลเข้าสิงจิต ทำให้มี
ความคิด คำพูด หรือการกระทำที่ออกนอกกลุ่นอกทางก็จำเป็นที่จะต้อง
แนะนำตักเตือนกัน ด้วยความรักและปรารถนาดีดังกล่าว เพราะฉะนั้น
ก็ขอให้มันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่ใช่ปวารณาไปตามธรรมเนียมเท่านั้น

เพราะเราต้องอยู่ร่วมกันและต้องทำงานกันไปเป็นทีม มโน
ปณิธานของเราจะไปสู่ที่สุดแห่งธรรม ซึ่งเป็นมโนปณิธานที่ยิ่งใหญ่มี
แต่หมู่คณะของเราเท่านั้น ที่มีพระเดชพระคุณหลวงปู่ผู้ค้นพบวิชา
ธรรมกายเป็นผู้นำที่มุ่งไปสู่ในเส้นทางนี้ ซึ่งแม้จะเป็นเส้นทางเอก
สายเดียว แต่หนทางนั้นยาวไกลยังไม่มีใครไปถึงเลย และไม่ถึงก็
ไม่ได้ไม่ถึงก็ยังคงเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามารกันอยู่ อาจจะหลุดพ้น
จากกรอบวิชาของความเป็นบ่าวเป็นทาสในภพ ๓ ได้ในระดับหนึ่ง
ไปสู่อายตนะนิพพานถอดกาย

แต่ถ้าหากว่ามีความรู้อย่างลึกซึ้งด้วยวิชาธรรมกาย ที่พระเดช
พระคุณหลวงปู่ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย ก็จะพบว่า มันหลุดแค่ภพ ๓
แต่ยังติดอีกกรอบหนึ่ง ถึงแม้ว่าตรงนั้นจะเป็นเอกัณตบรมสุข ไม่ต้อง
กลับมาเวียนว่ายตายเกิดในภพ ๓ แต่กรอบนั้นก็ยังขยายใหญ่และ
กว้างออกไป ละเอียดลึกซึ้งมาก มีผู้ที่อยู่ฉากหลังในนิพพานลับ ๆ นั้น

บังคับปกครองกันอยู่ จนกระทั่งไปถึงนิพพานไม่ถอดกายโน่น ก็ยังอยู่ในกรอบวิชาแต่ขยายกว้างขึ้น ละเอียดขึ้น แปลว่ายังไม่ได้หลุดพ้นกันอย่างแท้จริงเลย ซึ่งเป็นสิ่งที่มีอยู่ในบทเทศน์ของท่านว่า เรื่องการปราบมารนั้น ตลอดแสนโกฏิจักรวาล อนันตจักรวาล นิพพานถอดกาย ไม่มีใครรู้เรื่องเลย นี่ท่านกล่าวยืนยันนี้ถือว่าเสี่ยงมากต่อการกล่าวอวดอุตริมนุชยธรรม แต่ว่าเป็นสิ่งที่ท่านค้นพบขึ้นมา บอกให้เฉพาะผู้มีบารมีแก่ ๆ มีธาตุธรรมแก่ ๆ มีธาตุธรรมพิเศษได้รับทราบ ได้ฝากประโยชน์ไว้ในบทเทศน์ สำหรับผู้ที่มีธาตุธรรมพิเศษซึ่งอยู่ในยุคนั้น หรือผู้ที่มาในภายหลังที่ตกขบวนไม่ทันท่านนั้น

คนอื่นฟังอาจจะฟังผ่านหรือคิดด้วยจิตที่เป็นอกุศล แต่ผู้ที่มีธาตุธรรมพิเศษจะมีความคิดแตกต่างจากบุคคลเหล่านั้น ฟังพิจารณาใคร่ครวญแล้วก็จะลงมือปฏิบัติเพื่อที่จะไปศึกษาเรียนรู้ในสิ่งที่ท่านได้กล่าวเอาไว้ว่าเป็นจริงแค่ไหน และในที่สุดก็จะมีผู้ที่มีธาตุธรรมมีบารมีแก่ ๆ เป็นพิเศษนี้จะรับทราบได้ว่า สิ่งที่ท่านกล่าวนั้นเป็นความจริง แปลว่าไม่ไปถึงที่สุดแห่งธรรมนั้นไม่ได้ ถ้ายังไปไม่ถึงก็ต้องเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามารทั้งสิ้น หมายถึงว่า ยังไม่บริสุทธิ์อย่างสมบูรณ์ที่แท้จริง แต่การจะไปถึงตรงนั้นได้ จะไปตามลำพังไม่ได้ มันต้องไปกันเป็นทีม และทีมนั้นต้องมีความรู้ ความบริสุทธิ์ ความละเอียดเท่าเทียมกันทั้งทีม

ด้วยเหตุนี้ เราจึงจำเป็นจะต้องมีความรักสามัคคีกัน เป็นหนึ่งเดียวกัน ต้องแนะนำตักเตือนกันได้ เพื่อที่จะประคับประคองกันไปถึงจุดหมายปลายทางดังกล่าวนั้น การแนะนำตักเตือนเป็นสิ่งที่สำคัญ เพื่อเราจะได้ไม่ประมาท ไม่ชะล่าใจในการดำเนินชีวิต จะได้รีบชวนช่วยในการสละงานชั่วธรรมของตัวเราให้สะอาด ให้บริสุทธิ์ให้ไปถึง ณ ตรงนั้นให้ได้ มันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเราเลย

วันนี้เรารู้ได้ในระดับหนึ่ง ยังไม่รู้ลึกซึ้ง เพราะมีผลการปฏิบัติที่แตกต่างกัน บางรูปก็ละเอียดมาก บางรูปก็ละเอียดปานกลาง บางรูปก็ละเอียดน้อย แต่พระเดชพระคุณหลวงปู่ ท่านก็บอกหลักวิชาเอาไว้ คือ การทำใจหยุดใจนิ่ง เมื่อใจหยุดใจนิ่งละเอียดบริสุทธิ์ก็ไปถึงธรรมกายในตัว ได้ศึกษาวิชาธรรมกาย มีความรู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดได้มากขึ้นก็จะเข้าใจกันตอนนั้น และเมื่อทุกคนทำอย่างนี้ ความบริสุทธิ์ ความรู้แจ้งเห็นแจ้งก็จะเกิดขึ้นกับตน เมื่อเกิดขึ้นกับตนแล้วก็จะเข้าใจในสิ่งที่ท่านได้พูดฝากทิ้งเอาไว้

ทั้งหมดนี้ทำเพื่อตัวของเราเองและเพื่อภาพรวม ก็คือหลุดพ้นจากการเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามารทั้งหมด เพราะฉะนั้นความรักและสามัคคีกันเป็นทีม ทั้งรักตัวเองและรักหมู่คณะ รักที่จะศึกษาเรียนรู้อยู่ร่วมกันอย่างผาสุก ตั้งใจบำเพ็ญสมณธรรม ผึกใจให้หยุดนิ่งให้เข้าไปถึง ณ จุดตรงนั้นให้ได้จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

เกิดมาสร้างบารมี
ตักบาตรปีใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๓

ทางไปสู่สวรรค์

แต่ว่าในปัจจุบันนี้เรามีทั้งงานหยาบและงานละเอียด งานหยาบที่เราต้องทำก็มีอยู่ งานละเอียดเพื่อส่วนตัวของเราก็มีอยู่ จะไปถึงตรงนั้นได้อย่างง่าย ๆ นั้น แบ่งงานคร่าว ๆ กันก็คือ ทำความละเอียดด้วยตัวของตัวเอง จนกระทั่งถึงจุดที่จะออกไปทำหน้าที่เป็นผู้ให้แสงสว่างต่อเพื่อนมนุษย์ ให้เพื่อนมนุษย์ทั่วโลกได้รับทราบว่าในตัวนั้นมีธรรมกายอยู่ เมื่อรู้ว่ำนั่นคือวัตถุประสงค์ของชีวิต เข้าใจว่าคนเราเกิดมาทำไม อะไรคือเป้าหมายชีวิต และจะไปถึงเป้าหมายชีวิตนั้นได้อย่างไร ก็จะเป็นเครื่องสนับสนุนให้อีกทีมหนึ่งที่มีภารกิจทำความละเอียดเพื่อบ่มงูไปสุ่ที่สุดแห่งธรรมอย่างเดียวทำงานได้สะดวกขึ้น เพราะไม่มีอุปสรรคในระดับหยาบ เนื่องจากมวลมนุษยชาติได้เข้าถึงธรรมกายในตัวแล้ว ก็จะเข้าใจเป้าหมายของชีวิต รู้วัตถุประสงค์ของชีวิต ก็จะไม่เป็นอุปสรรคในการทำงานละเอียดของอีกทีมหนึ่ง นอกจากไม่เป็นอุปสรรคแล้ว ยังช่วยส่งเสริมสนับสนุนแล้วก็ทำกันไปทั้งหมดพร้อม ๆ กัน

ดังนั้น ความรักและความสามัคคีกันในหมู่คณะจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง การปวารณากันในวันนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการนี้ให้อยู่ร่วมกันอย่างผาสุก และก็ทำงานทั้งหยาบทั้งละเอียดให้สอดคล้องเกื้อกูลกัน เป็นหนึ่งเดียวกันได้

มหาปวารณา

เมื่อเราปวารณากันแล้ว ก็ทำให้ภูฏวัตรุประสงค์ของการปวารณาไม่ใช่แค่กล่าวคำภาษาบาลี หรือทำไปตามธรรมเนียมปฏิบัติเท่านั้น

กาลเวลาที่ผ่านมา ทุกปีก็มีวันมหาปวารณาแล้วก็ปวารณากันมาตลอด แต่ว่าในแง่การปฏิบัติจริง ๆ นั้น เรายังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เวลาแนะนำตักเตือนกันก็มักจะชุ่นมัว กระทบกระทั้งกัน เพราะฉะนั้นงานที่ผ่านมาจึงล่าช้า แปลว่า เราสูญเสียเวลาเปล่าสำหรับการมาเกิดเป็นมนุษย์ แก่ไปทุกวัน ใกล้ความตายไปทุก ๆ วัน แต่งานยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ เพราะความรักและสามัคคีของเรายังไม่สมบูรณ์ ยังมีการกระทบกระทั้งกันอยู่ นี่คือวันวานที่ผ่านมา

นับจากวันนี้ไปก็ขอให้แตกต่างจากวันวานที่ผ่านมา ที่แม้ปวารณากันแล้ว แต่ในแง่การปฏิบัติแล้วตักเตือนกันไม่ได้ ก็ขอให้วันนี้เป็นต้นไปอย่าได้เป็นอย่างนั้น อย่าให้พรรษานี้มันผ่านไปเปล่า จากวันนี้ถึงวันสุดท้ายของชีวิต เหลือเวลานิดเดียว เวลามันสั้นเหลือเกิน ความแข็งแรงของกายมนุษย์มีจำกัด แต่งานเรายังมีอีกมาก หากเราไม่รีบรักและสามัคคีกันแล้วจะไปถึงจุดหมายปลายทางได้อย่างไร จะอยู่ร่วมกันอย่างผาสุกได้อย่างไร

เพราะฉะนั้น ก็ขอให้นับจากวันนี้เป็นต้นไป ให้เราสามารถทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกันให้ดีที่สุด คือเป็นกัลยาณมิตรให้กับตัวของเราเอง สอนตัวเราเองได้ จนกระทั่งมีข้อวัตรปฏิบัติเป็นที่น่าเลื่อมใสต่อตนเอง และในหมู่เพื่อนสหธรรมิก รวมทั้งญาติโยมทั้งหลาย เมื่อเรามีความเลื่อมใสในตัวเอง มีความปิติและภาคภูมิใจในตัวเอง

ที่เราใช้ชีวิตปฏิบัติบริสุทธิบริบูรณ์ได้อย่างนี้ ถ้าเราเป็นอย่างนี้ได้ เราแทบไม่ต้องพึ่งพาให้เพื่อนสหายมามีคำแนะนำตักเตือนเราเลย ทั้ง ๆ ที่ปวารณากันอยู่นี้แหละ

เพราะถ้าต่างคนต่างเตือนตัวเองได้ การอยู่ร่วมกันก็จะผาสุก แม้มีโอกาสพลาดพลั้งก็น้อยมาก เรายังไม่ชนะพญามารจะมีบางช่วงที่อกุศลเข้าสิงจิต จิตมันหยาบเกิดการกระทบกระทั่งกัน ซึ่งมันก็มีโอกาสพลาดพลั้งได้ แต่ก็ต้องให้โอกาสเพื่อนสหายมามีคำแนะนำตักเตือนเราได้โดยธรรมด้วยความรักและปรารถนาดี แล้วหันมาพิจารณาตัวเรา ถ้าผิดจริงก็แก้ไขเสีย ขอขอบคุณเขา อย่าไปชุนมัว แต่ถ้าเป็นความเข้าใจผิดหรือเข้าใจถูกในระดับหนึ่งที่ไม่สมบูรณ์ก็ให้อภัย เรื่องมันก็จะจบง่าย ๆ แค่นั้นเอง

เพราะฉะนั้น ก็หวังว่าวันมหาปวารณานี้ เป็นวันที่ดีสำหรับลูก ๆ ทั้งหมดที่มาอยู่ร่วมกัน ที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ให้แสงสว่างกับตัวเราเอง และต่อเพื่อนมนุษย์ได้เป็นต้นบุญต้นแบบที่ดีตรงนั้นจะ

ไม่ได้ตายเถอะ

วันนี้เป็นวันสุดท้ายของพรรษา เราจะต้องรักษาอีกหนึ่งราตรี อย่าเพิ่งไปค้างคืนที่ไหน อย่าเพิ่งไปทำกิจอะไร พรรษานี้เป็นพรรษาแห่งการทะลุเป้าเข้าถึงธรรม เราต้องทำภารกิจทั้งสองนี้ ให้บรรลุให้ได้

โดยเฉพาะการบำเพ็ญสมณธรรม นี่เป็นทั้งเรื่องส่วนตัวและส่วนรวมด้วย ส่วนตัวก็คือ เราจะต้องปฏิบัติให้เข้าถึงธรรมให้ได้ ถ้าเราเข้าถึงได้ คนอื่นก็จะเข้าถึงตามเราด้วย เมื่อเราสว่างคนอื่นก็จะสว่างตาม

โดยเฉพาะราตรีนี้นี้ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ควรจะเป็นวันสว่างของเรา เวลาที่มีเหลือเฟือ ถ้าเราได้ศึกษาประวัติของพระเดชพระคุณหลวงปู่ เราจะพบว่า ท่านใช้เวลาแค่หนึ่งราตรีนี่ในคืนวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ ในกลางพรรษา ตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว ไม่ได้ตายเถอะ และในที่สุดใจท่านก็หยุดนิ่งแล้วก็ได้เข้าถึงธรรมภายในตัวได้ วันนั้นก็ขึ้นวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เช่นเดียวกัน ต่างแต่ว่าเป็นเดือน ๑๑ ห่างกันหนึ่งเดือน วันนั้นก็ควรจะเป็นวันสว่างสำหรับลูกทุกรูป ที่จะใช้วันนี้ให้เป็นประโยชน์และเป็นประวัติศาสตร์ชีวิตอันงดงามแก่ตัวของเรา ใน การที่จะทำความเพียรกันอย่างเต็มที่ ให้ตั้งใจนั่งธรรมะกันให้ดี พรุ่งนี้เป็นวันออกพรรษาเราก็จะได้มีความปิติสุขที่เราได้บรรลุธรรมกาย และเราก็จะได้เป็นนื่อนาบุญให้แก่มนุษย์และเทวดาทั้งหลาย

การเข้าถึงธรรมนั้นเรารู้หลักวิชชากันอยู่แล้ว เหลือแต่ทำความเพียรให้มันถูกต้องและทำอย่างสม่ำเสมอ ถ้าเราปล่อยวางทุกอย่างได้จริง ๆ ไม่ผูกพันในคนสัตว์สิ่งของใด ๆ เลย ทำใจให้ใส ๆ ให้หยุดนิ่งอย่างเบาสบาย อย่างถูกหลักวิชชาอย่างเดียวเท่านั้น ในที่สุดก็จะสามารถบรรลุธรรมได้ เพราะฉะนั้นคืนนี้ก็ขอให้ป็นคืนสว่างของลูกทุก ๆ รูป

วันนี้หลวงพ่อดอนโมทนาสาธุการ สำหรับผู้ที่สวดพระปาฏิโมกข์ ได้ ได้สร้างมหาทานบารมี และได้ประกอบพิธีกรรมมหาปวารณาอัน ยิ่งใหญ่ร่วมกัน ก็ขออนุภาพแห่งบุญนี้ให้เป็นเครื่องสนับสนุนให้ลูก ทุกรูปในคืนวันนี้ วันแห่งความสว่างขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ วันมหา ปวารณานี้ เป็นวันแห่งความสมปรารถนาของลูก ๆ ทุก ๆ รูป ให้ลูก ทุก ๆ รูป ได้ใจหยุด ใจนิ่ง ให้ใจใสสะอาดบริสุทธิ์ ได้บรรลุธรรมกาย ได้เข้าถึงวิชาธรรมกาย ได้ปราบมารด้วยกันนะลูกนะ ☺

เพลงสุดท้าย ของสังสารวัฏ

วันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

โครงการอุปสมบทหมู่ ๑๐๐,๐๐๐ รูป
ทุกหมู่บ้านทั่วไทย รุ่นแรก พ.ศ. ๒๕๕๓

วันอังคารที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

ในสมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าให้นั่งหัตถบาส^๒ ก็เพื่อให้ได้ยินทั่วถึงกัน สมัยก่อนมันไม่มีไมค์ ไม่มีลำโพง เพราะฉะนั้นรูปไหนจะหาเหตุไม่ได้ว่า ไม่ได้ยิน แต่ความจริงสมัยพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทรงมีพระชนม์ชีพอยู่ พระองค์มีเสียงมหาบุรุษ พูดได้ยินทั่วถึงกันหมด แต่เพื่อเป็นต้นบุญต้นแบบธรรมเนียมปฏิบัติรุ่นต่อ ๆ ไป เมื่อพระองค์ดับขันธปรินิพพานไปแล้วก็จะได้ทำตามนี้ เพราะว่าผู้ที่มีเสียงมหาบุรุษมีเพียงพระองค์เดียว ถึงต้องให้นั่งหัตถบาสเพื่อให้ได้ยินกันทั่วถึง ถึงแม้เดี๋ยวนี้ยุคไฮเทคเราก็จำเป็นต้องรักษาธรรมเนียมปฏิบัตินี้ด้วย

บวชล้านรูป

ปีนี้จำนวนพระภิกษุสามเณรในหมู่คณะของเรา รวมทั้งศูนย์สาขาภายในและต่างประเทศรวมแล้วทั้งพระทั้งเณรจำนวน ๒,๓๒๘ รูป ก็ใกล้หมื่นรูปเข้าไปแล้วนะ คงจะมีสักวันเร็ว ๆ นี้นะ รวมแล้วทั่วโลกต้องเป็นหมื่น ๆ รูป อย่างนี้กว่าเยอะนะ สมัยพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง ๖,๙๐๐,๐๐๐ รูป หลักหมื่นกับหลักหกล้านมันห่างกันเยอะ ถ้าเราช่วยกันขยายทำความเข้าใจกับผู้มีบุญทั่วโลกว่า การบวชมีประโยชน์และมีความสำคัญต่อชีวิตของเราและชาวโลกอย่างไร ก็จะมีผู้มาบวชเพิ่มขึ้น

^๒ ระยะห่างระหว่างพระสงฆ์ที่นั่งทำสังฆกรรมห่างกันคืบหนึ่ง

ก่อนเราจะละจากโลกนี้ไป ถ้าบวชกันได้สักล้านคนทั่วโลก ก็จะเป็นบุญใหญ่สำหรับพวกเรา ก็หวังว่าศุภณียสาขาทันทีในและต่างประเทศคงจะได้ยินได้ฟังไปพร้อม ๆ กัน บวชทีหนึ่งเยอะ ๆ ก็ไม่มากเท่าไร ถ้าเทียบกับพลโลกตั้งหลายพันล้านคน เป็นผู้หญิงสักครึ่งหนึ่งผู้ชายก็สามพันกว่าล้าน มาบวชสักล้านก็แค่หนึ่งในสามพัน ซึ่งถือว่าเล็กน้อยเท่านั้น แต่สิ่งดี ๆ ก็จะเกิดขึ้นกับโลกใบนี้ เพราะสมัยที่มีการบวชหลักล้านกว่าเกือบเจ็ดล้านนั้นเป็นยุคมนุษย์มีบุญมาก แต่ที่ไม่ได้บันทึกไว้ในพระไตรปิฎกที่มากกว่านี้ก็มีนะ ที่บวชกันทีละเยอะ ๆ ยิ่งถ้าถอยหลังไปไกลกว่านั้น ๖,๕๐๐,๐๐๐ ถือเป็นเรื่องเล็กสำหรับยุคก่อน ๆ โน้น ตอนผู้มีบุญเยอะ ๆ บังเกิดขึ้น

เพราะฉะนั้นของเราเพิ่งสองพันกว่ารูป ถือว่าเป็นแค่จุดศุภณียมซึ่งไม่ค่อยจะนิยมเท่าไรเลย เพราะความนิยมของหลวงพ่อยากให้บวชกันเยอะ ๆ แล้ววันสุดท้ายในชีวิตสังสารวัฏ เมื่อภารกิจเสร็จ บวชกันหมดนะ ทั้งหมดเลย ตอนนั้นผู้หญิงจะไม่มี จะหวนกลับคืนไปสู่สภาวะเดิม ปรับปรุงโครงสร้างใหม่ของกายและใจให้เข้าสู่สภาวะเดิมซึ่งเมื่อไรไม่ทราบ

มหาปวารณา

เราได้ปวารณากันไปเรียบร้อยแล้ว นอกเหนือจากเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่สัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงมีพุทธบัญญัติไว้ การปวารณาจะเป็น

เหล่าพระธรรมทายาททุกหมู่บ้านทั่วไทย ร่วมใจกันสวดมนต์
ณ มหาธรรมกายเจดีย์

ประโยชน์สำหรับตัวเรานะ เหตุที่มีการปวารณาซึ่งกันและกันก็เพราะว่า
ทุกคนมีเชื่อมานะทีปฏิ คือ นอกจากเตือนตัวเองไม่ค่อยจะได้แล้ว ใคร
เตือนก็ไม่ได้ด้วยซึ่งมันอันตราย เพราะการมาบวชเรามีวัตถุประสงค์ที่
จะทำพระนิพพานให้แจ้ง เพื่อสลัดตนให้พ้นจากกองทุกข์ จากการเป็น
บ่าวเป็นทาสของพญามาร คือ ต้องการความบริสุทธิ์หมดจดจากการ
ประพฤติพรหมจรรย์

ทีนี้ถ้าเราไม่ปวารณากัน ตัวทีปฏิมานะมันจะมาดบังความรักและ
ปรารถนาดีของเพื่อนสหธรรมิกที่จะแนะนำให้เราได้บรรลุเป้าหมายที่

ได้ตั้งใจมาบวชในคราวนี้ จากการได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัยว่า จะทำ
ไม่ถูกหลักวิชาตามคำสอนพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นอันตราย
ต่อชีวิตของเพศสมณะ ก็จะสูญเสียเวลาเปล่าในการมาบวช

เพราะฉะนั้น ถ้าพิจารณาไว้ เท่ากับเราเปิดช่อง เปิดโอกาสให้กับ
ตัวเอง ให้ผู้อื่นได้มาเป็นกัลยาณมิตรให้กับเรา คอยทักท้วง ตักเตือน
แนะนำด้วยความรักและปรารถนาดี เพื่อเราจะได้มีสติหันกลับมา
ทบทวนตัวเองว่า เราได้ทำถูกต้องตามพระธรรมวินัยไหม ก็จะได้ให้
โอกาสอันนี้ขึ้นมา

สำหรับผู้ที่มีอาวุโส มีพรรษาน้อยกว่ากันแต่ แม้เป็นสิ่งที่ยากแต่ก็
ยังง่ายกว่าผู้ที่เป็นกันตปวารณา เพราะว่าผู้ที่เป็นกันตซึ่งบวชมาก่อน
ที่เรียกว่าแก่วัดนี้ ก็มักจะดี สอนตัวเองไม่ได้ ใครแนะนำก็ไม่ค่อยจะ
ได้ ก็จะต้องช่วยกันหาปวารณานี้ปวารณาซึ่งกันและกัน เปิดโอกาส
ให้ซึ่งกันและกันว่า ได้เห็นพฤติกรรมที่ดี ได้ยินข่าวใครมาเล่าสู่กันฟัง
ที่ดี หรือสงสัยก็จะได้มาซักถามกันก่อน ด้วยความรักและปรารถนาดี
ว่าเป็นอย่างนั้นไหม ทำอย่างนั้นหรือเปล่า ถ้าทำก็โปรดไปทบทวน
คำสอนพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และก็ปรับปรุงแก้ไขใหม่ อาจจะเตือน
โดยตรง หรือเตือนโดยอ้อม บางจังหวะก็ต้องเตือนตรง ๆ บางจังหวะ
ก็ต้องพูดอ้อม ๆ ในสภาวะที่ผู้ฟังยังไม่พร้อมก็จะแนะนำกันโดยอ้อม
เพื่อประโยชน์สุขของท่านนั้น นี่ก็เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมากสำหรับ
วันมหาปวารณา ใจยังบริสุทธิ์บริบูรณ์มากเท่าไร ก็จะยิ่งใกล้
เป้าหมายเท่านั้น เพราะฉะนั้น เรามาวชก็เพื่อวัตถุประสงค์นี้

สิ่งที่สำคัญก็คือการปฏิบัติธรรม ก็ยังต้องปฏิบัติธรรมกันต่อ
นี้เป็นประดุจลมหายใจเข้าออกของเรา ที่จะต้องทำกันไป เพื่อ
ตัวของเราเองเป็นหลัก และโดยอ้อมก็เพื่อชาวโลกทั้งหลาย

อานิสงส์กริณตามธรรมวินัย

๑) เทียวไปโดยไม่ต้องบอกลา เทียวในที่นี้ คือ เทียวแสวงหา
ที่วิเวกเพื่อบำเพ็ญสมณธรรม เพื่อความบริสุทธิ์บริบูรณ์ของตัวเรา เมื่อ

ได้พิจารณาแล้วได้อานิสงส์การอยู่จำพรรษา อานิสงส์กฐินแล้ว เราก็ไปแสวงหาที่ปลีกวิเวก ทำความเพียรได้ ก็เป็นที่ยอมรับกันในธรรมวินัย แต่ในแง่ปฏิบัติจริงในยุคของเรา เนื่องจากเรามีความรักและห่วงใยซึ่งกันและกัน ถึงแม้จะได้ อานิสงส์นี้ก็ตาม แต่ว่าด้วยความรักและห่วงใยนี้ ก็ควรจะตบตอบอกนะ เพราะว่าเมื่อมีอะไรก็จะได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้ทัน

๒) **เที่ยวไปโดยไม่ต้องถือไตรจีวรครบสำหรับ** ก่อนที่จะได้รับ อานิสงส์นี้ไปไหนต้องครบชุดนักรบ มีผ้าสามผืน คือ จีวร สังฆาฏิ สบง ต้องให้ครบ แต่พอได้อานิสงส์นี้ ก็ไม่ครบได้ ให้มีการเบบาทที่สุดเพื่อตัวเราจะได้ไม่มีเครื่องกัณฑ์ใจ ส่วนรายละเอียดไปศึกษานะลูกนะ สำคัญนะ เพื่อตัวของเราจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้อง เราจะได้มีความสุขในเพศสมณะ

๓) **ฉันคนโกชนและปรัมปรโกชนได้** คือ ฉันเป็นวงได้ แต่อย่าคุยนอกเรื่อง ให้คุยเรื่องธรรมะ เพื่อใจจะได้วันเวียนอยู่ในธรรมะ ใจจะได้หยุดนิ่งได้ง่าย ไม่ฟุ้งซ่าน

๔) **เก็บอดิเรกจีวรได้ตามปรารถนา** อดิเรกจีวร คือ จีวรที่เกินสามผืน เพราะปกติท่านให้มีบริขารน้อยสุด จีวรน้อยสุด คือ จำลองแบบมาจากพระนิพพาน พระนิพพานท่านไม่มีผืนที่สิ้นะ ยิ่งมีน้อยชิ้นเท่าไร เครื่องกัณฑ์ก็น้อย ไม่ต้องดูแลรักษา ไม่ต้องเสียอารมณ์

เวลาหายไป หรือฉีกขาด หรือใครมาขอยืมไปใช้โดยไม่บอกเรา จึงกำหนดให้มันน้อย แต่อ่านถึงสัจข้อนี้ คือ ถ้ามีมาเพิ่มก็เก็บรักษาได้ ซึ่งปกติเราจะเก็บไว้เป็นส่วนกลางนะ

๕) จีวรที่เกิดขึ้นอีกเป็นของพระที่จำพรรษาในวัดนั้น ๆ ทั้งหมด

นี่ก็ใกล้วันกฐิน ปีนี้ตรงกับวันอาทิตย์ที่ ๒ พฤศจิกายน ที่จะถึงนี้ ในช่วงนี้เราทำความบริสุทธิ์กันให้ดี เพราะว่าประธานกฐินปีนี้เป็นพระเดชพระคุณหลวงปู่ ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกาย ที่เราไปกราบอาราธนาท่านเป็นหลักเป็นประธานกฐินแรกของวัดพระธรรมกาย นี่เป็นเรื่องสำคัญ กว่าจะถึงวันนั้น อยากรู้ให้ลูกทุกรูปทำความบริสุทธิ์กายวาจาใจกันให้ดีเพื่อตัวของเรา แล้วก็เพื่อเทิดพระคุณให้ความสำคัญสูงส่ง แก่พระเดชพระคุณหลวงปู่ ผู้เป็นประธานกฐินในปีนี้

เพราะฉะนั้นลูกทุกรูปไปทำความละเอียดไว้ให้ใจใส ๆ ให้ใจบริสุทธิ์หยุดนิ่งในกลาง ให้เข้าถึงพระธรรมกายในตัว จะได้ถูกหลักวิชา และถูกใจพระเดชพระคุณหลวงปู่ ท่านด้วย ตลอดชีวิตของท่านเกิดมาเพื่อการนี้ นี่ก็เป็นเรื่องที่สำคัญมาก ๆ

สำหรับมหาทานบารมีที่ลูกทุกรูปได้นำมาถวายสร้างมหาทานบารมีในวันนี้ ก็ขอให้มหาทานบารมีนี้ เป็นเครื่องสนับสนุนให้ลูกทุกรูป มีความบริสุทธิ์บริบูรณ์ในการประพฤติพรหมจรรย์

พิธีอุปสมบท ณ พระอุโบสถวัดอรุณราชวราราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพฯ

ให้ได้เข้าถึงวิชาธรรมกายอย่างสะดวกสบาย อย่างง่ายดาย อย่าง
ถูกต้องร้อยตรงไปตามความเป็นจริง ให้มีรู้มีญาณแม่นยำ
บริสุทธิ์บริบูรณ์ ให้มีบุญพิเศษที่จะไปปฏิบัติศาสนกิจที่หลวงพ่
และหมู่คณะได้มอบหมายเอาไว้ให้สำเร็จเป็นอัศจรรย์ ให้มีสุขภาพ
พลานามัยที่แข็งแรง อย่าเจ็บ อย่าป่วย อย่าไข้ ให้บุญจาก
พระนิพพานปกปักรักษาตลอดวันตลอดคืนตลอดเวลาทุกอนูวินาที
จงทุกประการเทอญ ๐

กราบบูชามหาธรรมกายเจดีย์ เจดีย์แห่งพระรัตนตรัย

ชื่อวัด พระธรรมกาย

วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

“พระธรรมกาย”

พระประธาน ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

วันอาทิตย์ที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

เราก็ประกอบพิธีมหาปวารณากันไปเรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะมี
อานิสงส์ตามพระวินัย ๕ ข้อ คือ

๑. เทียวไปโดยไม่ต้องบอกลา
๒. เทียวไปไม่ต้องถือไตรจีวรครบสำหรับ ๓ เดือน
๓. ฉันคนโภชนและปรัมพรโภชนได้
๔. เก็บอดิเรกจีวรไว้ได้ตามปรารถนา
๕. จีวรลาภอันเกิดในที่นั้นเป็นของภิกษุในที่นั้น

ก็จะไม่พูดถึงรายละเอียดนะจ๊ะ ที่นี้คำว่า “เทียว” แบบภิกษุ
นั้น หมายถึง จาริกไปแสวงหาที่วิเวก ที่รื่นรมย์เพื่อบำเพ็ญสมณ
ธรรม ทำจิตให้สะอาดบริสุทธิ์จะได้หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ ถูก
วัตถุประสงค์การมาบวช

สำหรับอานิสงส์ข้อ ๑ ที่ว่า เทียวไปไหนโดยไม่ต้องบอกลา
แม้อานิสงส์จะเป็นอย่างนี้ก็ตาม แต่สำหรับหมู่คณะเราก็ต้องบอก
ให้ผู้รับผิดชอบได้ทราบด้วย เพราะว่าเป็นห่วง เวลาไปที่ไหน เป็น
อะไรก็จะได้ช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้ สำหรับข้ออื่น ๆ เราก็ไปศึกษาเอา

คืนนี้ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ก็ต้องอยู่รักษาอีกหนึ่งราตรี จะไม่
ไปค้างแรมที่ไหน ราตรีนี้น่าจะสำคัญ ควรจะเป็นราตรีที่เราจะได้สรุปผล

พระธรรมทายาทรุ่นบวชาธรรม
๖๖ ปี พระราชภาวนาวิสุทธิ

แห่งการเข้าพรรษา^๓ ตั้งแต่ต้นพรรษาที่เราได้ตั้งไว้ว่าจะให้เป็นพรรษาแห่งการบรรลุลุธรรม และเราก็บำเพ็ญสมณธรรมกันมาตลอดตั้งแต่วันแรกเรื่อยมา ในระหว่างพรรษาก็มีธุระในทางพระศาสนาหลายอย่างที่เราต้องช่วยกัน อย่างเช่นการบวชกองพันหรือกองพลสถาปนาลัทธิรูป เพราะฉะนั้นโอกาสบำเพ็ญสมณธรรมบางรูปก็ทำได้เต็มที่ บางรูปก็ไม่เต็มที่ วันนั้นวันสุดท้ายของพรรษา ภารกิจต่าง ๆ ก็เบาบางลงมากแล้ว คิณนี้ควรจะเป็นคิณที่เรามาสຸสำหรับพรรษานี้ด้วยการบำเพ็ญสมณธรรมกันให้เต็มที่ ปกติเขาจะถือเนสัชชิกังคะ^๓ แต่ถ้าใครยังไม่พร้อมก็เอาเท่าที่ได้

แต่หลวงพ่อกว่า ร่างกายเรายังแข็งแรงสดชื่นอย่างนี้ ควรทำให้เต็มกำลังจะได้เป็นประวัติศาสตร์ชีวิตของการเกิดมาสร้างบารมีในเพศสมณะ และโดยเฉพาะพรรษานี้จะได้เป็นพรรษาแห่งการบรรลุลุธรรมของเราจริง ๆ เมื่อนึกถึงแล้วเราจะได้มีความปลื้มปิติยินดีเหมือนพระเดชพระคุณหลวงปู่ ของเรา ในกลางพรรษาที่ ๑๒ ท่านก็ประกอบความเพียร ในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ แล้วก็ได้บรรลุลุธรรม

สิ่งที่ เป็นข้อสังเกตก็คือ เมื่อท่านทำทุกอย่าง วางทุกสิ่ง แล้วนั่งอย่างเดียวจึงบรรลุลุธรรมได้ ท่านใช้เวลาปฏิบัติธรรมตั้งแต่ ๖ โมงเย็นเรื่อยไปกระทั่งถึงเช้า และได้บรรลุลุธรรมไปตามลำดับ นี่ก็เป็นประวัติศาสตร์ชีวิตของท่านที่ได้ยินได้ฟังที่ไรเราก็จะมีความปลื้มปิติ มีกำลังใจ มีแรงบันดาลใจอยากจะทำอย่างท่านบ้าง

---

^๓ องค์แห่งภิกษุผู้ถือการนั่งเป็นวัตร คือ ถือนั่งยืนเดินเท่านั้น ไม่นอน

เพราะฉะนั้นวันนี้ก็ขึ้น ๑๕ ค่ำ แม่ไม่ใช้เดือน ๑๐ เป็นเดือน ๑๑ และเป็นวันสุดท้ายของพรรษานี้ ค็นนี้ให้ลูกทุกรูปตั้งใจทำความเพียรกันให้ดี หลังจากออกจากโบสถ์แล้ว ล้างหน้าล้างตาให้สดชื่น และก็อย่าเสียเวลาพูดคุยกันเลย ประกอบความเพียรกันให้เต็มที่ หาพระในวัด ดวงใส ๆ ให้เจอให้ได้ จะได้เป็นประวัติศาสตร์ชีวิตของเรา และความสมปรารถนาในการที่มาบวชในคราวนี้ อีกทั้งจะเป็นต้นบุญต้นแบบสำหรับเพื่อนสหายธรรมที่จะมาในภายหลัง โดยเฉพาะของหมู่คณะของเราที่เป็นเรื่องสำคัญ

วัดของเราชื่อ “วัดพระธรรมกาย” ที่มีชื่อนี้เพราะมีวัตถุประสงค์คือ นอกเหนือจากจะรักษาชื่อคำว่า “พระธรรมกาย” เอาไว้ให้คงอยู่คู่โลกต่อไปแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่เข้ามาบวชนั้นรู้จักค่านี คือ ความรู้แจ้งที่เกิดจากการเห็นแจ้งด้วยตัวของตัวเองจริง ๆ ให้แจ่มแจ้งจนหายสงสัยเกี่ยวกับเรื่องธรรมกาย

ลูกทั้งหมดที่ตัดสินใจบวช แล้วมาอยู่ร่วมกันเพราะมีวัตถุประสงค์อย่างนี้ ไม่ใช่เราหมดทางทำมาหากินถึงมาบวช เรามีทางไปตั้งเยอะแยะเช่นเดียวกับชาวโลกทั้งหลาย แต่เราเลือกที่จะไปที่สุดแห่งธรรม มีมโนปณิธานอุดมการณ์เดียวกันจึงมาอยู่ร่วมกันอย่างนี้ เพราะฉะนั้น ค็นนี้ให้เป็นค็นแห่งความสมปรารถนาของเราให้ได้ ต้องชิงช่วงในวัยที่เราแข็งแรงยังสดชื่นในตอนนีให้ดีที่สุดทีเดียว

ตอนนี้หลวงพ่อกำลังเฟ้นหานักบวชที่พร้อมที่จะเข้าไปสู่สมณภูมิภายใน ซึ่งจะต้องมีผลการปฏิบัติธรรมที่ดีในระดับเป็นที่พึงแก่ตัวเราได้หายสงสัยได้ แล้วก็จะได้เข้าไปสู่หมู่บ้านปฏิบัติธรรมไปตามขั้นตอนจนกระทั่งเข้าอาคาร ๖๐ ปี เพราะฉะนั้นให้ลูกชนวนชวายนกันให้ดี

เมื่อออกพรรษาไปแล้ว เรายังคงบำเพ็ญสมณธรรมกันต่อไปควบคู่กับกิจวัตรกิจกรรมที่เราทำอยู่เป็นปกติ เราบำเพ็ญสมณธรรมเป็นปกติของเราเพื่อจะได้อยู่เป็นสุขในเพศสมณะ มาบวชแล้วต้องรู้จักสุขจากสมาธิ ต้องรู้จักว่าสภาวะธรรมตรงนี้เป็นอย่างไร ถ้ามีสุขจากสมาธิหล่อเลี้ยงใจ เราจะมีความรู้สึกว่า วันคืนมันผ่านไปอย่างรวดเร็ว และมีคุณค่าอย่างสูงส่ง ด้วยใจที่เบิกบาน เมื่อออกพรรษาไปแล้วก็ให้ทำกันอย่างนี้

วันนี้หลวงพ่อก็คงจะไม่พูดอะไรมาก เพื่อจะได้ให้โอกาสลูก
ทุกรูปได้ไปบำเพ็ญสมณธรรมกัน ขออนุโมทนาสาธุการ ขออำนาจพร
ขออานุภาพแห่งบุญบารมีรัศมีกำลังฤทธิ์อำนาจสิทธิเฉียบขาดของ
พระรัตนตรัยรัตนธรรมพุทธเจ้าจักรพรรดิ หลวงปู่วัดปากน้ำ พระมงคล
เทพมุนี (สด จนฺทสโร) ผู้ค้นพบวิชาธรรมกาย พระผู้ปราบมาร และ
คุณยายอาจารย์ของเรา บารมีทั้งหมดจงมารวมกันอยู่ที่ศูนย์กลาง
กายฐานที่ ๗ ให้กลั่นกายวาจาใจธาตุธรรมเห็นจำคิดรู้ของลูก
ทุกรูปให้สะอาดบริสุทธิ์ เหมาะสมที่จะเป็นภาชนะรองรับในการ
เข้าถึงวิชาธรรมกาย ให้ลูกทั้งหมดนี้รู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอด
ในวิชาธรรมกายอย่างถูกต้องร่องรอยตรงไปตามความเป็นจริง
ทุกประการเทอญ ๐

ไม้แก่น หรือต้นกล้วย

วันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

โอวาทพระราชภาวนาวิสุทธิ

ณ อุโบสถ วัดพระธรรมกาย

บรรยายกาศภายในวัดพระธรรมกาย
(บริเวณ ๑๙๖ ไร่)

วันเสาร์ที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

การปวารณา เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับพระภิกษุที่บวชมา มีวัตถุประสงค์เพื่อการทำพระนิพพานให้แจ้ง สลัดตนให้พ้นจาก กองทุกข์ ชำระกายวาจาใจของเราให้สะอาดบริสุทธิ์หลุดพ้นจากกิเลส อาสวะไปสู่อายุตนนิพพาน

ที่บอกว่ามีความจำเป็นก็เพราะผู้ที่เข้ามาบวชนั้น ล้วนมีกิเลส อาสวะกันทั้งสิ้น มาบวชก็ต้องการทำให้กิเลสมันหมดไป แต่เพราะยังมี กิเลสนี้แหละ บางครั้งเราก็อาจพลาดพลั้งประพฤตินิมนต์ต้องตาม พระธรรมวินัย จะโดยเจตนาหรือไม่เจตนาก็ตาม ซึ่งก็จะทำให้เราพลาด โอกาสในการบรรลุมรรคผลนิพพาน เพราะฉะนั้นจึงต้องมีการตัดเตือน แนะนำซึ่งกันและกัน

เหตุที่ต้องมีการปวารณา เพราะว่าการตัดเตือนกันนั้น เป็นสิ่งที่ทำได้ยาก ทั้งผู้เตือนก็ดี และผู้ถูกเตือนก็ดี ถ้าหากไม่เข้าใจ วัตถุประสงค์ของการแนะนำตัดเตือนหรือเป็นกัลยาณมิตรให้กันแล้ว ก็จะทำให้เกิดความขัดเคืองใจเกิดขึ้น จะทำให้ขาดความสามัคคีในหมู่คณะ เวลาบำเพ็ญสมณธรรมใจก็จะฟุ้งซ่านขุ่นมัว เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้อง มีการปวารณากันเอาไว้

โดยจะเลือกเอาวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งเป็นวันสุดท้าย ของการอยู่จำพรรษา เป็นวันมหาปวารณา เพราะว่าในสมัยพุทธกาล

หลังจากออกพรรษาแล้ว ต่างก็จะแยกย้ายกันไปสีกวิเวกบำเพ็ญ
สมณธรรม ไปตามป่าเขาลำเนาไพร โคนไม้ เรือนว่าง ลอมฟาง ตาม
สถานที่ต่าง ๆ ที่เป็นทีรื่นรมย์เหล่านั้น เป็นต้น เพราะฉะนั้นจึงต้อง
มีการปวารณากันไว้ เพื่อให้ได้เห็นได้ยินหรือสงสัยว่า เพื่อนสหธรรมิก
ท่านใดประพฤตินิไม่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย ก็จะอาศัยจิตที่ประกอบ
ไปด้วยความรักและปรารถนาดีไปแนะนำกัน

เมื่อปวารณากันแล้ว ผู้ถูกตักเตือนก็จะยอมรับด้วยความสบายใจ
และรู้สึกขอบพระคุณผู้ที่มาเป็นกัลยาณมิตรให้ เพื่อให้ประพฤติดี
ปฏิบัติชอบตามพระธรรมวินัย ใจจะไต่เกลี้ยง ๆ บริสุทธิ์ และก็เดิน
ตามรอยบาทของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บำเพ็ญสมณธรรมไปด้วยจิตใจที่
ปลอดโปร่งแล้วก็ถูกหลักวิชา ซึ่งจะทำได้บรรลุมรรคผลนิพพาน
ในที่สุด นี่เป็นวัตถุประสงค์ของการปวารณา

แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ชี้มูลทรัพย์ให้ก็ต้องดูจังหวะ เวลา และอารมณ์
ว่า เราพร้อมไหม เขาพร้อมไหม และต้องมีศิลปะในการพูด พูดอย่างไร
เขาถึงจะไม่ขุ่นมัว จังหวะไหน อารมณ์ไหนเขาพร้อม นี่ในแง่ของการ
ปฏิบัติจริง แม้รัก-หวังดี-และห่วงใย แต่ก็ต้องดูจังหวะ ดูอารมณ์ และ
ก็รู้วิธีการที่จะพูด ฉลาดที่จะพูด

จริตอัธยาศัยของแต่ละคนไม่เหมือนกัน บางคนเตือนทางอ้อม
ได้จะดีกว่าเตือนทางตรง บางคนบอกตรง ๆ ได้ และก็บางจังหวะบาง

อารมณ์ก็เป็นอย่างนั้น นี่ก็เป็นสิ่งที่ต้องศึกษาเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติ จึงจะเกิดประโยชน์สุขต่อตัวเองและผู้ที่ถูกตักเตือน ซึ่งก็จะมีผลถึงพระพุทธศาสนาก็จะตั้งมั่นยืนยาวคงอยู่คู่โลกตลอดไป อีกทั้งจะได้เป็นเนติแบบแผน เป็นต้นแบบให้กับผู้ที่จะมาบวชในภายหลัง ได้เดินตามรอย ทั้งผู้แนะนำ ทั้งผู้ที่ถูกแนะนำก็มีความปลื้มด้วยกันทั้งสองฝ่าย มีปิติสุขหล่อเลี้ยงใจซึ่งกันและกัน ถ้าพระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองปกปักษ์หมั่นคงก็จะเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ ต่อชาวโลก ต่อสรรพสัตว์ทั้งหลาย ไม่ว่าจะมีกายหยาบหรือกายละเอียดก็ตาม เพราะฉะนั้นการปวารณาจึงมีความสำคัญมาก

เพราะฉะนั้น ลูกทั้งหลายก็อย่าดูเบาว่า แค่ว่ากล่าวคำภาษาบาลีไปตามธรรมเนียมปฏิบัติเท่านั้นก็เพียงพอแล้ว อย่าคิดเพียงแค่นี้ เพราะมันมีผลต่อการบรรลุมรรคผลนิพพาน อย่างน้อยก็เข้าถึงพระรัตนตรัยในตัว เป็นที่พึ่งที่ระลึกสำหรับตัวเราและของทุก ๆ รูป มีผลต่อพระศาสนา และสรรพสัตว์ทั้งปวงดังกล่าว เป็นต้น นี่ก็เป็นสิ่งที่ต้องศึกษา

ในช่วงนี้ แม้ว่าวันพรุ่งนี้จะออกพรรษาแล้วก็ตาม เราก็อยู่ในช่วงที่จะต้องชำระกายวาจาใจให้สะอาดบริสุทธิ์ต่อไปอีก สิ่งนี้เป็นภารกิจของเรา เพื่อตัวเรา เพื่อศาสนาและกั๊สรรพสัตว์ทั้งปวง นี่เป็นเรื่องสำคัญ ในวันนี้เราก็ตังต้องอยู่แรมราตรีอีกหนึ่งคืน ก็บำเพ็ญสมณธรรมให้เป็นปกติ

ตอกย้ำทุกวัน “บวชตลอดชีวิต”

สำหรับความตั้งใจของเรา ตั้งแต่เบื้องต้นที่เราได้อธิษฐานจิตจำพรรษาอยู่ร่วมกันในอาวาสแห่งนี้ เราตั้งใจไว้ว่า พรรชานี้จะเป็นพรรษาแห่งการบรรลุธรรม กาลเวลาผ่านไปจนถึงวันนี้เป็นวันสุดท้ายของการอยู่จำพรรษาแล้ว ให้ตรวจตราดูว่า เราได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมโนปณิธานที่ตั้งใจไว้ด้วยดีตอนต้นพรรษาแล้วหรือยัง เราหาแก่นกลางภายในตัวเราเจอไหม แม้แก่นกลางภายในตัวเรามีอยู่ ถ้าเรายังไม่เจอ ก็แปลว่า เรายังเป็นประดุกต้นกล้วยที่ไม่มีแก่น ถ้าเราหาเจอจึงจะชื่อว่า เราเป็นไม้แก่น วันนี้อีกวันหนึ่ง ที่ลูกทุกคนจะต้องให้ความสำคัญในการสำรวจตรวจตราตัวของเราเองว่า เราบรรลุวัตถุประสงค์เข้าพรรษาเข้าถึงธรรมแล้วหรือยัง ถ้ายังก็ทำให้ได้ ที่ได้แล้วก็ทำให้มันคง นี่เป็นเรื่องที่สำคัญ

ส่วนการเข้าถึงพระธรรมกายนั้น เราก็รู้หลักวิชาแล้วว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “สมณะหยุดแล้ว” หรือที่พระเดชพระคุณหลวงปู่ ท่านมาขยายความต่อด้วยประสบการณ์ภายในของท่าน และด้วยถ้อยคำอันเป็นอมตะวาจาว่า “หยุด เป็น ตัวสำเร็จ” คือ นำใจที่เคลื่อนไหวออกแวกไปในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ไม่เป็นเรื่อง กลับมาสู่ที่ตั้งดั้งเดิม คือ ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ อย่างผ่องคลายสบาย เรารู้หลักวิชานี้กันอย่างดีแล้ว เพราะฉะนั้นก็ทำตามนี้ หยุด นั่นแหละจะเป็นตัวสำเร็จ ให้เราได้บรรลุเข้าถึงพระธรรมกายในตัว

ซึ่งเป็นแก่นแก้วกลางกายของเราที่แท้จริง ส่วนกายภายนอกนั้นแค่อาศัย
กันอยู่ชั่วคราวชั่วคราวเท่านั้น ไม่ช้าก็จะต้องพลัดพรากจากกันไป คือ
อาศัยสำหรับเดินทางกลับเข้าไปสู่ภายในให้ไปพบพระธรรมกายให้ได้

เพราะฉะนั้นเวลาที่เหลืออยู่ทุกอนูวินาทีนี้ ก็ให้ตั้งใจกันให้ดี
ทั้งลูกพระลูกเณรที่บวชมาหลาย ๆ พรรษาแล้วก็ตาม หรือที่เพิ่งบวช
ใหม่ในโครงการบวชพระเข้าพรรษา ๑๐๐,๐๐๐ รูปนี้ ก็ให้ตั้งใจใช้ทุก
อนูวินาทีที่เหลืออยู่อีกไม่ก็ชั่วโม่งนี้ฝึกตนทนทวิบากเพียรตบะเป็น
พระแท้ หาที่พึ่งที่ระลึกภายในของเราให้ได้ การมาเกิดใหม่ใน
เพศสมณะของเราในคราวนี้ก็จะสมความปรารถนา เป็นหลักเป็นธงชัย
ให้กับพระศาสนา เป็นเหื่อนาบุญให้กับญาติโยมทั้งหลาย มนุษย์และ
เทวดาทั้งปวง อีกทั้งเป็นการตอบแทนพระคุณของบิดามารดาของเรา
นี่ก็เป็นเรื่องที่สำคัญ

วันนี้หลวงพ่อบอญโฆทนาสาธุการ กับลูกพระลูกเณรที่นำ
ปัจจัยไทยธรรมมาร่วมบุญกันในคราวนี้ เพื่อใช้ทำงานพระศาสนา
ขออานุภาพแห่งบุญที่ลูกได้ตั้งใจสร้างมหาทานบารมีนี้กับบุญ
ทุกบุญที่ได้ทำผ่านมา ทั้งความตั้งใจจริงที่ได้บำเพ็ญสมณธรรมและ
กิริยกิจวัตรกิจกรรมที่หมู่คณะมอบหมายให้ภายในพรรษานี้ จงมารวมอยู่
ในศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้กลั่นกายวาจาใจ ธาตุธรรมเห็นจำคิดรู้ให้
สะอาด ให้บริสุทธิ์ ให้หลุดพ้นจากการเป็นบ่าวเป็นทาสของพญามาร จาก

วิบัติบาปศักระตือรือร้น วิบากกรรม วิบากมาร อุปสรรคต่าง ๆ นานาในชีวิต
ทุกข์โศกโรคภัย สิ่งที่ไม่ดีทั้งหลายให้มลายหายสูญไปให้หมด

ให้ลูกทุกรูปจงมีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง อย่าเจ็บ อย่าป่วย อย่าไข้
ให้อายุขัยยืนยาว ได้สร้างบารมีไปนาน ๆ ได้ปลอดจากสิ่งที่เป็นข้าศึก
ต่อกุศลและพรหมจรรย์ ให้ประพฤติดีปฏิบัติชอบ ถูกต้องตามพระธรรม
วินัยของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้ลูกรู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดในธรรม
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในธรรมที่พระเดชพระคุณหลวงปู่ฯ และ
คุณยายอาจารย์ฯ ของเราได้บรรลุ จงทุกประการเทอญ ☺

วิธีฝึกสมาธิเบื้องต้น

เมื่อบูชาพระรัตนตรัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ต่อจากนี้ไปให้นั่งขัดสมาธิ โดยเอาขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ให้นิ้วชี้ของมือข้างขวาจรดนิ้วหัวแม่มือข้างซ้าย วางไว้บนหน้าตักพอสบาย ๆ หลังตาของเราเบา ๆ ค่อนลูก อย่าถึงกับให้ปิดสนิท พอสบาย ๆ คล้ายกับตอนที่เรากำลังจะหลับ อย่าไปบีบเปลือกตา อย่ากดลูกนัยน์ตา

แล้วก็ทำใจของเราให้เบิกบาน ให้แจ่มใส ให้สะอาดบริสุทธิ์ผ่องใส ไร้กังวลในทุกสิ่ง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรก็ตาม ให้ปลดปล่อยวาง ทำใจให้ว่าง ๆ จากเครื่องพันธนาการของชีวิต แล้วก็สมมติว่า ภายในร่างกายของเราตั้งแต่กะโหลกศีรษะเรื่อยมาถึงกลางท้องปราศจากอวัยวะภายใน กลวงภายใน คล้ายกับท่อแก้วใส ๆ

ให้เป็นทางไหลผ่านของกระแสธารแห่งความบริสุทธิ์และความดีงามที่เราได้สั่งสมอบรมมาตั้งแต่ปฐมชาติที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ สร้างบุญบารมี ๓๐ ทัศ เรื่อยมานับภพนับชาติไม่ถ้วนจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ รวมกับอานุภาพอันไม่มีประมาณของพระรัตนตรัย คือ พุทธรัตนธรรมรัตนะ แล้วก็สังฆรัตนะ และพระคุณอันยิ่งใหญ่ของบิดามารดา คุณครูบาอาจารย์ หรือพระอุปัชฌาย์อาจารย์ รวมกันเป็นกระแสธารแห่งความบริสุทธิ์ไหลผ่านกลางกายของเรา ที่มีลักษณะคล้ายท่อแก้วใส ๆ

ให้จัดสิ่งที่เป็นมลทินที่มีอยู่ในใจให้หมดสิ้นไป ตั้งแต่ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความหงุดหงิด งุ่นง่าน ฟุ้งซ่าน รำคาญใจ นีวรณ ทั้ง ๕ อุปกิเลสทั้งหลาย วิบัติบาปศัកดีลีทธิ วิบากกรรม วิบากมาร อุปสรรคต่าง ๆ นานาในชีวิต ความขัดสนยากจน ทุกข์ โศก โรค ภัย สิ่งที่ไม่ดีต่าง ๆ ให้มลายหายสูญไปให้หมด เหลือแต่ความบริสุทธิ์ที่ปรากฏเกิดขึ้นที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เป็นดวงใส ๆ คล้ายเพชรลูกที่เจียรระไนแล้ว ไม่มีตำหนิเลย กลมรอบตัวเหมือนดวงแก้วกายลีทธิ ขนาดเล็กเท่ากับดวงดาวในอากาศ ขนาดกลางเท่ากับพระจันทร์ในคืนวันเพ็ญ ขนาดใหญ่เท่ากับพระอาทิตย์ยามเที่ยงวัน ปรากฏเกิดขึ้นที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗

สำหรับบางท่านที่ไม่รู้จักว่าฐานที่ ๗ นั้นอยู่ที่ตรงไหน ให้สมมติว่า หยิบเส้นด้ายขึ้นมา ๒ เส้น นำมาซึ่งให้ตึง จากสะดือทะลุไปด้านหลัง เส้นหนึ่ง จากด้านขวาทะลุไปด้านซ้ายอีกเส้นหนึ่ง ให้เส้นด้ายทั้งสองตัดกันเป็นกากบาท จุดตัดของเส้นด้ายทั้งสองจะเล็กเท่ากับปลายเข็ม ให้สมมติเอานิ้วชี้กับนิ้วกลางนำมาวางซ้อนกัน แล้วยกนิ้วชี้ไปทาบทองจุดตัดของเส้นด้ายทั้งสองสูงขึ้นมา ๒ นิ้วมือ ตรงนี้แหละ เรียกว่า ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ซึ่งจะเห็นได้ต่อเมื่อใจของเราหยุดนิ่งได้สนิท สมบูรณ์ร้อยเปอร์เซ็นต์

เพราะฉะนั้นให้จำง่าย ๆ ว่าฐานที่ ๗ อยู่ตรงกลางท้อง ในระดับที่เหนือจากสะดือขึ้นมา ๒ นิ้วมือ หรือจำง่ายกว่านั้นเข้าไปอีก คือ อยู่ในกลางท้องในตำแหน่งที่เรามีความมั่นใจว่าตรงนี้ใช่เลย หรือ

ตรงจุดที่กลางท้อง ที่สบาย ๆ ที่เรามีความรู้สึกมั่นใจ ดวงสว่างของ
ความบริสุทธิ์เบื้องต้นปรากฏขึ้นที่ตรงนี้ ในกลางท้องของเรา ที่ใส
บริสุทธิ์ประดุจเพชรลูกที่เจียรระโนแล้ว ไม่มีตำหนิเลย กลมรอบตัว
เหมือนดวงแก้วกายสิทธิ์ อย่างเล็กก็ขนาดดวงดาวในอากาศ อย่าง
กลางก็ขนาดพระจันทร์คืนวันเพ็ญ อย่างใหญ่ก็ขนาดพระอาทิตย์ยาม
เที่ยงวัน เอาใจที่แวบไปแวบมา มาหยุดหนึ่ง ๆ อยู่ที่กลางดวงใส ๆ ให้
ตรึงนึกถึงดวงใส ใจหยุดไปที่จุดกึ่งกลางของดวงใส ๆ

ตรึง ก็คือการนึกถึงดวงใส ๆ อย่างสบายคล้ายกับนึกถึงสิ่งที่เรา
รักหรือสิ่งที่เราค้นเคย ไม่ใช่เป็นการเพ่งลูกแก้ว หรือเค้นภาพให้ทะลัก
มาในกลางท้อง แต่เป็นการประคองใจเบา ๆ ตรงกลางดวงใส ๆ ทำ
อย่างนี้เรื่อยไป จนกว่าใจจะหยุดหนึ่ง

แต่ถ้าหากเราทำอย่างนี้แล้ว ใจยังอดแวบไปคิดในเรื่องต่าง ๆ
เหตุการณ์ต่าง ๆ ก็ไม่เป็นไร พอรู้สึกตัวเรานึกน้อมกลับมาใหม่อย่าง
ง่าย ๆ แล้วก็เริ่มต้นด้วยวิธีการดังกล่าว ทำอย่างนี้ทุกครั้งที่ใจแวบไป
คิดเรื่องอื่น

แต่ถ้าทำอย่างนี้แล้ว มันก็ยังแวบบ่อยเหลือเกิน ก็ต้องประกอบ
บริกรรมภาวนาในใจเพื่อประคองใจให้หยุดหนึ่ง ให้คำภาวนาเป็น
เสียงที่ละเอียดอ่อน โดยไม่ได้ใช้กำลังในการท่อง คล้ายเสียงเพลง
ที่เราชอบ หรือคล้ายเสียงสวดมนต์ที่เราคุ้นเคยดังออกมาเองใน
กลางท้องของเรา ภาวนาในใจเบา ๆ อย่างสบาย ๆ สัมมาอะระหัง

สัมมาอะระหัง สัมมาอะระหัง ตรีนิกถึงดวงใส ใจหยุดอยู่ในกลางดวง
ใส ๆ ภาวนาอย่างนี้เรื่อยไป จนกว่าใจจะหยุดหนึ่ง

เมื่อใจหยุดหนึ่ง มันจะทิ้งคำภาวนาไปเอง จะมีอาการคล้ายกับว่า
เราลืมคำภาวนา ถ้าใจไม่ฟุ้งหรือมีความรู้สึก ว่า ไม่อยากจะภาวนา
สัมมาอะระหังต่อไป อยากจะรักษาใจให้หยุดหนึ่งเฉย ๆ อย่างนี้ รู้สึก
ว่าสบายใจกว่า ถ้าเกิดอาการหรือความรู้สึกอย่างนี้ ก็ไม่ต้อง
ย้อนกลับมาภาวนาสัมมาอะระหังใหม่ ให้เอาใจไปหยุดหนึ่ง ๆ ที่กลาง
ดวงใส ๆ อย่างนั้น เรื่อยไปอย่างสบาย ๆ อย่าทำอะไรที่นอกเหนือ
จากนี้ ให้ตรึงไปเรื่อย ๆ พอถูกส่วนเข้าเดี๋ยวก็เห็นสิ่งที่มีอยู่แล้วใน
ตัวของเรา ตั้งแต่ดวงใส ๆ ภายภายในใส ๆ หรือองค์พระใส ๆ ทำ
อย่างนี้เรื่อยไปเลยจนกว่าใจเราจะหยุดจะหนึ่ง

วันศุกร์ที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

ชีวิตสมณะ (ฉบับมหาปวารณา)

โดย พระราชภาวนาวิสุทธิ (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

ที่ปรึกษาภิกขิตติมศักดิ์

พระราชภาวนาวิสุทธิ (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

พระภาวนาวิริยคุณ (เผด็จ ทตฺตชีโว)

ที่ปรึกษา

พระสมุห์อำนวยการ มุนิสกโก

พระไชยยศ ยสวโร

พระมหาเสถียร สุวณฺณจิตฺโต ป.ธ. ๙

พระมหาเผด็จศักดิ์ สกฺกธมฺโม ป.ธ. ๖

พระสมศักดิ์ จันทสิโล Ph.D.

พระตรีเทพ ชินฺงุโร

พระมหาสุวิทย์ ธมฺมิกมฺหิ ป.ธ. ๙

พระมหาประเสริฐกิจ สุเมโธ

บรรณาธิการบริหาร

ชวัญจิตต์ จิตสินธุ

เรียบเรียง

จารุวรรณ วคินสกุล

กองบรรณาธิการ

พระมหาพุทธศักดิ์ รตนชโย ป.ธ. ๓

พระจิรวาท จิรวชิโร

สุพัตรา เงินขาว

ถนอมรัตน์ หัสชัย

อรอนงค์ เกิดรักษ์

จินดา ช่วยเกิด

ภาพ

ศุภณัฐภาพหนึ่ง

ศิลปกรรมและรูปเล่ม

นิธิพร เพ็ชรทองศรี

พิมพ์ครั้งที่ ๑

วันวิสาขบูชา ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

จำนวนพิมพ์

๒๐,๐๐๐ เล่ม

ลิขสิทธิ์

มูลนิธิธรรมกาย อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ๑๒๑๒๐

พิมพ์ที่

บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗) จำกัด

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

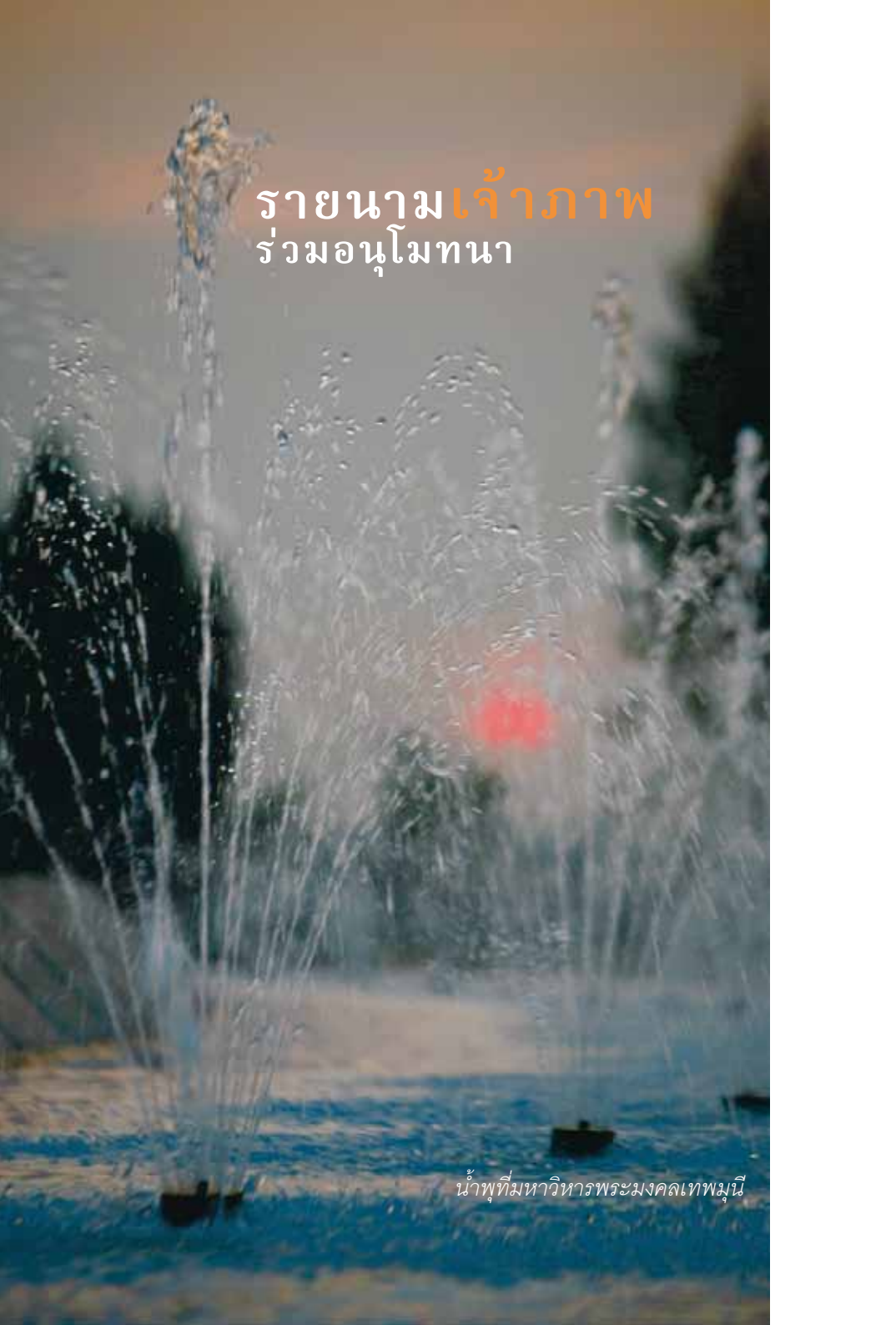
พระราชภาวนาวิสุทธิ (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

ชีวิตสมณะ (ฉบับมหาปวารณา).-- ปทุมธานี : มูลนิธิธรรมกาย, ๒๕๕๔.

1.พุทธศาสนา -- เทศนา I. ชื่อเรื่อง

294.304

ISBN : 978-616-7200-24-8

รายนามเจ้าภาพ ร่วมอนุโมทนา

น้ำพุที่มหาวิทยาลัยพระมงคลเทพมุนี

น้อมบูชาธรรม

พระมงคลเทพมุนี (หลวงปู่ศุข จันทสโร)

พระราชภาวนาวิสุทธิ (หลวงพ่อธัมมชโย)

พระภาวนาวิริยคุณ (หลวงพ่อทัตตชีโว)

คุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาทองสุข ลำไฉ่นั้ง

คุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์ ชนนกยูง

เจ้าภาพกิตติมศักดิ์พิเศษ

คุณอนันต์ อัศวโภคิน และครอบครัว

คุณบุญชัย เบญจรงค์กุล และครอบครัว

ดร.ประกอบ-คุณวรรณ จีรกิติ

คุณแม่เอียด-คุณพ่อสกล-คุณสอง วัชรศรีโรจน์

คุณแม่ลิ้ง-คุณพ่อวงษ์ชัย แซ่ลิ้ม, ดร.ศุภชัย ศรีศุภอักษร

คุณบรรณพจน์-คุณบุษบา-ด.ช.พลภูมิ ตามาพงศ์

คุณอภิชาติ-คุณนงกรณ์ จิวัจจรานุกุล

คุณรัตนารณ ชุณหะรัศมี

เจ้าภาพกิตติมศักดิ์

พระมหากษัตริย์ไทย ปี ๒๕๕๕

พระประพุทธ พุทธิโธ, พลเอกอาทิตย์-คุณพรสรร กำลังเอก

ดร.กฤษฎา-คุณทักษิณี จ่างใจมนต์ และครอบครัว

คุณปรีชา, คุณสุชาติ, คุณอังคณา, คุณภาวิณี ทรัพย์รุ่งเรือง

คุณพวง-คุณเรณู โชคอนันต์ตระกูล

คุณไพศาล-คุณวรพจน์ ทวีชัยถาวร-คุณเสาวณี หิรัญศิริ

และห้างทองทวีชัย ๕ ทุกสาขา

คุณวรวัฒน์-คุณพีรณัฐ วรสุบิน

คุณสุภาศิษฐ์-คุณมนเฑียร-คุณณัฐธารถพัชร จักรวาลธรรม

ครอบครัวเจียมพิทยานุวัฒน์-ธนะสมานโชค

ครอบครัวดิเรกธรรมเจริญ

Coleen Wilbert, Paxton Wilbert, Angkana Wilbert

เจ้าภาพอุปถัมภ์

วัดพระธรรมกายไชตะมะ

คณะสงฆ์-อุบาสก-อุบาสิกา-กัลยาณมิตรวัดพระธรรมกายโตเกียว

พระอาจารย์-พระพี่เลี้ยง ดอกไม้บาน

พระครูวิเทศปัญญารณ (สมบุญ สมมาบุญโญ)

พระเกรียงศักดิ์ ปโมทิโต และครอบครัวแซ่เลี้ยว

พระชาณูชัย ปิยธมฺโม, โยมแม่เฮียง แซ่ตั้ง และครอบครัว

กลุ่มปฏิบัติธรรมบ้านเรือนแก้ว

คุณเดชณรงค์ ธีรานุพันธ์

คุณเทียนชัย-คุณจินดา ชิตวิเชียรกุล

คุณธนพล-คุณพัชรี ธนะสมานโชค และครอบครัว

คุณพ่อมณฑักดิ์-คุณแม่น้อย พันธุ์วิริยรัตน์

หัวหน้าชั้นและนักเรียนอนุบาลฝันในฝันวิทยา

คุณแพนน้อย เทพหัสดิน ณ อยุธยา

คุณวันดี สุธะเกียรติภิญโญ

คุณสมชาย-คุณนิภาพรรณ ครอบครัวจิวิจจนวนุกุล และญาติมิตร

บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗) จำกัด

เจ้าภาพกองทุน

วัดพระธรรมกายลอนดอน อังกฤษ	พระมหานิติวิทย์ วฑฒชโย
วัดพระธรรมกายอิตาลี	พระมหาบรรพชิต ปลื้ทชโย
วัดพุทธเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์	พระมหาประดิษฐ์ สิริภาโส
วัดพุทธสตอกโฮล์ม สวีเดน	พระมหาประพจน์ พุทธิชโย
วัดพระธรรมกายนครไคร์แลนด์	พระมหาประพันธ์ ช่างปรีชา
พระครูภาวนาวีเทศ (วีรัตน์ มณิกนุโต)	พระมหาประภาส ปภาโส
พระครูภาวนาสุธรรมวิเทศ	พระมหาประมวล โชติชโย
พระครูปลัดนายกรวัฒน์	พระมหาประยุทธ อดิชโย
พระครูวินัยธรบัณฑิต วรบุญญ	พระมหาประวิทย์ ปุณณชโย
พระมหากรมล ฐิตญาโน	พระมหาปิยณัฐ ปิยชโย
พระมหาภคญา อาโลกชโย (อินมะมะ)	พระมหาเผด็จศักดิ์ สุกกธมโม
พระมหากิตติพงศ์ สิริชโย	พระมหาพรชัย วรชโย
พระมหาจักรกฤษณ์ นนทพโล	พระมหาพรหมเทพ เมตติชโย
พระมหาจันทร์ดี อมมสิทธิ	พระมหาไพบูลย์ ภูริชโย
พระมหาจำรัส ภสสรญาโน	พระมหามนต์ชัย มนดาโคโม
พระมหาเฉลิม ปญญาภรณ์	พระมหารัตน์ะ ฐิตรัตน
พระมหาชัยवाल โอภาโส	พระมหาวัชร เวทชโย
พระมหาชัยฟ้า ธัญญกุล	พระมหาวิชา อธิวิชโย
พระมหาชาญชัย ชวนชโย	พระมหาวิเชียร นาคกรโร, DCI LIBRARY
พระมหาชาติร์ ชาคชโย	พระมหาวิจิตร วรชโย
พระมหาชูพงษ์ ภูมิโก	พระมหาวิวัฒน์ วีรวฑฒโก
พระมหาดำรงค์ ปชโชติชโย	พระมหาวิระชัย วีรชโย
พระมหาตินณภพ ชุตินุชโย	พระมหาศรายุทธ ฐิตคฺโน
พระมหาติด คุณรมโม	พระมหาศิริ สิริสาโร
พระมหาเทพเทวินทร์ ภูมิโนโท	พระมหาสมเกียรติ วรยโส
พระมหาธีรวัฒน์ ญาณชโย	พระมหาสมบัติ อินทบุญญ
พระมหานพดล เขมชโย	พระมหาสาธิต สสมาจโร

พระมหาสุทธีชัย สุทธีชโย
พระมหาสุรราช ชาติชญโณ
พระมหาสุวิทย์ ธมฺมิกมฺหิ
พระมหาอมรเทพ อุคคชโย
พระมหาอรรถชัย วรตตชโย
พระมหาอรรถพล กุลสิทฺโธ
พระมหาอริยะ อริยชโย
พระมหาโอฬาร โอฟารชโย
พระกมล สุหฺชโย
พระจิรวาท จิรวชิโร
พระจิระศักดิ์ จรณสมฺปนฺโน
พระเจต อธิมุตโต
พระเจริญชัย นวคฺโณ
พระฉัตรชัย มณีโว
พระชัยยง อตตชโย
พระไชยยศ ยสฺวโร
พระณรงค์ ทนฺตจิตฺโต และกลุ่มทนต์จิตต์
พระณัฐวุฒิ วุฑฺฒินนฺโท
พระถิรพงษ์ ญาณธโร
พระทรงวุฒิ ชยวุฑฺโฒ
พระทวีศักดิ์ ฐานารโห
พระธนกร สุภาโรจโน
พระธรรมบุญ ธมฺเมสโก และครอบครัวตัวเอง
พระธีรพัฒน์ กุลธโร
พระธีระยุทธ สิริคุตฺโต
พระนีสิต สถาปนธรรมชัย
พระบุญช่วย จนฺโทภาโส
พระประดิษฐ์ อริยชโย
พระประพนธ์ พนฺธิชโย

พระประพัฒน์ วิธปสาโท
พระปรัชญา ปญฺญาธิโก
พระพรพนนท์ กิตตินนฺโท
พระพิทักษ์ชัย สิทธิโว
พระภาณุวัฒน์ รณชโย
พระภิกษุ รุ่น ๗ ปี ๒๕๓๔
พระภิกษุ รุ่น ๑๔
พระภิกษุ รุ่น ๑๘,๑๙
พระภิกษุ รุ่น ๒๐
พระภิกษุ รุ่น ๒๑ สำเร็จทุกอย่าง
พระภิกษุ รุ่น ๒๓
พระภิกษุ รุ่น ๒๔ We Are One
พระภิกษุ รุ่น ๒๕ ควาธงชัย
พระภิกษุ-เจ้าหน้าที่-พนักงานฝ่ายโภชนาการ
พระรังสฤษดิ์ อิทธิจินฺตโก
พระเรืองศักดิ์ เดชวโร และกลุ่มแก้วพุทธจักร
พระวิชัย จิตฺตรกฺขิโต, ครอบครัวกิตติวรศาสน์
พระวิชัย ปุณฺณธมฺโม
พระวิชาญ ภาทญาณโณ
พระวิชญ วิชชากร, พระพิจิตร ปภากรโ
พระสถาพร ญาณวิชิโย
พระสมบุรณ์ จิตฺตทนฺโต
พระสัณชัย สลฺยาชโย
พระสายชล ธมฺมวโร
พระสุชาติ สุโรจโน
พระสุนทร ทนฺตมโน
พระสุเมธ สฺเมธจิโต
พระสุรพงศ์ ธมฺมวโร
พระอนันต์ ตโมนฺโท

พระอนันต์ อุคคพโล (ชินวงศ์)

พระอนุชัช ชยเปโม

พระอนุชา อธิธิพฺพโร

พระอุดม ยติสฺสโร

ธมฺมารกฺโข ภิกขุ, คุณศรีประภา แก้วเขียน

พระธนพล กิตติวิโร และครอบครัววิสุทธาพงศ์ชัย

พระสนทวงศ์ วุฑฺฒิวิโส และฝ่ายประชาสัมพันธ์

พระสุริยันต์ วิสุทฺโธ, คุณแสงนิล-คุณสุภาภรณ์ วงศ์ใหญ่

พระภิกษุ รุ่น ๑๗ สำเร็จวิชา โดยพระบุญชัย ปุณฺณชโยและกัลยาณมิตร

พระอาจารย์-เจ้าหน้าที่ และกัลยาณมิตรศูนย์ปฏิบัติธรรมดูไบ

พระมหาแก้วปัญญา ปญฺญาชโย, พระสมเดช, คุณวาสนา-เกษญา-จรีรัตน์ หินกล้า

พระมหาเฉลิม ฉนฺทชโย, พระมหาอภิชาติ วชิรชโย

พระมหาธีระชัย ธีชชโย และครอบครัวอัสวชัยโสภณ

พระมหาประเสริฐกิจ สุเมโธ และกลุ่มบุญอุทิศจรรยอนันตกาล

พระมหาพลวิทย์ เขมินฺทชโย และครอบครัวแต่พานิช

พระมหาสุทธินารถ ญาณชโย, SUNCHILD CAMP

พระมหาสุพิศ ปาตชโย-กัลยาณมิตร หนองใหญ่ จ.ชลบุรี

พระมหาสุรัตน์ อัครตฺโน, คุณเครือวัลย์ สุขเจริญ, ครอบครัวเหลืองธาดา

พระมหาอภิวัตร คุณวฑฺฒโธ และครอบครัวโพธิ์ทพพะ

พระมหาอาคม สนฺติชโย, คุณธาวดี พึ่งรักษา และคณะกัลยาณมิตรอำเภอศรีราชา

พระมหาอำนาจ มหาปรกฺกโม และลูกพระธัมฯ แม่ใจ

พระขจรยศ ชนฺตสิฺสโก และครอบครัวหลิมสิริภาพ

พระจิรฐิติ จิรธมฺโม, สามเณรจิรพัส นนทธรรม, คุณจามรี-คุณจิรพงศ์ นนทธรรม

พระชัยวัฒน์ คุณวฑฺฒโน, ครอบครัวประสาท-คุณวิไลลักษณ์ คูวัธนไพศาล

พระดำรงเกียรติ ธีรโสธฺตฺธิโก และครอบครัวรินเที่ยง

พระธนวัฒน์ ฉนฺทวฑฺฒโธ และพระนิสิต DCI รุ่น ๑๓

พระธนศ วรจิตฺโต, สามเณรสุรชาติ หอมสุคนธ์

พระธีระยุทธ ธมฺมารกฺโข, นพ.ไฟโรจน์-คุณกตัญญู จรรย์วงศ์ดีกุล และครอบครัว

พระบุญเยี่ยม ปาสาทิโก, คุณตฤณพรพร-คุณทิพย์รัตน์ ตำนานวัน

ครอบครัวเลิศกุลทานนท์
ครอบครัววิเศษพันธุ์รังษี
ครอบครัวแสงสง่า
ครอบครัวห่อง-วนิชชากรกุล
ครอบครัววงศ์ดาสุข
ครอบครัวอัมมฤตม-กิตติสิน
คุณกองใจ โสแสนน้อย
คุณกนกนันท์ เลิศนิตพิงศ์ และครอบครัว
คุณกนกพร ธนากุลรังษี และครอบครัว
คุณกมล-คุณอุบล มิ่งเมือง
คุณกมลรัตน์ พุตระกูล
คุณกฤษ-คุณขวัญฤดี ศรีอนันตนาท
คุณกิมฮัว แซ่เตีย
คุณกั้งสตาล โชคฐิติอำนาจ และครอบครัว
คุณกัญญา สุวรรณเสม
คุณกัณมิตติณี รังสิพราหมณกุล
คุณกัณหา อรรถนพเพ็ชร
คุณกัลยา สัมพันธ์รักษ์
คุณกาญจนาภรณ์ จิตต์รักเกียรติ
คุณกาญจนา ชนสยอง และกลุ่มประกายธรรม
คุณกานดา แสงทองพินิจ
คุณกิณี ตั้งสัจจานุรักษ์ และครอบครัว
คุณกิตติกร-คุณวาสิฏฐี เทิบขุนทด
คุณกิตติ-คุณวัลลีย์ บุญชื่อ
คุณกิมฮวย มานิกพันธุ์ และครอบครัว
คุณกุลยิต จันทร์ศรีขวลา
คุณกุลรัศมี เอมชบุตร
คุณเกริกชัย เขยจิตต์
คุณเกศรา-คุณวิโรจน์ จารุศักดิ์เสถียร

คุณไกรวัฒน์ ภมรบุตร
คุณชนบทพันธุ์-คุณนที เอี่ยมโอภาส
คุณขวัญเมือง จิตรภักญาดี และครอบครัว
คุณขวัญรวิ สิริกาญจน
คุณขวัญฤทธิ วัฒนะธนากร
คุณขาโน่ แซ่ตั้ง, คุณสมศรี จิระภาพันธ
คุณชาลวัน แซ่ตั้ง และครอบครัวสัจจะกานต์
คุณจวง แซ่กิม
คุณจันทน์ แซ่ตั้ง และครอบครัว
คุณจันทร์จิรา-MR.HIROYUKI NOMOTO
คุณจันทราทิพย์ มานะไชยรักษ์ และบุตรหลาน
คุณจันทร์จิรา จันสม
คุณจารีพร ชูโต
คุณจิงกยู แซ่จั้ง, คุณรุ่งรัตน์ แซ่มะฮ้อยโชติรัตน์
คุณจิตตวุฒิ ลี้มศิริเศรษฐกุล และครอบครัว
คุณจิตสิริ ธนภัทร
คุณจิรนนท์ คำชาย
คุณจิรพร ลินสง
คุณจิรวรรณ บรรจงรังสิพร และญาติมิตร
คุณจิราพร กัลยา
คุณจิราพร ไศภิตธรรม และญาติมิตร
คุณจิวิสา งามแขวง
คุณจิระนันท์ หมอเผ่า
คุณจุภาเพชร-John-Jamie-Ben-คุณพรทิพย์
คุณจุฑาทิพย์ นาคสมภพ
คุณเจียร พระเทพ
คุณใจรัก-คุณธัญญา เซอร์มาลีช
คุณฉวีวรรณ และครอบครัวชุ่มเชื้อ
คุณฉัฐนันท์-คุณณัฐภรณ์ ภัทรโชติอนันต์

คุณฉัตรตะวัน ดินตะโมระ
คุณฉัตรสุตา เบ็ญจนิรัตน์
คุณฉายา จิตติพันธ์
คุณเจตฉาย-คุณอวิรุท ศิริรักษ์
คุณชนิตา วัชรรังสี
คุณชม-คุณแยม-คุณมานพ แจ้งคำขำ
คุณซัชชัย-คุณธิดาธิป เสริมพงษ์พันธ์
คุณซัชฎาพร สอนเนียม
คุณชิตพงษ์ กวีวรุฒิ และครอบครัว
คุณชินณพงศ์-คุณณัฐพร-คุณสรลธ
คุณชูชัย เจียมทับทักษณ-คุณดาเรศ สุเพียร
คุณชูศรี ประกอบกุล
คุณเชาวลิต จิตสินธุ์
คุณเชิดชาติ ศรีนพรัตน์
คุณแหม่ม พูนลำภู
คุณโชคชัย ธิติเจริญสุข และครอบครัว
คุณณญา ศุขจรัส
คุณณรงค์-คุณวรรณ-คุณวรศักดิ์ อุดมผล
คุณณรงค์-คุณอมรรัตน์ เขียววงศ์กร
คุณณัฐ-คุณสุภาพร-คุณเทพ ทะนันไชย
คุณณัฐฐณิชา โลหะวิจารณ์
คุณณัฐนารี ลำเจียกเทศ
คุณณัฐพล มลทสัน
คุณณัฐวุฒิ ยืนยง
คุณดรุณี ดุษฎี Brinkley
คุณดาเรศ สุเพียร และครอบครัว
คุณดุสิตา รัศมี
คุณเดชะ-คุณวัฒนา มิ่งขวัญ
คุณเดโชพล-คุณวิภารัตน์ ณ บางช้าง

คุณเดือนเพ็ญ พูนศรี
คุณติณณา เจียมประเสริฐ
คุณตี๋ แซ่เฮ้ง
คุณเดือนตา ธรรมคิน
คุณทรงชัย-คุณปิ่นนรา ตั้งจรรยาวิชัย
คุณทวีชัย รักขางวงษ์
คุณทวีลาภ ศรีโกมล
คุณทิพวรรณ นาคสินธุ์
คุณเทพ-คุณเมี่ยวเตียง อำนาจเกษม
คุณธงชัย ลิ่มศิริเศรษฐกุล
คุณธงชัย-คุณนันทพร แต่งเจริญพาณิชย์
คุณธมลวรรณ ชนะกุล
คุณธมลวรรณ พิริยันทกุล
คุณธรรมฤทธิ์ อ่อนนาค
คุณธวัชชัย คุณานุพัฒน์
คุณธวัชชัย-คุณศุภานัน-คุณสุธิดา ทองมี
คุณธัญพร วัฒนธนากร
คุณธัญวลัย ภรณ์รัตนจิรา
คุณธารา วัธนวิไกร-คุณกัลยา หอวิจิตร
คุณธีรพัฒน์ อยู่สวน
คุณธีรวัฒน์-คุณวรรณุช พชรตระกูล
คุณนคร-คุณพรพิมล วานิชจำเริญกุล
คุณนงนุช แต่พานิช และครอบครัว
คุณนพภรณ์ วงษ์จรัส
คุณนภา แซ่ตั้ง, คุณจันทรา โกมลสุรเดช
คุณนราวุธ-คุณศิริเดือน พลัฒประสิทธิ์
คุณนวัช-คุณมัทนา ศรีภาพร
คุณนวลจันทร์ รักตประจิต
คุณนวลทอง พวงจินดา

คุณัทธมน ราชพัฒน์
คุณนันทนา-คุณช่อราตรี ยนต์นาวา
คุณนันทนา เอียร์เมธากุล
คุณนาคยา ลีวงศ์ลี
คุณนิตยา เหมือนสุวรรณ และครอบครัว
คุณนิภา คูหารัตนากร
คุณนิภากร ตันทพวงศ์
คุณนิรมล อารงธัญลักษณ์
คุณนรินทร์-คุณสุภามาส ตันทวีวัฒน์
คุณนิวัฒน์ เลิศลักษณ์กร
คุณนิวัฒน์-คุณพิศมัย นนทะภา
คุณเนาวรัตน์ กิตติพิบูล
คุณบรรณารัตน์ พลัสสุขี
คุณบุญถิ่น-คุณจงแพง พรหมดวงษี
คุณบุญปลูก พิศรูป
คุณบุญมี-คุณฉวีวรรณ วรรณโสภา
คุณบุญเลี้ยง-คุณจันทร์ถนอม พงษ์ปรีชา
คุณบุปผา ธรรมวิเศษศักดิ์ และญาติมิตร
คุณบุรณเลิศ-คุณสมศรี อำนาจเกษม
คุณบุรณะ มหัทธกุล และลูกหลาน
คุณเบญจรี-คุณอัศวิน นันทคำภีรา
คุณปณิดา ภูไพศาลสิทธิ์
คุณประกายเพชร พูนทรัพย์เพิ่ม บุตรธิดา
คุณประภา-คุณพนม ปาลรัตน์ และครอบครัว
คุณประภาพรรณ พานิชพันธุ์
คุณประภาภัทร รุจิระธนะลักษณ์
คุณประมุข-คุณธีรารัตน์ พิมพ์เวิน
คุณประหยัด วงษ์ปรีชา
คุณปรารถนา เชฟเพิร์ต

คุณปรีชา บุญยะโอภาส
คุณปิยะ-คุณมณฑา ปิตุเตชะ
คุณเปรมจิต-คุณรัตนาวรรณ เจียมเจริญเดช
คุณผกา-คุณพัชรภา และครอบครัว
คุณผกามาศ อาจารย์
คุณผจงภักดี เอกชูเกียรติ
คุณพงศ์ธนา จงเอี่ยมสุนทร
คุณพจניים-คุณอมร โกศลพันธ์
คุณพนิดา รุส
คุณพรณีย์ กันทรากกร และครอบครัว
คุณพรทิพย์ เจียมบุญศรี
คุณพรทิพย์-คุณพรรณทิพย์ พิริยะโยธิน
คุณพรประสิทธิ์ สุขผล
คุณพรพิน เหลืองไชยรัตน์
คุณพรพิมล สุเมธาวินณะ
คุณพรหมณี สิงห์ทอง
คุณพลภูมิ เบญจกาญจน์กุล
คุณพวงเพ็ญ ทิสยากร
คุณพศุทธิ์ นิระหานี
คุณพ่อเจตน์-คุณแม่กัมเด้า ลิ้มปดาพันธ์
คุณพ่อหลาน-คุณแม่เอือนแก้ว เหยี่ยวชัย
คุณพัชรินทร์ บุญธรรมจิต และครอบครัว
คุณพิจิตรา ขอบรัก
คุณพิจิตรา อยู่ดี
คุณพิน-คุณบุญเรือน ยอดสนิห์
คุณพิทักษ์-คุณจิราภรณ์ เวียงลิมา
คุณพิมพ์พา อินทราเวียง
คุณพีระเดช-คุณแม่วิบูลวรรณ ชมานนท์
คุณพีระเมศร์ อริยกุลสุทธิ

คุณพุดิเศรษฐ์ จงรักภักดี และครอบครัว
คุณไพบูลย์-คุณวราวรรณ วงษ์วันทวิย์
คุณไพศาล พรอนันต์ตระกูล
คุณไพศาล-คุณพัชนี-คุณทองชัย สิริอภิสิทธิ์
คุณภรณ์คัต พรนพรัตน์
คุณภัสมา ชิวหวรรณ
คุณภาเกตุ หวังไพลี และครอบครัว
คุณภาคนิ หิรัญศรี
คุณภาณุพันธ์ เอกชูเกียรติ
คุณภาณุทัตน์ เอกชูเกียรติ
คุณมงคล ไทระ และครอบครัว
คุณมณฑล เกิดโพธิ์
คุณมณฑนา เขติศวาพันธุ์
คุณมานี คร่ำทอง
คุณมานิตย์ ไฉมงาม และครอบครัว
คุณมาลี-คุณวิชัย ตั้งประสิทธิ์ภาพ
คุณเมธา-คุณอารยา-คุณธนดล คล้ายปาน
คุณแม่ชีผ่องศรี กรดสำราญ
คุณแม่เชียม วิสาชา ปภาศิริ
คุณแม่น้อย-คุณพ่อใจ พันธุ์มณี
คุณยีนนา ไทยภาคไพศาล
คุณยุพิน ไททวี
คุณยุคลธร เตชะวนการ
คุณเยื่อน แก้วกระบัตร
คุณรจนา อาภาเกียรติวงศ์
คุณรวีร์นิภา-คุณปารณีย์ พึ่งพุทไธ
คุณรัชกิจ-คุณสุนันทา บุญรอดพานิช
คุณรัชนี พรสี และครอบครัว
คุณรัชนี ฮันเตอร์

คุณรัชนี ตั้งจรรยาณชัย
คุณรัตน์-คุณจรรยาณี รัตนपाल
คุณรัตนา เกลิยวประเสริฐ
คุณรัตนา-คุณเบญจา ต้นกิม
คุณรัตนภรณ์ วชิรทวีทรัพย์
คุณรุ่งทิพย์-คุณทรงศรี ธรรมศรีตา
คุณรุ่งโรจน์-คุณสุจินตนา ชูชัยศรี
คุณรุจ-คุณจุฑามาศ เอกะวิภาต
คุณรุจา จิโรภาส และครอบครัว
คุณเรือนคำ-คุณพุ่ม-คุณนพวรรณ ใจสุข
คุณฤทธิพร ธรรมจักรกุล และครอบครัว
คุณล้วน ชูอ่องสกุล
คุณลออ ศิริวงษ์ และครอบครัว
คุณลักขมมีสรรค์ เขียวปัญญา และครอบครัว
คุณลัญญา ตระกูลอุไรพร
คุณลัดดา อุ่นจิตติกุล
คุณลาวัลย์ ธนาสว่างกุล
คุณวรรณนิภา แซ่ลือ และครอบครัว
คุณวรรณภา สุธารัตระกุล
คุณวรรณศา รอดความทุกข์ และครอบครัว
คุณวรรณิ ที่ตั้ง
คุณวรินทร์-คุณวราธร เอ็มชบุตร
คุณวลีย์-คุณสุรีย์ ทรุ่นเกษม
คุณวิจิตร ชูจิต และครอบครัว
คุณวัชรา เกตุกุล และครอบครัว
คุณวัชรินทร์ จรัสมาธูสร
คุณวัชรินทร์ วัฒนชากรวรากุล
คุณวัฒนาพร ปรีเมสินทร์
คุณวันชัย ตริวานิชเศรษฐี

คุณวันชัย-คุณทิพวรรณ-คุณสุพัสรา สุภักดิ์
คุณวันนิพา จูวัฒนสำราญ
คุณวันเพ็ญ ราชจันทร์ และครอบครัว
คุณวิชัย-คุณธารารัตน์ วนิชยางกูรานนท์
คุณวิทยา บุญเลิศเกิดไกร
คุณวิทยา-คุณชูศรี-คุณวรรณศิริ วีระสัมพันธ์
คุณวินัย แก้วมณี และครอบครัว
คุณวิภา เดชพิชัย
คุณวิภาส รักสกุลไทย-คุณอนนุช ช่วงรังษี
คุณวิมลมาส รัตนวราห
คุณวิริยา จูวัฒนสำราญ
คุณวิลัย-คุณศิดา-คุณภาคิน หิรัญศรี
คุณวิลาลินี-คุณก่าจัด สร้อยสุวรรณ
คุณวิไลพร โรงงษ์พงศ์เกษม และครอบครัว
คุณวิวัฒน์-คุณกัลยา อัครวานิช
คุณวิณา เพิ่มพานิช
คุณวิริยา มูลแก้ว
คุณวีระชัย ตันทพฤกษ์ผล และผู้มีจิตศรัทธา
คุณวีระศักดิ์-คุณอารีรัตน์ ศิริคุรุรัตน์
คุณเวชยันต์-คุณประกายมาศ เฮงสุวนิช
คุณศรัณย์ ภูริปรัชญา, คุณแม่เอี่ยมไฉ่ แซ่อึ้ง
คุณศรินทร์ทิพย์ โรยสกุล และครอบครัว
คุณศรัมภ์ดา ไกรวงษ์
คุณศศิธร โชคประสิทธิ์
คุณศศิธร โออย่า และครอบครัว
คุณศักดิ์ชัย-คุณวันดา พิชะพัฒน์
คุณคันสนีย์ กาญจนสุวรรณ
คุณศิริเพ็ญ-ดร.เอกพล-คุณไผ่ เมธารมณ
คุณศิริวัฒน์ กุลปรางค์ทอง

คุณศิริศักดิ์-คุณสมพร พรหมเชษฐ
คุณไศภิต ทิอดฮันเตอร์
คุณไศรดา วัฒนธนากร
คุณสกล จงกลรัตน์ภรณ์ และญาติ
คุณสงัด-คุณละออง-คุณพิมพ์พัทย์ ไตลังคะ
คุณสนิhta-คุณวลี ศิริขวัญชัย และบุตรธิดา
คุณสมคุณ บุญपाल
คุณสมใจ, คุณสวัสดิ์, คุณไพโรจน์ อายุรไชย
คุณสมชาย-คุณขวัญใจ จงวัฒนผล
คุณสมชาย-คุณสายสุนีย์ ราชภาวอาศัย
คุณสมนึก-คุณมาริษา สมทิทธิพงศ์พาณิชย์
คุณสมพณ-คุณดวงชีวัน-คุณภวิทย์ ตั้งทวีกุล
คุณสมพร ศิลปศาสตร์
คุณสมโภชน์ ศรีสว่างอรุณรุ่ง และครอบครัว
คุณสมยศ-คุณสมใจ วัฒนผลิน
คุณสมร-คุณรัตนภรณ์ แสงสาร
คุณสมศรี แซ่โล่
คุณสมศรี และครอบครัวสวัสดิ์โรจวงศ์
คุณสมศรี สุทธิธารณันถ์
คุณสมศักดิ์-คุณสุกัญญา เกียรติวนิชวิไล
คุณสมศักดิ์-คุณสุพร วงศ์ศิริกุล
คุณสมทวั่ง กิจयरรอง
คุณสมัศร-คุณสัมปอ-คุณศิริพร คงเทศ
คุณสมพร รัชษ์สภรณ์, คุณจุฑารัตน์ ตีลภัทร
คุณสยุพร มิ่งนิคม และครอบครัว
คุณสัมพันธ์-คุณจันทร์เรือง เสริมชีพ
คุณสาคร-คุณศรีจันทร์ อิทธิพงศ์เมธี
คุณสายชล อวยพรกชกร และครอบครัว
คุณสาริน ตันติรัตน์, คุณกุลยาพร พรศิริอนันต์

คุณสำเนียง วุฒิเกษ
คุณสิริภพ-คุณจีรารวรรณ-คุณจิตพิสุทธิ์ สิทธิ
คุณสิรินุช บุสโร
คุณสิริภรณ์ ดวงใจ และครอบครัว
คุณสิริมา สิงห์สุวรรณ
คุณสิริรัตน์ ศรีภักดิ์
คุณสุกัญญา แสงทรรพ์
คุณสุกัญญา-คุณสาโรช สกนวัฒน์
คุณสุกิจ-คุณตัวเอง-คุณนเรศ ภูวกสกุล
คุณสุจารี รักตประจิต
คุณสุชาดา เรณูรส, คุณอุบล อุดร
คุณสุชาติ ตั้งเลิศผลานนท์
คุณสุชาติ-คุณเสาวลักษณ์ ตั้งบรรเจิดวนิช
คุณสุพาทิพย์ เพ็ชรกิจ และครอบครัว
คุณสุดารักษ์ ตรีปัญญากร และครอบครัว
คุณสุธน-คุณรจิต-คุณปลื้ม พงษ์พิศาล
คุณสุนทร สุทธิสาร
คุณสุนทร-คุณพรทิพย์พา กำเพ็ชร
คุณสุนิสา ธนถาวรลาภ
คุณสุนิสา วาปี
คุณสุนีย์-คุณสุยอัน-คุณสุเพียงพิสด์ แซ่ตัน
คุณสุพรรณ บุญเรือง
คุณสุพัฒน์ ภัทรวรกุลวงศ์
คุณสุภาพ หาญคณิตวัฒนา
คุณสุภาภรณ์-คุณสุเมธี ชัยสถาวรวงศ์
คุณสุภาวดี ปัตทวิคองคา
คุณสมิตรา ฉันทานุรักษ์
คุณสุรัชย์ จิตรเพียรคำ
คุณสุรัตน์-คุณอรทัย แสงสุระธรรม

คุณสุวรรณพร แสงกุศล
คุณสุวรรณา-คุณพนารัตน์ พิสิฐพิทยา
คุณสุวรรณี-คุณจำรัส-คุณณัฐภรณ์ กาสุริยะ
คุณสุวัฒน์-คุณอารีรัตน์-คุณวันสุข ศิริคุรัตน์
คุณเสน่ห์ พิศรูป
คุณเสมา-คุณสมพร ฤกษ์ดาวชัย
คุณเสาวนีย์-คุณพรสุมา อัศวโกศ
คุณแสงเดือน ราชยานต์
คุณแสงทิพย์ ปัทมาวีรภรณ์ และครอบครัว
คุณโสภา เบอร์ติช
คุณโสภิต คุสุวรรณ
คุณหวาง เต็มรัมย์, คุณประเสริฐ ตากไธสง
คุณอโนทัย จันทนราช
คุณอดิศักดิ์-คุณแจ็กเกีย เตียวศิริทรัพย์
คุณอนันต์-คุณสุนีย์ สัจจาไชยนนท์
คุณอมรรัตน์ ดาวประสงศ์
คุณอรฉัตร เทศทอง
คุณอรณี กนกจิราพร
คุณอรนุช-คุณซอน สุภาพรรณวดี
คุณอรนุช ศรีปัทมกุลกิจ
คุณอรรณพ-คุณราณี สุริยพิทยาพร
คุณอรธสิทธิ์-คุณรัชนี้ วารศรี
คุณอรรรณ เคหสุขเจริญ
คุณอรรรณ นันทวรรณ
คุณอราพรรณ สุระกุล (ทัยคุปต์)
คุณอรุณี พิษิตวงศ์เลิศ-คุณสุพัตรา เนาวศิริ
คุณอังกร สุขวิบูล, คุณกรณิกา สุทธิถวิล
คุณอัจฉรา ศุภวิไล
คุณอัญชิสา-คุณทิติยา ตักโพธิ์

คุณอัญญรัตน์-คุณแพรวพรรณ สีมาร์ตัน
คุณอานนท์-คุณอนุรุธ-คุณอัญญา ทวีโชติ
คุณอารมภ์ เฮงเจริญ
คุณอารยัน ศรีสุข และครอบครัว
คุณอารีย์-คุณวันชัย เจนนุวัตร
คุณอารุณี คร่ำทอง
คุณอำพร อิม่าอี และครอบครัว
คุณอุดม แต้พานิช, คุณเฉลิมพล สัมฤทธิ์
คุณอุดมสุข เจียรตระกูล
คุณอุทัย ทวีโชติ
คุณอุบล-คุณชัยยุทธ สันทนานุการ
คุณอุไร ชุนปรีชา
คุณอุไร เพ็งมาก
คุณอุไรวรรณ เกื้อกูลวงศ์ชัย และครอบครัว
คุณเอกภัทร-คุณปิยะนุช นิ่มนวล
คุณเอมรส สุขอภิชาติกุล
คุณเอมอร ประสูตรแสงจันทร์
คุณเอมอร ศรีสัจจากุล
คุณเอี่ยม-คุณทองคำ อ่อนสุวรรณ
จุดออกกรณีแม่โครจัญญ์
เจ้าหน้าที่วัดพระธรรมกายนิวเจอร์ซีย์
ด.ช.ธนภัทร สุวรรณวงศ์ และครอบครัว
ด.ช.ปวิศ-ด.ช.คณาธิป ลักษณะภิรมย์
ดร.กรรชกร บุญรักษา-Vasant Shetty
ดร.ธีรพล กุลปรางค์ทอง
ดร.สุธี อยู่สถาพร
ดร.อภิภรณ์ วาสกุล
นพ.สูงชัย อังธารารักษ์
น.สพ.สัณชัย-คุณมาลีวรรณ ลิโทขวลิต

บจก.(ระบบบัญชีสำเร็จรูป) ออโต้ไฟล์ท
บจก.เจคเซียร์ เทคโนโลยี
บริษัทควีน โปรดักส์
บุคลากร รุ่น ๑๑ ชุ่มบุญ
บุคลากร รุ่น ๑๓ ทะเลบุญ
บุคลากร รุ่น ๑๔ กลั่นบุญ
บุคลากร รุ่น ๒๒ TWENTY TWO UNITY
ผศ.ชนิษฐา พูลผลกุล
ผศ.ดร.สุวัฒน์ อธิษณาการ
ผศ.ทัศนีย์ แก้วสว่าง
พ.อ.(พิเศษ) ไพฑูรย์-คุณสมนึก อรรควัฒน์
พ.อ.ประพิน-คุณบุญศรี-คุณพานิ นาคทอง
พญ.กาญจนา ชัยกิตติศิลป์
พญ.ลักขณา สามเสน
พล.ต.ต.เกรียงไกร-คุณสุกัญญา กรรณสูตร
พ.อ.วรกฤต ดัฒนเสชา
ร.ต.อ.หญิง วัชรีย์ รอดทอง
ศูนย์สาขากายในประเทศ
สมาชิกอาศรมอุบาสก
สโมสรต้อนรับระดับโลก กองปฏิสังขาร
อาจารย์ฉัตรชัย แสงหิรัญ และครอบครัว
อาจารย์เผ่าพงษ์สันต์ แสงหิรัญ และครอบครัว
อาจารย์พิศมัย แสงหิรัญ
อาจารย์วิศิษฐ์ แสงหิรัญ และครอบครัว
อาจารย์อุดม-คุณภัทราพงษ์ แสงหิรัญ
อาจารย์เอกมล แสงหิรัญ และครอบครัว
อาศรมอุบาสิกา
อาสาสมัคร แผนกสวัสดิการเจ้าหน้าที่
คุณอิศรศักดิ์-คุณพิมพ์ใจ ปทุมานนท์

ครอบครัวยุคใหม่-ครอบครัวเดี่ยว-ครอบครัวเดี่ยว-ครอบครัวเดี่ยว
 คุณงามความดี-คุณสุพรรณ-คุณสุภัท เลิศประเสริฐรัตน์
 คุณกมลชนก-คุณชมพูนุท-คุณธราดล-คุณสายชล รอดคนอม
 คุณกมลรัตน์ พงษ์ภัทระวิทย์-ทจก.ทริปปี้ล เอ ก๊อปปี้
 คุณกัลยา-คุณสายฝน-คุณโชคชัย แซ่แต้, คุณชาคร-คุณมยุรี กิจแก้ว
 คุณกิตติ-ร.ศ.สำรวย-คุณนงส์วัญญ์-คุณบุญกร กิตติลาภานนท์
 คุณก๊-คุณธนวรรณ-คุณเอมอร-คุณวิชัยรัตน์-คุณบุรณกฤษณ์ สุวรรณประทีป
 คุณกัญเกียรติ-คุณนิลบล-คุณรัตติกร เจริญราษฎร์กุล
 คุณเกียรติชัย-คุณเพ็ญจันทร์-คุณชวิน ล้อจักรชัย
 คุณคมสัน-คุณอุดมศรี-คุณชญาภาณท์ สุนทรวินุลย์
 คุณจรรยา-คุณชัยวัฒน์-คุณสมปอง-คุณดวงใจ โฉมศิระพันธ์
 คุณเจริญญา-คุณแม่กรรณการ-คุณพ้อมนัส และครอบครัวสัตยวงษ์
 คุณจำนงค์-คุณนงลักษณ์-คุณณัฐชัย พัดเอี่ยม
 คุณจิตติมา-ด.ช.วรจิต มานะไชยรักษ์ และครอบครัว
 คุณจินดารัตน์ TAKA AKI SASAGAWA&TOKYO BUSINESS FOLUWN
 คุณชนพงษ์-คุณศิริมา-คุณณรงค์ศักดิ์ ไรจนารุทธิ์
 คุณชนะพล-คุณวรรณกานต์-คุณประทุมมาลัย สว่างอารมณ์
 คุณชลธิชา-คุณอิชวัฒน์-คุณเจนนภา-คุณแสนดี มหาดำรงกุล
 คุณชัยวัฒน์-คุณศศิณี ประเสริฐชัย และครอบครัว
 คุณชื่นหทัย แซ่จิ๋ว และครอบครัวเหล่านัฐวุฒิกุล
 คุณชูศรี-คุณวันชัย-คุณสุกัญญา-คุณภาณุพงศ์-คุณอานนท์ พุ่มเมือง
 คุณเชิด-คุณประพิศ-คุณพัชรา-คุณพจนนา เมธางกูร
 คุณโชติวัฒน์ เข็มขาว, คุณประสิทธิ์-คุณวรกมล-คุณศุภลักษณ์ จิเวศพงศ์
 คุณณัฐวิญญา สมัยพัฒนา-คุณกวีต สุวรรณธนะ
 คุณดารณี-คุณพรพรรณ-คุณพรทิพย์ ภูธราธร
 คุณเต็มใจ สุทธิประภา, คุณสุวรรณา สว่างจันทร์
 คุณธนภพ-คุณปณิดา-คุณอัญญาพร ศุภปิตชัย
 คุณธนัท-คุณเรียม สมเสร็จ และครอบครัว
 คุณธรรศ วันพฤหัส, คุณวสุรัตน์ เจิดเมธาวุฒิ

คุณธรรควัจน-คุณกิตติ์ชญา-ด.ช.ชนาวรรณ-คุณนภัสสรณ์ ลือสุขประเสริฐ
คุณนาวิ-คุณอรรณ-คุณเอกพันธ์ ศุภร์จันทร์ไมตรี
คุณน้ำทิพย์ จงศิริ, คุณขณะชน-ด.ญ.ยุรดา ออมสิน
คุณบุญชัย-คุณศิริเพ็ญ-คุณปกรณ์-คุณอาวุฒิ เตชะวีรพงศ์
คุณบุญโรจน์-คุณจินดา-คุณบุญญา-คุณผดุง-คุณธันยาพร เสรีวัฒนวุฒิ
คุณประกอบ-คุณศรีจันทร์-คุณกัญญา ไตรังชัย, คุณธนศักดิ์-คุณปารุส-คุณกิตติธ สู่ประเสริฐ
คุณประสาน-คุณบุญเยี่ยม-คุณอัปสร-คุณสุชุม สิงคาลวณิช
คุณประสิทธิ์-คุณเพ็ญรุ่ง-คุณจักรวาล สุทธิพงษ์คุณ
คุณปรังค์ทิพย์ สะกะโยริ อนุศักดิ์นาถ จัดศาสตร์ ปานหมั่น เจตณรงค์ คุโปะชากะ
คุณปรีชา-คุณอัมพร-คุณนภาพรรณ รอดสน, คุณเทวิน วิชัย
คุณปลิว-คุณรัชนี-คุณทวีพล-คุณทวีวุฒิ สุริยะมงคล
คุณพรพงศ์ พุทธเจริญลาภ, คุณศิริรัตน์ ศรีมณฑา
คุณพรกมล-คุณพอลม้าย-คุณแม่เผือก สนิทมาก
คุณพรชัย-คุณมนตรี-คุณตรีพร-คุณปณณวิชัย สุขสว่าง
คุณพวน-คุณวิรัช-คุณสุวิทย์-คุณธีระพงษ์ อนุพันธ์
คุณพศวีร์-คุณจันทร์วิภา-คุณณกร-คุณกานดา อนุรัตน์ฐานิต
คุณพ่อชุยไข่-คุณแม่วิลาวัลย์-คุณอร่ามศรี จัตุร์แก้วมรกต
คุณพ่อดวงแก้ว-คุณแม่เอ็ง อิติน พร้อมบุตรธิดา
คุณพ่อวานิช-คุณแม่สุวรรณ วานิชสัมพันธ์ พร้อมบุตรธิดา
คุณพ่อสงวน-คุณแม่เขียว และครอบครัวหิรัตารค์
คุณพ่อสมหมาย แต่พานิช, คุณแม่ประไพ รามณู
คุณพัชรณิษา ฉ่ำมณี, คุณนุชจรี แก้วอำมาตย์
คุณพันศักดิ์ สุทธิสังข์, คุณเบญจรัตน์ ภูมิปรัชญา
คุณภูซังค์ เหล่าปราณ, คุณอรอนงค์ เอกชูเกียรติ
คุณมงคล-คุณเจริญสุข-คุณโชคชัย อัศวโรจน์กุลชัย
คุณมานพ-คุณวรวิรัตน์-คุณมหัทธนา-คุณมหัทธน คำมาก
คุณแม่ณัฐบล ดันติศักดิ์, คุณพ่อนิพนธ์-คุณวรพล แก่นก้าง
คุณแม่สะอาด-คุณเยาวลักษณ์ สุวรรณสัญญา
คุณรัตนพัฒน์ พิเศษพัฒน์-คุณเกรียงศักดิ์-คุณกฤติการ-คุณกษิติศ ชัยกล้าหาญ

คุณรัตนารณ-คุณนพร-คุณดวงฤทัย-คุณสาวินี
 คุณวริศรา-คุณรัชนี-คุณอัครเรศ-คุณรชนเรศ เพชรวิชิต
 คุณวารุณี สุรโชติเวศย์-ภญ.ชัยญภัค เจตนาสัมฤทธิ์โชค
 คุณวิจารณ์-คุณวรรณ-คุณสิรภาพ-คุณยศภัทร คุปติพงษ์กุล
 คุณวิชัย-ด.ช.วรินทร์-ต.ญ.เกวลิณ หวังฤทธิไกรกุล
 คุณวิฑูรย์-คุณจันทร์เพ็ญ-คุณจิรกิตติ์-คุณเบญญาภา-คุณสิรภาพ เมธานพนนท์
 คุณวิทิต-คุณสุริย์ ชดช้อย, คุณสชน ประเสริฐยิ่ง, คุณสาธิตา เสรีโรตม
 คุณวีระชัย-ศิริเพ็ญ-ปกรณ-อาวุฒิ เตชะวีระพงษ์
 คุณศุภาภรณ์ วงศ์เทศ และสาธชนจุดออกฤ ม.ปรีชา-บางพลี
 คุณศุภเวทย์-คุณดารณ-คุณวีรสิทธิ์-คุณพริยา วังกานต์
 คุณสมชัย-คุณจันทนา-คุณศราวุธ-คุณชัยนาท-คุณนิรมล-ด.ช.ชินณพงศ์-คุณแก้วตา กิตติธกรกุล
 คุณสมบูรณ์-คุณไพรัช ไพรัชเวชภัณฑ์, ครอบครัวสุทธิพรเกียรติ
 คุณสีทอง-คุณพลศักดิ์-คุณสุดาร์ตน์ ฝูทองเจริญ
 คุณสุขุม-คุณเกตุกานต์-คุณฉัตรมาพร โตการณยศเศรษฐ์
 คุณสุภาพร-คุณณัฐพร-คุณสมบูรณ์ กลุ่มสานฝันพ่อสำเร็จ
 คุณสุวรรณ-คุณพิมพ์อนงค์-คุณพิมพ์ทอง-คุณพิมพ์มาดา อมรเอียร
 คุณสุวิทย์-คุณสันห์จุฑา-คุณสิริญา-คุณวรพันธ์ วิชชาวุธ
 คุณเสริมสุข วิจารณ์สถิตย์ และครอบครัวอริยะโสภณ
 คุณแสงระวี-คุณวชิร-คุณจุฬารพร พัฒนพนิชธำรงค์
 คุณโสภณ ณรงค์ชัยอุดม, คุณธนพร เอกชูเกียรติ
 คุณหงวนแพ่ง แซ่ลี, คุณเจ็กย้ง แซ่ตัน, คุณทรงยศ ลิขีชีเพกุล
 คุณหทัย แซ่จิ๋ว และครอบครัวเหล่านัฐวุฒิกุล
 คุณอภิญา ชนสยอง, คุณวิรัฐญา-คุณอาสาฬ ชาญอุตสา
 คุณอัชชา-คุณวิทยา-คุณวิทวัส-คุณปณิตา-คุณปณิธิ-คุณวรารณ แสทนท
 คุณอุไร ใจแก้ว, คุณพอมวก-คุณแม่คุย, Mr.TAKUCHI, ต.ญ.มิกะ อิชิตะ
 คุณฮาลิม-คุณสุญาณี-ด.ช.สรวิชัย มานะไชยรักษ์
 จ.ส.อ.จำลอง-คุณอุไร-คุณอมรา จุลศักดิ์, คุณโกศล ศานติวิชัย
 ดร.เจษฎา-คุณนราพร เหลืองแจ่ม และครอบครัว
 นพ.พงษ์เดช-คุณสุวัตร์-นพ.พิษณุ พงษ์สุวรรณ

.....

น.อ.(พิเศษ)พญ.สุพัตรา สิทธิธราชา และครอบครัว
นพ.ภาณุเมศ-พญ.สุนีย์-ด.ช.กัฏฐะวัน-ด.ญ.จินตามณี ศรีสว่าง
นพ.วาทีต-คุณจตุพร วัฒนศัพท์ และครอบครัว
บริษัท เอส.เค.เอส บิลดิ้ง แอนด์ เมนเทนแนนซ์ จำกัด
ผู้ประกอบการ และผู้นำบุญจะเข้เกรา-บุญบันเทิง
คุณพงศ์ศักดิ์ เที้ยยสกุล-คุณณัฐริยา เสวตราคม
ร.ต.ท.สถาพร-คุณสนธิยา-คุณสรายุจิต ไกรฤกษ์
ศิษย์เก่า-ปัจจุบัน ลูกพระธัมม มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Crystal Software Group
Ponpahn-James Ebdon
Wannakhon-Lisa Corry
Wannee Dujpiboonpol
Aromhack-Bounleun-Scott Chanthongthip
Thatsanee-Hubert-Supharat-Richard Keller
Phayaphathananarak Phaz-Nangphayaphangdee-Kindalasit Bilavarn
Chanapha Hart & Family
คุณกนกดำรง-คุณพิมพ์นภัส ศรีวไลกร
คุณจิตติมา-นพ.ณัฐพงศ์ ณ นคร และครอบครัว
คุณชนันต์-คุณปาริชาติ ล้มกั้งวาฬมงคล และครอบครัว
คุณถวิล-คุณบุญเริ่ม-คุณกัฏฐะวัน-คุณจักรพงษ์-คุณปิติ สุพัฒนา
คุณทิวากร-คุณกมลรัตน์ ย้อยแสงชัย และครอบครัว
คุณธนะ-คุณจำปี-คุณกมลทิพย์-คุณมาลี ตั้งวรารูธ
คุณธัชชัย-คุณราวรรณ แก่นมณี
คุณณัฏสรณ์ เหมะสุคนธมาศ
คุณนิธิกานต์ บุญช่วย
คุณเปี่ยมมาศ ศรีดาติษฐ์
คุณพรพิมล-คุณปรีดิพัชร ฐาปนธรรมชัย
คุณพรศวีร์-คุณจันทร์วิภา-คุณธกร-คุณกานดา อนันต์ฐานิต
คุณภาณุภณ-คุณภัคร-คุณธนภฤต-คุณภัทระ เกตุสวัสดิ์

.....

คุณมนตรี-คุณประทานพร-คุณณัฐ ยอดปัญญา
คุณวรกร อวยจินดา, คุณจันทรราวรรณ เกิดสุข
คุณวิลาวัลย์ วิทยเสณกุล
คุณสมพงษ์ เทาศิริ
คุณสันติกันท์-คุณธานีรัตน์-คุณปิติคุณ บุญทองคำแก้วมณี
จำليبเอกละออง-คุณสุภาณัน ปั่นศิลป์
ผศ.จารุพันธุ์ อินทรวัตร
คุณสมฤทธิ์-คุณจิราภรณ์ เรืองเกียรติ และครอบครัว
GERD-PRANEE MUSCHIOL
กลุ่มแก้วกลางกาย
กลุ่มส้มมาอะระหัง
กัลยาณมิตรนิคมพัฒนา
ครอบครัววิสุทธิทางค์ชัย
คุณฉวีวรรณ และครอบครัวชุ่มเชื้อ
คุณธารทิพย์ วิเชียรณี
คุณนริศร นาคะนคร-คุณสุรรัตน์ ทองประเสริฐ และครอบครัว
คุณนันทกา รัตนสุวรรณ
คุณนันทมนัส อังคนวัฒนานนท์
คุณปิติ บุญสูง
คุณมยุรี วัชรโกสิทธิ์
คุณแม่ยัง แซ่โล้ว, คุณจิตาภา สุภาวิมล
คุณยุคลธร เตชะวนากร
คุณวันเพ็ญ-คุณพยัพ-คุณพยุง-คุณสายรวม-คุณนิสาชล-คุณจันทรม อนุศาสนนันท์
คุณสุวรรณ-คุณสุพัตรา-คุณแอ้งลิ้ม ครอบครัวต้นตินรามย์, จิตติวารณ
ด.ต.มนัส ชูจิต และครอบครัว
ผศ.ดร.นภา-คุณสำรวย สุขใจ
มัคคานุคา

กราบขอบพระคุณและกราบอนุโมทนาทุกท่าน
ผู้มีส่วนสำคัญยิ่งทำให้หนังสือ
“ชีวิตสมณะ (ฉบับมหาปวารณา)” สำเร็จบริบูรณ์

พระสุชาติ สุโรจโน

คุณวัชรรา มโนศิรินุกูล

คุณอมรรัตน์ สมาธิทรัพย์ดี

คุณรัชนี จันทร์เลิศฤทธิ์

คุณปิยะวรรณ สาวีสา

คุณวรรณภา พลกลาง

กองรับบริจาค

หัวหน้าชั้น ทีมงานพิธีกร

พระมหาวิริยะ ธมมสาลี

คุณจิรนนท์ วีรชัยพิเชษฐกุล

คุณเกษกฤษฎ์ สิงห์ทอง

คุณสริยา ลือฤทธิกุล

คุณอุไรวรรณ กิจสัมพันธ์วงศ์

คุณสุภาพร อนวัชชกุล

กองประวัติศาสตร์

ศูนย์ภาพนิ่ง

สำนักกัลยาณมิตรสากล เจ้าหน้าที่ภาคนครหลวงและแก้วภูธร
ศูนย์ประสานงานโรงเรียนอนุบาลฝันในฝันวิทยา

ชีวิตสมณะ (ฉบับมหาปวารณา)

โดย พระราชภาวนาวีรสุทธี (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

ที่ปรึกษาภิกขิตติมศักดิ์

พระราชภาวนาวีรสุทธี (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

พระภาวนาวีรียคุณ (เผด็จ ทตฺตชีโว)

ที่ปรึกษา

พระสมุห์อำนวยการ มุนิสกุโก

พระไชยยศ ยสวโร

พระมหาเสถียร สุวณฺณจิตโต ป.ธ. ๙

พระมหาเผด็จศักดิ์ สกฺกธมฺโม ป.ธ. ๖

พระสมศักดิ์ จันทสิโล Ph.D.

พระตรีเทพ ชินงุโร

พระมหาสุวิทย์ ธมฺมิกมฺหิ ป.ธ. ๙

พระมหาประเสริฐกิจ สุเมโธ

บรรณาธิการบริหาร

ขวัญจิตต์ จิตสินธุ

เรียบเรียง

จากรุวรรณ วคินสกุล

กองบรรณาธิการ

พระมหาพุทธศักดิ์ รตนชโย ป.ธ. ๓

พระจิรวาท จิรวชิโร

สุพัตรา เงินขาว

ถนอมรัตน์ หัสชัย

อรอนงค์ เกิดรักษ์

จินดา ช่วยเกิด

ภาพ

ศูนย์ภาพนิ่ง

ศิลปกรรมและรูปเล่ม

นิธิพร เพ็ชรทองศรี

พิมพ์ครั้งที่ ๑ วันวิสาขบูชา ๑๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๔
จำนวนพิมพ์ ๒๐,๐๐๐ เล่ม
ลิขสิทธิ์ มูลนิธิธรรมกาย อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี ๑๒๑๒๐
พิมพ์ที่ บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๙๗๗) จำกัด

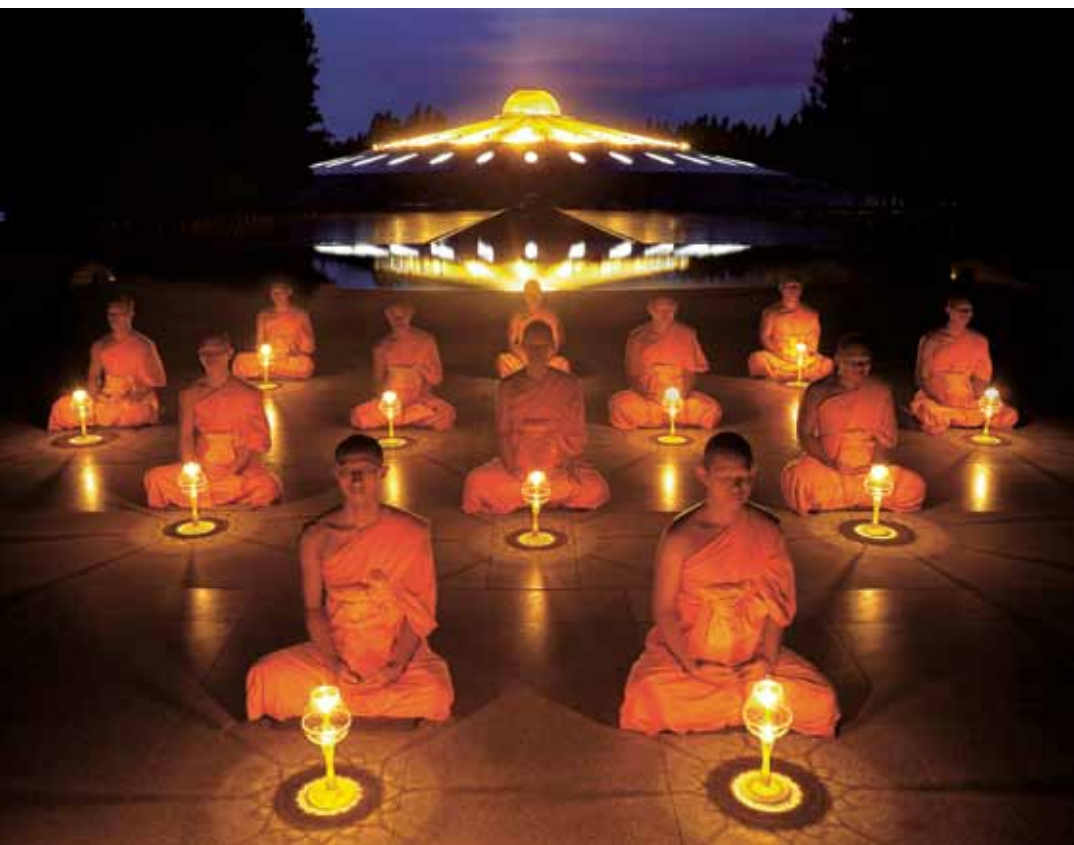
ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

พระราชภาวนาวิสุทธิ (ไชยบูลย์ ธมฺมชโย)

ชีวิตสมณะ (ฉบับมหาปวารณา).-- ปทุมธานี : มูลนิธิธรรมกาย, ๒๕๕๔.
๔๒๔ หน้า.

1.พุทธศาสนา -- เทศนา I. ชื่อเรื่อง
294.304

ISBN : 978-616-7200-24-8

“การปวารณา” ถือเป็นอริยประเพณีที่เปิดโอกาสให้พระภิกษุแนะนำ
ดักเตือนกันได้ตามพระธรรมวินัย โดยหากได้เห็น ได้ยิน หรือสงสัยว่า
เพื่อนสทรรมิกรูปใดมีความประพฤติที่จะทำให้เบี่ยงเบนไปจากเส้นทาง
ของพระนิพพาน ก็ให้อาศัยจิตเมตตาปรารภนาดีแนะนำดักเตือนกัน
อันนับว่าเป็นการซุ้มทรัพย์ให้แก่กัน ทั้งนี้เพื่อความบริสุทธิ์บริบูรณ์
ของชีวิตนักบวชที่มีเป้าหมายจะไปพระนิพพานร่วมกัน

มูลนิธิธรรมกาย
DHAMMAKĀYA FOUNDATION

ISBN 978-616-7200-24-8

9 786167 200248